

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

Ωριγενους Εις Τον Προφητην Ιερεμιαν Ομιλιαι ιθ'. Origenis In Prophetiam
Ieremiam Homiliae XIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

ΩΡΙΓΕΝΟΥΣ ΟΡΙΓΕΝΙΣ

BIS TON

IN

ΠΡΟΦΗΤΗΝ ΙΕΡΕΜΙΑΝ PROPHE TAM IEREMIAM

ΟΜΙΛΙΑΙ Β΄

HOMILIA XIX.

ΟΜΙΛΙΑ Β΄

HOMILIA I.

Τὸ πρῶτον τὸ θεῶν ὁ ἕκαστος ἐστὶν ἱερεμίας ἐν τῷ χηχίς, καὶ τὰ ἐξῆς.

(juxta Hieronymum I.)

Verbum Dei quod factum est ad Ieremiam Iam. i. e. filium Chelcia. &c.

Interprete S. HIERONYMO.

Ὅτις εἰς ἀγαθοποιίας προεχθρὸς ἔστιν, εἰς τὸ κακάσαι τὸς ἀξίους κολάσας μελλήτης· διωκόμενος γοῶν ἐπαγγέλλεται καλῶν τοῖς ἄλλοις καταδικαστέοις μὲν σιωπῆς, μὲν τὴν μὴ ἀποδιδόναι τὴν ἑαυτοῦ δαμνίαν τὴν ποίησιν· ἀλλὰ καὶ καταδικάζει, ἀποδοῦναι αὐτῷ τὴν ἀποδομένην, ἕως τῆς ἐπιτέλειαν ἀπὸ τῆς κατὰ δικαιοσύνην ἀποδομένην· τὴν μὲν ἀποδομένην ἔστιν ἀπὸ τῶν γραφῶν λαβεῖν πολλά· ἐλθὼν δὲ ἀποδοῦναι μόνον τὰ ἐπὶ τῷ παρόντι ἀποδομένην, ἵνα ἐλθῶν καὶ ἐπὶ τῷ σπέρτι τῆς ἀποδομένην ἀναγκασμάτων· οἱ νινευῖται γὰρ ἀμφοτέρωθεν ἐχθροὶ ἔχοντες, καὶ καταδικασθέντες ἀπὸ τοῦ θεοῦ· ἐπὶ τοῖς ἡμέτεροις, καὶ ἐμμελε νινευῖται καταδικασθέντες· ὅτι ἐβίβαν εἶπεν ὁ θεὸς καταδικασθῆναι αὐτοῦ· ἀλλὰ διδόντες αὐτοῖς τὸν μετάνοιαν καὶ ἐπιτροφὴν ἐπιμελῆς ἐβραίου ἀποφθίτων, ἵνα εὐπρόσως αὐτοῖς· ἐπὶ τοῖς ἡμέτεροις, καὶ νινευῖται καταδικασθέντες, οἱ καταδικαστέοι μὴ καταδικασθῶσιν, ἀλλὰ μετανοήσαντες τίχωνται τῷ ἐλέει τοῦ θεοῦ· οἱ δὲ σοδομίαι καὶ γομορροῖς ὅταν καταδικαστέοι, ὡς δίδοντες αὐτοῖς τὸν θεὸν τῆς ἀποδομένης τῆς ἀποδομένης, ἀλλ' ἕμεις τὴν αὐτὴν πεποιθήσαν οἱ ἀπείλοισι, ἐβραῖοις ἀποδοῦναι τὸς μὴ ἐβραῖοις ἀποδοῦναι, λέγοντες τῶν λαῶν· εἰσὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ ἡμετέροις, ἢ υἱοὶ, ἢ συγγαμνοί· ὅτι ἀγνοῦντες ὅτι ἐχ' ἐπίσει ἀπείλοισι τῶν λαῶν, ἀλλὰ ποιοῦντες τὰ τοῦ θεοῦ πείνησαντες αὐτοῖς χερσότητος καὶ φιλαδελφίας· τὸ ὁμοῖον ὁμοῖοι καὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὸν ἱερεμίας· ἀναγγελλόμενος ὁ ἕκαστος τῶν ἀποδομένης αὐτοῖς, πότι ἔρχεται, καὶ μετὰ τὸ πᾶσι ἀποδομένην· εἴτα ὁ ἐπιτροφῶν, καὶ μὴ ἀποδοῦναι τῇ ἀγαθότητι, μὴ ἐξῆς τῆ

Deus ad beneficiendum promptus est: ad puniendos autem eos qui poenā digni sunt, dissimulat. Cum possit quippe tacens sine contestatione venturi punire eos quos semel dignos supplicio iudicavit, nunquam hoc facit: sed etiam si condemnaverit, dicit quod sibi semper dicere propositum est, ut liberentur à condemnatione per poenitentiam, qui condemnati fuerant per delictum. Horum exempla cum de Scripturis multa possumus accipere, sufficiunt ad praesens incidentia, ut veniamus ad eorum quae lecta sunt, contemplationem. Niniuita peccatores condemnati erant à Deo: Adhuc enim tres dies, & futurum ut Ninive subvertatur. Noluist Deus cum silentio punire damnatos, sed dans eis locum poenitentiae & conversionis, misit ad gentes Hebraeorum Prophetam; ut dicente illo: Adhuc tres dies, & Ninive subvertetur, qui condemnati fuerant, non perirent: sed agentes poenitentiam, impetrarent misericordiam Dei, qui in Sodomis & Gomorthis jam erant exitio destinati, ut manifestum est ex sermonibus Dei, quos locutus est ad Abraham: attamen quod erat suum, fecerunt Angeli, volentes eos salvare qui se indignos salute iudicaverunt, haec dicentes ad Lot: Est tibi hic aliquis gener, aut filij, aut filia? Neque enim ignorabant non esse eos secuturos Lot, sed ostenderunt suam pariter, & ejus qui eos miserat, benignitatem in homines & amorem. Horum quiddam simile invenimus & in Hieremia scriptum esse: est enim annotatum tempus Prophetiae ejus, quando coepit prophetae, & quovsq; Ergo qui Scripturas legit, si

lectioni diligenter intendat, & requirat eorū que scripta sunt voluntatem, dicere potest * ex historie superscriptione, quo tempore Jeremias exorsus sit, & quo consummaverit Prophetiam. Quid igitur ad me tempus historie? Legens didici, quia cœperit prophetare in diebus Iosif filij Amos regis Iuda, vsque ad annum tertium decimum regni ejus; deinde prophetaverit in diebus Iochim filij Iosif, regis Iuda, vsque ad consummationem vndecimi anni Sedecij filij Iosif, regis Iuda. Et legens didici quia per tres reges prophetia ejus contempta sit, vsque ad captivitatem Hierusalem in quinto mense. Quid ergo docemur per hæc, si lectioni sumus intenti? Condemnauerat Deus Hierusalem propter peccata quæ fecerat, & hæc erat extrema sententia, vt captiuitati * relinqueretur. Verumtamen cum hominum sit amator, nec quemquam velit perire, antequam depopulationis tempus instaret, misit & hunc Prophetam, vt per sermones ejus ad poenitentiam * conuerteretur; misit eundem & sub secundo rege post primum, misit quoque sub tertio. Quid plura? jam captiuitas imminebat, & adhuc adhortabatur Deus tribuens (vt ita dicam) & ante vnam diem locum poenitentia: vnde scriptum est, vsque ad captiuitatem Hierusalem, & vsque ad quintum mensē prophetasse Hieremiam. Jam hostium vincula restrinxerant manus, & nihilominus hæc quodammodo dicebat Deus: Ecce captivi facti estis: agite, licet sero, poenitentiam: rogate me, & parcam vobis: possum eruere de captiuitate, qui tradidi. Habemus itaque * quedam necessaria ex superscriptione ista, quæ continet tempora prophetia, quia iuxta suam clementiam exhortatur Deus semper homines ad salutem, vt cessante delicto etiam captiuitas conuiescat. Hæc autem & de nobis possumus intelligere: si peccauerimus, & nos captivi futuri sumus. Etenim tradi peccatorem Satanae, nihil distat ab eo quod Iudaei sunt traditi Nabuchodonosor. Vtque illos Deus concessit aduersario, propter frequentes impietates; sic nos propter peccata quæ fecimus, tradimus spiritali Nabuchodonosor: & quos tradidi, inquit, Satanae, vt discant non blasphemare, Apostolus de alijs peccatoribus. Puta quantum malum est peccare, vt * tradamur Satanae captiuanti animos eorum qui relinquuntur à Deo. Non sine causa autem, neque sine iudicio * Deus relinquit quos deserit. Cum enim miserit pluuiam super vineam, & vinea pro vna attulerit spinas, quid faciet nisi vt mandet nubibus, ne pluant super eam imbrem? Quapropter in proximo est propter delicta nostra, quorum nobis conscij sumus, & nos captivari. Futurum est enim,

A βελίμου ἡ γρηγορήσασαι ἀπονομομαρτυρίας, ἵνα ἴσως ἐπιπέσῃ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ προφητεῖαν ἱερემίας, καὶ μετὰ ποσὶν προφητεῖαις ἁπλοῦς κατέληξε προφητεῖαν· τίς ἄρα ἔμε ἀπὸ τῆς ἰστορίας; ἀεὶ γὰρ ἴμαλλον ἐπὶ ἤξατο προφητεῖαν ἐν ἡμέραις ἰωσήφ, ἢ αἰμαῖς, βασιλέως ἰούδα, ἕως ἕως τριακαίδεκάτης ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ· εἴτα ἰζήνητο ἐν ἡμέραις ἰωακείμ, ἢ ἰωσίθ, βασιλέως ἰούδα, προφητεῖαν ἕως τῆς συντελείας τῆς ἐνδεκάτης ἔτης σεδεκίᾳ, ἢ ἰωσίθ, βασιλέως ἰούδα. καὶ ἴμαλλον ὅτι καὶ πρὸς βασιλεῖς ἢ προφητεῖαι αὐτῶν σωζήσιν, ἕως τῆς ἀρχιμελωσίας ἱεροσαλήμ ἐν τῷ πέντε μηνί· τί ἐν δὴ τῶν διδάσκόντων, καὶ ἀποσπασμένων τῆς ἀκαθαρσίας; κατέδεικτον ὁ θεὸς τὸν ἱεροσαλήμ Δεδοξασθε αὐτῶν αὐτῶν, καὶ ἴσως χριθέντες εἰς ἀρχιμελωσίας ἐγκαταλείψονται. ὁμοῦς ὁ φιλαθρῶπιος θεὸς ἐνεγκάτως τῷ κερῖν πέντε καὶ τέττατον τῶν προφητειῶν αἰωνῶν πρὸς βασιλείας· καὶ ἐπὶ τῆς ἀρχιμελωσίας. ἰδὲ ἴδω γὰρ ἀνομιᾶν ὁ μακροθύμιος θεὸς, καὶ παρὶ μῶν ἡμέρας, ὡς ἔστιν εἰπὴν, τῆς ἀρχιμελωσίας, πρὸς τὴν μετανοεῖν τὸς ἀκούοντας, ἵνα παύσονται τῆς ἀρχιμελωσίας ἱεροσαλήμ, πρὸς τὸν ἱερὸν ἱερემίας ἕως τῆς πέντε μηνί * ἠρξάτο ἡ ἀρχιμελωσία, καὶ ἐπὶ προφητεῖαν οἵ λέγον· ἀρχιμελωσιωπὶ γρηγοράτε, καὶ ὅτι μετανοήσατε, μετανοήσατε γὰρ ἵνα ὁ ἱεροσολῶν καὶ τῆς ἀρχιμελωσίας, ἀλλὰ τὸ ἔλεος τῶν θεῶν ἐστὶν ἀκατάκλητον ἡμῶν. ἤρχον ἐν χρησμοῖς ὅτι τῆς ἀκαθαρσίας ἐγκύβητος τὸς ἁγίους τῆς προφητείας, ὅτι πρὸς τῆς φιλανθρωπίας ἑαυτῶν ὁ θεὸς τὸς ἀκούοντας, μὴ παθῶν τῆς ἀρχιμελωσίας. τιναυτῶν καὶ παρὶ ἡμῶν ἐστίν. ἵνα ἀμύπανυμν, ἀρχιμελωσιωπὶ καὶ ἡμῶν μελλομένω γίνεσθαι· τὸ γὰρ ὁραθῶναι τῶν πῶτον τῶν σατανᾶ, ἕδὴ διαφείρι τὸ ὁραθῶναι τὸς ἀπὸ ἱεροσαλήμ τῶν ναβυχοδονόσορ. ὡς γὰρ οὐκ εἶνοι παραδίδονται Δεδοξασθε αὐτῶν ἐπὶ ναβυχοδονόσορ *, καὶ ὡς παρέδωκε τῶν σατανᾶ. ἵνα παιδωθῶσιν μὴ βλασφημεῖν, φραῖ παρὶ ἄλλων ἀμύπανυτῶν ὁ ἀπόστολος· ὅρα ἐν πυλίκον κερῖν ἐπὶ τὴν ἀμύπανυτῶν, ἵνα ὁραθῶσιν τῶν σατανᾶ, ἀρχιμελωσιωπὶ τῶν φραῖ καὶ ἡμῶν ἐγκαταλείψει τὸν θεὸν. οὐκ αἰαπίως ἢ κερῖν ἐγκυβητος λιπόντος θεῶν ἐγκαταλείπει· ἐπαρὸ γὰρ πέντε ἢ ὅτι ἐπὶ τὴν ἀμύπανυτῶν, ὁ ἢ ἀμύπανυτῶν εἶρη αὐτῶν σατυρὸς ἀκαθαρσίας, τί ποιήσῃ ὁ θεὸς; ἢ ταῖς ἐφελάγαι ἐντελέσαι τὸ μὴ βρεῖσαι ἐπὶ

* MSS. R. historia scripta est, quo

* MS. R. relinquantur

* MS. conuerteretur

* MS. R. quidam necessaria

* cor. 5. 5.

1. Tim. 1. 20

* MS. R. tradat, al. tradat

* MS. R. Dei relinquitur

ἔπι τ' ἀμπελόθια; ἰστικὸν ἔστι δὲ ἡμεῖς ἀπὸ
 πίας ἡμεῖς καὶ ἡμῖν ἀρχιμαλοῖα, καὶ μελλο-
 ῶν παρὰ δὲ δόξα, ἐὰν μὴ μετανοήσωμεν, τῷ
 ναβουχοδονόσορ καὶ τοῖς βαβυλωνίοις, ἵνα ἡμῶς
 σωθῶμεν οἱ νοητοὶ βαβυλωνιοὶ ἰστικαίμε-
 νων τέτων, οἱ λόγοι ἦν παρεφθῆναι, οἱ λόγοι τῶ
 πτόμα, οἱ λόγοι ἦν ἀπόστολων, οἱ λόγοι τῶ
 κυρία, καὶ σωτήρες ἡμεῖς ἰσοῦ χριστοῦ, λέγον-
 σιν ἡμῖν παρὰ μετανοίας, ὡς κελεύουσιν ἡμῶς
 εἰς ἐπιτροφεῶν· ἐὰν ἀνοήσωμεν, πισθώμεν
 τῷ εἰρηκῆτι· μετανοήσωμεν καὶ ἡμεῖς πάντων B
 ἦν καὶ ἂν ἐλάλησα τῷ ποιῶσι αὐτοῖς· ὡς
 ἔα ἡμεῖς ὁ προσομιῶν μετὰ ὃ ὁ προσομιῶν
 γέγραπται ὅτι ἐγένετο λόγος κυρία πρὸς
 αὐτὸν, ὅτι ἡμεῖς ἰερεῖας πρὸς τὸν λό-
 γον τῶ κυρία πρὸς αὐτὸν; ἐξήρτην ὡς τὸ
 εἰρηκῆτι πρὸς τῶς λοιπὸς παρεφθῆναι τῶ
 ῶ πρὸς ἐδία θρωπῶν ἦν παρεφθῆναι εἰρη-
 κῆτι· ἀβραῶν παρεφθῆναι ἐρηκῆτι πρὸς
 τῶ παρεφθῆναι ἔστι, καὶ παρεφθῆναι παρὰ
 σι· καὶ ὅτι εἶπεν πρὸς αὐτὸν θεός· πρὸς τῶ με
 πλησάσθαι σε ἐν κυρία ὅτι ἐταμῆσθαι, καὶ πρὸς τῶ
 σι ἐξελθῆναι ἐκ μητέρας ἡγιασῆσθαι σε· ἀλλὰ ὑπε-
 ῆν ποτε ἡγιασθῆναι ὁ ἀβραῶν, ὅτι ἐξῆλθεν ἐκ
 γῆς αὐτοῦ, καὶ ὅτι ὁ συγγενεῖς αὐτοῦ, καὶ ὅτι
 τῶ οἴκῳ τῶ πατρὸς αὐτοῦ· ἐξ ἰσραήλ γένη-
 τῆσαι ὁ ἰσραήλ, καὶ ὅτι ὁ θεοῦ εὐδοκῆσθαι πρὸς
 αὐτὸν τῶτον λεγόμενον τὸν λόγον· καὶ πρὸς με δεῖ
 καταλέγειν παρὰ ἦν ἐξῆς; ἰερεῖας ἐξαίρετοῦ
 εἰς δουρατῶν, πρὸς τῶ με πλησάσθαι σε ἐν κοι-
 λία ὅτι ἐταμῆσθαι σε, καὶ πρὸς τῶ σι ἐξελθῆναι ἐκ
 μητέρας ἡγιασῆσθαι σε ἐκ θρωπῶν ὅτι τῶ αὐτοῦ
 φέρεσαι πρὸς, ὡς μετὰ ἰερεῖας, ἔπι τῶ σω-
 τῆσαι καὶ κῶλον ἡμεῖς· καὶ ἴσον ὅτι τῶ μὲν πολ-
 λὰ αὐτῶ σιωπῆσαι, καὶ διωσθῆσαι ἀναφέρεσθαι
 ἔπι τῶ σωτῆσαι, ὁ ὡς ἀποστομῆσαι· ἐλθῆναι δὲ πι-
 να πρὸς τῶς πολλὰς ἐφαρμύσασθαι σιωπῆσαι·
 πῆσαι ἂν ἔστι ἐφαρμύσασθαι τῶ σωτῆσαι, πρὸς
 πρὸς, ὡς ἐὰν ἐξαρπάξω σε, πορβῆσαι, καὶ
 καὶ πρὸς αὐτὰ ὅσα ἐὰν ἐντείλωμαι σοὶ θάλασσι·
 μὴ φοβηθῆσαι ἀπὸ πρὸς αὐτῶν, ὅτι μετὰ σῶ-
 εἶμι τῶ ἐξαίρετοῦ σι· λέγει κύριος· ἢ πρὸς
 πῶσαι ἐναργῶς πρὸς τῶ σωτῆσαι διέξασθαι ἀνα-
 φέρεσθαι, τῶ ἐξῆς δέ· καὶ ἐξῆς τινεὶ κύριος πρὸς
 χρεῖσαι αὐτῶ πρὸς με, καὶ ἡψατο τῶ σώματος
 μου, καὶ εἶπε κύριος πρὸς με· ἰδοὺ δέδωκα τὴν
 λόγος μου εἰς τὸ σῶμα σου· ἰδοὺ κατατακα σε σῶ-
 μερον ἔπι ἔθνη καὶ βασιλείας, ἐκείνην καὶ κατασκάπτειν· ἰερεῖας ποῖα ἔθνη ἐξῆς ἔξωτος,
 πρὸς κατέρεψεν βασιλείας; γέγραπται γάρ· ἰδοὺ κατατάκα σε σῶμα σου ἔπι ἔθνη καὶ βασιλείας,
 ἐκείνην καὶ κατασκάπτειν· ποῖου ὃ εἶχεν ἐξῆς ὁ ἰερεῖας εἰς τὸ ἀπαλλῆσαι ὡς εἶρησθαι

ut tradamur, si non egerimus poenitentiam,
 Nabuchodonosor, atque Babylonijs, qui
 nos sensibilibiter excrucient. Istis jam adja-
 centibus sermones Prophetarum, sermo-
 nes Legis, sermones Apostolorum, sermo-
 nes etiam Domini & Salvatoris nostri Iesu
 Christi hortantur ad poenitentiam, provo-
 cant ad salutem. Si autem audierimus, cre-
 dimus ei qui dixit: Et ego poenitentiam agam
 de omnibus malis, quae locutus sum facere eis.
 Et haec quidem in Prooemium. Post Proce-
 mium autem ita scriptum est: Factus est Do-
 mini sermo ad eum: certum est quia ad Hie-
 remiam. Quid dicit sermo Domini ad eum?
 praecipuum ab omnibus quae Prophetis di-
 cta sunt ceteris. Hoc enim numquam ad
 vllum Prophetarum dictum invenimus.
 Abraham Propheta nuncupatus est, in eo
 quod dicitur: Propheta est, & orabit pro te:
 & tamen non dixit ad eum Deus: Prius-
 quam te plasarem in utero novi te, & prius-
 quam exires de vulva sanctificavi te. Sed po-
 stea in extremo jam tempore sanctificatus
 est Abraham, quando egressus est de terra
 sua, & de cognatione sua, & de domo pa-
 tris sui. Ex repromissione natus est Isaac, &
 tamen neque ad eum reperimus hunc di-
 ctum esse sermonem. Et quid me necesse est
 per singulos currere? Hieremias praecipuum
 inter cunctos consecutus est donum, di-
 cente Domino: Priusquam te plasarem in
 utero, novi te: & priusquam exires de vulva
 sanctificavi te. Neque vero ignoramus quod-
 dam esse qui ista referant, quasi major sit
 Hieremia, super Salvatore nostro & Domi-
 no Iesu Christo: sciendumque plurima ex
 his esse quae possunt Salvatore convenire,
 quae etiam nos interponemus. Pauca autem
 [eorum quae ad Hieremiam dicta sunt, coar-
 ctant intellectum, quasi non possint] ut
 plures existimant, ad Dominum referri. Quae
 sunt ergo quae possunt convenire Domino?
 Ad omnes ad quoscumque mittam te, ibi, &
 omnia quae mando tibi loqueris. Ne timeas &
 facie eorum, quia ego tecum sum, ut etiam te
 dicit Dominus. Nec dum ista otiose videntur
 ad Salvatorem referri: ea vero quae sequun-
 tur: Extendit Dominus manum suam ad me:
 & tetigit os meum, & dixit Dominus ad me:
 Ecce dedi sermones meos in os tuum; ecce consti-
 tui te hodie super gentes & regna, eradicare,
 & disperdere: [de Hieremia difficilem fa-
 ciunt interpretationem:] quas enim gentes
 eradicavit Hieremias? quae regna subvertit,
 ut merito ei dictum sit: Ecce constitui te hodie
 super gentes, & super regna eradicare, & sus-
 foderere: quam habuit potestatem ad disper-

Ierem. 18. 8.

Gen. 20. 7.

Ierem. 1. 5.

Gen. 13. 1.

Ierem. 1. 7.

Ierem. 1. 9.

Ierem. 1. 10.

* MSS. R. Quis vero edificavit

* MS. R. Quid est Leg. Quis est

* MSS. R. ci

* MSS. R. ci

dendum, vt audierit: & disperdere? * Quanam vero edificavit, vt consequenter addatur, edificare? Hieremias dixit: Non profui, neque profuit mihi aliquis, & quomodo data est ei edificatio atque plantatio? Hęc, vt diximus, ad Salvatorem relata non coarctant interpretantem. Hieremias enim in istis Salvatoris figura est. Sed & ea quę sequuntur, & doctissimo homini difficultatem expositionis important, quomodo possint congruere Domino: Et dixi: * Quis est dominator Domine, ecce nescio loqui. Qui est sapientia, qui est virtus Dei, in quo plenitudo divinitatis inhabitat corporaliter, quomodo huic aptari potest: Nescio loqui? Sed & illud: Quia invenis ego sum: interdicitur enim quasi non bene responderit. Si etenim ei dicit Dominus: Noli dicere quia juvenis sum, manifestum est quasi non bene dicentem fuisse reprehensum. Hęc sunt quę Salvatori videntur non convenire. Superiora autem facili intellectu ad eum referuntur. Dicere vero alia super Hieremias, alia super Salvatore interpretanda esse, non pessimum est. Sed qui bene Scripturas nosse conatur, vehementer in isto inflabit loco, videns sub vno textu sermonis dividi intellectum, & dici hęc, quoniam minora sunt, non conveniunt Salvatori, sed Hieremias: illa vero, quoniam maiora sunt, non Hieremias, sed Christo. Ob id cuncta nos ad Hieremiam referre tentabimus: hoc est, & ea, quę quum maiora sunt, videntur conditionem eius excedere. Quicunque à Deo accipit verba, sumens gratiam cęlestis eloquij, idcirco ea accipit, vt regna, gentesque eradicet atque subvertat. Sed quum nominentur gentes, & regna, omnis qui divina verba suscipit, nolo eum corporaliter intelligere regna, & gentes, sed considerans animas hominum regnatas à peccato, iuxta id quod in Apostolo scriptum est: Non regnet peccatum in vestro mortali corpore: videns quoque multas species delictorum, allegorizet regna, & gentes per varia delicta, quę humanas animas possederunt: & hęc erunt quę evellentur atque suffodientur à sermonibus Dei, qui dati sunt sive Hieremias, sive cęteris sanctis. Ita fiet vt prima quę non videbantur congruere Salvatori, ad Hieremiam referantur; & secunda ab eo qui scit * figurate dicta quę dicta sunt, Hieremias deputentur. Dicit mihi aliquis auditorum, etiam alium pande sermonem, & cuncta quę scri-

Rom. 6. 12.

* MSS. R. figurate que dicta sunt

ως προς ιερειας εν τω και διπληνεν. τνας ο ποσους εκδομουν ιερειας, να λεγηται και αποκομειν ιερειας φησιν. Οσα αφηλησα, οσα αφηλησε με οσους. πως εν δεδωται αυτο το οικοδομειν εν καταφυγειν πως εντι τ ιερειας εφαρμους το καταφυγειν τα εντι τ σωτηρα αναφερομενα εθλιει τον ερμηδιοντα. εν ο ιερειας εν τοις συμβολον τις σωτηρες εντι τα η σωτηρησμομα πανν θλιβει και τον πανν σωτηρον, βαλομενον διειν πως εν ταυτα διωαται αρμους εντι τον σωτηρα. και εια. ο αν διασπατα κλει, ιδε οσα εντισαμυ λεληεν οσος εν σοφια, οσος εντι διωαμυ θεο, ος ηνεγκεν ημιν το παρωμα τ θεοτης, ο κατακισον εν αυτο σαμακως. πως εν διωαται αρμους εν το, οσα εντισαμυ λεληεν, τω σωτηρα, αλλα και τ. νεωτερος εν εμει, απαρορειται προς τον σωτηρα, ως λεγοντα αυτον κελως. ει εν αυτο λεγει ο κελως. μη λεγα πεδε, δηλον εν κελως λεγμενον απαρορειται αυτον ουχ αρμους εν ταυτα εντι τον σωτηρα. εκεινα δεκει δυσωπιν εντι τον σωτηρα. ει εντι ο εν ταυτα εντι τον ιερειας αναφεισται, εκεινα η εντι τ σωτηρα, η χαλιποι. ο μιντοι θνητων πανν θλιβισσεται εν τω πτω, οραν εν το διακοψαι εν ειρημω λογως λογος ειρημικος ειπ προς τ ιερειας, ειπ προς τον σωτηρα. και τοι λεγει ταυτα, ο τω χριστω, αλλα τω ιερειας αρμους και ταυτα, εντι μειζονα εντι ιερειας, η τω ιερειας, αλλα τω χριστω αρμους, αρμους εντι. ελον εν εντι τον ιερειας αναφεισται, και ταυτα τα δεκεντα εντι μειζονα, ιερειας ερμηδισσεται. πως ο λεγων λογος απο θεο, η εχον τω χριστω εντι κενον λογον, εσσει αυτους, εντι τα εθνη η βασιλειας, εκειεν η κατακαψιν. αλλα εθνη η βασιλειας εν λεγηται εκειεν πως ο λεγων λογος απο θεο, μη σαμακως μοι νοει τα εθνη και τας βασιλειας, αλλα κατανοισας τας αιθρηπινας ψυχαι βασιλομυας απο τις αμαρτίας, και η ειρημικον σωτηρα τω αποστα. μη εν βασιλομω η αμαρτια εν τω εθνη ομνη σωματι. βλεπων η και τα πολλα εδν

ηδ αμαρτιων, εσποδομαι και τα εθνη, και τας βασιλειας, * και τα φαυλα τα εν τω χριστω ηδ αιθρητων εντα, απνα εκρισσει, και κατακαψισται απο ηδ δεδωμενον ειπ ιερειας, ειπ απνοου λογον τω θεο. και διωαται και τα σωτηρα, τα θλιβισσεται ως προς τον σωτηρα, εφαρμους τω ιερειας, η τα δωδεκα εμοιως τω ειδον εσποδομεν εφαρμους τω αυτο. ερει μοι τις ηδ ακοινητων, γυμασων και τ αλλον λογον, και εδω

καυράτη παρρησίᾳ τῆς μακαρίας ἀρμύνης
 ζῶντα τὰ σωτήρια. καὶ ἡ δὲ δολιχὴ μὴ ἀγα-
 νία· φαίνεται γὰρ ὅτι ὁ σωτὴρ ἐξερρίψαι τὴν
 διαβόλων βασιλείαν, καὶ τὴν ἐθνικὴν κατέκαψε,
 ἡ ἐθνικὸν βίον κατέλασεν· ἐκ τῶντα, καὶ ὁ
 δικτὸν, διόσφρημον, ὡς σωτὴρ, γύμ-
 νασθὲν πῶς τὸ λόγον· πῶς διώσται λέγειν ὁ
 σωτὴρ· ὅτι ἐπίσταμαι λαλεῖν, ὅτι νεώτερος
 ἐγὼ εἰμι, καὶ τὸ εἶπες, ἔρας ὅτι ὁ λόγος τε-
 νοχορεῖται; ἡ σωτὴρ οὐδαμῶς κέρον. Ζη-
 τῶν καὶ πῶς ἀξίαν τῶ λόγῳ, καὶ καὶ πῶς
 ἀληθείαν τῶντα ἔπι τὸ σωτὴρ αἰαζαγῆν·
 μάρτυρες δὲ λαλεῖν τὸς γεφύρας· ἀμάρ-
 τυροὶ γὰρ αἱ ἐπιβολαὶ ἡμεῖς καὶ αἱ ἐξηγήσεις
 αἰποὶ εἰσι· ἔπι τὸμαχὴν δύο καὶ πρῶν μαρ-
 τύρων φαίνεται πᾶν ῥῆμα, μᾶλλον ἀρμύζει
 ἔπι ἡ δὲ δικήσων, ἡ ἔπι ἡ ἀνδραπῶν, ἵνα
 τῶντα ῥῆματα τῶς ἡμετέρας, λαβῶν μαρ-
 τυροὶ δύο ἀπὸ κατῆς καὶ παλαιᾶς διαθήκης.
 λαβῶν μάρτυρες ἡμεῖς ἀπὸ εὐαγγελίου, ἀπὸ
 παρρησίας, ἀπὸ ἀποστόλου· ἔτι καὶ φαίνεται
 ῥῆμα πᾶν ῥῆμα· πῶς ἂν διωμάθη τῶντα ἔπι
 ἡ σωτὴρ αἰαζαγῆν; ἔτι μάρτυρες πα-
 ραιὸν διαδάκλυ· διότι ῥῆν ἡ γυνὴν ὁ παι-
 δῖον ἀγαθὸν ἡ κακὸν, ἀπειθεὶ πονηρία τῶ
 ἐκλίξεται ὁ ἀγαθὸν· καὶ ἀπειθεὶ τῶντα
 καὶ τῶ σωτῆρος ἐν τῶ νόσῳ ἀλέκτου·
 ἰδὲ ἡ παρρησίας ἐν γαστρὶ ἔξει, καὶ τῆσαι ἔστιν,
 καὶ χαλεπὸς ὁ ὄνομα αὐτῶ ἐμμανὴλ· καὶ
 ἐκ αἱ ἐπιφῆρται· ῥῆν ἡ γυνὴν ὁ παιδῖον· εἰ
 ἡ καὶ ἀπὸ εὐαγγελίου δὲ λαμβάνειν παρρησίας
 γῆμα· ἰσὸς ἐκ ἀνὴρ ἡμῶν, ἀλλ' ἔπι παι-
 δῖον ὦν, ἐπεὶ ἐκείνων ἐαυτὸν, φερέωπεν·
 ἡ δὲ γὰρ φερέωπεν πεπλευμῆρος, ἀλλὰ φε-
 ρέωπεν δειμῆρος φερέωπεν· ὅτι φερέωπι-
 σθεν ἡλικία, φερέωπι σφῆρα, φερέωπι
 χαλεπὸν τῶντα καὶ ἀνδραπῶν· εἰ γὰρ ἐκεί-
 νων ἐαυτὸν καὶ φερέωπεν ἐπαύθη, καὶ κενώσας
 ἐαυτὸν, ἐλαμβάνει πάλιν τῶντα ἀφ' ὧν ἐκένω-
 σεν ἐαυτὸν, ἐκὼν κενώσας ἐαυτὸν· ἡ ἄποπον αὐ-
 τὸν καὶ φερέωπεν σφῆρα ἐκ ἡλικία καὶ χαλεπὸν
 τῶντα καὶ ἀνδραπῶν, καὶ ἀληθείαν τῶντα
 ἀπὸ τῶ· ῥῆν ἡ γυνὴν ἀπὸν καλὸν ἡ πονηρὸν,
 ἐκλίξεται ὁ ἀγαθὸν, καὶ ἀπειθεὶ πονηρία;
 τῶντα παρρησίας ἀπὸ τῶ νόσῳ· ἀλλ' ἐρεῖ τις·
 εἰ διώσται ἔπι ἡ σωτὴρ αἰαζαγῆν ὁ, ὅτι
 αἶδα, καὶ διώσται λέγειν ἔπι ἡ σωτὴρ ὁ πρῶτον, καὶ παιδῖον ἀπὸν λαμβάνειν· ἡ φερέωπεν σφῆ
 τῶντα λέγειν τῶ μοτομαχῆς, καὶ τῶ φερέωπεν πᾶσις κενώσας, καὶ τῶ ῥῆν συλλή-
 λως εὐαγγελισθέντος, καὶ τῶ· πῶς μαχῆρον ἐπελώσται ἔπι σε, καὶ διώσται ἡμεῖς ἐπι-
 σκιάσει· καὶ λέγει· ὅτι ἐπίσταμαι λαλεῖν; ἔτι, εἰ διώσται ἡ ἀξίον καὶ μέγα καὶ ἡ

apta sunt super Salvatore, quasi de eo sint
 scripta constitue : de secundis noli esse solli-
 citus. Apparet enim quia Salvator eradica-
 verit regna Diaboli, & nationes subverte-
 rit, gentilem destruens vitam. In istis quod
 intellectum difficilem facit, hoc est, quomo-
 do possit Salvator dicere : Nescio loqui, quia
 juvenis ego sum, & cetera. In hoc sermone
 interpretantes coangustantur. Iesum Chri-
 stum scimus Deum : quærimus verba quæ di-
 cta sunt juxta personæ exponere dignita-
 tem : quapropter necesse est nobis Scriptu-
 ras sanctas in testimonium vocare ; sensus
 quippe nostri & enarrationes sine ijs testi-
 bus non habent fidem : & hoc quod dictum
 est : In ore duorum vel trium testium stabit om-
 ne verbum, magis convenit ad interpretan-
 tis probationem, quam quorumcunque ho-
 minum numerum : ut firmem verbum intel-
 lectus mei, accipiens duos testes de Novo
 & Veteri Testamento, accipiens tres testes
 de Evangelio, de Propheta, de Apostolo.
 Sic enim stabit omne verbum. Quomodo
 igitur valebimus ista conjungere Salvatore ?
 Det mihi testimonium Verus Testamentum :
 Quia prorsquam agnoscat puer bonum aut ma-
 lum, & cetera. Det etiam Esaias : Ecce Vir-
 go concipiet in utero, & pariet filium, & co-
 cabitur nomen ejus Emanuel : ibique additur :
 Prorsquam agnoscat puer. Si autem & de
 Evangelio accipere oportet testimonium,
 Iesus necdum vir, sed adhuc infans, quia se
 exinaniverat formam servi accipiens, pro-
 ficiebat. Nemo autem proficit, qui est per-
 fectus, sed ille proficit, qui indiget profe-
 ctu. Ergo proficiebat ætate, proficiebat
 sapientia, proficiebat gratia, & apud Deum,
 & apud homines. Nam si evacuaverat
 seipsum ad nos descendens, & evacua-
 ns seipsum resumpsit iterum ea de quibus se
 prius evacuaverat, quid indignum est pro-
 ficisse eum sapientiâ, proficisse ætate, pro-
 ficisse gratiâ apud Deum, & apud homi-
 nes, & vera de eo esse ista quæ dicta sunt :
 Prorsquam agnoscat puer bonum aut malum, &
 ea quæ de eodem interposuimus ? Sed dicet
 mihi aliquis : Etiam si potest de Salvatore
 intelligi dictum esse, quia nesciat, & cete-
 ra hujusmodi quæ majora sunt, & si puerum
 eum accipias, nonne offendis ista sentien-
 do de vnigenito, & primogenito vniverſa
 creatura; de eo qui antequam conciperetur,
 annunciatus est loquente Gabriele :
 Spiritus sanctus veniet super te, & virtus al-
 tissimi obumbrabit te : & audes dicere quia
 nesciat loqui ? Quomobrem video si pote-

H

* MSS. R. Deo
 Math. 18.
 16.
 Esai. 7. 16.
 Esai. 7. 14.
 Luc. 2. 32.
 Es. 7. 16.
 Luc. 1. 35.

ro aliquid dignum de Salvatore in hoc loco afferre, quod quaedam nesciens major sit si ea ignoraverit, quam si scierit. Utamur voce ejus quomodo sint aliqua quae nesciat. Respondit eis qui sibi dicebant: *Nonne in nomine tuo comedimus, & in nomine tuo bibimus, & in nomine tuo Daemonia ejecimus, & virtutes multas fecimus? Discedite a me, non novi vos.* Putasne hoc quod ait: *Non novi vos*, minorem eius virtutem approbat, an majorem atque mirabilem, quia malos periturosque nesciat? Scit enim ab his differentias, scit meliora, scit Dominus eos qui eius sunt: & si quis ignorat, ignoratur. Igitur (vt constat) peccator ignoratur a Deo. Dicit mihi aliquis de auditoribus: ostendisti quia nesciat peccatores Deus, ostendisti quia ignoret eos qui operantur iniquitatem; neque enim digni sunt agnitione ejus: quomodo approbabis magnum & gloriosum esse quod ab eo dictum est: *Nescio loqui*, quod humanum est, & eloquio saepe utimur, verbi causa, Hebraeorum voce, sive Gracorum, sive reliquorum sermone? Ergo si ascenderis ad Salvatorem, & scieris eum in principio apud Deum verbum, inspice quia nesciat loqui, [quam humanum sit hoc quod dicitur loqui, si ideo nesciat, quia sint majora quae noverit.] Si autem & Angelorum linguas humanis comparaveris linguis, & scieris quia iste major sit Angelis (sicut testatus est

Matt. 7. 22.

Hebr. 1. 4.

Col. 1. 25.

σωτήρας ἐν τῷ τόπῳ ἰδεῖν. ὅτι πᾶς μὴ ὀπίσθι-
 μως, μείζων ἐστὶ μὴ ὀπίσθι μως, ἢ ὀπίσθι-
 μως αὐτῶ. ἢ ἡρώμῃ αὐτῷ τῆ φωνῆ μαρτυ-
 ρεῖται ὅτι πᾶς ὅτι ὀπίσθι μως λέγει τοῦ τοῦ
 φάσκον αὐτῶ. ἢ τῶ ὄνοματί σου δαίμονια ἐξε-
 βάλοιμεν, ἢ δυνάμεις πολλὰς ἐποίησαμεν;
 ἀποχρεῖται ἀπὸ ἐμοῦ, σὸς ὅποτε ἔρησι ἡμᾶς.
 ἢ εἰς τὸ, σὸς ὅποτε ἔρησι ἡμᾶς, ὅτι εἰ ληρῶμεν
 ἕσθω τῷ σωτήρας, ὅτι ἐλάττωα τῶ δυνά-
 μιν αὐτῶ παύσονται, ἀλλὰ μείζωνα ἢ ἡρωμῶ-
 σωτέρον, διὰ τὸς ἡρώμῃς ἢ τὸς ἀπολλυ-
 μῶνους ὅτι ἔρησι; ἢ ἔρησι γὰρ τῶ διαφύσσεια καὶ
 κρείττωνα, ἢ ἔρησι κρείττω τὸς ἡρώμῃς αὐτῶ. ἢ
 εἰ τις ἀγνοεῖ, ἀγνοεῖται. ὅτι οὐκ εἰς ἀμαρταν-
 λὸς ἀγνοεῖται ἕσθω τῷ θεῷ; ἢ εἰ μὴ τις τῶ
 ἀκρεατῶν. ἢ δεῖξαι ὅτι ὅτι οὐκ οἶδα τὸς ἀμαρταν-
 λὸς, ἢ δεῖξαι ὅτι ὅτι οὐκ οἶδα τὸς ἐραζόμενους τῶ
 ἀνομίαι. ἢ γὰρ ἀγνοεῖ εἰσι τὸς ἡρώμῃς αὐτῶ.
 πᾶς ὁ ὀπίσθι μως μείζω ἢ ἔρησι ἢ πᾶ-
 ὅτι ὀπίσθι μως λαλεῖν, ληρῶμεν ἕσθω τῷ
 σωτήρας; τὸ λαλεῖν, αὐτῶ ὀπίσθι μως ἐστὶ. ὅ λα-
 λεῖν, διαλέκτω ἡρώμῃς ἐστὶ, ἢ εἰς εἰπὴν
 ἐθερῶν, φέρε εἰπὴν, φωνῶν, ἢ ἐκκλῆνον π-
 νῶν. ἢ ἀν ἀνακῆς ὅτι τῷ σωτήρας, ἢ εἰδῆς ἀ-
 τῶν λόγων ἐν ἀρχῇ ὀπίσθι μως τῷ θεῷ, ὅτι οὐκ οἶδα
 ἐπίσθι μως λαλεῖν. ἢ εἰς ὅτι ἀγνοεῖ ἡρώμῃς
 συγκρίτης αὐτῶ ὀπίσθι μως ἡρώμῃς, ἢ εἰδῆς ὅτι
 ὀπίσθι μως ἐστὶ ἢ ἀγνοεῖ, ὡς ἐμαρτυρο-
 σεν ἐν τῷ ὀπίσθι μως ἐθερῶν ὁ ἀπόστολος ὀπίσθι μως,
 ἢ εἰς ὅτι ἢ τὸς ἀγνοεῖ ἡρώμῃς μείζων ἢ
 ὅτι θεῷ ἡρώμῃς ὀπίσθι μως τῷ πατέρῃ. μαθη-
 νει ἢ, ἢ οἶονε ἀναλαμβάνει ὀπίσθι μως ἢ
 μεγάλων, ἀλλ' ἕσθω ὀπίσθι μως, ἢ μικροτέ-
 ρων. ἢ ὡς ὀπίσθι μως μανθάνω, βιαζόμενος ἢ μαν-
 τὸν ἡρώμῃς, ὅτι παιδίος διαλέκτω. ἢ
 γὰρ ὀπίσθι μως παιδίος, ἢ ὀπίσθι μως εἰπὴ, λα-
 λεῖν, βιαζόμενος τέλειος ἢ. ἢ εἰς ἢ ἐν τῷ
 μεγαλειότητι ἢ ὀπίσθι μως τῷ θεῷ τυχεῖται, ἢ
 λαλεῖ αὐτῶ ὀπίσθι μως, ὅτι οὐκ οἶδα φησὶ μως τῷ
 κρείττω. ὅτι ὅτι ἢ ἢ ἢ εἰς ὀπίσθι μως αὐτῶ ὀπίσθι μως,
 λέγει ἢ τῷ ἀρχῇ. ὅτι ὀπίσθι μως λαλεῖν,
 ὅτι κρείττω ἐγὼ εἰμι. κρείττω δὲ ἢ ἢ τῷ
 γένεσι τῶ σαμαρτανῶν, ὀπίσθι μως τῷ
 πᾶ. ὀπίσθι μως κρείττω ἢ κρείττω. κρείττω,
 ὅτι ὅτι ὀπίσθι μως τῷ ἀγνοεῖ ἢ ἢ, ἢ ἢ ἢ
 ὀπίσθι μως τῷ βίῳ ὀπίσθι μως μως. λέγει ἢ πᾶ. ὅτι
 ὀπίσθι μως λαλεῖν. ὅτι οὐκ οἶδα πᾶ μείζωνα τῶ λα-
 λεῖν, οἶδα πᾶ μείζωνα τῶ ὀπίσθι μως τῶ
 αὐτῶ ὀπίσθι μως. ἢ εἰς με λαλεῖν αὐτῶ ὀπίσθι μως;
 διαλέκτω σε τῷ θεῷ, λόγος εἰμι σε τῷ θεῷ, ὅτι οἶδα ὀπίσθι μως διαλέκτω, αὐτῶ ὀπίσθι μως ὅτι

αὐτῶ ὀπίσθι μως. ἢ εἰς με λαλεῖν αὐτῶ ὀπίσθι μως; ἢ πᾶ διαλέκτω αὐτῶ ὀπίσθι μως ἀνέλεφα, ἢ ἢ
 διαλέκτω σε τῷ θεῷ, λόγος εἰμι σε τῷ θεῷ, ὅτι οἶδα ὀπίσθι μως διαλέκτω, αὐτῶ ὀπίσθι μως ὅτι

ἔπιταμη λαλεῖν, ὅτι νεώτερος εἰμι· καὶ λέγει· ἔπιταμη λαλεῖν· μὴ λέγῃς ὅτι νεώτερος εἰμι, ὅτι
 παρὰ τὰς ἄλλων, ὡς ἐὰν ἐξαποστείλω σε, πορεύσῃ·
 ἔπος ἐπιταμῆ πλεονάζει, ἀπὸ τῶν τῶν
 αὐτῶν, διδασκῶν ἀπὸ λόγων, καὶ διδασκῶν κῶ-
 πῶν λόγων διὰ τῆς βασιλείας, ἢ ἐκείνῳ σὺ
 ἢ ἄλλῳ ὅτι εἶχεν ἐκείνῳ λόγων, ὅτι ἡ ἐν
 παρῶν, ἢ ἄλλῳ εἶχε κατακαπνόντων λόγων,
 καὶ κατακαπνόντων τῶν λόγων. ἢ δὲν γὰρ ἡ ἀξίον
 κατακαπνόντων ἐκείνῳ, ἢ δὲν ἡ ἀξίον ἐκείνῳ
 μέγα ἢ ἄλλῳ, ὡς τὸ· οὐκ οἶδα ὑμᾶς, ὅτι B
 ἐργάζεσθε ἕως αἰομίας. ἢ τὸς ἄλλους τῶν ἰσχυρῶν
 λεγόμενοι, διὰ τὸ ἰσχυρῶν μέγας τῆς
 δόξης αὐτῶν· ἰσχυρῶν δὲ αὐτῶν τῶν
 ἐπιταμῆ λαλεῖν ἀνδραγαθία, τὸ· οὐκ ἐπι-
 ταμῆ λαλεῖν. εἴτε τῶν ἰερῶν, εἴτε
 παρὰ τῶν ἰσχυρῶν λέγουσι· παρὰ τὸ με πλάσσει
 σε ἐν κοιλίᾳ ἐπιταμῆ σε, ἀναγῶν πλεονάζει
 σὺ, καὶ τῶν ἰσχυρῶν τῶν ἐπιταμῆ τῶν κηπίων
 τῶν κόσμων, θύρῳσις ὅτι ἡ ἀναγῶν πάντοτε διαλε-
 κτικώματα οὐκ εἶπεν· ὅτι παρὰ τὸ με ποιῶσαι
 σε ἐν κοιλίᾳ ἐπιταμῆ σε· ὅτι μὴ γὰρ ὁ κατ' εἰ-
 χήνα ἐκείνῳ, εἴπεν ὁ θεὸς· ποιῶσαι ἀν-
 δραγαθίαν κατ' εἰχήνα καὶ ὁμοίωσιν ἡμῶν τῶν
 οὐκ εἶπεν, πλάσσει· ὅτι ἢ ἔλαβε χεῖρ ἀπὸ
 τῆς γῆς, ἢ ποιῶσαι ἀνδραγαθίαν, ἢ ἐπιτα-
 μῆ τὴν ἀνδραγαθίαν, καὶ ἔθετο ἐν τῶν ἀνδραγαθίαν
 τῶν ἀνδραγαθίαν ἐν πλάσσει, ἐργάζεσθαι αὐτῶν, καὶ
 φιλάσσει· ἐν δὲ αὐτῶν, ἕως διαφορῶν ποιῶσαι.
 ὅτι ὁ λέγων κύριος παρὰ τὸν εἶπε ἰερῶν, εἴτε
 παρὰ τὸν ἰσχυρῶν, οὐκ εἶπεν· παρὰ τὸ με ποιῶ-
 σαι σε ἐν κοιλίᾳ ἐπιταμῆ σε· ὅτι γὰρ ποιῶσαι, D
 οὐκ ἐν κοιλίᾳ γίνεσθαι, ἀλλὰ ὁ πλάσσει μὲν
 ἀπὸ τῆς γῆς τῆς γῆς, τὸ ἐν κοιλίᾳ ἐπιταμῆ
 παρὰ τὸ με πλάσσει σε ἐν κοιλίᾳ ἐπιταμῆ
 σε· εἰ πάλιν ἡπίστατο ὁ κύριος, πῶς λέγει τὸ
 * οὐκ ἐπιταμῆ λαλεῖν, ἐπιταμῆ πάλιν ἡπί-
 στατο ὁ κύριος, λεκτέον γὰρ ὡς ἂν ὡς τὸ ἐξάρ-
 τον ἢ λέγει τῶν ἰερῶν τὸ· * ἐπιταμῆ σε· ἢ
 χεῖρ ὡς διαφόρων ἐπιταμῆ ὁ θεὸς, τῶν
 ἀξίον τῆς γνώσεως αὐτῶν ἐπιταμῆ ὁ θεὸς· καὶ E
 ἔγνω κύριος τῶν ἰσχυρῶν αὐτῶν, τῶν ἢ ἀναγῶν οὐκ
 ἐπιταμῆ ὁ θεὸς, ὡς οὐκ ὁ σατὰρ λέγων· σὺ δὲ
 ποτε ἔγνω ὑμᾶς· ἡμῶν ἀνδραγαθίαν ὄντες, ὅσον
 παρὰ τὸν ἰσχυρῶν, χεῖρ μὲν πῶν, ἀξία ὄντα τὸ
 ἐπιταμῆ ἡμᾶς αὐτῶν, καὶ πῶν σὺ δὲ ἀκούειν ἰσχυρῶν, ἢ
 δὲ μὲν· πῶν ἢ ἰσχυρῶν ἐπιταμῆ· εἰ ὁ τῶν ὅλων θεὸς ἢ
 δὲ μὲν ἐπιταμῆ τῶν ἀναγῶν, ἢ εἰσὶ ἀξίον τῶν θεῶν·
 μῶν ἢ ἀξίον, καὶ ἔκαστος τῶν ἀναγῶν τῶν
 ἀναγῶν τῶν ἀναγῶν· πολλὰ σε δὲ καταρῶσαι, ἢ
 ὁ θεὸς ἀξίον σε ἐπιταμῆ τὴν μὴ γὰρ
 ἰερῶν παρὰ τὸ πλάσσει ἐν κοιλίᾳ ἐπιταμῆ
 ἀλλοῦ ἢ ἀρχαίαν ἐπιταμῆ τῶν ἀναγῶν ἢ τῶν γῶν

Anibus nescio loqui, juvenis sum. Noli
 dicere, juvenis ego sum, quoniam ad
 omnia ad quaecunque mittam te, ibi.
 Deinde commovit manum ad tangendum os ejus,
 ut ei der verba, quibus eradicet imperia.
 Neque verò indigebat Salvator verbis, ut ea
 acciperet, quando erat in Patre, nullis in
 caelo dignis, quae mererentur everti. [Sed
 nunc accipit parva, * differens majora pau-
 lisper.] Atque ita ex hoc approbat, sicuti
 alibi gloriose dixerat : Nescio vos, quia ope-
 rarij estis iniquitatis, & nunc verba gloriose
 accepisse, cum Deus sit, & juxta magnifi-
 centiam suae dixisse gloriae : Nescio loqui,
 idest, humana non novi. Sive autem ad
 Hieremiam, sive ad Salvatorem dicitur :
 Priusquam te plasmarem in utero, novi te, le-
 gens Genesim & observans ea, quae ibi de
 conditione mundi scripta sunt, invenies
 quia Scriptura divina multum in sermoni-
 bus cauta, non dixerit : Priusquam te face-
 rem in utero, novi te : quando enim juxta
 imaginem conditio est, dicit Deus : Facia-
 mus hominem ad imaginem & similitudinem
 nostram ; & post dicit, plasmemus. Quan-
 do autem accepit lutum de terra, non est
 scriptum : Fecit hominem, sed : Plasmavit
 hominem, & posuit in Paradiso hominem
 quem plasmavit, operari, & servare eum. Si
 potes intelligere differentiam facturae &
 plasmationis, quum dicens sive ad Hiere-
 miam, sive ad Salvatorem, non dixerit :
 Priusquam te facerem in utero. Quod enim sit,
 non fit in vtero ; sed quod creatur de terrae
 pulvere, hoc plasmatur in vtero. Priusquam
 te plasmarem in utero, scio te. Si omnes no-
 vit Deus, quomodo quasi praecipio à cate-
 tris Hieremiae dicit, Novi te? An eos tan-
 tum scit Deus qui scientia ejus digni sunt,
 & cognoscit eos qui ejus sunt ; indignos ve-
 ro nescit neque Pater, neque Filius, dicens :
 Non novi vos? Nos cum simus homines, si
 aliqua fuerimus praediti dignitate, alios no-
 stra notitia dignos, alios judicamus indig-
 nos : & quos scire nolumus, neque audire
 volumus, eos nescimus. Quid arbitraris
 de vniuersitatis Deo? Vult scire Pharaonem,
 vult Aegyptios nosse, sed indigni sunt no-
 titia ejus, [sed ipsi faciunt ut ignorentur.]
 Scit autem Moysen, scit Prophetas, & si
 quis similis eorum est. Multum te oportet
 laborare, ut nosci incipiaris à Domino.
 Hieremiam quidem, priusquam plasmave-
 rit in ventre, cognovit : alium vero de Pro-

* οὐκ ἐπιταμῆ λαλεῖν, ἐπιταμῆ πάλιν ἡπίστατο ὁ κύριος, λεκτέον γὰρ ὡς ἂν ὡς τὸ ἐξάρτον ἢ λέγει τῶν ἰερῶν τὸ· * ἐπιταμῆ σε· ἢ χεῖρ ὡς διαφόρων ἐπιταμῆ ὁ θεὸς, τῶν ἀξίον τῆς γνώσεως αὐτῶν ἐπιταμῆ ὁ θεὸς· καὶ ἔγνω κύριος τῶν ἰσχυρῶν αὐτῶν, τῶν ἢ ἀναγῶν οὐκ ἐπιταμῆ ὁ θεὸς, ὡς οὐκ ὁ σατὰρ λέγων· σὺ δὲ ποτε ἔγνω ὑμᾶς· ἡμῶν ἀνδραγαθίαν ὄντες, ὅσον παρὰ τὸν ἰσχυρῶν, χεῖρ μὲν πῶν, ἀξία ὄντα τὸ ἐπιταμῆ ἡμᾶς αὐτῶν, καὶ πῶν σὺ δὲ ἀκούειν ἰσχυρῶν, ἢ δὲ μὲν· πῶν ἢ ἰσχυρῶν ἐπιταμῆ· εἰ ὁ τῶν ὅλων θεὸς ἢ δὲ μὲν ἐπιταμῆ τῶν ἀναγῶν, ἢ εἰσὶ ἀξίον τῶν θεῶν· μῶν ἢ ἀξίον, καὶ ἔκαστος τῶν ἀναγῶν τῶν ἀναγῶν τῶν ἀναγῶν· πολλὰ σε δὲ καταρῶσαι, ἢ ὁ θεὸς ἀξίον σε ἐπιταμῆ τὴν μὴ γὰρ ἰερῶν παρὰ τὸ πλάσσει ἐν κοιλίᾳ ἐπιταμῆ ἀλλοῦ ἢ ἀρχαίαν ἐπιταμῆ τῶν ἀναγῶν ἢ τῶν γῶν

* MS. R. omnes quocun- que
 * MS. R. deferens. at. differēs. Luc. 13.27.

phetis triginta annorum cepit nosse, alium
 quadraginta. Sermones sunt ineffabiles de
 Salvatore, & non magnopere quatrendi: de
 Hieremia vero, eorum qui scierant Scriptu-
 rarum habent, auribus indigemus; quo-
 modo dicat: Prinsquam te plasmarem in ute-
 ro, novi te; & prinsquam exires de vulva ma-
 tris tue, sanctificavi te: Deus sibi ipse san-
 ctificat aliquos. Istum non expectat, vt san-
 ctificet genitum, sed prius sanctificat quam
 de vulva egrediatur. Si ad Salvatorem (vt
 dixi) referas, non est malum dicere prius
 eum sanctificatum esse, quam natum. [Sic
 & de Domino intelligas, qui antequam de
 vulva exierit, sanctificatus est, sed infinito
 ante tempore semper sanctus fuit: hic ve-
 ro antequam de vero exiret, sanctificatus
 est.] *Prophetam in gentibus posui te.* [Si Hie-
 remias quatis quomodo fit Propheta in
 gentibus positus,] observa in consequentibus
 cum iubetur prophetare ad omnes gen-
 tes: nam istiusmodi scriptio est, quod Pro-
 phetavit Hieremias super omnes gentes
 Elam, Damasci, Moab: & habebis quia
 prophetaverit ad omnes gentes; juxta id
 quod dictum est: *Prophetam in gentibus po-*
sui te, si tamen volueris hac de Hieremia
 dicta sentire. Si autem intelligentiam ad
 Deum transferas, iste vere in vniversas gen-
 tes predicavit. Est quippe sicut alia mul-
 ta, sic & Propheta. Vt est princeps facer-
 dotum, vt est Salvator, vt est medicus; si-
 milititer & Propheta est. Moyses annuntians
 de eo, non solum Prophetam, sed admirabilem
 inter cunctos nominavit Prophetam,
 dicens: *Prophetam ex fratribus vestris susci-*
tabit vobis, dicit Dominus Deus noster; quasi
me audite eum. Quicumque non audiverit Prophe-
tam illum, interibit de populo suo. Iste est Pro-
phetes constitutus in gentibus, & accepit
gratiam a Deo effusam in labijs suis, vt non
solum cum praesens aderat corpore, sed
etiam nunc cum adest virtute, & spiritu,
prophetet ad omnes gentes, & prophetia
sua ex toto orbe attrahat homines ad salu-
tem. Et dixit: Quis est dominator Domine?
Ecce nescio loqui, quia juvenis ego sum. Et dixit
Dominus ad eum: Noli dicere quia juvenis ego
sum; quoniam ad omnes ad quoscunque te mir-
tamur, ibis. Sape diximus solere esse aliquem
puerum, juxta eum qui intus est hominem,
licet etiam senili corporis sit aetate: & e
contrario frequenter inveniri parvulum se-
cundum eum hominem qui extrinsecus est,
& esse interius perfectum virum. Talis
erat Hieremias habens jam sibi concessam a
Deo gratiam in aetate corporis adhuc pue-
rili, propter quod ait ei Dominus: Noli di-
cere quia juvenis sum. Signumque hujus rei,
quia non sit juvenis, sed vir consummatus,
 * offendit dicens: *Quoniam ad omnes ad quos-*
 * *unque mittam te, ibis; & juxta quacunque*

* MS. R. princeps
 Pr. phe-
 tarum, sic
 & Prophe-
 ta

Domit. 11.

1. 6.

* MSS. R. offendit: Quoniam

Αρονοίᾳ, παυράκιον ἐπι χειροτότα· λογοί
 θεῶν εἰσὶν ἀπὸ μὲν τῶν σωτηριῶν ἢ
 ζήτησέω, ἀλλ’ ὅτι ἐν ἱερεμίας τῶν ἀπὸ ἑχθροῦ
 ὑποκάσας δειρῶν· πῶς λέγει· ὅτι τῶ με
 πλάσσω σὲ ἐν χειλῶν ἐπίσταμῆ σὲ. καὶ πῶς
 τῶ σὲ ἐξελεῖν ἐκ μήτρας ἡγιασῆ σὲ; ὁ θεὸς
 ἐαυτῶν ἀγιάζει πᾶσ. τῶν ἢ ἀειδέμεν, ἵνα
 ἐλθόντα εἰς ἡμεῖς ἀγάσῃ, ἀλλὰ ὅτι ἐξελεῖν
 ἐκ μήτρας πᾶν ἡγιασῆν· ἐὰν ἐπὶ τὸν σωτήρα
 ἀιαφῆρος, ἢ χαλεπὸν εἶπῶν ἐπὶ ὡς ἐλε-
 θεῖν ἐκ μήτρας ἡγιασῆ. **Π**ροφήτην εἰς ἔθνη
 πέθειξά σε· τήροσον ἐν τοῖς ἔθνεσ ἐπὶ κελύεσσι
 προφήτων ἔπ’ ἅπαντα τὰ ἔθνη, τῶν ἀρχαῶν
 τῶν δαμάσκα, τῶν μαβ, καὶ χειρῶν ὅτι προ-
 φητῶν ἔπ’ ἅπαντα τὰ ἔθνη, ὡς προφητῶν τῶ
 τῶν, ἐπὶ προφήτων εἰς ἔθνη πέθειξά σε, πῶς
 ἐκείνον· ἵνα ὅτι προφητῶν ἀγαθῶν, ἵνα μὴ
 ὅτι ἱερεμίας, προφητῶν ἡμῶν. ἵνα ὅτι τῶ σω-
 τηριῶ, πῶς ἂν λέγειν; ἵνα ἀλλοτῶς ἔπ’ ἅπαν-
 τὰ τὰ ἔθνη προφητῶν· ἐπὶ ὅτι ὡς ἀπὸ ἀλλο-
Μυσία, ἵνα καὶ προφήτης ὡς ἐστὶν ἀρχι-
 ρῆς, ὡς ἐστὶν σωτήρ, ὡς ἐστὶν ἱερεὺς, ἵνα καὶ
 προφήτης· μωσῆς μου προφητῶν ἀπὸ
 αὐτῶν, ἵνα προφήτων ἡμῶν, ἀλλὰ ἐξαμ-
 πῶν εἰπῶν εἶπῶν· προφήτων ἐκ τῶν ἀδελ-
 φῶν ἡμῶν ἀγαθῶν ἡμῶν κύριος ὁ θεός, ὡς ἐμὴ
 αὐτῶν ἀκίερος· καὶ ἐπὶ ὅτι μὴ ἀκούσῃ τῶ προ-
 φητῶ ἐκείνῳ, ἐξ ὅτου ὅτι δόθηται ἐκ τῶ λό-
 γῶν· ὅτι ἐπὶ ἕσθιν, ὅτι προφήτης εἰς ἔθνη πᾶ-
 στωμῶν, ὅτι ἕσθιν χάρις ἀπὸ θεοῦ ἐκ χειρῶν
 ἡμῶν ἐν τοῖς χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ ἡμῶν ὅτι
 παρὶν τῶ σώματι, ἀλλὰ καὶ τῶν ὅτι τῶ παρῶ
 δυνάμει, καὶ τῶ πῶ δυνάμει προφητῶν ἐπὶ
 πάντα τὰ ἔθνη, ὡς ἀπὸ πάντων τῶν ἔθνων
 ἀνέκον αὐτῶ τῶν προφητῶν, καὶ ἕλκειν ἀ-
 δρώπων ἐπὶ σωτηριῶν καὶ ἕπῶ· ὅτι, δεσπο-
 τα κύριος, ἵνα ἐκ ἐπίσταμῆ λαλεῖν, ἐπὶ τῶ
 πῶς ἐγὼ εἰμι· καὶ ἐπὶ κύριος πῶς με· μὴ
 λέγει, ὅτι τῶ πῶς ἐγὼ εἰμι, ὅτι πῶς πάντας,
 ἵνα ἀποπέλῃ σὲ, πορῶσῃ· πορῶσῃ ἡμῶν,
 ὅτι ἐπὶ καὶ τῶ ἕσθιν ἀπὸ ἀπὸ ἡμῶν, καὶ
 ἐν χειροτῶ πῶς ἡλικία σώματος· ἐπὶ δὲ πο-
 τῶ καὶ τῶ ἀπὸ ἀπὸ ἡμῶν, ἵνα παιδίον· καὶ δὲ
 τῶν ἡμῶν ἀπὸ ἀπὸ ἡμῶν· τοῦτος ἡμῶν ἱερεμίας,
 ἵνα ἐπὶ τῶν ἡμῶν καὶ ἀπὸ θεοῦ ἐπὶ ἡμῶν ἐπὶ τῶ
 παιδῶν ἡλικία καὶ τῶ σώμα. διὸ φωνῶν αὐτοῖς
 κύριος· μὴ λέγει ὅτι τῶ πῶς ἐγὼ εἰμι· ση-
 μείον ὅτι τῶ μὴ ἐπὶ αὐτῶ τῶ πῶς, ἀλλ’ ἀπὸ
 ἀπὸ τῶ πῶς, τῶ πῶς πάντας, ἵνα ἀπὸ ἀπὸ
 πελῶ σὲ, πορῶσῃ. καὶ καὶ πάντας, ὅτι αὐ-

* καὶ ὅτι
 καὶ ὅτι
 καὶ ὅτι
 καὶ ὅτι

ἐπιείλωμά σοι, λαλήσεις. μή φοβηθῆς ἀπὸ
 προσώπων ἀπάν· οὐδὲν ὁ τῆ θεῶ λόγος ἔπι οἱ
 προσφύοντες τὸν λόγον κινδυνεύουσιν ἐν τοῖς
 αἰουασι· ἐλεγχομένοι γὰρ μοῦδοσιν αὐτοῖς,
 ὅτι πλοκατομένοι διαύκασι· πάν ὅσων πάσχουσιν
 οἱ προσφύοντες οὐκ εἰσι προσφύτες ἀπίστευσι, μή ἐν
 τῇ ἰδίᾳ πατρίδι, καὶ τῇ οἰκίᾳ αὐτῆ· καὶ σφώ-
 νη ἐμνημονώσαν· οὐδὲν δὲ μόνον θεὸς πέμπων
 τῷ προσφύτῃ, ὅσως κινδυνεύει κινδυνεύεται, ἀλ-
 λα καὶ λέγει αὐτῷ· μή φοβηθῆς ἀπὸ προσώπων
 ἀπάν· ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι, πῶς ἐξαρρισταί σε,
 λέγει κύριος· ἃ πέμποσιν ἱερεμίας ἀναγέστα-
 πται· εἰς γάγκην βορβόρου βέβληται, ἔμεινεν
 οὐκ εἰ μόλις, ἀπὸν ἐσθίων πολλὰς ἡμέρας, καὶ
 ἕδωρ μόνον πίνων· καὶ ἄλλα δὲ μυρία ἃ πέ-
 ποσιν, ἢ προσφύτῃ αὐτῷ δὲ δὴ λακων· ἦνα
 τῷ προσφύτῃ οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν,
 εἰροσται πρὸς τὰς ἰσδαῖους· καὶ ἀναγκάσθον ἔστι
 τὸς ἰσδαῖους ἔξω δισπῶσ ἐν χειρῶν ἰσθῶ, πα-
 τῆρος ἑσθὸς διωάμενοι ἀπίστημων δι' ὅν ἀνεί-
 κησται σκεδῶν διαύκασται· διὰ τῶτο μή ξηρὸς
 ἔσθον οἱ διακόμενοι πάντα προσφύτῃ ποσιν, μόν-
 νον τῷ γέροντι ἦνα ἀδικίας διαύκασται, καὶ μή
 δικαιοσύνης, μή δὲ ἀδικίας, μή δὲ ἀπειρίας, μή
 ἀφθονίας πλεονεξίας· εἰσὶ δὲ διαύκασται ποτὲ τις
 ἀφθονίας δικαιοσύνης, καὶ ἀπείρας· μακάριοι
 εἰσὶ ὅσων ἐν ἰσδαῖον ἐμάς, καὶ διαύκασται· χαί-
 ρεται καὶ ἀγαλλιάσθαι, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς
 ἐν τοῖς θενοῖς· ἕσως γὰρ ἐδίωξαν τὸς προσφύ-
 τῆς τὸς προσφύτῃ ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι, ἔξω ἀρρι-
 σταί σε, λέγει κύριος· καὶ ἐξέπνευσε κύριος τὸ
 αὐτῷ πρὸς με, καὶ ἤφατο τὸ σῶματός μου, καὶ
 εἶπε κύριος πρὸς με· τίρρι διαφορῆς ἱερεμίας
 καὶ ἰσαίας· ὁ ἰσαίας φησὶν· ἀνάστα χεῖρα
 ἔχει ἐν μέσῳ λαῶ ἀκάθαρτα χεῖρα ἔχοντες
 ἐν τῷ οἴκῳ· καὶ τὸν βασιλεῖα κύριον θεοῦ εἶ-
 δον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου· καὶ ἐπὶ ἐξομολογήσατο
 οὐκ ἔχον ἔργα ἀκάθαρτα, ἀλλὰ μόνον ρημά-
 τια· μετὰ γὰρ τῆς ἀμάρτανος τῆς· οὐκ ἐξέ-
 πνευσε κύριος πρὸς χεῖρα αὐτῆ· * ὅ δὲ ἐν τῷ
 σφραγισμῷ ἤφατο τὴν χεῖρα αὐτῆ τῷ χεῖρα ἑσθῶν αὐ-
 τῆ, καὶ εἶπεν· ἰδὲ ἀφῆρκα τὰς ἀνομίας σου·
 ἐπειδὴ ἔπος ἠγάθον ἐκ μήτρης, ἢ λαβὸς
 αὐτῆ πᾶσι πᾶσι, σφῶ δὲ τῷ ἡσυχαστῆρα ἀ-
 θραξ, οὐκ εἶχον σφῶν ἀξίον τῷ πνεύματι, ἀλλ'
 αὐτῆ ἡ χεῖρ τῆς κυρίας ἤφατο αὐτῆ, διὰ λέγει·
 ἐξέπνευσε κύριος πρὸς χεῖρα αὐτῆ πρὸς με,
 καὶ ἤφατο τὸ σῶματός μου· καὶ εἶπε κύριος
 πρὸς με· ἰδὲ δέδωκα τὸς λόγους μου εἰς τὸ σῶμα σου· ἰδὲ κατέσκαψα σε σήμερον ὅτι ἔστιν
 καὶ βασιλείας ἐκρυσθῶν· τίς * ὅς τὸς βασιλείας πολλὰς ἔσθας ἀς δέει

A mando tibi, loqueris : nec timeas à facie eorum.
 Scit enim eos sermo Dei, qui verbi lega-
 tionis funguntur, incurrere ab ijs pericu-
 lum qui audire contemnunt. Increpati
 enim oderunt increpationes, coarguti in-
 sequuntur arguentes. Omne quodcunque
 malum est, semper patiuntur Prophetae :
 Non est Propheta sine honore, nisi in patria sua
 & domo sua. Cujus rei nuper quoque feci-
 mus mentionem. Scit ergo (vt dicere cœ-
 pimus) Deus mittens Prophetam, quanta
 discrimina perpeffurus sit, ideo exhortatur
 eum dicens : Ne timeas à facie eorum, quia
 ego tecum sum, vt eruam te, dicit Dominus.
 Quacunque Hieremias passus est, scripta
 sunt : in lacum missus est luti, mansit ibi
 comedens panem dici, & aquam tantum
 bibens, aliaque multa quæ pertulit, in li-
 bro ejus continentur. Quem autem Propheta-
 rum non persecuti sunt patres vestri? dicit Do-
 minus ad Iudæos. Et necesse est eos qui vi-
 vere religiose in Christo cupiunt, omni ge-
 nere à contrarijs virtutibus, per ea quæ re-
 periuntur vasa, persecutionem pati. Qua
 de causa nihil novum aut peregrinum vi-
 deatur his, qui in tribulationibus affligun-
 guntur : omnia quæ præcepta sunt faciant,
 tantum orent vt persecutionis causa Chris-
 tus sit, ne propter iniustitiam, ne propter
 delicta, ne propter avaritiam deprimantur.
 Si quando autem propter justitiam aliquis
 exagitur, audiat : Beati estis cum expro-
 brant vobis, & persequuntur, & dicunt omne
 malum aduersum vos, mei causa : gaudete &
 exultate, quia merces vestra magna est in caelis.
 Sic enim persecuti sunt Prophetas, qui fuerant
 ante vos. Quoniam tecum sum vt eruam te, di-
 cit Dominus. Et extendit manum suam ad me
 Dominus, & tetigit os meum, & dixit Domi-
 nus ad me. Obserua differentias Hieremias
 & Esaiæ. Esaias ait : Immunda labia habens
 in medio populi immunda labia habentis ego ha-
 bico, & regem Dominum Sabaoth vidi oculis
 meis. Et quoniam confessus est non habere
 facta immunda, sed verba tantum (vsque
 ad hunc enim finem peccata commiserat)
 non extendit Dominus manum suam, ne-
 que vnum ex Seraphim manu sua labia ejus
 tetigit, sed forcipe solum tangens ait : Ecce
 absuli iniquitates tuas. Hieremia autem, quia
 sanctificatus fuerat in vulua, non forcipe
 mittitur, neque de altari carbo successus
 nihil quippe habebat igne dignum; sed ipsa
 manus Domini tetigit eum, propter quod
 dicit : Extendit Dominus manum suam ad me,
 & tetigit os meum. Et dixit Dominus ad me :
 Ecce dedi sermones meos in os tuum, ecce consti-
 tui te super gentes & regna eradicare. Qui sic
 beatus est, vt regna multa quæ Christo Dia-

* καὶ ἔστιν
 καὶ βασιλείας
 ἐκρυσθῶν· τίς
 ὅς τὸς βασιλείας
 πολλὰς ἔσθας
 ἀς δέει

bolus ostendit, regna Damonum, regna peccati eradicet, opus habet ijs qui ei dati sunt à Deo sermonibus. Scriptum est enim: **1er. 17. 10.** Ecce dedi sermones meos in tuium. Ecce constitui te hodie super gentes & regna [eradicare.] Quomodo autem regna sunt plurima, plures similiter & gentes. [Nec potest aliquod regnum dici, nisi quod sub se continet nationes.] Verbi gratia dictum sit; regnat fornicatio [in homine peccatore,] necesse est ut regnum fornicationis habeat gentes suas. Ipsum illud generale delictum avaritia & fraudis, quo vix aliquis immunis est, habet regnum suum, & sub regno vno multas possidet gentes, per plurimas scilicet species avaritia, & ob id opus est sermonibus Dei, ut istiusmodi regna cum suis genibus evellantur. Salvator in Evangelio ostendit dicens: **Matth. 15. 13.** plantavit Pater meus caelestis, eradicabitur. Sunt quaedam intrinsecus in animabus vestris infusa, quae non plantavit caelestis Pater. Omnes quippe cogitationes pessimae, homicidia, adulteria, fornicationes, furta, falsa testimonia, blasphemiae, plantationes scelerum, quas non plantavit caelestis Pater. Si autem vis scire cuius sit plantatio istiusmodi cogitatus, audi quia inimicus homo hoc fecit, qui superseminavit zizaniam in medio tritici. Instat ecce Deus, instat & Zabulus habentes semina sua. Si dederimus locum Zabulo, inimicus homo superferit plantationem, quam non plantavit caelestis Pater, utique eradicandam. Sin autem repulso Zabulo locum dederimus Deo, gaudens Deus sub principali cordis nostri sparget semē suum. Nec aliquis existimet triste quiddam Hieremiam recepisse, quia conflatus sit ad eradicacionem regnorum & gentium. Bonitatis Dei istud est indicium, eradicare vitia per sermones, inimica caelestis regni regna destruere, & bellantes cum sua gente evertere nationes, eradicare, & subvertere. Est quaedam edificatio Zabuli, & est quaedam edificatio Dei: quod super arenam extruitur, hoc Zabuli est, super nullo enim stabilitur, * abortumque non solidatur. Quod autem super petram edificatur, hoc Dei est. Vnde & his qui eius sunt, dicitur: Dei agricultura, Dei edificatio estis. Super gentes eradicare, & subvertere, & disperdere. Si eradicatur aliquid, & eradicatio ipsa non * dispergitur, adhuc permanet quod evulsimum est. Si subruitur domus, & lapides in ruina sunt integri, dissipata est domus, non tamen perdita. Opus est igitur benignitate

A κρυβὸν ὁ διάβολος, βασιλείας ὅσας διώκει αὐτῶν ἀποκαταστῆναι, βασιλείας καὶ τὰς ἀμύπτιας, ἐκκελεῖν τοῖς διδομένοις ὑπὸ τοῦ θεοῦ λόγοις. γὰρ ἡ ἀγαθὰ ἰδὲν δέδρακε τῆς λογίας μὴ εἰς τὸ σῶμα σα. ἰδοὺ καθίσταται ἡ σήμερον ἐπὶ ἔθνη καὶ βασιλείας. ὡς περὶ βασιλείας εἰσὶν, ἔθνος καὶ ἔθνη. ὅτι, βασιλεία ἐστὶ τὸ πορνείας, ἔθνη τὸ πορνείας. ἐκείνη πορνεία μία βασιλεία ἐστὶν. ἀποκαταστῆναι αὐτῶν τῆς πλεονεξίας καὶ τῆς ἀποστερήσεως καὶ εἰς πολλὰ βασιλείαι μὴ τοῖς πολλὰ εἰδὲν ἐχούσιν ἀμύπτιας. ἔτι καὶ ἔχουσιν τῆς ἀμύπτιας ἰσομοιοῦμαι τὰ ἔθνη τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ βασιλείας, ὡς εἶπεν, ὅτι ὁ δεῖνα ἔχει ἔθνη πολλὰ τῆς βασιλείας τῆς καὶ τὴν ἀποστερήσειν, τῆς καὶ τὴν καὶ τῆς βασιλείας, τῆς καὶ τὴν ἐργαζομένη ἐστὶν ἐπὶ τῶν λογίων τοῦ θεοῦ ἐστὶν ἔθνη καὶ βασιλείας ἐξαποκαταστῆναι ἐκκελεῖν καὶ κατακαταστῆναι. ἐκκελεῖν πᾶσα εἰδομένη ἐν ὁσὶν λέγων. πᾶσα φυτεία, ἢ ὅσα ἐρίτωσαν ὁ πατήρ μου ὁ ἁεθάνιος, ἐκκελεῖν ὁσὶν. ὅτι πᾶσα ἐνδομὴ * τῆς ψυχῆς, ἢ ὅσα ἐνδομὴ καὶ ὁ πατήρ ὁ ἁεθάνιος. πάντες γὰρ οἱ διαλογισμοὶ οἱ πονηροί, φόνοι, μοιχεύματα, κλεψαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι, φυτεῖαι εἰς πονηροὺς καὶ ὑπὸ τοῦ ἁεθάνιος πατρὸς. εἰ δὲ οὖν ἔθνη πᾶσι εἰσὶν φυτεῖαι οἱ ποιοῦντες διαλογισμοὺς, ἀπέχεσθαι τῶν ἐχθρῶν αἰσθητικῶν τῶν ἐποίων, ὁ ὀπίσθεντος τῆς ζιζανίας * μὴ εἰσὶν καὶ οἱ σίτες. εἰς τῆς ἐκείνης ἐν ὁ θεοῦ ἔχον τὰ ἀπέριμα, ἢ ὁ διάβολος. εἰς ἀδιδωμὸν τόπον τὰς διαβόλους, ὁ ἐχθρῶν ὀπίσθεντος φυτείας, ἢ ὅσα ἐφόρτωσαν ὁ πατήρ ὁ ἁεθάνιος, πάντες ἐκκελεῖν ὀπίσθεντος ἐκείνης ἀδιδωμὸν τόπον τὰς διαβόλους, ἀλλὰ ἀδιδωμὸν τόπον τὰς θεοῦ, χαίρων ὁ θεοῦ ἀπέριμα ἀπέριμα αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἡμετέριον ἡμέρῃ. μὴ νόμιζε τὸν καὶ τῆς ἱερεμίας σου. δεσποῦν τὴν εἰληφέναι δάδρον ἀπὸ τοῦ θεοῦ. ὅτι καθίσταται ἐπὶ ἔθνη καὶ ὅτι βασιλείας, ἐκκελεῖν ἀγαθὸς ὁ θεός. καὶ τὰς ἀποκαταστῆναι τῶν λογίων ἐκκελεῖν τὰς βασιλείας, τῶν ἐχθρῶν βασιλείας τῆς ἀγαθῶν τῶν βασιλείας. τὰς πολυμοιὰς ἔθνη τὰς ἔθνη τὰς τῶν θεοῦ ἐκκελεῖν καὶ κατακαταστῆναι. ἐπὶ τῆς οἰκοδομῆς τῶν ἀποκαταστῆναι, ἢ ὅτι τὴν ἀμύπτιας, οἰκοδομὴ τῶν ἀποκαταστῆναι. ἐπὶ εἰδὲν γὰρ ἐστὶν ἐκκελεῖν ἐκκελεῖν καὶ κατακαταστῆναι καὶ ἡμετέριον. ἢ ὁ οἰκοδομὴ ἢ ὅτι τὴν ἀγαθῶν τῶν θεοῦ ἐστὶν. ὅσα τῆς λογίας τῶν θεοῦ. θεοῦ ἡμετέριον, θεοῦ οἱ καδομὴ ἐστὶν. οἱ λόγοι τοῖνον τῶν θεοῦ ἐπὶ ἔθνη καὶ βασιλείας εἰσὶν, ἐκκελεῖν, καὶ κατακαταστῆναι, καὶ ἀποκαταστῆναι. εἰς ἐκκελεῖν τῆς μὴ, μὴ ἀποκαταστῆναι ὅτι ἐκκελεῖν. εἰς ἀποκαταστῆναι μὴ, * οἱ λόγοι τῆς ἀποκαταστῆναι μὴ ἀποκαταστῆναι, ἐπὶ τῶν ἀποκαταστῆναι. ἔθνη ἐν ἔθνη τῆς ἀγαθῶν τῶν θεοῦ, μὴ τῶν ἐκκελεῖν, ἀποκαταστῆναι τῶν ἐκκελεῖν. * x. 11

1er. 17. 10.

Matth. 15. 13.

Matth. 15. 25.

* MS. R. Ad illoque solidatur. et ab isto, quod foliatur.

* MS. R. disperit

12. 76

ριζιμύρον, μὲν ὁ καθολικὸν ὀπολιτικὸν ὁ κλη-
 ριμύρον· ἀνάγωγι ἐπιμελῶς ἐπὶ μὲν τῶν
 ἀπολλυμένων καὶ ἐκλειζομένων, πῶς ἀπολλυ-
 λωσαι τὰ πικρὰ· ὁ δὲ ὄχρου κατακτάτε
 πρὸς ἀσέβεια· καὶ δῆσατε δισημῶς τὰ ζιζάνια,
 καὶ παρῆδδτε αὐτὰ πρὸς· ὅπως μὲν τὸ ἐκλει-
 ζοδῶσαι ἀπολλυσαι· εἰ θέλησ ἰδεῖν καὶ μὲν κα-
 θαίρισαι τὰ ἀπολλυμένα πρὸς οἰκδομῆς τῆς ἕλης
 τῆς φαύλης· ἡ δὲ οἰκία ἐκείνη, ἡ ἀφ' ἧς
 πλὴν λίπεαν καθημερῶν, καὶ ἐκβάλλεται
 ἡ δὲ ἡμερῶν ἔξω τῆς πόλεως, ἵνα μηδὲ λί-
 θος ἢ ἰδρῶν· ὁ μάλιστα τὸ ὡς πληθὺν πλατειῶν
 λιασῶ αὐτῶν· εἰ γὰρ μηδὲ μῶς σιωπῶσαι τὰ
 χεῖρνα· κατακτάθη ἡ ἵνα μὴ οἱ λίθοι ἔρωσαν
 χεῖρνα πρὸς τὴν ἀλλοιο οἰκδομῶν ἡ δὲ δυνά-
 ται οἰκοδομῆν ὁ ποιητὴς· ἐξερρίζωθη, μὴ πάλιν
 ἐκ τῆς ἐξερρίζωθῆναι ὅσον ἀπὸ σπέρματος,
 ἵνα ἐπιπέσῃ πάλιν τὰ ζιζάνια· πάντως γὰρ
 ἔχον τὰ σπέρματα τῆς ζιζανίων, ἐπέσειρεν
 αὐτὰ· ἀφ' ἧς τῆς δῆσατε τὰ ζιζάνια, καὶ κα-
 τακτάτε αὐτὰ πρὸς, ἵνα μὲν ὁ ἐκλειζοθῆ-
 ναι ἀπολλυσαι, καὶ μὲν ὁ κατακτάσθῃν ἡ τὸ
 ἀφ' ἧς οἰκδομῆν ἀπολλυσαι· ἀλλ' ὅσον ἐν
 τῆς πρὸς οἱ λόγοι τῆς θεοῦ, ἐπὶ τὰς ἐκλει-
 ζοθῆν, καὶ κατακτάσθῃν, καὶ ἀπολλυθῆναι ἔρω
 γὰρ ἐξερρίζωθῆναι ἀπ' ἐμοῦ τὰ φαύλα, κατα-
 σταθῆναι τὰ χεῖρνα, τὸ μοι ὄφελος, εἰ μὴ
 ἀπὸ τῆς ἐκλειζοθῆναι κατακτάσθῃ τὰ κρεί-
 ῖστα; τὸ μοι ὄφελος, εἰ μὴ ἀπὸ τῆς πρὸς αὐτο-
 κδομῆς τῆς ἀφ' ἧς ἐρωτα; ἀφ' ἧς οἱ τῆ
 θεοῦ λόγοι πρὸς πρῶτον αἰωνοῦ, ὁ ἐκλει-
 ζοθῆν, καὶ κατακτάσθῃν, καὶ ἀπολλυθῆναι τὰ φαύ-
 λα· καὶ ἡ κατακτάσθῃν τὰ κρείῖστα· καὶ
 αἰεὶ ἐν τῇ γραφῇ τιτηρηκαμένον τὰ σκυδεσπο-
 φασί, ἡ ὅπως ὀνομασθῆναι ὀνομαζόμενα,
 εἴτα τὰ δοκτεῖναι ἡ ἰλαρὰ δδύπερα λεγόμε-
 να· ἐγὼ ἀποκτείνω, καὶ ζῆν ποιῶ· ἵνα
 ἀποκτείνω; πάλιν τὸ πρὸς δδύπερα, πάλιν τὸ
 διακτείνω· καὶ ζῆν ποιῶ, ἵνα γίνωμαι πάλιν
 ἀπόστολος ἰσὺς χριστοῦ· ταῦτα οἱ νεοὶ κείσαν
 οἱ θαλαίπυργοι οἱ ἀπὸ τῆς αἰρέσεως, ὅσον ἀπὸ
 τὰ σιωπῶν πρὸς φερον ἡμῶν λέγοντες· ὅρας
 θεὸν τὸ τῆ νόμος, πῶς ἐστὶν ἀγχιος καὶ ἀπαύθεσ-
 πος, καὶ λέγει· ἐγὼ ἀποκτείνω, καὶ ζῆν ποιῶ;
 ἡ βλέπεις ἐν ταῖς γραφαῖς ἀπαπέλιαι αἰαστά-
 σεις νεκρῶν; ἡ ἀχ' ὅρας πρὸς ἀνάστασιν τῆς νε-
 κρῶν ἡδὲ σενουμαζομένων καὶ ἕκαστον;
 σιωπῶν φημὶν πρὸς χριστὸν ἀφ' ἧς τὰ βασιλισματος, καὶ
 σιωπῶν φημὶν αἰπὸν· ὅσον ἀπὸ σκυ-
 δεσποτῆραν μὲ φωνῶν, αἰαστάσιν ἡ ἀρχαί, ἡ δὲ
 ἀποκτείνω· εἴτα ἀποκτείνω, καὶ ζῆν
 ποιῶ· πατάξω, καὶ γὰρ ἰάπρη· ὅτι γὰρ ἀγαπᾷ κύριος
 πατρίδι· μαστροὶ δὲ πρὸς αἰὶν

A Dei, ut eradicatio ipsa & subversio tota dif-
 percat, diligentius lege quomodo eradica-
 ta perdantur: Plateas autem comburet igni in-
 extinguibili. Et: Ligate manipulos zizaniorum,
 & tradite eos igni. Sic ea quae sunt eradicata
 disperduntur. Si autem vis scire quomodo
 dispersio redigatur in nihilum, quomodo
 adificationis pessima materia in pulverem
 comminuat, domus ea quae propter Je-
 pram destrui iubetur, cum fuerit pulvis effe-
 cta, extra civitatem projicitur, ut ne lapis
 quidem ex ea residuus sit, juxta quod scri-
 ptum est: *Ut lutum platearum delebo eos.* Psal. 17. 43.
 Oportet quippe penitus interire malitiam.
 Subversum est aliquid, lapides quoque ipsi
 qui destructi sunt, conterantur, ne ad ali-
 quam adificationem, quam Diabolus concin-
 nare potest, assumi valeant. Endicatum
 est quippiam, invenit adversarius etiam in-
 ter ea, quae eradicata sunt, aliquam semen-
 tem quam iterum seminet. Propter quod ju-
 bet Dominus: *Colligite*, dicens, *& combu-
 rite ea igni*, scilicet ut eradicatio quoque Za-
 buli, & ipsa subversio consumatur. Verum
 non tantum in hoc stat sermo divinus, ut
 eradicet, & destruat, & disperdat: esto
 enim, eradicata sint omnia in me mala, de-
 structa & dispersa sint pessima; quid mihi
 prodest, si non pro eis quae eradicata & suf-
 fossa sunt, meliora in me plantentur atque
 adificentur? Propterea Dei verba primum
 faciunt quod necesse est, eradicant, de-
 struunt, perdunt, & post haec adificant, at-
 que plantant. Observavimus semper in Scri-
 pturis sanctis, primum ea quae videntur tri-
 stitia nominari; deinde ea quae hilariora sunt,
 secundo dici: *Ego occidam, & ego vivificabo.* Deuter. 32.
 Non dixit prius, *Ego vivificabo*, & postea,
 occidam. Impossibile est enim quod semel
 vivificavit Deus, aut ab eo ipso, aut ab alio
 occidi. Sed: *Ego interficiam, & ego vivifica-
 bo*, ut fiat Paulus Apostolus Christi Iesu. Haec
 si intelligerent miserrimi Heretici, numquam
 ad nos deferrent, crebro ista dicentes: vi-
 desne Deum Legis & Prophetarum quomo-
 do ferus est & inhumanus? quomodo dicit:
Ego occidam, & ego vivificabo? non adver-
 tentes in Scripturis annuntiationem susci-
 tationis mortuorum; non considerantes re-
 surrectionem jam coepisse per singulos; *Con-
 sepelimus enim Christo per baptismum, & con-
 surgemus cum eo.* A tristibus semper, sed ne-
 cessarijs inchoat Deus; veluti: *Ego occidam,
 & ego vivificabo: ego percussiam, & ego sana-
 bo; Quem enim diligit Dominus, corrumpit; fla-
 gellat autem omnem filium quem recipit, & post
 hac curat.* Ipse dolorem facit, & iterum re-

x. 74

Lut. 14.

Psal. 17. 43.

Deuter. 32.

19.

Con. Rom. 6. 4.

Coloss. 2. 12

Isa. 11. 6.

stituit letitiam. Similiter & in presenti Do-
 minus ait: Constitui te hodie super gentes, &
 regna eradicare, & suffodere, & disperdere, &
 edificare, & plantare. Veruntamen primum
 est, ut mala auferantur à nobis. Non potest
 in loco ædificationis mala ædificare Deus:
 Quæ enim participatio iustitiæ & iniquitatis?
 aut quæ communicatio luci ad tenebras? Opor-
 tet malitiam ex imis sedibus eradicari: oportet
 & ædificationem pessimam ab animabus
 nostris penitus auferri, ut postea sermones
 ædificent atque plantent. Possimus siquidem
 & aliter intelligere quæ scripta sunt:
 Ecce dedi sermones meos in os tuum. Et quid faci-
 aiant sermones dicit: Eradicare, & suffodere,
 & disperdere. Sermones eradicant nationes,
 sermones regna suffodiunt, sed non
 regna ista carnis & seculi * digna destruen-
 tibus, * digna eradicantibus verbis. Ea quæ
 eradicata & subversa sunt senti; putas in
 his quæ dicimus modò non est virtus quam
 Dominus tribuit; secundum quod scriptum
 est: Dominus dabit verba evangelizanti virtu-
 te multa: virtus eradicans atque suffodiens,
 si qua infidelitas, si quod mendacium, si
 qua malitia, si qua luxuria, si qua discordia
 non est suffossa. Sicuti idololum in corde con-
 structum est, illo deposito ædificetur Tem-
 plum Dei, & inveniatur gloria ejus in eo, &
 fiat non infertilis, sive lucus exurgens, sed
 plantatio Paradisi, vbi Templum Dei fit in
 Christo Iesu, cui est gloria & imperium in
 sæcula sæculorum. Amen.

1. Co 6. 14.

* MSS. R. digne * MSS. R. digne

Psalm. 67. 12.

ἐν τῷ δευτέρῳ· πρῶτον πατάσει, καὶ μὲν
 τὸ πᾶν ἰσχύει. αὐτὸς γὰρ ἀλγεῖν ποιεῖ, καὶ πάλιν
 ἀποκαθίστησιν· ὅπου ἢ καὶ ἐνθάδε· καθίσταται, οὐ
 σήμερον ὅτι ἐθνη καὶ βασιλείας, ἐκείθην, καὶ
 κατασκάπτειν, καὶ ἀπολλύνειν, καὶ ἀνοικοδο-
 μῆναι, ἢ καταφυτθῆναι· πᾶσι πρῶτον ὅτι
 ἐκείνα τὰ φάσμα * ρηθῆναι ἀφ' ἡμῶν· ἢ * καὶ ἐστὶν
 διώκειν εἰς τὸν ἄνθρωπον τῆς οἰκοδομῆς τῆς φάσματος
 οἰκοδομῆν ὁ θεός. τίς γὰρ μετοχὴ διχοστομῆς καὶ
 ἀνομίας; τίς κοινωνία φωτὶ καὶ σκοτεινῶς; δι-
 πλὴν κακίας ἐκ βλάβου ἐκείθην ὡς ἔστιν. οὐ
 πᾶσι οἰκοδομῆν τῆς κακίας καταναλοῦσθαι
 ἀπὸ τῆς ψυχῆς ἡμῶν, ἵνα μὲν ταῦτα οἱ λόγοι
 τῷ θεῷ οἰκοδομηθῶσιν. ἢ διώκειν γὰρ ἕλας νο-
 σα τὰ γεγραμμένα. ἰδὲ διδάσκα τῆς λόγους
 μὲν εἰς τὸ σῶμα σου· τί ποῦσιν οἱ λόγοι; ἐκεί-
 θην, καὶ κατασκάπτειν, καὶ ἀπολλύνειν· λόγοι
 ἐκείθην ὅτι, λόγοι κατασκάπτου βασι-
 λείας πάντας τὰς σαρκώδεις καὶ κοσμικὰς,
 * ἀξίας λόγων κατασκαπτόντων, * ἀξίας λό-
 γων ἐκείθην· νόμι τὰ ἐκείθην ἄλλα τῶν
 λόγων, τὰ κατασκαπτόντων τῶν λόγων·
 ἄλλα ἄρτι ἐν τοῖς λεγομένοις οὐκ ἔστι διώκειν,
 εἰ μὴ ὁ θεὸς διδῶ, καὶ τὸ· κύριος διδάσκει
 τοῖς βασιλεῦσι τοῖς διώκειν πολλῶν· διώκειν
 μὲν ἐκείθην, εἰ τίς ἀπίστια, εἰ τίς ὑπερη-
 σία, εἰ τίς πονηρία, εἰ τίς ἀνομοσύνη· ἐστὶ κατα-
 σκαπτίσα, εἰ τίς ἐδαλείων ἀνοδομηθῆναι εἰς τὸ
 καρδίας, ἵνα ἐκείθην κατὰ σκαφέντος οἰκοδομηθῆναι εἰς τὸ θεοῦ, καὶ διδοῖ τῷ θεῷ δι-
 ἐν τῷ ἀνοικοδομηθῆναι κατὰ, καὶ ἴσθαι οὐκ ἄλλοτε, ἀλλὰ φυτῆ * ἀπὸ τοῦ θεοῦ, οὐκ ἔστι
 ὅπου ὁ ναὶς τῷ θεῷ ἐν τῷ ἰσθῷ, ἢ ὅτι ἢ διδοῖ καὶ τὸ κεφάλαιον εἰς τῆς ἀμύνας τῶν ἀμύνας.
 ἀμύνας.

HOMILIA II.

ΟΜΙΛΙΑ Β΄.

(juxta Hieronymum X I I I .)

Eis π.

De eo quod scriptum est :

Πᾶς ἐστράφη εἰς πικρίαν ἢ ἀμπελὸς ἢ ἄλλο-
 βία; εἰ μὴ ἀποπλυθῆν ἐν νύξῃ, καὶ πλη-
 θυνῆς σαυτῆ πάσας, κεκηλιδωσας ἐν τῆς
 ἀδικίας σου ἐν ἡμέρῃ ἐμοῦ. λέγει κύριος.

1. Ion. 2. 21. 22.

Quomodo convessa es in amaritudinem vitis
 aliena? vsque ad eum locum in quo ait:
 Maculata es in conspectu meo in iniquita-
 tibus tuis : dicit Dominus.

Eodem interprete.

Sap. 1. 13.

Deus mortem non fecit, neque delectatur
 in perditione viventium. Creavit enim
 ut essent omnia, & salutare * generationes
 mundi; nec est in eis venenum mortis, neque in-
 ferri regnum super terram. Deinde paululum

ὁ θεὸς ἡλίας οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ
 τέρεται ἐν ἀπολείᾳ ζώντων· ἔκτισεν
 γὰρ εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα, καὶ σωτηρίῳ αἰ ἡμῶν
 τῷ κόσμῳ, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς φάρμακον
 ἐλέθρου, οὐδὲ ἀδύνα βασιλείων ὅτι γῆς· ἔπει-
 ἐλίγρι

* X θείος ὄλιγον ἡσάρθας ὁ ῥητὴν ἱερω. πόθεν ἔν ἡμέ-
 ρατος εἰσπλάθε; φθόνος ὃ ἡσάρθας ἡσάρθας εἰ-
 σπλάθεν εἰς τὸν χόσμον. εἶτε ἔν ἀρετῆν ἀρετῆ
 ἡμῶς ὁ θεὸς πεινῶκεν, ἡμῶς ὃ ἑαυτοῦς * ἑα-
 * X ἑκεί πῶσμεν πῶσμεν καὶ τὰς ἀμύρτιας. ἡσάρθ
 τῆτο καὶ ἐστὶν δε ἡ ἀρχὴ τῆ ἀσαρθώματος ἡ ἐν
 τὰς ἀσάρθων ὃν ἑπαπορητικῶς ἐλθῆν ἀσάρθ
 τὸς πικρῶτα ἐσάρθων ἐν τῆ ψυχῆ, ἐκαστῆσ
 τῆ γλυκύτητι, ἡ ὁ θεὸς κατὰσθῆσεν αὐτῆ.
 πῶς ἐσάρθων εἰς πικρίας ἡ ἀμπελος ἡ ἀλλο-
 θῆσῶς ὡσὶ ἐλθῆ. χολοστικῶς ὅτῃ ἐπὶσιν ὁ θεὸς, B
 ἀλλ' ἀρτίποδας πεινῶκε παύσῶ. τὸς ἀρτί ὃ
 γὰρ ἡσάρθων τῆ χολοστικῶς τὸς κατωλῶμῶς; ἐν
 πεινῶκεν ὁ θεὸς τὰ μέλη πάντῶ ἀσαρθώματος
 ἐγμῶνῶς. γὰρ ὃ τὸς ἀρτί τῆ παθεῖν τίνα;
 τὴν αὐτῶν ῥόπον ἡ ψυχῆ ἡ τῶ ἀσάρθων μῶς γέ-
 ρονε κατ' εἰκόνα, ἀλλὰ παρὶς ἀσάρθων. ὃ
 ῥῶ. πῶσμεν ἀσάρθων κατ' εἰκόνα καὶ κατ'
 ὁμῶσιν ἡμῶσιν, φθῶνι ἐπὶ πάντῶ ἀσάρθ-
 πῶς. καὶ ἐπὶ ἀσάρθων, ἀσάρθων ἐν τῶ ἀδάμ
 ἐκ εἰνὸ ὁλο πολλοῖσθ ὃ κατ' εἰκόνα, τῶ ἀσάρθ
 σελήμῶν ἡ ἀσάρθων, ὅτῃ ἐφῆσθ ἡσάρθων τῶ ἀμύρ-
 τῶσ τῶ εἰκόνα τῶ γῆσθ. ὅτῃ ἐν τῶσ ἀσάρθ-
 ὅτῃ τῶσ ὃ κατ' εἰκόνα, θεὸ τῶ εἰκόνας * τῶσ
 χῆσθων. ἡ φῶσμεν ἀμύρτῶσθ ὄντῶ τῶ εἰ-
 κόνα τῶ γῆσθ. φῶσμεν μεταποθῆσ τῶ
 εἰκόνα τῶ ἐπυσθῶν. πῶσθ ἡ κῆσθ γέρονε
 κατ' εἰκόνα ἡ ἐπυσθῶν. ἀσάρθ ἔν ἐστὶν δε
 ἀσάρθ τὸς ἀμύρτῶσθ ἐλεγκτικῶς λέγῶν ὁ
 λόγος. πῶς ἐσάρθων εἰς πικρίας ἀμπελος ἡ
 ἀλλοθῆσῶς; ἐγῶ ῥῶ ἐφῶσθῶσθ σὲ ἀμπελον καρ-
 ποθῶσθ πῶσθ ἀληθῆσθ. ἐν τῶσ ἀσάρθ τῶσθ
 λέλεκθῶσθ, καὶ ἐπυσθῶσθ ὄλιγα πῶσθ ὁμῶσθ.
 ἐπὶ θεὸς μὲ καλῶ ἀμπελον ἐφῶσθῶσθ τῶ τῶ
 ἀσάρθων ψυχῆσθ, ἐκασθ ὃ γράφῶσθ γέρονε
 ἐκασθ τῶ βυθῆσθ ἡ κῆσθων. ἐγῶ δὲ
 ἐφῶσθῶσθ σὲ ἀμπελον καρποθῶσθ πῶσθ,
 σὲ ἐκ μέσθ, ἀληθῆσθ. σὲ τῶ μὲ ἀλη-
 θῆσθ, τῶ ὃ ψυθῶσθ. ἀλλ' ἐγῶ ἐφῶσθῶσθ σὲ
 ἀμπελον καρποθῶσθ πῶσθ ἀληθῆσθ. πῶσθ
 ἀμπελον; σὲ πῶς ἐσάρθων εἰς πικρίας, καὶ γέ-
 ρονε ἀλλοθῆσθ ἀμπελος; μὲ τῶ τῶ ἀδάμ τῶ
 εἰν ἀσάρθων ἐν τῶσθ, καὶ πληθῶσθ σῶσθ
 πῶσθ. κηκθῶσθ ἐν τῶσθ ἀδῆσθ σὲ ἐκασθ ἡμῶσθ. λέγῶ κῆσθ, ἀσάρθ τῶ ἀμύρ-
 τῶσθ ψυχῆ ἡσθ ραθῶσθ, καὶ ἀσάρθων τῶσθ ἀσάρθων, ὅτῃ πῶσθ τῶσθ κηκθῶσθ,
 καὶ πῶσθ τῶσθ ἀμύρτῶσθ; ἀσάρθων τῶσθ ἀσάρθων, πῶσθ τῶσθ τῶσθ ἀσάρθων ἀσάρθων
 ραθῶσθ, καὶ ἀσάρθων ἀσάρθων, καὶ ἀσάρθων ἀσάρθων, καθῶσθ τῶσθ ψυχῆσθ; ὅτῃ λέγῶ
 ἐσάρθων ὁ λόγος τῶ γράφῶσθ εἰς πικρίας, καὶ γῶσθ ἀλλοθῆσθ ἀμπελος. εἰν ἀσάρθων ἐν
 τῶσθ, καὶ πληθῶσθ σῶσθ πῶσθ. κηκθῶσθ ἐν τῶσθ ἀδῆσθ σὲ ἐκασθ ἡμῶσθ. λέγῶ κῆ-

Altra procedens reperio unde fit mors : An-
 tidia autem Diaboli mors intravit in orbem
 terrarum. Omnia igitur bona in nobis &
 propter nos condidit Deus, sed nosmetipsi
 malitiam atque peccata propria in nobis
 attraximus voluntate. Unde & in present
 lectione per Prophetam nunc quaritur
 Deus, & quodammodo dubius inquit,
 quomodo in quibusdam amara sit anima,
 quam dulcem ipse condiderat, & ait: Quo-
 modo conversus es in amaritudinem vitis aliena?
 Quod dicit tale est, Ego feci pedes quibus
 ingrederetur mortale genus; qua causa fa-
 ctum est vt claudicet plurimi? Ego feci om-
 nia membra valida, atque integra; quomo-
 do video in multis debilia atque inutilia?
 Itaque non solum primi hominis anima, sed
 & univrsorum ad imaginem & similitudi-
 nem Dei facta est, & antiquior est hac ima-
 go qua Dei est, imagine zabuli, quam postea
 nobis induimus ob peccatum. Unde debe-
 mus magnopere laborare, vt quomodo de-
 linquentes portavimus imaginem terrestris;
 ita ad penitentiam conversi portemus ima-
 ginem coelestis, ad quam & univrsa pri-
 mum condita creatura est, ob cuius in ma-
 lum conversionem nunc peccantes sermo
 corripiciens ait: Quomodo conversa es in ama-
 ritudinem vitis aliena? Ego autem planta vi
 fructiferam, univrsam veram. Et ante dix-
 imus, & nunc eadem plenius vt intelliga-
 tis repetimus, quia Deus bonam plantavit
 hominis animam, sed ipsa vitio suo adver-
 sus conditoris depravata sit voluntatem.
 Ego autem planta vi te vitem fructiferam, un-
 versam veram: non ex parte veram & men-
 daccam ex parte plantavi, sed univrsam ver-
 ram. Quomodo contra plantationem mea
 conversa es in amaritudinem, & facta es vi-
 tis aliena? Post hac sequitur: Si abluta fue-
 ris nitro, & multiplicaveris tibi herbam poam,
 maculata es in conspectu meo in iniquitatibus
 tuis, dicit Dominus. Ergone hoc arbitrandum
 est, quia anima peccatrix nitro conata sit
 purgare maculas suas, & assumens poam,
 qua oritur ex terra, immunditiam delicto-
 rum a se mundare contenderit? Unde nunc
 ad eam loquitur sermo divinus: Si abluta
 fueris nitro, & multiplicaveris tibi poam, ma-
 culata es in conspectu meo, in iniquitatibus tuis,
 dicit Dominus. An id quidem verius existi-
 mandum est, quia vt sacra volumina omni
 virtute sunt plena, ita & Dei sermo omni

MS. R. malitia at- que pecca- to proprio nobis attraximus mortem

Gen. 1. 26.

Handwritten marginal notes in the left margin, including the word 'ἐκεί' and other fragments of text.

virtute sit plenus, & habeat istiusmodi for-
titudinem, quæ possit purgare vitia, & for-
dibus defricatis ad colorem pristinum revo-
care. *Vivus est quippe sermo Dei, & efficax,*
& acutus super omnem gladium utrimque acu-
tum, & reliqua. Ex quibus diximus pro pas-
sionibus animæ remedia habere sermonem,
esse in eo nitrum, esse poam, quibus sordes
abluntur. Neque vero omne peccatum
nitro sermonis & poa potest emundari, sed
funt aliqua delicta, quæ non indigeant fa-
cili curatione, nec ad nitrum & poam tan-
tum abluta discedant. Sic nunc dicitur: *si*
ablueris te nitro, & multiplicaveris tibi poam
maculata es in conspectu meo in iniquitatibus
tuis, Dicit Dominus. Et quomodo sunt qua-
dam vulnera quæ malagmatibus, & oleo, &
alligaturis redduntur pristinae fanitati: alia
vero sunt istiusmodi, de quibus dicatur. *Non*
est malagma imponere, neque oleum, nec alliga-
turas, sed terra vestra deserta, civitates ves-
tra igne exuste: Sic sunt quedam peccata
quæ animam forditant, & indigent homi-
ne qui habeat poam, nitrique sermonem;
alia vero talia sunt, vt non possint supra-
dicti sermonis virtute curari, neque enim
fordibus comparantur. Idcirco sciens dif-
ferentias peccatorum, per Esaiam Dominus
dicit: *Lavabit Dominus sordes filiorum Sion*
[in sanguine.] Emundabit de medio eorum
Spiritu iudicij, & Spiritu combustionis sordes
& sanguinem. [Sordes spiritu iudicij, san-
guinem spiritu combustionis.] Si peccasti
& peccatorum sorde pollutus es, lavabit
Dominus sordes filiorum, & filiarum Sion,
& sanguinem emundabit de medio eorum.
Si autem mortale peccatum est, non possu-
mus nitro poaque mundari, sed spiritu iu-
dicij, spiritu combustionis & poenæ. For-
sit & Iesus baptizat Spiritu sancto & igne:
non quia eundem in Spiritu sancto atque
igne baptizet; sed quo sanctus baptizetur
Spiritu sancto, & is qui post fidem & ma-
gislerium Dei rursus ad scelera conversus
est, cruciati purgetur incendij. Beatus qui
lavacrum accepit Spiritus sancti, & ignis
lavacro non indiget. Miserabilis autem &
omni fletu dignus, qui [post lavacrum Spi-
ritus] baptizandus est igni. Vtrumque si-
quidem habet baptismum Iesus: *Exiit namque*
virga de radice Iesse, & flos de radice eius ascen-
dit; virga peccatoribus, [flos iustis.] Sic
Deus & ignis consumens, & lumen in Scri-
pturis dicitur, ignis peccatoribus, lumen

Hebr. 4. 11

Es. 1. 6, 7

Esai. 4. 4

Luc. 3. 16

* MSS. R. mysterium

Esai. 11. 1

H. b. 13. 29

1. Ioh. 1. 5

Αειος · ἀλλὰ καὶ εἰδέναι, ὡς ὁ λόγος πάντων
δυναμὶν ἔχει. ἥτις ὁ λόγος ἔχει πάντες φαρ-
μακὰ δυναμὶν, καὶ πάντες τῶ κατὰ ἐξουσίαν
δυναμὶς ἐστὶ, καὶ συμπληρώματος. Ἐστὶ γὰρ ὁ
λόγος τῶ θεῷ, καὶ ἐνεργῆς, καὶ τιμωτὴς ὁ αὐτὸς
πάντων μεταχειρῶν διδομῶν. καὶ ὁ εἰς ἑσπέρης, ὁ
ἐστὶ χρεία, τῶ τῷ ἐστὶ ἐν τῇ δυναμὶ τῷ λόγῳ.
ἐστὶν ἂν τις λόγος νίπτον, καὶ ἔστι τις λόγος ποά,
ὅστις τὰς τοῦ τῶς ῥύπας μεταφέρει κατὰ δὲ
ἐπιπέδῳ τῶ τῶ τῶ λόγῳ, ὅστις ἐστὶ νίπτον, καὶ
ἀπὸ τῶ τῶ τῶ λόγῳ, ὅς ἐστὶ ποά, ὁ πᾶσα
ἀμάρτια διακαθάρσει. ἀλλ' ἐστὶν ἀμάρτια ματα,
ὡ δὲ ὕδα νίπτα, ὅσῳ ποά. λέγει οὖν ὁ
οἰοῦμαι ἀμάρτια ματα ἔχειν, ὡς δυναμὶς
διπλασιάζει ἐν νίπτα καὶ ποά, τὸ εἶναι διπλα-
σιάζει ἐν νίπτα, καὶ πληρωτῆς σαυτῇ ποά,
καὶ κληρώσει ἐναντίον ἐμοῦ ἐν τῶς ἀδικίας σου.
λέγει κλέος. καὶ ὁ ὁ αὐτὸς τῷ πνεύματι τὸν πᾶ
ἐστὶν, ὁ μεταχειρῶν διακαθάρσει, καὶ ἀλλὰ
ἐλάφ διακαθάρσει, καὶ ἀλλὰ δὲ κατὰ δὲ
καὶ ἕως ὑπάρξει, ἀλλὰ δὲ ἐστὶ πνεύματι,
ἐφ' οἷς λέγει. ὅτι ἐστὶ μάλα ματα ἐπιπέδῳ,
ἔτι ἐλαφ, ἔτι κατὰ δὲ οὖν. ἀλλὰ ἡ γῆ ὑμῶν
ἐρημος, καὶ οἱ κλέος ὑμῶν περὶ κλέος. ἥτις ἐστὶ
πᾶ ἀμάρτια ματα, ὁ ῥύπτι πῶς ῥύπτι, καὶ
δεδίται ὁ αὐτὸς ὅτι τῶ τῶ τῶ ἀμάρτια ματα
λόγῳ νίπτα, λόγῳ ποά. ἔστι δὲ πᾶ ἀμάρτια μα-
τα, ὁ ἔχει ἕως διακαθάρσει. ὅσῳ δὲ ῥύπτι
κατὰ δὲ ἀλλὰ δὲ κατὰ δὲ ἀμάρτια ματα τῷ
ἀμάρτια ματα ἐπιπέδῳ ὅς ἐν τῶ νῶν κλέ-
ος, ὅσα πᾶς λέγει τὸ ἐκπλωτῆ κλέος πῶ
ῥύπτι τῷ ὑμῶν καὶ τῷ ἡγατέραν σῶν. καὶ ὁ
ἡμῶν ἐκκαθαρεί ἐκ μέσων αὐτῶν πνεύματι
κλέος, καὶ πνεύματι κλέος. εἰ ὅσῳ γὰρ
ναυτῶν ἡμῶν, πᾶς ἡμῶν ἐν ῥύπτι, ἐκ-
πλωτῆ ἐν ὁ κλέος τῷ ῥύπτι τῷ ὑμῶν καὶ τῷ ἡ-
γατέραν σῶν, καὶ ὁ ἡμῶν ἐκκαθαρεί ἐκ
μέσων αὐτῶν. εἶπε ἀπαπόδοις ὅσῳ μὲ τῷ ῥύπτι
πνεύματι κλέος. καὶ δευτέρῳ οἱ πολλοὶ, ὅταν
χρίσται, ἀμῶν τῶν, καὶ νίπτα, ὅσῳ τῶ πῶ
ἐστὶν ποά, ἀλλὰ τῶ πνεύματι τῶ κλέος.
ἀμῶν τῶ τῶ ἰσὺς βαπτίσει, πᾶς νῦν ὁρίσται
τῷ λόγῳ, ἐν πνεύματι ἀγίῳ καὶ πυρὶ. ἀλλὰ τῷ
μὲ ἀγίον ἐν τῷ πνεύματι ἀγίῳ. τῷ ἡμῶν ὁ πι-
εῖται, μὲ τῷ ἀεὶ ὄντῳ ἀγίῳ πνεύματι,
πᾶς, ἡμῶν τῶν, λέγει ἐν τῶν. ὡς μὲ τῷ ἀγίῳ ἐν
βαπτίσει μῶν. ἔπειτα ἰσὺς ἐν πνεύματι
ἀγίῳ καὶ πυρὶ. μακρότερος ἐν βαπτίσει μῶν ἐν ἀγίῳ πνεύματι, καὶ μὲ δὲ ὁ μῶν βαπτίσει μῶν
τῶ ἀπὸ πυρὸς. πᾶς ἂν ὅς ἐκείνος ὅς χρεία ἔχει βαπτίσει τῶν πῶν. πᾶς ἀμάρτια
ἔχει ὁ ἰσὺς. ἐξελεῖται γὰρ ῥά οὗτος ἐκ τῶς ῥίζης ἰσῶν, καὶ ἄλλος ἐκ τῶς ῥίζης ἀπὸ ἡμῶν.
ῥά οὗτος ἐστὶ τῶς κατὰ δὲ οὖν. ἥτις ὁ θεὸς πῶν κατὰ δὲ οὖν ἐστὶ. καὶ ὁ θεὸς φῶς ἐστὶ. πῶν κατὰ

ὁ δὲ τῶν
ἡμῶν
ὁ δὲ τῶν
ἡμῶν
ὁ δὲ τῶν
ἡμῶν
ὁ δὲ τῶν
ἡμῶν

πανάλκοιοι πῖς ἀμύρταλοις, Φῶς τοῖς δικαίοις
καὶ ἀγίοις καὶ μακάριοις ὁ ἔχον μένος ἐν τῇ
αιεσάσει τῇ πρεσβυτέρῃ. ὁ τῆρας δὲ βασιλεία
τῷ ἀγίῳ πύμυτος. τίς ἔστιν ὁ ἐν ἑτέρῃ σαζο-
μῶρος αἰεσάσι; ὁ δειμῶρος βασιλείατος, ὅταν
ἔλθῃ ἐπὶ τὸ πῦρ ἐκεῖνο, καὶ τὸ πῦρ αὐτὸν δο-
κιμάσῃ, καὶ ἔσῃ τὸ πῦρ ἐκεῖνο ξύλα, χόρ-
τον, καὶ κελσὶ μῆλω, ἅτε αὐτὰ κατακαύσῃ.
Διὰ τὸ τῶν λόγων, ὅσην δειμῶρος
συναγαγόντες τὸς λόγους τῶν ἁγίων, εἰς
τὴν καρδίαν διαπίπτει αὐτὸς, καὶ κατ' αὐ-
τὸς περὶ αὐτῶν ἔσῃ. ἵνα δειμῶρος μετὰ τῶν
ἑξῶν κατὰ τὴν ἡμετέραν, καὶ ἐπιμύσαντες εἰς
τὴν ἔξοδον τῶν ἔργων ἡμῶν ἐξεληθότες ἐν αὐτοῖς
τοῖς ἀγαθοῖς καταληφθῆναι, καὶ ἐν ζῆμῳ ἵσοῦ
σώθῃται, ὅ ἔστιν ἡ δόξα καὶ ὁ κερστος εἰς τὴν αἰῶνα τῷ
ἀγίῳ. ἀμήν.

A sanctis, & Beatus qui habet partem in resurre-
ctione prima. Si quis servaverit lavacrum
Spiritus sancti, iste in resurrectione primae
parte communicat. Si quis vero in secunda
resurrectione servatur, iste peccator est, qui
ignis indiget baptismo, qui combustione
purgatur, ut quidquid habuerit lignorum,
foeni, & stipulae, ignis consumat. Quam-
obrem cum talia post mortem nobis reside-
re videamus, Scripturas diligenter simul
recitantes, reponamus eas in cordibus no-
stris, & juxta earum vivere praecipia nita-
mur, ut ante excessionis diem, si fieri po-
tess, peccatorum sordibus emundati cum
Sanctis valeamus assumi, in Christo Iesu, cui
est gloria & imperium in saecula saeculorum,
Amen.

Ο Μ Ι Λ Ι Α γ.

HOMILIA III

Εἰς τὸ

in istud:

Μὴ ἔρημος ἔσθ' ἡ γῆ Ἰσραὴλ, ἢ
γῆ κεχρησμένη, καὶ τὰ ἑξῆς.

Numquid solitudo factus sum domui Israel, vel terra desolata, &c.

Interprete BALTHAZARE CORDERIO.

Φησὶν οὖν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἀναγγε-
λίας ὅτι τὸ πῦρ Ἰσραὴλ, ἐπὶ ἑρημίας ἀπέ-
σεν ἡ γῆ, ὅσοι γῆ κεχρησμένη. τίς δὲν ἡμέ-
ρωσ ἐν τῷ τόπῳ, ὅσοι αἰτήσι ἐξετάζων τὸ
βέλημα τῆς κεχρησμένης; ἔστω, ὁ θεὸς ἐν τῷ
Ἰσραὴλ ἢ γέρονεν ἑρημος, ἢ γέρονεν ἐν τῷ
Ἰσραὴλ γῆ κεχρησμένη. ἀεὶ δὲν ἑρημος γέρο-
νεν ὁ κύριος. τῷ Ἰσραὴλ σήμερον, ἢ γῆ κε-
χρησμένη νῦν ἀπέσεν; ὅτι ὅτε τῷ Ἰσραὴλ
ἦν ὅσοι ἑρημος, ὅσοι γῆ κεχρησμένη, τοῖς
ἔθνεσιν ἦν ἑρημος, καὶ γῆ κεχρησμένη. εἰ δὲ
πάντα αἰεὶ ὅσοι ἑρημὸς ἔσθ', καὶ πάντα αἰεὶ ἔσθ' ἢ γῆ
κεχρησμένη. τίς χρεῖα τῶν ἰδίων ὡς εἶπε τὸ
Ἰσραὴλ κατ' ἐξάρτητον λέγειν. μὴ ἑρημος
ἔσθ' ἡ γῆ; καὶ οἶκα Ἰσραὴλ, ἢ γῆ κεχρησ-
μένη; ἀλλ' ὅτι ἐλθὼν ἐπὶ τῶν καθολικῶν ἄερ-
γῶσιν αὐτῷ ἐπὶ τῶν ἰδίων καταλαβεῖν ἕδναι ἑρη-
μίας αὐτῷ ἐπὶ τῶν ἰδίων ἅπαντων ἐπὶ πονη-
ρίῃσιν, καὶ ἀγαθῶν. ἕδναι κεχρησμένη γῆ ἔπι-
στέραν ἐπὶ δικαίοις καὶ ἀδικοῖς. πῶς ἑρημος, ἢ
αἰετῶν ἡμέσων, καὶ νύκτα εἰς ἀνάπαυσιν
ποιῶν; πῶς ἑρημος ἔσθ' ἡ γῆ πῶς καὶ καρποφο-
ρεῖν; πῶς ἑρημος ἔσθ' ἡ γῆ πῶς καὶ ἀγαθῶν ἀγαθῶν.

AIT Dominus in principio eorum quae
lecta sunt de Israel; se minime fa-
ctum illi solitudinem, aut terram desola-
tam. Quis igitur in hunc locum incidens,
non quarat, investigans sensum huius scri-
pti? Esto, Deus in Israel non sit factus soli-
tudo, non sit factus in Israel terra desolata.
Ergone Dominus Israel hodie factus est so-
litudinis, vel terra desolata nunc illi existit?
Quia quando Israel non erat solitudo, nec
terra desolata, gentibus erat solitudo, & terra
desolata. Si enim omnibus semper non solitu-
do est, & semper omnibus est terra minime
desolata, quid opus est seorsum ad Israel per
exceptionem dici: Numquid solitudo factus sum
domui Israel, vel terra desolata? Ceterum
licet venire ad vniuersalia Dei beneficia;
deinde post vniuersalia eius beneficia des-
cendere ad particularia. Nemini Deus est
solitudo, qui solem suum viri facit super bo-
nos & malos: nemini terra desolata est, qui
pluit super iustos & iniustos. Quomodo sit so-
litudinis qui oriri facit diem, & noctem con-
cedit ad quietem? Quomodo sit solitudo qui
terram facit frugiferam? Quomodo solitu-
do qui vnumquemque regie secundum ani-
mam, vtratione praeditus sit, vt scientiam

acquirat, vt quod ex vfu suo fit exerceat per sensus? Nemini igitur est solitudo quoad vniversalem rationem Deus. Quantum autē ad particularē attinet, venio ad res gestas in Israël, & aio: Neque solitudo, neque terra desolata erat, quando in Ægypto faciebat signa & prodigia populo. Si quod autem tempus fuit quando derelicti erant, quodammodo ipsis solitudo, idque non frustra, iis factus est. Quando utique non erat Israeli Deus solitudo, neque terra desolata; tunc Gentibus secundum iustam rationem solitudo ac terra desolata erat: quando autem averfatus est Israël, & factus ipsi solitudo & terra desolata; tunc effusa est gratia super Gentes, & factus est in nobis Iesus Christus non solitudo, sed plenus, & non terra desolata, sed frugifera: *Quia multi filij deserta, magis quam eius que habet virum.* Et minatur iis quibus non erat factus solitudo, nec terra desolata. Vos autem dixistis: Non subdemur dominio, neque veniemus ad te amplius. Caterum dixerant filij Israël, Rebellavimus; quasi ad verbum, Non subdemur dominio.

Galat. 4. 27.

A *ὅταν, ἵνα γυναικὶ ἴσται τὸ σιωπηλὸς αὐτῆς ἕως τῆς ἀποδησίας; ἔστιν ἂν σιωπῆν ἔρημος ὡς τῆς πατρὸς τῆ καθόλου λόγον ὁ θεός· ὡς δ' ἡ πατρὸς τοῦ ἰδίου, ἔρημος.* ἡ δὲ τῆ ἰσραὴλ πατριάρχου ἡ γυναικὶ ἔρημος, ἡ τῆ γῆ κεχερωμένη ἡ, ὅτε ἐν αὐτῇ ἡ σιωπὴ ἐστὶν τῆ σιωπῆς, ἡ τῆ πείραστος τῆς ἐρήμου. ἡ δὲ περὶ κείνης γέγονεν ὅτι ἐγκατελείφθηται, οἰονοεῖ ἔρημος αὐτοῖς, ὅσοι ἔτι τῆτο ματῶν, αὐτοῖς ἔγρητο· ὅτι μέντοι σὺν τῷ ἰσραὴλ ὁ θεός ἔρημος, ὅσοι γῆ κεχερωμένη. ὅτε δὲ πῶν διέχον λόγον ἔρημος καὶ γῆ κεχερωμένη ἡ, ὅτι ἡ ἀπερρώθη τῆ ἰσραὴλ, ἡ γῆ ἰσραὴλ ἐκείνη ἔρημος καὶ γῆ κεχερωμένη, ὅτε ἐξελύθη τῆ γῆ, ἡ τῆ σιωπῆς, ὅτι ἐξελύθη τῆ γῆ, ἡ τῆ σιωπῆς ἐν ἡμῶν γῆς ἰσραὴλ σὺν ἔρημος, ἡ δὲ ἀλλὰ πλήρης, ἡ δὲ γῆ κεχερωμένη, ἀλλὰ κεχερωμένη. πολλὰ γὰρ τὰ τέκερα τῆς ἔρημου, μαλλον ἢ τῆς γῆς τῆ ἀνδρα· ἡ ἀπειλεῖ αὐτοῖς γῆν οἷς ἡ γῆ γέγονεν ἔρημος, ὅσοι γῆ κεχερωμένη. ἡ δὲ ἡμῶν δ' εἰρήκατε· ἡ κολοβισμοῦ, ἡ γῆ ἡμῶν. *Καὶ πῶς σὺ ἐπὶ· ἀλλ' εἰρηκασθε οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ.*

* ἄπειλε ἡμῶν ὡς ἡ τῆ γῆ ἡμῶν, ἡ κολοβισμοῦ.

HOMILIA IV. O M I Λ I A S.

(iuxta Hieronymum XIV.)

Eis 6.

De eo quod scriptum est:

Item, 2. 6. Et dixit Dominus ad me in diebus Regis Iosias
Item, 3. 21. Vsqe ad eum locum in quo ait: iustificavit animam suam Israel à peccatrice Iuda.

Καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς με ἐν ταῖς ἡμέραις ἰωσὰφ, ἡ τὰ ἐξῆς.

Interprete S. HIERONTMO.

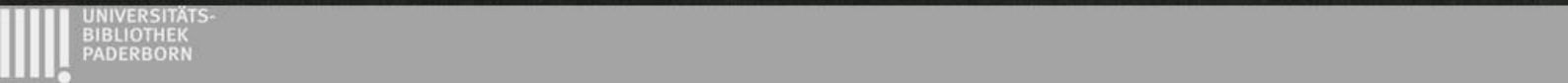
Ipsum primum lectionis sermonem, qui perobscurus est debemus excutere, & postea, si Dominus dederit viam intelligendi, ad altiorem sensum venire. In Regno- rum libris fertur historia, qua docet post Salomonis interitum, temporibus Roboam duodecim tribus fuisse divisas: idest in decem tribus regnasse Hieroboam, & vocatas eas esse Israël: duabus vero praefuisse Roboam, & vocatas eas esse Iudam. *Quae discretio populi iuxta fidem libri, usque ad praesentem diem permanet.* Neque enim in aliquibus voluminibus invenitur vbi Israël & Iuda sub vno rursus Imperio redigantur. Primus itaque peccavit Israël sub Hieroboā, & ceteris successoribus eius; & tanta peccavit, vt à Deo traderetur captivitati, & serviret apud Assyrios vsque ad praesentem diem. Et Iuda peccavit, traditusque est Babylonis, non vsque ad hodiernam diem, sed (vt Scriptura testatur) septuaginta an-

τὸ ὄρη τῆς ἀγροὸς δὲ ἰσραὴλ λέξασθε ἡ γῆ τῆ ἀσραφῆς, ὅσα πρὸς πῶν νοσησῶν. ἡ μὲν πῶν, ἡ αὐτὸ ὁ θεός διδῶν, εἰ σάμετα ὁ βύλημα αὐτῆς ὁ μωσικόν· σὺ δὲ δίδει ἡμῶν εἰδῆναι ἐν τῶνταις ὅτι, ὡς ἐν ταῖς βασιλείαις γέγραπται, διήρτη ὁ λαός ἐν τοῖς χρόνοις ροβοάμ εἰς τῶν ἰσραὴλ βασιλείας τῆ δέκα φυλῶν, ἡ εἰς τῶν ἰσραὴλ ροβοάμ δύο φυλῶν. ἡ ἐκλήθησαν οἱ μὲν ἰσραὴλ ἰσραὴλ, ἡ δὲ οἱ ἰσραὴλ τῶν ροβοάμ. ἡ ἡμῶν αὐτῆ ἡ διαίρεσις τῆ γῆ, ὅσον ἐπὶ τῶν ἰσραὴλ, μετὰ τῆ δέου. σὺ δὲ ἰσραὴλ γὰρ ἰσραὴλ σιωπῆσαι τῆ ἰσραὴλ καὶ ἰσραὴλ ἐπὶ ὁ αὐτῶν ἡμῶν ἐν πρὸς τῶν ἰσραὴλ πλείονα ὁ ἰσραὴλ ἡ ροβοάμ καὶ πῶν ἀφῶδχοις αὐτῆ. καὶ πῶν τῆ ἡμῶν τῆ τῶν ἰσραὴλ, ὡς αὐτῶν κατὰ κατὰ τῶν ἰσραὴλ τῶν ἰσραὴλ ἀγρῶν.

* MS. R. discreto

* MS. R. discreto

* MS. R. discreto

λώτης εἰς ἀσσυρίους, ὡς λέγει ἡ γραφή, μέ-
 χει τῆς σήμερον· μὴ τὸ τῆ μύλων καὶ οἱ υἱοὶ τῆ
 ἰούδα, καὶ κρατεράουσιν ἀγχιμαλωτοὶ εἰς
 βαβυλώνα, ἕξ μίλι πῶς σήμερον, ὡς ὁ
 ἰσραὴλ, ἀλλὰ ἐπὶ ἐβδμήκοντα ἔτη παρὶ ἀνὸ
 ἰερεμίας παρεστήσαν. παρὶ ἀνὸ ἐμνήθη καὶ ὁ
 δαυὶδ, εἰ νομίζω ταῦτα ὡς παρὸς τὸν λαόν
 ἐκείνον πᾶν τότε· ἴδε τὰς λέξεις τῶ παρεστή, καὶ
 εἰ μὴ τοῦτο πὶ δὴλθαι. κατὰ γὰρ τὸν ἄμνη-
 τῶν τῶ ἰσραὴλ παρὸς λόγον, καὶ φωνῶν· ὅτι το-
 σάπαν ἀμνητήματα γὰρ ἡμῶν τῶ ἰσραὴλ, B
 ἀκούσασθαι ἡ ἰούδα σωμαγωγῆ τῶ ἐκείνων πησι-
 ματα, καὶ πῶν, ἕξον πησιμα αὐτοῦ ἡμῶν
 ἐν ἀγχιμαλωσία, οὐκ ἐπαυδῆθη, ἀλλὰ παρ-
 σέθηκε τῶ ἀμνητήματι. ὡς δὲ τῶ παρεστή-
 κτω τῶ ἀμνητήματι συγκεκομημένων τῶ
 ἀμνητήματι τῶ ἰσραὴλ, δικαιοσύνην διήραξ
 ἐν τῶ ἰσραὴλ, καὶ τῶ ἰούδα· ἔπαρ ἐπὶ τῶ
 τῶν καλῶν παρὸς τῶ παρεστή, ὡς
 χελενος ἡμῶν τῶ ἰούδα καὶ τῶ ἰσραὴλ. C
 εἴτα ἴνα μὴ τῶ ἀμνητήματι ἐπιτρέψῃ, μὴ
 τῶ παρεστήται ἐν τῶ παρὸς ἰσραὴλ καλῶν
 σάπαν ἐπιτρέψῃ αὐτῶν παρεστήται ὁ παρεστή-
 τῶς ὅτι μὴ λησῶν ἄμα γίνεσθαι ἰσραὴλ καὶ ἰούδα,
 καὶ γίνεσθαι ποτε μίαν ἀμφοτέρων βασιλείαν·
 ὡς γὰρ λαβῆται τῶ ῥήματα τῶ ὅλης σήμε-
 ρον ἀναγνώσας, καὶ ἴτε ὅλησιν τῶ νομματα
 δεδῶλωσται· καὶ εἴπε κλέσας παρὸς με ἐν τῶ
 ἡμέρας ἰωσήφ τῶ βασιλείας· εἶδες ἂ ἐπίστα
 μοι ἡ κρατικία τῶ ἰσραὴλ; οὐκ ἰούδα, ἀλλὰ D
 τῶ ἰσραὴλ· παρὸς ἐφοβῆθη ἐπὶ πᾶν ὄρος
 ἰσραὴλ, καὶ ἠσπασάτω πάντος ἕξον ἀλω-
 νδης, ἂ ἐπίστασε. καὶ εἴπα μὴ τῶ πορευῶν
 αὐτῶ πᾶν τῶ ταῦτα· ἀνάσσει παρὸς με. καὶ
 οὐκ ἀνέσσει· καὶ εἶδεν τῶ ἀσσυρίων αὐτῶ
 τῶ ἰσραὴλ σωμαγωγῆς ἡ ἀσσυρίων ἰούδα· καὶ
 εἶδεν οἱ δὲ ἰούδα, ὅτι παρὸς πάντων ὡν κατε-
 λείφθη, ἐν οἷς ἐμοιχάτο ἡ κρατικία τῶ ἰσραὴλ.
 καὶ ἔξαπέσειλα αὐτῶ, καὶ ἔδωκα αὐτῶ βι-
 βλίον δόξασις· δέον πεδύθηται τῶ ἰούδα.
 ἔξαπέσειλα γὰρ τῶ σωμαγωγῆ ἰσραὴλ, ἔξετερον αὐτῶ εἰς ἀσσυρίους· καὶ ἔδωκα αὐτῶ

nis, de quibus Hieremias prophetavit, &
 Daniel. Si intellexisti historiam quae in Re-
 gnorum libris scripta est, considera verba
 Prophetae, & videbis eundem exprimi sen-
 sum. Accusatur Israel & dicitur: Audiens
 congregatio Iuda quod ob peccata sua Is-
 rael traditus sit captivitati, non egit poenit-
 entiam, nec conversa est ad me: sed in tan-
 tum peccata peccatis cumulavit, ut ad com-
 parationem vitiorum ejus justior inveniat
 Israel. Deinde Propheta predicare jubetur
 ad Israel, ut quia Iuda pejor illo factus sit,
 convertatur ad Dominum, & Israel, & Iuda
 sub vno imperio futuros esse, & ad pristinam
 redituros concordiam. Quod ut pla-
 nius fiat, ipsius Scripturae verba ponenda
 sunt: Et dixit Dominus ad me in diebus Regis
 Iosie: Vidisti quid fecit mihi habitatio domus Is-
 rael? Non dixit Iuda, sed prius Israel. Abiit
 subrus omnem montem excelsum, & subrus om-
 ne lignum nemorosum, & fornicata est illic,
 & dixi, postquam fornicata est haec omnia:
 Convertere ad me, & non est conversa. Et au-
 divit praevagationem ejus, idest populi Israel,
 praevagationem Iuda. Et viderunt, idest ij qui
 erant de Iuda, quoniam de omnibus comprehen-
 sa est in quibus machabatur habitatio Israel. Di-
 misi eam & dedi ei libellum repudij. Dimisi
 enim populum Israel, & ejeci eos in Assy-
 rios: Et dedi ei libellum repudij in manu ejus,
 & non timuit praevagationem Iuda. Post tanta
 quae passa est Israel, dimissa à Deo, acci-
 piens libellum repudij in manus suas, de-
 buerat à vitij Iuda converti, & per aliena
 peccata correpta, sibi similia praecavere:
 quae non solum peccare non desijt, sed pri-
 stina scelera duplicavit, in tantum ut ad
 comparisonem ejus congregatio Israel,
 quae prius fuerat ipsa damnata, sit justior.
 Et dedi ei libellum repudij in manus ejus, & non
 timuit praevagationem Iuda soror ejus, sed abiit,
 & fornicata est & ipsa, & facta est fornicatio
 ejus in nihilum, & machabatur in lignum &
 lapidem: & in his omnibus non est conversa ad
 me praevagationem Iuda, ex toto corde suo, sed
 in mendacium: nec timuit ex his quae fece-
 rat Israel, ut toto corde converteretur ad
 me, & deposito mendacio, in quo perseve-

Jerem. 3, 6, 7, 8.

Jerem. 3, 9.

Jerem. 3, 9, 10.

*X. ἀπο-
στασί-
σεικ

*X. ἰω-
δης

rabat, vere ageret poenitentiam. Et dixit
 Ierem. 3. 11. Dominus ad me, justificavit animam suam
 Ierem. 3. 12. cum Iudæ vitijs comparata justificavit quodammodo animam ejus. Vade & lege sermones istos ad Aquilonem. Si intellexisti historiam, videamus quid in his sermo mysticus significet. Vocatio gentium, expectatio Israël, habuit exordium ut testantur Apostoli, post annuntiationem quam Iudeorum predicaverunt Synagogis: Ad vos, dicentes, erat missus sermo; sed quia indignos vos judicatis aeternæ vitæ, ecce convertimur ad gentes. Paulus quoque sacra voce loquitur: Rom. 11. 11. Illorum peccato salus gentibus facta est ad zelandum eos. Igitur multa peccata illius populi fecerunt eum à Domino derelinqui, & nos ad spem salutis venire; qui alieni eramus testamentorum, & repromissionis. Vnde etenim mihi nescio vbi extra sanctam terram nato, nunc de repromissionibus disputare, & credere in Deum patriarcharum, Abraham, Isaac, & Jacob, & in Iesum Christum qui omnium Prophetarum vocibus predicatus est? Si intellexisti duos populos, Israël & Gentium, intellige transmigrationem Israël de populo Iudæorum, & de eo scriptum esse: Dimisi eam, & dedi ei libellum repudij. Dimisit enim vere Deus populum Israël, & dedit libellum repudij, ut frequens firmat exemplum. Iubet lex Moysi mulieri displicenti viro suo dari libellum repudij, & dimitti eam, & tunc viro licere, ut alteram ducat. Iuxta hunc sensum intellige accipientes Iudæos libellum repudij, & omnino derelictos à Domino. Vbi enim jam apud eos Prophetæ? Vbi signa virtutum? vbi manifestatio Dei? Non templum, non victimæ, non alius quilibet cultus voluminibus Legis expressus. Ejecti sunt de regionibus suis, atque ita dedit Dominus libellum repudij Israël. Post eos nos qui in Scripturis Iudæi vocamur, Iudæi autem propter tribum Iudæ, ex cuius Salvator stirpe descendit, conversi sumus ad Dominum; & novissima nostra, quæ vtinam salutem in hoc tempore non completerentur, familia futura sunt peccatis Iudæ, imo pejora. Et ut credas in consummatione sæculi deteriora, nobis eventura quam evenerunt Iudæis, audi Salvatorem in Evangelio præ-

Αἶνα τελείως ἐπίστρεψῆς, ἀλλὰ δέον αὐτίκω ἵππῃ
 ἐπίστρεψαι ἐν ἀληθείᾳ. ἢ ὅτι ἡβώδει ἐπίστρεψῆς
 καὶ ἐν πᾶσι ταῖς οὐαῖς ἐπίστρεψῆς πρὸς
 με ἢ ἀσωώδους ἰδέσθαι ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐ-
 τῆς, ἀλλ' ἐπὶ ἡβώδει· καὶ εἶπε κύριος πρὸς
 με· ἐδουλοῦσε πλὴν ψυχῶν αὐτῆς ἰσραὴλ ὡπὶ
 τῆς ἀσωώδους ἰδέσθαι τὰ ἀμύθημα τῆς ἰσραὴλ
 συγκροτήματα τοῖς ἐπισημασιν ἰδέσθαι, γέρονε
 δικαιοσύνης τῆς ψυχῆς ἰσραὴλ σωμαγωγῆς· πῶ-
 ρθον ὄν, καὶ ἀνάγκη τὸς λόγους τῆς πρὸς
 βοήθειαν· εἰ νενοήσῃ τὸ ῥητὴν, ἰδωμένω τὸ βιβλί-
 ον ἐν τῆς διδασκαλίας κληῖσι τῆς ἰθὺν ἀ-
 γγέλιον ἐκεῖ ἐκ τῆς ἀρχαῖς ἀποστολικῆς τῆς ἰσραὴλ,
 λέγουσιν εἰ ἀπόστολοι κηρύττουσιν τοῖς τῆς ἰσ-
 ραὴλ σωμαγωγῆς· ἐπὶ ὑμῶν ἡμεῖς ἐξαπατά-
 μῆτος ὁ λόγος τῆς σωτηρίας· ἐπειδὴ ὁ ἀγαθὸς
 κρίνεται ἑαυτῶν, ἰδὲν ἐρεφόμεθα εἰς τὴν ἰθὺν
 καὶ ἀπόστολος πρὸς τῶν εἰδῶν, αὐτὸς λέγει
 τῶν αὐτῶν ἀρχαῖς ἀποστολικῆς ἢ σωτηρίας τοῖς ἰθὺ-
 σιν, εἰς τὸ ἀρχαῖς ἀποστολικῆς αὐτῶν· οὐδὲν εἰ
 C πολλὰς ἀμαρτίας ἐκείνους τῶν καὶ πεποιθήσων
 ἀποτήνουνται ἀποδοῦναι, καὶ ἡμεῖς ἡκεῖν ἐπὶ πλὴν
 ἑλπίδα τῆς σωτηρίας, τῆς ἡμεῖς τῆς ἀρχαῖς
 κῶν, τῆς ἀποστολικῆς ἢ ἀποστολικῶν· πῶθεν γὰρ
 ἐμοὶ ὁπουποτῶν ἡμεῖς ἕξινος τῆς λεγομένης
 ἀγίας γῆς, νυνὶ πρὸς τῆς ἑσπερίων ἀρχαῖς
 γῆσιν τοῦ θεοῦ, καὶ πιστεύοντες εἰς τὸν θεὸν τῆς πα-
 τριαρχῶν, ἀβραάμ, καὶ ἰσαάκ, καὶ ἰακώβ, καὶ
 ἰησοῦ χριστοῦ τὸν ἀποστολικῶν ἡμεῖς τῆς
 ἀποστολικῆς γῆσιν πρὸς ἀρχαῖς ἀποστολικῆς· εἰ τοῖς
 D τῆς δύο τῶν καὶ ἐν τῶν τῆς ἰσραὴλ, καὶ πῶ-
 ρθον τῶν ἰδέσθαι· ἐπὶ τῶν καὶ ἐκείνους τῆς ἰσραὴλ,
 καὶ πρὸς ἐκείνους ἡμεῖς ἡμεῖς ἀρχαῖς· ἐξαπα-
 τῆσαι αὐτῶν, καὶ ἔδωκε αὐτῆς βιβλίον ἀπο-
 στασίας· ἐξαπέστειλε γὰρ τὸν καὶ ἐκείνους ὁ θεός,
 καὶ ἔδωκε αὐτῶν βιβλίον ἀποστασίας· ὁ πρὸς τοῖς
 τῶν ἰθὺν ἐπὶ τῆς γῆσιν ἀποστασίας· εἰ δὲ ἀποστασίας
 ἢ ἡ γῆσιν τῶν ἀδρῶν, λέγει ὁ μαρτύριος ἡμεῖς, βι-
 βλίον ἀποστασίας ἀπὸ τῶν ἀδρῶν ἡμεῖς, καὶ ἐξα-
 πιστεύοντες ἡ γῆσιν· καὶ ἐξῆν τῶν ἀποστασίας ἢ
 E ἀποστασίας γῆσιν, ἀρχαῖς ὁ δὲ καὶ ἡμεῖς ἡμεῖς
 ναί, γῆσιν ἐπὶ τῶν γῆσιν· ἡμεῖς τῶν λόγων
 ἰδέ ἐκείνους ἀποστασίας βιβλίον ἀποστασίας.
 καὶ ἐπὶ ἔλαβον τὸ βιβλίον τῆς ἀποστασίας, ἀρχαῖς τῶν ἡμεῖς ἀποστασίας πάντη· πῶς γὰρ ἀποστα-
 σῆσαι ἐπὶ παρ' αὐτοῖς; πῶς σημεῖα ἐπὶ παρ' αὐτοῖς; πῶς ὅτι ἀποστασίας θεῶν; πῶς ἡ ἀποστασίας, ὁ γὰρ, εἰ
 θυσίαι ἐξελήθυσαν ἀπὸ τῆς τῶν καὶ αὐτῶν· ἔδωκεν ὄν τῶν ἰσραὴλ βιβλίον ἀποστασίας· εἴτα
 ἡμεῖς ἰδέσθαι· ἰδέσθαι ὁ ἀρχαῖς πῶς ἀποστασίας ἐξ ἰδέσθαι φιλίας ἀποστασίας· ἀποστασίας γὰρ ἐπὶ ἐξ
 ἰδέσθαι ἀποστασίας ὁ κύριος ἡμεῖς· ἐπίστρεψαμεν πρὸς κύριον, καὶ τὰ πλῆθη ἡμεῖς.
 ἀπὸ εἶδος μὴ ἢ εἶδος· ἀποστασίας ἡμεῖς γίνεσθαι τοῖς ἐκείνους πλῆθη, εἰ μὴ ἡμεῖς καὶ
 χεῖρῶν· ὅτι γὰρ ποιά τῶν καὶ ἡμεῖς ἡμεῖς ὅτι ἀποστασίας τῆς ἀποστασίας τῶν ἡμεῖς, ὄντων ἀπὸ τῶν ἐν

ἐναγγέλιον ἕως τῶ σωτηρίας εἰρημῶν, ἐν οἷς
 φθοι. Ἐφ' ἃ πληθύνονται πάλιν ἀνομίαι, καὶ
 γήθησι ἡ ἀγάπη τῶ πολλῶν. ὁ δὲ ἕσπευεν
 εἰς πέρας, ὅπως σαθῶσιν καὶ ποιῶσι σημεῖα
 καὶ τέρατα ὀλιγοσύνῳ, ὡς ἀποπλανᾶσθαι,
 εἰ δυνατὸν, καὶ τὰς ἐκλεκτὰς. καὶ τοιαῦτα ὅτι
 καθ' ἡμᾶς, ὡς ἐν τῶ παλαιῷ νόμῳ, ὅτι
 ἐαυτὸν ἐπιδημίας, ὡς ἐκ τῶ παλαιῶν ἐκκλη-
 σίων πιστῶ παρὰ μὴ εὐεκομῆναι. πλὴν ἐλ-
 θὼν ὁ υἱὸς τοῦ ἀδελφοῦ, ἀεὶ βύρσῃ πάλιν πιστῶ
 ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀληθῶς ἐὰν κενώμεν τὰ β
 παρὰ τὰ ἀληθῆ, καὶ μὴ ὄχλος, καὶ κρι-
 τῶν τὰ ἀληθῆ, καὶ μὴ τὰ βλάπτει πολλὰς
 σωμαρῶν, ὁ δὲ μετὰ νῦν ὡς ἐκ τῶ ἐσθλῶ
 πῶσοι. ἀλλὰ ποτε ἦσαν πιστοί, ὅτι
 τὰ μάρτυρια τῆ γῆς ἐγίνοντο. ὅτι δὲ τῶ κρι-
 μῶν τῶν ἀποστόλων τῶν μαρτύρων, ἢ
 χέμεθα ὅτι τὰς σωμαρῶν, καὶ ὅλη ἡ ἐκ-
 κλησία μὴ ἐκζητῶν παρῆνεν, καὶ οἱ κρι-
 τῶν ἐπὶ τῶν μαρτύρων ἐκτελέσθη, καὶ
 ὅτι τῶν παλαιῶν τῶν ὁμοίων ἐγένοντο τῶ ἀληθῶς
 μὴ καὶ θανάτου, μὴ πειρῶν μὴ δὲ περὶ
 ἀλλοῦ ὅτι τῶ ζωῆς θεοῦ. τότε ὁ δὲ καὶ ση-
 μεῖα ἐώρακότες τῶν δειξῶ καὶ τερασίων. πῶ
 ἔσαν πιστοὶ ὀλίγοι μὲν, πιστοὶ δὲ ἀληθῶς, πῶ
 καὶ τῶν μαρτύρων ὁδοῦντες ἰδοὺ τῶ ἀπα-
 γνῶσιν εἰς τῶ ζωῆς νῦν ὅτι γε γένετο πολ-
 λοι, ἐπὶ τῶ δυνατὸν ἔστι πολλὰς ἐκλεκτὰς. καὶ
 γὰρ ἡ δόξα ὁ εἰπὼν ἰησοῦς. πολλοὶ οἱ κλητοί,
 ὀλίγοι δὲ ἔκλεκτοι. ἐκ τῶ πολλῶν τῶν ἐπι-
 γημορῶν πιστεύοντες σφῆδρα εἰσὶν ὀλίγοι, οἱ δ
 καταρτίζονται ὅτι πῶ ἐκλογῆς τῶ θεοῦ καὶ πῶ
 μακροχρόνιαι. εἰ δὲ λέγει ὡς παρὰ τῶ. ἔξα-
 πτεῖλα Ἐφ' ἃ ἀμαρτήματα τῶν ἰσραήλ, καὶ
 ἔξαπτεῖλα εἰς μετακίαν αὐτῶν. ὁ δὲ ἰδοὺ ἀνα-
 ῶν τὰ ἡμέτερα πῶ ἰσραήλ, ὅσα ἐπέσραψεν.
 λέγει ὅτι ἡμετέραν ἀμαρτημάτων, ὅτι
 ἀγαπῶσθε τὰ πῶ ἰσραήλ συμβεβηκῶς.
 εἶπα πῶσμετα ὅτι οὐκ εἶνοι τῶν θεῶν
 ἡμᾶς φοβεῖσθαι, καὶ λέγειν εἰ τῶ ἔφ' ἔφ' ἔφ'
 κλάδων ὅσα ἐφείσαστο, πῶσα πλέον ἐπέ-
 ἡμῶν φείσασθε; εἰ οὐκ εἶνοι τῶν ἀγγέλων ἔφ'
 καλλίεργον τῶν ἑρριζωμένους εἰς τῶν ῥίζας τῶ
 παρῆνεν, ἀβραάμ, καὶ ἰσαάκ, καὶ ἰα-
 κώβ, μὴ φείσασθε ὁ χριστὸς ἄμα καὶ φι-
 λῶν, δεσπότης θεῶν ἐξ ἐξ ἡμῶν, πῶσα πλέον ἡμῶν
 ἢ φείσασθε; ἰδοὺ χριστότητα καὶ ἀποκρίματα θεοῦ.
 ἢ γὰρ χριστὸς μὲν, ὅσα ἀποκρίματα. ὅσα ἀποκρίματα μὲν,
 χριστὸς δὲ ἢ. εἰ γὰρ χριστὸς μόνον ἴδω,
 ἀποκρίματα δὲ μὴ ἴδω, πῶσα ἀποκρίματα ὅτι τῶν
 ἀμαρτημάτων ἡμῶν. νῦν δὲ ὡς θεοῦ ἀποκρί-
 μῶν ἔφ'. καὶ ἰδοὺ γὰρ οἱ ἀποκρίματα μετακίαντες
 τῶν χριστῶν αὐτῶν, ἡμῶν οἶτες δὲ τῶν

A dicantem : Cum multiplicata fuerint iniqui-
 tates, refrigeret charitas multorum. Qui autem
 perseveraverit usque in finem hic salvus erit. Et
 in alio loco : Fient signa & prodigia in caelo &
 in terra, ad decipiendos, si fieri posset, etiam
 electos : tantaque incredulitas in universo
 humano genere futura est, ut Salvator nos-
 sler [qui omnia quae sunt ventura cogno-
 verat] loqueretur : Putas veniens Filius ho-
 minis inveniet fidem super terram? Vere quip-
 pe si judicemus fidem & veritatem, non mul-
 titudinem, & respiciamus voluntatem ho-
 minum non congregationem, videmus in
 tanto numero Ecclesiarum fidem difficile
 reperiri. Tunc erant vere fideles, quando
 Martyrum vicinia feriebantur; quando
 cruentis exequiis persecuti, tristes ad Ec-
 clesiam revertebantur; omnis erat multitu-
 do iugentium; quando catechumeni in pri-
 ma statim fide pro ferendo martyrio duce-
 bantur; quando muliercula & infirmus se-
 xus vsque ad mortem manebat intrepidus.
 Tunc vere signa de caelo, tunc fiebant por-
 tenta de terra. Tunc erant pauci quidem
 sed vere fideles, angustam & arctam ingre-
 dientes viam, quae ducit ad vitam. Nunc
 veto quando facti sumus plures, quia diffi-
 cile est plures esse bonos, neque enim men-
 titur Iesus dicens : Multi Vocati, pauci autem
 electi, ex tantis Christianam fidem polli-
 centibus pauci sane reperuntur qui ha-
 beant fidem, & veritatem, & beatitudine
 digni sint. Si itaque dicit : Primum pro-
 pter peccata dimisi Israel, & reliqui eum in
 commigrationem : Iuda autem audiens ea
 quae acciderant Israel, noluit ad me conver-
 ti : de nostris loquitur peccatis, qui legentes
 ea quae passus est populus Iudaorum non
 timemus, neque dicimus : Si naturalibus ra-
 mis non repercit, quanto magis nec nobis parceret
 Deus? Si illos gloriantes esse se olivam bonam,
 & radicem Patriarcharum, Abraham,
 Isaac, & Iacob, Christus clementissimus
 Deus pro suo merito eradicavit; quanto
 magis neque nobis parceret, si similia fecerim-
 us? Vide benignitatem & severitatem
 Dei. Neque enim benignus tantum est, &
 non severus: neque severus tantum, & non
 etiam benignus. Si benignus esset tantum-
 modo, bonitatem eius contemneremus : si
 severus tantum, desperatio nos salutaris, pro-
 pter peccata quae fecimus, precipitaret in
 vitia. Nunc vero quasi * dans necessaria,
 quippe habemus omnes bonitatem eius ob
 poenitentiam, & severitatem ob delicta, &

Matth. 24.
 12.
 Matth. 24.
 24.
 Luc. 18. 8.
 Matth. 20.
 16.
 * MS. R.
 Deus, nec
 c. Iariam
 quippe

benignus est, & severus, & loquitur ad nos per Prophetam dicens: *Vidisti quid fecit mihi habitatio domus Israel* (Israel in praesenti pro Iudaorum populo accipe) *abijt super omnem montem excelsum, & subijt usque ad omne lignum nemorosum.* Si consideres Pharisaeum ascendentem templum cum superbia, & non percutientem pectus suum, neque mala propria sentientem, quomodo dicat: *Gratias tibi ago, quia non sum ut ceteri homines, raptores, iniusti, adulteri, & sicut iste publicanus: jejuno bis in Sabbato, decimas de substantia mea.* Vides quomodo ascendit super omnem montem excelsum, & inflammatus arrogantia ista praesumat. Sunt autem alij qui ascendunt super colles, & fiunt subrus omne lignum non fructiferum, sed nemorosum: siquidem alterius naturae est lignum quod vberitate fertile est, alterius quod tantum abundat fronde foliorum. In nemoribus & lucis nemo plantat ficum, nemo vineam, nemo arbores fertiles, sed oblectationi visus tantum ligna frondentia. Tales sunt Heretici, qui orationem suam verborum decore componunt, non vt convertant audientes à vitis, sed vt delectent. Igitur qui istiusmodi seductione persuasus est, abiit subrus omne lignum. Simulque attende quare non dixerit; omne lignum, & tacuerit; neque rursum addiderit; omne lignum fructiferum, sed significanter adiecit: *subrus omne lignum frondosum.* Quamobrem si intelligas cur praecipiat in Lege:

Domer. 16. 21. *Non plantabis omne lignum iuxta altare Domini Dei tui, nec facies nemus: nominatim quippe interdicitur ne lucus plantetur in Templo, si observaveris quare dictum sit: Fornicata est illuc, & dixi postquam fornicata est haec omnia, Ad me convertete, & non est conversa, & vidit praevagationem ejus praevagatrix Iuda; de nobis dici intellige, qui dereliquentes pactum quod cum Deo fecimus, non servamus; neque respicimus priorem populum, testamentum, & repromissiones, & nobilitatem generis per peccatum simile*

16. 8. 39. *si essetis filij Abraham, opera patris vestri faceretis: dicit eis Dominus. Et in alio loco Ioannes Baptista. Ne incipiat, inquit, dicere in vobis, quia patrem habemus Abraham: dico enim vobis, quia potens est Dominus ex lapidibus istis suscitare filios Abrahae: lapides esse nos significans, quia ad similitudinem lapidum obdurantes corda nostra renuimus veritatem. Et vere omnipotens Deus fuscitabit filios Abrahae de lapidibus,*

*Aμαρτίας τῆς ἀποτομίας * εἰ γὰρ οὐκ ἔστι καὶ κ. α. ἀποτομὸς ὁ θεός, καὶ λαλεῖ ἡμῖν διὰ τῆς σαρκὸς φωνῆ, καὶ λέγει· εἶδες ἂ ἐπίσταται μοι ἢ καποικία τῶν ἰσραήλ· τὸν ἰσραήλ τὸν λαόν μου οὐκ ἐκείνον, ὅς ἐπορεύθη ὅτι πᾶν ὄρος ἕψηλον, καὶ ἡσυχία παρὰ τῆς ἕλης κηρασίας· ἐὰν ἴδῃς τὸ φαιεσθῆναι εἰς τὸ ἱερὸν ἀναβαίνον (α ἀλαζονικῶς καὶ μὴ τυπώσῃ ἑαυτὸ τὸ σῆθος, μηδὲ κηδονίον τῆς ἰδίας καρδίας, ἀλλὰ λέγουσι· εὐχαριστῶ σοι, ὅτι σὺκ εἰ μὴ αἰεὶ οἱ λαοὶ τῆς ἀποτομῆς ἀρπαγῆς, ἀδικοὶ, μαζοὶ· ἢ καὶ ἄλλοι οὐκ ἐπιπλάτῃς· νηστῆς διὰ τῆς σαββάτου, ἀποδοῦναι κατὰ τὸ ἡσυχίαν μου· ἢ καὶ ὅτι ἀναβάντων ἐστὶν πᾶν ὄρος ἕψηλον ἡλεκτῶς, καὶ ἀλαπῆσας μεγαλοφροσύνης, καὶ τῆς τῶν ἡσυχίας φασίας· ὅς ἡ ἀναβάντων ἐστὶν πᾶσι βλαβερὸν ἕψηλον, καὶ γέροντες ἡσυχίας παρὰ τῆς ἕλης, καὶ καρπίμων, ἀλλ' ἀλοῦσθε· ἀλλο γὰρ τὸ ἀλοῦσθαι εἶναι ἕψηλον, ἀλλο δὲ καρπιεῖν· εἰς ἀλοῦσθαι φουθῆσαι, ἕλη φουθῆσαι ἢ τὸ καρπιεῖν, καὶ σὺκ, καὶ ἀμπελὸς, ἀλλὰ μόνον τῆς φωνῆς γὰρ ἐν ἀκαρπία ἕψηλον· τῶν τοῦ δὲ ἕψηλον τῶν λόγων τῆς ἐπιπλάτῃς, καὶ τὰ κἀλη τῆς πιθανότητος αὐτῶν, σὺκ ἐπιπλάτῃς τὸς ἀκαρπίας· ὅταν ἔν τῶν τῶν λόγων τῆς ἐπιπλάτῃς ὅταν, πεπρόσθηται ἡσυχίας παρὰ τῆς ἕλης ἀλοῦσθαι· σὺκ εἴρηκε παρὰ τῆς ἕλης, καὶ σισίπικεν· σὺκ πάλιν ἐπιπλάτῃς παρὰ τῆς ἕλης τῆς καρπίμων, ἀλλ' εἴρηκεν· ἡσυχίας παρὰ τῆς ἕλης ἀλοῦσθαι· ἀλλ' ὅτι τὸ νοήσας, τὸ δὲ πᾶσι ὁ νομοθέτης λέγει· ἢ φιλίῳ τῶν πᾶν ἕψηλον τῶν δυσιπλησιον κωλύει τῆς θεῆς, καὶ ἢ ποιήσας ἀλοῦσθαι· ἔχρη γὰρ καὶ ὁ νόμος τῆς ἀλοῦσθαι ἀποπροβῆται· καὶ ἐπιπλάτῃς ἐκεί· καὶ ἕψηλα, καὶ τὸ προπῆσαι αὐτῶν τῶν πᾶν· καὶ ἐκεί με ἀναστρέψαν, καὶ σὺκ αἰετῆρη· καὶ εἶδε τῶν ἀσυνεπῶν αὐτῶν ἢ ἀσυνεπῶν ἰούδα· λαλοῦσθαι μετὰ καὶ ἡμεῖς, λέγουσιν οἱ ἀμαρτανῶντες, καὶ μὴ τῶν ἐπιπλάτῃς τῶν σισίπικας τῶν θεῶν, μηδὲ βλάπτοντες ὅτι ἀποπλάτῃς ἐκείνοι τῶν διὰ τῆς ἕλης, δι' ἡμεῖς ὄντες εἰς ἀβραάμ ὄντες, ἐπιπλάτῃς λαλοῦντες· δῖος ἔν ἡμᾶς λαλοῦσθαι, ὅτι ἐπιπλάτῃς ἐκείνοι τῶν διὰ τῶν καὶ τῶν ἐπιπλάτῃς, καὶ μὴ ἀποπῆσαι αὐτῶν τῶν ἐπιπλάτῃς παπῆσαν· πόσα πλῆθος ἡμεῖς ἀμαρτανῶντες ἐπιπλάτῃς καὶ πάλιν ὁ ἰαάνης· μὴ ἀρξασθαι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, ὅτι πατέρας ἔχομεν τῶν ἀβραάμ· λέγουσιν γὰρ ἡμῖν, ὅτι δευῶσαι ὁ θεός ἐκ τῆς λίθων τῶν ἐπιπλάτῃς τῶν ἀβραάμ· λίθους ἀποπλάτῃς ἡμᾶς, τῶν σκληρῶν καὶ λιθίνων ἔχομεν τῶν καρδίαν, καὶ σκληροῦσθαι τῶν ἀλλοῦσθαι καὶ ἀληθῶς ὁ δειωτῆς θεός ἔχρη τῶν ἀβραάμ· ἀλλ' ἔστιν λίθων, ἐκεί*

Luc. 18. 11.

Domer. 16. 21.

16. 8. 39.

Luc. 3. 8.

ταλειφθόμεθα, εἰ ἢ τῶν τῶν ἀβραάμ, τὰ ἔργα τῶν ἀβραάμ ἂν ἐποιεῖτε, λέγει αὐτοῖς ὁ σωτήρ· καὶ πάλιν ὁ ἰαάνης· μὴ ἀρξασθαι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, ὅτι πατέρας ἔχομεν τῶν ἀβραάμ· λέγουσιν γὰρ ἡμῖν, ὅτι δευῶσαι ὁ θεός ἐκ τῆς λίθων τῶν ἐπιπλάτῃς τῶν ἀβραάμ· λίθους ἀποπλάτῃς ἡμᾶς, τῶν σκληρῶν καὶ λιθίνων ἔχομεν τῶν καρδίαν, καὶ σκληροῦσθαι τῶν ἀλλοῦσθαι καὶ ἀληθῶς ὁ δειωτῆς θεός ἔχρη τῶν ἀβραάμ· ἀλλ' ἔστιν λίθων, ἐκεί

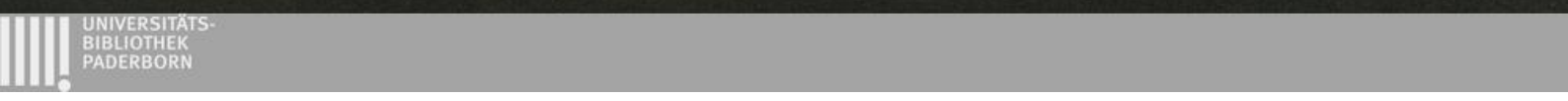
ἐκ τῆς πεκορονίας, καὶ τῆς σαρῶν ὁ πῦρ μα-
 τῆς ὑποστάσεως· εἶδεν ἂν πῶς ἀποδοτέον αὐτῆς
 τῆς χρητικίας τῆς ἰσραήλ ἢ ἀποδοτέον ἰούδα, ἢ
 μὴ τῆς ἰσραήλ τῆς σαρῶν τῆς ὑποστάσεως, καὶ
 εἶδεν ἐπὶ αὐτῆς πάντων ἂν κατελήθη σαρῶν.
 Ἰούδα γὰρ πάντα ἡμεῖς βλέπομεν ὡς ἰούδα ἀναγι-
 νώσκουμεν πῶς γὰρ αὐτῶν, ὅτι αὐτῶν πάντων ἂν κα-
 τελήθη ἢ χρητικία τῆς ἰσραήλ, ἐν οἷς ἐμοιχα-
 πο. ἐξαπέστειλεν αὐτῶν ὁ θεός, καὶ ἔδωκεν αὐ-
 τῆ βιβλίον ἀποστασίας. καὶ δέον ἡμῶς παρῶν
 ἴσταναι ἐξ ὧν ἐκείνοις ἐποίησε, κρίνας αὐτῆς καὶ
 τῆ ἀμαρτημάτων, ἐργαστηρίων, καὶ τῶν
 δὲ εἰς ἀρχαλιώσεως, καὶ τῶν δὲ εἰς φόνον,
 καὶ τῶν δὲ εἰς πόλεμους· δέον ἂν τῶν
 ἡμῶς ἐπιτελέσται, καὶ ἔκαστον ἡμῶν λογίζασθαι
 ὅτι εἰ ὁ θεός τῆς φύσεως κληθεὶς οὗτος ἐφείσα-
 το, πῶσα πλὴν ἡμῶν ἢ φείσεται, εἰ τὰς ἀπο-
 τῆς πατέρων ἡμῶν ἐξέσωσε γυροδρίας ἀμαρτα-
 λῶν, τί ἡμεῖς οἱ ἀπὸ τῆς ἐξουσίας κληθέντες πι-
 σόμεθα; ἡμεῖς ὁσὸν ἴδωμεν ἰδουσαίμεθα κλη-
 θέντες, ἢ αὐτῶν ἰδουσαίμεθα ὁ λαὸς ὁρῶν
 τῆ δόλου πειρημάτων, βλέποντες τὸν ἀδύνατον
 σελήνην· εἶδεν ποσῶν ἐκείνοις πεποιθήσει,
 πῶσα πλὴν ἡμῶν ἀμαρτημάτων ἡμεῖς ἐργαστη-
 ρήσόμεθα; ἐν οἷς ἐμοιχαπο ἢ χρητικία τῆς
 ἰσραήλ, ἐξαπέστειλεν αὐτῶν, καὶ ἔδωκεν αὐτῆ
 βιβλίον ἀποστασίας εἰς τῆς γέγραπτος αὐτῆ. καὶ
 οὐκ ἐφοβήθη ἢ ἀποδοτέον ἰούδα ἀ* πεποιθήσει
 τῆς χρητικίας τῆς ἰσραήλ ὅτι ἐξαπέστειλεν αὐτῶν,
 καὶ ἔδωκεν αὐτῆ βιβλίον ἀποστασίας. οὐκ ἐφοβή-
 θη ἂν ἐκείνοις γυροδρίας· εἰσὶν ἂν πε-
 εἰς οἰκίας οἰκοδοποτες, νεώτερος δὲ, πτωχῶν
 ἐπιπύνα τῆς ἀποστῆρον οἰκοδοποτῆς ὁ οἰκοδο-
 ποτῆς πύνας ἢ πύνας τῆς οἰκῆς, καὶ ἀφ' ἧς
 κατανοήσεως εἰ βύλας ἔστι ἐν τῆ οἰκίᾳ τῶ οἰκο-
 δοποτῆς, φυλάσσεται τῶντος ἀπειπῆν ἀ
 πεποιθήσει οἱ ἀποστῆρον δόλοι, καὶ ἡμαρτηότες,
 καὶ ἐκβεβλημένοι, καὶ κληρονομοὶ ἀποστῆρον δόλοι.
 εἶτα μαθῶν πύνα* πεποιθήσει οἱ ἀποστῆρον δόλοι
 καὶ ἀδοκίμοι, καὶ ὅτι ποσῶν ἐλάβετε
 πεποθήσει, ἰσραήλ ἐκείνοις· καὶ ἡμεῖς ὅτι οὐκ
 ἡμῶν δόλοι τῶ θεῷ, ἀλλὰ εἰδῶν καὶ δαυμά-
 νων, ἐδοκίμοι, καὶ ἡμῶν καὶ σαρῶν ἀποστῆρον δό-
 λων τῶ θεῷ, ἀναγινώσκουμεν πῶς γὰρ αὐτῶν
 ἰούδα πῶς ἐδοκίμωθη, πῶς κατεδικάσθη, μμη-
 σόμεθα τῶς διανομήσεως, φυλάσσόμεθα
 ἀπειπῆν τῶντος, εἰς ἀπειπῆν οἱ ἀρχι-
 μαλωτῶντες, οἱ ἐκβεβληότες ἀπὸ τῶ θεῷ.
 καὶ οὐκ ἐφοβήθη ἢ ἀποδοτέον ἰούδα, καὶ ἐπορήθη, καὶ ἐπορήθη καὶ αὐτῆ* ἀποστῆρον πορή-
 σαι τῶ ἰσραήλ, πεπορήθη ἔπειτα καὶ ἰούδα, καὶ ἔργον εἰς ὁσὸν ἢ πορήσει αὐτῆ. καὶ

A si permancamus in adoptione eius, & spiri-
 tum per quem adoptati sumus, custodiamus
 in nobis. Vidit ergo pravariationem Is-
 rael pravariatrix Iuda, quae non servavit
 pactum quod cum Deo fecerat: Et vidit
 quoniam de omnibus in quibus moechabatur, com-
 prehensa est illa generatio. Omnia quippe quae
 passus est Israel, nos qui sumus Iuda legentes
 in facris voluminibus, invenimus quoniam
 de omnibus moechabatur habitatio
 Israel; dimisit eam Dominus, & dedit ei li-
 bellum repudij. Et cum deberemus ex his
 quae illi passi sunt, nos ad meliora converti,
 & inspicere quod illi propter peccata tradi-
 ti sunt captivitati, & interfecti ab inimicis,
 & civitates eorum igni exulsa sunt:
 cum itaque, ut diximus, haec nobiscum de-
 beremus reputare, quia si Deus naturalibus
 ramis non pepercit, quanto magis nec no-
 bis parceret si illos qui & Patriarcharum
 genere descendebant, sic propter peccata
 dimisit, quid nos necesse sit vocatos ex gen-
 tibus pati si nihil horum reputamus; & ideo
 nos vocatos ut illi incitentur ad zelum, vi-
 dentes servos aliquando liberos, ignobiles
 aliquando, nunc Dei filios. Si autem illi
 tanta passi sunt, quanto magis nos, si pec-
 caverimus, pejora patiemur? In quibus
 moechabatur habitatio domus Israel, dimisit
 eam, & dedit ei libellum repudij in manus
 ejus, & non timuit pravariatrix Iuda haec
 quae fecit habitatio Israel, quia dimisit eam,
 & dedit ei libellum repudij. Nec timuit pra-
 varicatrix Iuda, ut ne ipsa propter peccata
 sua, similia sustineret. Si quis nuper em-
 tus domum emtoris & Domini fuerit in-
 gressus, seiscitur ab aliquo confervo, si
 quis de prioribus servis offenderit Domi-
 num, quid promeruerit: & si voluerit in
 domo Domini perseverare, cavet ea facere,
 quae eos fecisse audivit, qui verberibus &
 tormentis, & relegatione digni extiterunt.
 Deinde diligentissime inquirens quid fece-
 runt illi qui libertatem a Domino merue-
 runt, omni labore nititur ut ea faciat quae
 eos fecisse cognovit. Et nos itaque qui non
 eramus servi Domini, sed idolorum, & Dae-
 monum, & postea ex gentibus congregati
 credidimus in Christum, legamus Scriptu-
 ras, videamus quis iustificatus sit, quis of-
 fenderit Deum, & cum omni observatione
 nitamur ea facere quae iustos legimus fecisse,
 & caveamus in haec incidere in qua inci-
 derunt hi qui traditi sunt captivitati, &
 ejeti de hereditate Dei. Et non timuit pra-
 varicatrix Iuda, sed abiit, & fornicata est
 ipsa. Post fornicationem in qua primus cor-
 ruit Israel, fornicata est etiam Iuda. Et sa-
 cta est fornicatio eius in nihilum, & moecha-

* Χ. τε-
ποιθήσει
αὐτῆ

* Χ. τε-
ποιθήσει
αὐτῆ

* Χ. ἐν τῇ
καὶ οὐκ ἐφοβήθη

MSS. R. voluntate

turn in ligno & lapide. Quando peccamus du-
 ro contra Deum corde, nihil aliud facimus,
 nisi cum lapide fornicamur. Quando in
 * voluptate peccavimus, moechamur sub-
 tus omne lignum nemorosum. Et in his om-
 nibus non est conversa ad me pravaricatrix Iu-
 da ex toto corde suo, sed in mendacio. Et nos
 conversi sumus ad Dominum, sed quia non
 ex toto corde conversi, dicitur: Non est con-
 versa ad me pravaricatrix Iuda ex toto corde
 suo. Neque vero ait, Non est conversa ad
 me pravaricatrix Iuda & tacuit: sed, Non
 est, inquit, conversa ad me pravaricatrix Iu-
 da ex toto corde suo, verum in mendacio: vt
 ostenderet eos qui convertuntur, si non ex
 toto corde convertuntur, in mendacio, non
 in veritate converti. Quapropter legamus
 Veteris Testamenti historias, & Prophetas,
 & si quos justificatos invenerimus, imite-
 mur ea per quae illi justificati sunt. Lega-
 mus Evangelia, & omne novum Testamen-
 tum. Legamus Apostoli Pauli Epistolas
 vniuersas, & scribamus in cordibus nostris,
 viventes iuxta praecepta caelestia, vt non
 tradatur & nobis libellus repudij, sed co-
 heredes efficiamur cum Christo Iesu, * &
 videbimus quod plenitudine Gentium Ec-
 clesiam Dei introeunte, in novissimis salve-
 tur Israel, secundum illud eloquium: Cum
 autem plenitudo gentium introierit, tunc omnis
 Israel salvus erit, & fiet vnus grex, & vnus
 Pastor, docens in commune populum suum
 magnificare omnipotentem Dominum cū
 Christo Iesu, cui est gloria & imperium in
 saecula saeculorum, Amen.

MSS. R. & plenitu-
 dine Gen-
 tium Ec-
 clesiam Dei
 introeunte
 novissimis
 salvetur
 Israel
 Rom. 11. 25.
 Ioh. 10. 16.

Αἰματώδεις ὁ ξύλον καὶ τὸν λίθον· ὅταν αἰματώ-
 κωμεν, ὁσόντι ἄλλο ποιήσωμεν. καὶ λίθοσφόδοι γο-
 νόμοιοι μοιχθώομοιοι τὸν λίθον· ὅταν αἰματω-
 κωμεν, καὶ πορνείωομοιοι ἡσυχάτω παντὸς ξύλου
 ἀλοσάοδοι, καὶ ἡμῶις μοιχθώομοιοι ὁ ξύλον· καὶ
 οὐκ ἐπιστρέφωμεν πρὸς μετὴν ἀσπυθῆτος ἰσάδα ἐξ
 ἄλλης τῆς καρδίης αὐτῆς, ἀλλ' ὅτι φθόδοι· εἰ
 ἐπιστρέφωμεν πρὸς τὸ θεόν, ἐλλοπῶοιοι, ἐγκο-
 λώομεθα ὡς οὐκ ἐξ ὄλλης τῆς καρδίης ὅτις ἐπι-
 φαντες· ὁ δὲ οὐκ εἶπε· καὶ οὐκ ἐπιστρέφωμεν ἢ
 ἀσπυθῆτος ἰσάδα, καὶ * ἔφη. ἀλλ' ἄ· καὶ οὐκ εἶπε·
 ἐστρέφωμεν πρὸς μετὴν ἀσπυθῆτος ἰσάδα ἐξ ὄλλης τῆς
 καρδίης αὐτῆς, ἀλλ' ὅτι φθόδοι ἐπιστρέφωμεν ἢ
 ἐν ἀληθῶς ὅτις ἐστὶν ἀγαθῶοιοι τῶ πα-
 ραία, εἰδέοιοι τῆς δικαιοσύνης, μιμῆσαοδοι
 αὐτῶς, ἀγαθῶοιοι ἐκείνοιοι, ἰδέοιοι τῆς με-
 φθῶοιοι, φησὶ ἕα καὶ πῶοιοι τῆς μιμῆσαι
 ἐκείνοιοι, ἀγαθῶοιοι τῶ βιβλία τῆς κηρῆς
 ἀφθῆτος, ἥν ἀποστόλων τῆς λόγοιοι, καὶ ὁ
 ἀγαθῶοιοι γράφαοι τῶ πῶοιοι εἰς τῶ καρ-
 δίης, βιωσαοι κατ' αὐτῶ, ἵνα μὴ καὶ ἡμῶις δι-
 θῆ βιβλίον ἀποστόλοιοι, ἀλλὰ διωθῶοιοι ἡμῶις
 ὅτι τῶ κηρῆτομοιοι τῶ ἀγίαοι καὶ τῶ πλη-
 ρώοιοι τῶν ἐστῶν σαθῆτοιοι, διωθῆοι καὶ τῶ
 ὁ ἰσραὴλ εἰσαλθῶοιοι· εἰ καὶ γὰρ τὸ πληρωμα ἥν
 ἐθῶοιοι εἰσέλθῆοι, ἥτις πᾶς ἰσραὴλ σαθῆτοιοι, καὶ
 ἡρῆτοιοι μία ποιμῆοι, καὶ εἰς ποιμῆοι διδά-
 σκων διδάξῶοιοι τὸ παντοκράτοιοι ἐν αὐτῶ τῶ
 χερῆτοιοι ἰσραὴλ, ὅ ἢ δόξα καὶ τὸ κροῆτοιοι εἰς τῶς
 αἰῶοιοι ἥν αἰῶοιοι· ἀμῆν·

HOMILIA V.

ΟΜΙΛΙΑ Ε΄.

in istud:

Εἰς τὸ.

Isa. 3. 21. Revertimini filij revertentes: & sanabo con-
 tritiones vestras. vsque ad illud: Accin-
 gite vos cilicium.

Επιστρέφωτε υἱοὶ ἐπιστρέφοντες. Ἐἰσωμα τὰ
 σπυρῆματα ὑμῶν· μέχρι τῶ περιεσσα-
 οδο σακκῶοι·

Interprete BALTHAZARE CORDERIO.

Act. 13. 46.

Insertè quidem in Apostolorum Actis D
 scriptum est, Apostolos primam in-
 gressos in Synagogam Iudaeorum, annun-
 tiantes ipsis, tamquam cognatis propter
 Abraham, & Isaac, & Iacob, quae erant de
 adventu Iesu Christi: quando autem illis
 dicta non admittentibus oportebat esse
 alios eorum quae dicebantur auditores, tunc
 pramissâ excusatione ipsos deseruerunt.

ΣΑΦῶς μὲ ἐν τῶς ἥν ἀποστόλων γὰρ χη-
 πται πρὸς ἕοιοι, ὅτι οἱ ἀπόστολοι εἰ-
 σήσαν πρῶτον εἰς τῶ ἥν ἰουδαίων σινναγο-
 γῶοι, καταγγέλλοντες αὐτοῖς, ὡς συγγενῆοι ἡσυχῶ
 τὸ ἄβραάμοι, καὶ ἰσαάκ, καὶ ἰακώβ, * ὅτι
 πρὸς τῆς παρουσίας ἰησοῦ χριστοῦ, ὅτι ἢ οὐκ εἰ-
 νον τῶ πληρωμα μὴ δεχηθῶοιοι ἡμῶις εἶ-
 τῆς ἀκροατοῖς ἥν λεγεμῶοιοι, τότε ἀπολογη-
 σάμεοιοι ἐκείνοιοι * κατελίμπαοιοι αὐτοῖς· γὰρ
 * Gal. 3. 29.
 * Gal. 3. 29.
 * Gal. 3. 29.

γραπτα γδ. ὅτι ὑμῶν ἰδὲ καταλελειθῆναι τὸ λό-
γον τῆ θεῶ. ἐπὶ ᾧ ὁ κύριος ἀξίως κρίνειτε ἑαυτοὺς,
ἰδὲ τρεφόμεθα εἰς τὴ ἔθνη. τῷ πρὸς τὴ σαφῶς εἰ-
ρημῶν ἐν τῷ περὶ ἐξοὺ ἀποστόλων, διωά-
μοι πολλὰ γὰ καὶ τῶν θεωρητῶν λέλεγμα. καὶ
γὰ θεωρητῶν μὲ λαλεῖ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
Ἐξ τῆ θεωρητῶν τοῖς ἀπὸ τῆ λαβὸς οὐκ εἶνε.
εἰ δὲ ποτε μὲ τὸ πολλὰ εἰρηκόμεναι, ὁ κύριος ἠκού-

Annuntiari verbum Dei : sed quoniam indignos
vos iudicatis, ecce convertimur ad gentes. Hoc
autem perspicue dictum in Actis Apostolo-
rum, virtute multis in locis & Prophetis
insinuatum reperitur. Etenim principaliter
quidem Spiritus sanctus per Prophetas lo-
quitur iis qui de isto populo sunt : si quando
autem, postquam multa dixerat, non est au-
ditus, vaticinatur verbum Gentibus praedi-
catum iri. Id ipsum quoque in principio
hodiernae lectionis factum est, quandoqui-
dem in praecedentibus dicitur Israelitis istud :
Patrem me vocabitis, & a me non avertimini.

Col. 1. 11. ὁ κύριος, θεωρητῶν * τὸ λόγον τὸ κηρυσσόμενον
τοῖς ἔθνεσι. τῷ πρὸς τὴ καὶ ὅτι τῆ ἀρχῆς τῆ σή-
μαρον αἰαρωσματος γηγήθη, ἐπιδήσας θεῶ

Col. 1. 11. καὶ τῶ αὐτῶ τοῖς ἀπὸ τῆ ἰσραὴλ λέγεται * τὸ
πατέρα με καλέσετε, καὶ ἐπὶ ἐμῶ κύριος δόξα-
σεσφίσεσθε. πλὴν ὡς ἀδειεὶ γαυῖ εἰς τὴν
στωῶντα αὐτῶ. ἔτις ἠθέτησεν εἰς ἐμῶ ὁ οἶκος
ἰσραὴλ λέγῃ κύριος * καὶ ὅτε θεωρητῶν μὲ
ταῦτα εἰρησῆ τὰ πατὴρ τῆ ἰσραὴλ, καὶ ἠκούσαν
οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ. ὅτι ἠδύκωσαν ἐν τῶς ὁδοῖς αὐτῶν,
καὶ ἐπλάθοντο θεῶ ἀγαθῶν. ἐξῆς καὶ τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον μεταπήσῃ τὸ λόγον ἐφ' ἡμᾶς
τὰς ἀπὸ τῶν ἔθνων, καὶ φησὶ. ἐπιγράψτε
υἱοὶ ὀπιερέφοντες. καὶ ἰσχυρῶν τὰ σωτηρισμα-
τὰ ὑμῶν. ἡμεῖς γὰρ ἐσμέν οἱ πεπληρωμένοι
στωβίμμεσθα. ἕκαστος εἴποι ἀν, εἰ καὶ νεῦ κε-

Verumtamen sicut praevaticatur mulier in co-
habitante ei; sic praevaticata est in me domus
Israel, dicit Dominus. Et quando principa-
liter haec dicta sunt de Israel, & audiverunt
filij Israel : Quoniam injuste egerunt in vis-
suis, & oblitii sunt Dei sancti sui. Deinceps
etiam Spiritus sanctus transfert sermonem
ad nos qui fumus ex Gentibus, & ait : Con-
vertimini filij revertentes : & sanabo contri-
tiones vestras. Nos enim fumus repleti contri-
tioneibus : quod unusquisque dicere pos-
set, etiam modo emundatus sit, & a contri-
tioneibus fanetur. Siquidem fumus & nos
infideles, insipientes, errantes, fervientes
cupiditatebus ac voluptatibus multis variifis-
que, in malitia & invidia versantes, execra-
biles, invicem odientes. Quando autem be-
nignitas & humanitas apparuit Servatoris
nostri Dei, per lavacrum regenerationis ef-
fudit misericordiam suam super nos. Cate-
rum & illud Apostolicum dictum, cuius se-
mel memini, magis elucidare conabor. Non
enim dixit; Quoniam eramus aliquando in-
sipientes, increduli; sed Paulus ipsemet ex
Israel, qui secundum eam quae in lege est
iustitiam factus erat inculpatus, ait: Eramus

Col. 1. 11. κατὰ εἰσῆ, καὶ ἰσχυρῶν ἀπὸ τῆ σωτηρισμα-
τῶν ἡμῶν γὰ καὶ ἡμεῖς ἀπειθεῖς, ἀνόητοι, πλανά-
μοι, ἐκλύοντες ὀπιθυμίας καὶ ἠδονίας πολλὰς
καὶ ποικίλας, ἐν κακία καὶ φθόνῳ ἄφροντες,
στυγῆσι, μισοῦντες ἀλλήλους, ὅτι ἡ ἡρεσὸς
καὶ ἡ φιλανθρωπία ἐπεφάνη τῶ σωτῆρος
ἡμῶν θεῶ, Ἐξ τῆ λατῆς πλιγνεσίας ἐπέχεσθαι
ἔλεον αὐτῶ ἐφ' ἡμᾶς * καὶ ὅτι καλένο τὸ ἀπο-
στολικόν, ἀπαξ μνησθεῖς, σαφῆτερον πειε-
σμεσθαι ὁ δὲ εἰρηκεν. ἡμῶν γὰρ πο-

Erasmus enim aliquando & nos, qui ex Israel, increduli,
insipientes. Itaque non solum qui ex Genti-
bus, insipientes erant, neque soli illi pecca-
tores: quin & nos legem edocti, tales era-
mus ante adventum Christi. Post illa igitur
quae ad Israel dicta sunt, ad nos qui ex Gen-
tibus fumus dicitur: Convertimini filij rever-
tentes: & sanabo contritiones vestras. Verum
dicit nonnemo: Haec dicta sunt ad Israel,
sed tu trahis ea ad illos qui ex Gentibus
sunt. Volumus ostendere, quomodo non
post multa, sed statim, ubi vult ad Israel di-
cere de conversione, apponat nomen Israel.
Consequenter nempe dicitur: Si conversus
fuerit Israel, ait Dominus, ad me convertetur:
& si abstulerit abominationes suas de ore suo, &

Col. 1. 11. τε ἀνόητοι, ἀπειθεῖς. ἀλλὰ πούλος * ὁ αὐτῶ
ὁ ἀπὸ τῆ ἰσραὴλ, ὁ καὶ πῶ ἐν νόμῳ δικαιο-
σσύλω ἡμῶντος ἀμεμῶτος, λέγῃ. ἡμῶν γὰ
καὶ ἡμεῖς ποτε, οἱ ἀπὸ τῆ ἰσραὴλ, ἀπειθεῖς,
ἀνόητοι. ἀλλ' ἢ μόνον οἱ ἀπὸ τῶν ἔθνων ἀνόητοι
ἦσαν, ὅσοι μόνον οἱ ἀπὸ τῶν ἔθνων ἀπειθεῖς,
ὅσοι μόνον οὐκ εἶνοι ἀμῆτοιοι, καὶ ἡμεῖς ἡ οἱ τὸ
νόμον δεδιδαγμένοι, ποῖτοι ἐτυγχάνομεν θεῶ

Consequenter nempe dicitur : Si conversus
fuerit Israel, ait Dominus, ad me convertetur:
& si abstulerit abominationes suas de ore suo, &

Col. 1. 11. ἡμεῖς γὰρ ποτε, οἱ ἀπὸ τῆ ἰσραὴλ, ἀπειθεῖς,
ἀνόητοι. ἀλλ' ἢ μόνον οἱ ἀπὸ τῶν ἔθνων ἀνόητοι
ἦσαν, ὅσοι μόνον οἱ ἀπὸ τῶν ἔθνων ἀπειθεῖς,
ὅσοι μόνον οὐκ εἶνοι ἀμῆτοιοι, καὶ ἡμεῖς ἡ οἱ τὸ
νόμον δεδιδαγμένοι, ποῖτοι ἐτυγχάνομεν θεῶ
τῆς παρουσίας τῆ χριστοῦ. λέγεται ἔν μὲν τῶ
εἰρημῶν τῶ ἰσραὴλ περὶ ἡμᾶς τὰς ἀπὸ τῆ
ἔθνων. ἐπιγράψτε υἱοὶ ὀπιερέφοντες καὶ ἰσχυ-
ρῶν τὰ σωτηρισματὰ ὑμῶν. ἀλλ' εἰρεῖ τις. ταῦ-
τα εἰρησῆ περὶ τὴ ἰσραὴλ, οὗ ἡ αὐτῶ ἔλεος ὅτι τὰς ἀπὸ τῶν ἔθνων. θελομεν περὶ ἐξοῦ,
ἐπ' ἡμεῖς ἢ πολλὰ, ἀλλ' ἀξίως, ὅπως βύλεσθαι περὶ τὴ ἰσραὴλ λέγῃ τὰ πατὴρ ὀπιεροφῆς,
περὶ ἐξοῦ τῶ ἰσραὴλ ὄνομα. ἐξῆς τοῦ λέγεται. ἐὰν ἐπιγράψῃ ἰσραὴλ, λέγῃ κύριος,
καὶ εἰς με, ἐπιγράψεται καὶ ἐὰν ἀπειλή τὰ βδελύγματὰ αὐτῶ ἐκ τῆ σώματος αὐτῶ, καὶ

Col. 1. 11. ἡμεῖς γὰρ ποτε, οἱ ἀπὸ τῆ ἰσραὴλ, ἀπειθεῖς,
ἀνόητοι. ἀλλ' ἢ μόνον οἱ ἀπὸ τῶν ἔθνων ἀνόητοι
ἦσαν, ὅσοι μόνον οἱ ἀπὸ τῶν ἔθνων ἀπειθεῖς,
ὅσοι μόνον οὐκ εἶνοι ἀμῆτοιοι, καὶ ἡμεῖς ἡ οἱ τὸ
νόμον δεδιδαγμένοι, ποῖτοι ἐτυγχάνομεν θεῶ
τῆς παρουσίας τῆ χριστοῦ. λέγεται ἔν μὲν τῶ
εἰρημῶν τῶ ἰσραὴλ περὶ ἡμᾶς τὰς ἀπὸ τῆ
ἔθνων. ἐπιγράψτε υἱοὶ ὀπιερέφοντες καὶ ἰσχυ-
ρῶν τὰ σωτηρισματὰ ὑμῶν. ἀλλ' εἰρεῖ τις. ταῦ-
τα εἰρησῆ περὶ τὴ ἰσραὴλ, οὗ ἡ αὐτῶ ἔλεος ὅτι τὰς ἀπὸ τῶν ἔθνων. θελομεν περὶ ἐξοῦ,
ἐπ' ἡμεῖς ἢ πολλὰ, ἀλλ' ἀξίως, ὅπως βύλεσθαι περὶ τὴ ἰσραὴλ λέγῃ τὰ πατὴρ ὀπιεροφῆς,
περὶ ἐξοῦ τῶ ἰσραὴλ ὄνομα. ἐξῆς τοῦ λέγεται. ἐὰν ἐπιγράψῃ ἰσραὴλ, λέγῃ κύριος,
καὶ εἰς με, ἐπιγράψεται καὶ ἐὰν ἀπειλή τὰ βδελύγματὰ αὐτῶ ἐκ τῆ σώματος αὐτῶ, καὶ

Col. 1. 11. ἡμεῖς γὰρ ποτε, οἱ ἀπὸ τῆ ἰσραὴλ, ἀπειθεῖς,
ἀνόητοι. ἀλλ' ἢ μόνον οἱ ἀπὸ τῶν ἔθνων ἀνόητοι
ἦσαν, ὅσοι μόνον οἱ ἀπὸ τῶν ἔθνων ἀπειθεῖς,
ὅσοι μόνον οὐκ εἶνοι ἀμῆτοιοι, καὶ ἡμεῖς ἡ οἱ τὸ
νόμον δεδιδαγμένοι, ποῖτοι ἐτυγχάνομεν θεῶ

οὐδὲν ἄλλο ἢ θεὸν ἡμεῖς ὁμολογοῦμεν. ἢ πῶς κολο-
λιας ὡς οἱ γαστρίμυθοι, * ὡς ὁ θεὸς ἡ καλὶα. ἢ
πὲρ ἀργύριον, ὡς οἱ Φιλαργύριοι, καὶ πῶς περὶ
νεφέας, ὡς οἱ εἰδωλοθεταί. Ὡς δὲ ἀλλο π
ὅκα δὲ μὲν, καὶ θεοποιῶμεν, ὡς οἱ πολλοὶ θεοποι-
* col. 1. 14
* col. 1. 15
* col. 1. 16
* col. 1. 17
* col. 1. 18
* col. 1. 19
* col. 1. 20
* col. 1. 21
* col. 1. 22
* col. 1. 23
* col. 1. 24
* col. 1. 25
* col. 1. 26
* col. 1. 27
* col. 1. 28
* col. 1. 29
* col. 1. 30
* col. 1. 31
* col. 1. 32
* col. 1. 33
* col. 1. 34
* col. 1. 35
* col. 1. 36
* col. 1. 37
* col. 1. 38
* col. 1. 39
* col. 1. 40
* col. 1. 41
* col. 1. 42
* col. 1. 43
* col. 1. 44
* col. 1. 45
* col. 1. 46
* col. 1. 47
* col. 1. 48
* col. 1. 49
* col. 1. 50
* col. 1. 51
* col. 1. 52
* col. 1. 53
* col. 1. 54
* col. 1. 55
* col. 1. 56
* col. 1. 57
* col. 1. 58
* col. 1. 59
* col. 1. 60
* col. 1. 61
* col. 1. 62
* col. 1. 63
* col. 1. 64
* col. 1. 65
* col. 1. 66
* col. 1. 67
* col. 1. 68
* col. 1. 69
* col. 1. 70
* col. 1. 71
* col. 1. 72
* col. 1. 73
* col. 1. 74
* col. 1. 75
* col. 1. 76
* col. 1. 77
* col. 1. 78
* col. 1. 79
* col. 1. 80
* col. 1. 81
* col. 1. 82
* col. 1. 83
* col. 1. 84
* col. 1. 85
* col. 1. 86
* col. 1. 87
* col. 1. 88
* col. 1. 89
* col. 1. 90
* col. 1. 91
* col. 1. 92
* col. 1. 93
* col. 1. 94
* col. 1. 95
* col. 1. 96
* col. 1. 97
* col. 1. 98
* col. 1. 99
* col. 1. 100

camus: Quia tu Dominus Deus noster es. Nil-
lum enim Deum nos confitemur, non ven-
trem sicut gulosi; quorum Deus venter est; *Philipp. 3. 19*
non argentum, vt amatores pecunia; &
avaritiam, qua est idolorum seruitus: neque *Exod. 5. 5.*
aliud quidquam pro Deo habemus, ac dei-
ficamus, qua plurimi in Deos referunt, sed
nobis qui super omnes, qui per omnia, qui
in omnibus Deus est, & coagmentati su-
mus charitate qua est ad Deum; nam dile-
ctio agglutinat nos Deo: dicimus: Ecce nos
erimus tui, quia tu Dominus Deus noster. Deinde
damnantes priora nostra mala, quando
magna quidem putabamus, & excelsa idola
adorabamus, & admiranda censebamus
quibus divinum cultum deserebamus; nunc
autem agnovimus quia ista omnia falsa
erant, & nihil fuerunt, dicimus reverten-
tes: Verè in mendacium erant colles: & nos
cognoscentes priora excelsa, & priora mi-
rabilia, si fortassis etiam accuratè indaga-
verimus, reperimus differentiam eorum
qua in Gentibus sunt collium montiumque;
qua deserentes & dicentes, Ecce nos erimus
tui, quia tu Dominus Deus noster es, condem-
nant ea tamquam mendacia, cum colles,
tum montes. Quanam igitur differentia eor-
um qua in Gentibus sunt montium & col-
lium, quos damnantes dicimus: Verè in men-
daciū erant colles, & fortitudo montium? Hoc
dicimus nos damnantes priora qua à Genti-
bus adorabantur partim tamquam dij, par-
tim vt Heroës: nam & ipsi confitentur qui-
bus antè addicci essent, & honorem divi-
num exhiberent: Herculem adorant non
tamquam deum natum, sed vt hominem
propter virtutem in deum mutatum: quan-
do autem adorant horum patres ab ipsis
nuncupatos, Deos adorant, non quasi Deos
ex hominibus translato, sed, vt ipsi opi-
nantur, à principio Deos existentes. Erant
itaque primitus quidem Dij putati à Genti-
bus montes, & fortitudo montium: qui ve-
rò assimati ab ipsis nunc quidem esse Dij,
sed prius homines fuerunt, hi sunt colles.
Cum scirent igitur ambos illos ordines ado-
rari aiunt: Verè in mendaciū erant colles, &
fortitudo montium. Nunc enim sibi persua-
dent qui ista colebant hæc esse menda-
cia. Quamobrem oracula & cultus istos
veros existimant esse cultus, non cernen-
tes differentiam omnis virtutis menda-
cis cum signorum; tum prodigiorum, in
omni deceptione iniquitatis perditis fa-
ctorum; relata ad omnem virtutem si-
gnorum & prodigiorum veritatis. Quæ
enim Christus Iesus faciebat, hæc erant
signa veritatis; & ante ipsum quidem

quæ fecerat Moyses, virtus erant veritatis: A
 quæ verò Ægyptij faciebant, signa erant &
 prodigia mendacij: sic etiam quæ post Ie-
 sum faciebat Simon Magus, vt gentem Sa-
 maritiæ deciperet, atque exillimarent ipsum
 esse virtutem Dei: atque ista erant signa &
 prodigia mendacij. Quando igitur ista de-
 prehendimus, postquam pernovimus dici-
 mus: Verè in mendacium erant colles, & forti-
 tudo montium. Deinde quoniam nos, qui fu-
 mus ex Gentibus, scimus delicto Israël
 viam nos cœpisse salutis, & illos foras eje-
 ctos, donec plenitudo nostra intraret: Sci-
 mus item, postquam plenitudo Gentium
 intraverit, tunc omnem Israël saluum futu-
 rum: Idcirco dicimus primum quidem, ve-
 rè in mendacium fuisse colles, & montium
 fortitudinem; secundò autem de Israël,
 ipsum saluum fore post Gentium pleni-
 tudinem: verumtamen per Dominum Deum
 nostrum salus Israël. Cùm autem semel
 meminerimus Apostolici textus dicentis,
 delicto, quo corruit Israël, salutem ortam
 Gentibus; & quando plenitudo Gentium
 intrarit, Israël foris manente, post ingres-
 sum plenitudinis Gentium, omnem Israël
 salvatum iri. Agedum, ea quæ ad hæc
 loca pertinent explicemus. Erat Israël ser-
 vandum: excidit multus Israël: sed reliquæ
 secundum electionem gratiæ superlucunt:
 de quibus reliquias mysticè in Helia dictum,
 Reliqui mihi septem millia virorum, qui non cur-
 vaverunt genua ante Baal: idque interpre-
 tans de reliquiis hisce Apostolus ait: Sic ergo
 in hoc tempore reliquæ secundum electionem
 gratiæ salvæ factæ sunt. Itaque Israël
 reliquæ servandæ delicto Israël. Hos porro
 duos ordines, si potes, transfer mihi etiam
 ad eos qui ex gentibus sunt. Non enim ait,
 Quando omnes Gentes servatæ fuerint,
 tunc omnis Israël salvus fiet; sed, Quando
 plenitudo Gentium intraverit, tunc omnis
 Israël salvus fiet. Non quidem Israël salvus
 fiet post omnes Gentes, sed post Gentium
 plenitudinem. Si quis potest, residuum
 (prout reperit Israël saluum fore post
 Gentium plenitudinem) trajiciens oratio-
 ne, cogit omnes aliquando servituros
 (iuxta illa quæ in Sophonia dicta sunt) Deo
 sub jugo vno, & de finibus Æthiopiæ alla-
 turas victimas ei; quia, sicut in Psal. 67.
 dicitur, Æthiopia præveniet manus ejus Deo.
 Et Regibus terræ præcipit sermo dicens:
 Cantate Domino, psallite Deo Iacob. Itaque
 nos in nobismetipsis poenitentiam agentes
 de mendacijs, quæ putabamus esse vera, di-

αὐτὸν μὲν ἀεὶ ποιεῖ μισθὸς, δυνάμις ἡ ἀλη-
 θείας. ἂν ἡ ἰσχυρὸν οἱ ἐργασίῳ, σημεῖα * ἢ ὅτι
 τῆς αἰῶνος. ἢ ὅτι οἱ ἐποίησαν ἡμῶν
 ἢ ἰσχυρὸν ὁ μισθὸς, ὡς ἐπὶ πλανῆν τὸ ἴδιον
 ἢ σαμάρειας, ἐν νομίῳ ὡς αὐτὸν εἶπεν δυνάμις
 θεῶν. Ἐὰν τὰ ἢ σημεῖα ἐκ τῆς αἰῶνος ἵσαν
 ἐν καταργημένῳ ἐκείνων, λέγοντες οἱ καταργη-
 κότες ὄντες εἰς ψευδοῦς ἵσαν οἱ βουνοὶ, ἐν ἡ
 δυνάμις τῶν ὀρίων * εἶτα ἐπὶ ἡμεῖς, οἱ ἀπὸ
 τῶν Ἰθῶν ἵσαν, ἐπὶ τῶν ἐργασίῳ τῶν
 Ἰσραὴλ ὅδῳ ἐλάθωμεν σωτηρίας, ἐν ἐκείνοι
 ἔξω εἶναι ἐκβεβλημένοι, μὴ χεῖρ τὸ πλήρωμα
 ἡμῶν εἰσελάθῃ. Ἰσχυρὸν ἡ ἴδιον εἶπεν τὸ
 Ἰσραὴλ εἰσελάθῃ, μὴ τῶν πᾶσι Ἰσραὴλ σωθῆσθαι.
 Ἄλλῃ τῶν Φαρισαίων τῶν μὲν ὄντες εἰς ψευ-
 δοῦς ἵσαν οἱ βουνοὶ, ἐν ἡ δυνάμις τῶν ὀρίων.
 δευτέρῳ ἡ αἰετὶ τῶν * Ἰσραὴλ, αὐτὸ σωθῆσθαι
 μὴ τὸ πλήρωμα τῶν Ἰθῶν. πλὴν Ἄλλῃ κερὶ
 θεῶν ἡμῶν ἡ σωτηρία τῶν Ἰσραὴλ * ἐπὶ ἡ ἀπὸ
 ἐμῆς ἰσχυρὸν τῶν ἀποστολικῶν ἡμῶν λέγοντες, ἡ
 C τῶν ἐργασίῳ, ἡ παράπτωσις ὁ Ἰσραὴλ, ἡ
 σωτηρία γίνετο τῶν Ἰθῶν. ἐν ἵσαν τὸ πλῆ-
 ρωμα τῶν Ἰθῶν εἰσελάθῃ, ἔξω μένοντες τῶ
 Ἰσραὴλ, μὴ τὸ ἐπιρροῦν πλῆρωμα τῶν Ἰθῶν,
 τότε πᾶσι Ἰσραὴλ σωθῆσθαι. Φέρε * πᾶσι Ἰθῶν
 τῶν τῶν ἀποστολικῶν ἡμῶν ἢ Ἰσραὴλ σωθῆ-
 σθαι. ἐξέπεισεν ὁ πόλις Ἰσραὴλ. ἄλλῃ λέγου-
 μα κατ' ἐκλογῆν χεῖρας γίνετο. αἰετὶ ἡ
 λείμματις μουσικῶς ἐν ἡλίᾳ λέγουσιν κατ' ἡ-
 λυτον ἐμῶντα ἵσαν κινδύνους ἀνδρας, οἵτινες
 D ἐκ ἐκκεῖναι γίνε τῆ βααλ. ἐν ἐμῶν
 αἰετὶ τῶ λείμματις τῶν ὁ ἀπόπολις φρον. ἀρ-
 ἔν ἐν τῶ νῦν κατ' ἡ λείμμα κατ' ἐκλογῆν
 χεῖρας γίνετον. ὅτι ἢ τῶ Ἰσραὴλ λείμμα *
 σωθῆσθαι καταλειφθέντες τῶ Ἰσραὴλ. Ἐὰν τὰ
 ἢ δύο τῶματα, εἰ δυνατὸς εἶ, μεταξὺ γέ-
 νοι ἐπὶ τῶν ἀπὸ τῶ Ἰθῶν. ἢ γὰρ εἶπεν, ὅτι
 πᾶντα ἐν ἴσῳ σωθῆ, τότε πᾶσι Ἰσραὴλ σωθῆ-
 σθαι. ἄλλῃ, ὅταν τὸ πλῆρωμα τῶ Ἰθῶν εἰσελά-
 θῃ, τότε πᾶσι Ἰσραὴλ σωθῆσθαι. ἢ πᾶσι Ἰσραὴλ
 E σωθῆσθαι μὴ πᾶσι τῶ Ἰθῶν, ἀλλὰ μὴ τὸ
 πλῆρωμα τῶ Ἰθῶν. εἰ πᾶσι δυνάμις, ὅλοιπῶν.
 ὡς αὐτὸν εἶπεν ὁ Ἰσραὴλ σωθῆσθαι μὴ τὸ πλῆ-
 ρωμα τῶ Ἰθῶν. Ἄλλῃ αὐτὸ τῶν, κατ' ἡ
 νοσοῦσθαι * ὅτι ποτε πάντες δευθῆσθαι. ἐπὶ
 τῶν τῶν σφονία εἰρημῶνα. τῶν θεῶν Ἰσραὴλ Ἰθῶν
 ἐν, ἐν ἡ πᾶσι ἀθηναίους οἵσονται ἡσθαι αὐτῶ.
 ὅτι, ὡς ἐν ἐξ * λέγουσιν ψαλμῶν, ἀθηναίους
 σιλείας τῶ γῆς παρεστάσει ὁ λόγος λέγον. ἄσαι
 τῶν κερὶ, ἴλασθαι τῶν θεῶν ἰακώβ. ὅσαι
 λῆ-
 ζοῦν ἡμεῖς οἱ ἀπὸ τῶ Ἰθῶν αἰετὶ μὲν ἰαυτῶν
 μετασῶντες ἐπὶ τοῖς ψευδοῦσι, ἂν ἐνομιζοῦν

1. Reg. 19. 18
 Rom. 11. 4
 1. id. 5

Soph. 3. 9

Psalm. 67.
 32.

Col. 1. 10
 Col. 1. 11
 Col. 1. 12
 Col. 1. 13
 Col. 1. 14

Col. 1. 15
 Col. 1. 16
 Col. 1. 17
 Col. 1. 18
 Col. 1. 19
 Col. 1. 20
 Col. 1. 21
 Col. 1. 22

Col. 1. 23
 Col. 1. 24
 Col. 1. 25
 Col. 1. 26
 Col. 1. 27

Col. 1. 28
 Col. 1. 29
 Col. 1. 30
 Col. 1. 31
 Col. 1. 32

Col. 1. 33
 Col. 1. 34
 Col. 1. 35
 Col. 1. 36
 Col. 1. 37

Col. 1. 38
 Col. 1. 39
 Col. 1. 40
 Col. 1. 41
 Col. 1. 42

Col. 1. 43
 Col. 1. 44
 Col. 1. 45
 Col. 1. 46
 Col. 1. 47

Col. 1. 48
 Col. 1. 49
 Col. 1. 50
 Col. 1. 51
 Col. 1. 52

Col. 1. 53
 Col. 1. 54
 Col. 1. 55
 Col. 1. 56
 Col. 1. 57

regit meos sensus, non amplius subsunt A
 menti alienae, vel Pharaoni, vel Nabucho-
 donosori, sed bono pastori. Et confusio con-
 sumpsit labores patrum nostrorum ab adolescen-
 tia eorum, ones eorum, & boues eorum. Est in
 nobis excolere nos, scilicet bene vel male,
 si in agricultore istud male vel bene dicen-
 dum sit. Siquidem ergo quis male agrum
 suum colat, labor est patrum, confunden-
 dus a confusione ipsorum; sin bene excol-
 lat, non est patrum labor; sed labor est eor-
 um a quibus primo genita offeruntur super
 altare Dei. Filios eorum, & filias eorum. Di-
 cunt hi: Quorum eorum? An patrum filij
 consumuntur a confusione ipsorum, item
 filiae? Saepe diximus inter anima factus cog-
 itationes quidem esse filias. Cum igitur
 sint quaedam cogitationes pravae (qua-
 les hi qui ex Gentibus erant excogitabant)
 sint item opera prava; propter hoc filij &
 filiae consumuntur ab auctoribus suis, cum
 confusio ipsis ingenerata fuerit de ijs qua
 peccaverant. Absit autem a nobis ut facia-
 mus filios & filias qua consumi debeant a
 confusione. Posthac illi qui confessi sunt
 ajunt istud: Dormi vimus in confusione nostra;
 & postea subdunt: Et cooperuit nos in igno-
 minia nostra. Saepe nobis sermo fuit de vela-
 mine, quod incumbit super faciem eorum
 qui non convertuntur ad Dominum. Idcirco
 velamen, si legatur Moyses, peccator
 non intelligit ipsum; quia velamen cordi
 ipsius impositum est. Quamobrem velamen,
 si legatur vetus Testamentum, non intelli-
 ges cum audieris. Propterea velamen quo-
 que Evangelium ijs qua pereunt est abscon-
 ditum. Dicebamus itaque de velamine,
 confusionem esse velamen. In quantum
 enim habemus opera confusionis, manife-
 stum est nos habere velamen, juxta quod
 dictum est alicubi in 43. Psalmo; Et confusio
 faciei meae operuit me. Adjecerim ego illum,
 qui non habet opera confusionis, non habere
 velamen; cujusmodi erat Paulus di-
 cens, Nos autem omnes re velata facie gloriam
 Domini speculamur. Paulus itaque revelatam
 habet faciem: non enim habet opera con-
 fusionis. Quemadmodum igitur ibi, Confu-
 sio faciei meae operuit me, dictum in Psalmo
 quadragesimo tertio; eodemmodo dictum
 est hic; Cooperuit nos ignominia nostra. In
 quantum ignominia opera operamur, vela-
 men habemus super cor nostrum positum;
 si volumus velamen ignominia deponere,
 ad honoris opera grassemur, & cogitemus

ἢ ὑπὸ φαρυγῶν, ἢ ὑπὸ ναβουχοδονόσου, ἀλ-
 λ' ὑπὸ τῆς καλῆς ποιμνίας. καὶ ἀργυρῶν* σω-
 κησὶν ἡμᾶς τὰς μὲν καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν
 ἀπὸ νεότητος αὐτῶν, τὰ πρὸς ἡμᾶς αὐτῶν, καὶ
 τὰς βόας αὐτῶν* ἔστιν ἐν ἡμῖν γαργῶν ἡμῶν,
 * ἢ τοὶ καλῶς ἢ κακῶς, εἴτε δὲ λέγον ὀκακῶς* Col. P. 1.
 ὅτι τὸ γαργῶντος* ἢ καλῶς· εἰ μὴ* ἐν τῷ
 κακῶς γαργῶν, μὲν καὶ, ὅτι τῶν πατέρων, κα-
 τὰ τὸν ἀριθμὸν ὑπὸ τῶν ἀργυρῶν αὐτῶν· εἰ δ'
 καλῶς γαργῶν, οὐκ ἔστι τῶν πατέρων μὲν καὶ.
 ἀλλὰ μὲν καὶ ὅτι ἂν τῶν πατέρων αἰα-
 λώσονται ὅτι τῶν θυσιῶν τῶν θεῶν· τὰς ἡμέ-
 ρας αὐτῶν, καὶ τὰς θυσιῶν αὐτῶν· λίγιστοι ὅτι.
 τῶν αὐτῶν;* ἢ τῶν πατέρων οἱ αἰαλισσονται Col. P. 1.
 ἀπὸ τῶν ἀργυρῶν αὐτῶν, καὶ αἱ θυσιῶν; πολ-
 λάκις ἐπιπολεῖ τὰ τῶν θυσιῶν ἡμῶν. ὅτι τῶν
 νοήματα μὲν οἱσιν οἱ, τὰ δ' ἔργα καὶ αἱ ἀργυ-
 ρῶν αἱ ἀπὸ τῶν σώματος θυσιῶν· ἐπιπλεον
 ὅτι τῶν νοήσεων καὶ ἡμῶν, ὅποια εἰκόσιν αἱ
 ἀπὸ τῶν ἰδίων. ἔστι δ' καὶ ἔργα καὶ ἡμῶν. ἀπὸ
 τῶν οἱ καὶ θυσιῶν αἰαλισσονται ὑπὸ τῶν
 ἐπιπολεῖτων, ἐὰν ἀργυρῶν αὐτοῖς ἐπιπλεον
 ὅτι ἡμῶν ἡμῶν· ἡμῶν δ' ἀπὸ τῶν οἱ καὶ
 θυσιῶν δεομένους αἰαλισσονται τὰ ἀπὸ τῶν ἀρ-
 γυρῶν· μὴ τὰ τῶν λέγονται οἱ αἱ ἐξομολο-
 γῶντες τὸ· εἰ καὶ ὁμοῦ ἐν τῇ ἀργυρῶν ἡμῶν.
 καὶ μὴ τῶν φασι· καὶ* ἐπιπλεον ἡμῶν ἡμῶν* Col. P. 1.
 μία ἡμῶν· ἐπὶ τῶν καλύμματος πολλὰκις
 ἡμῶν εἰρηται, τῶν ἐπιπλεον τῶν ἀργυρῶν
 τῶν μὴ ἐπιπλεον τῶν καλύμματος· ὅτι κα-
 λυμμα, ἐὰν ἀναγινώσκῃται μῆτις, ὁ ἀμῶν
 τῶν ἡμῶν αὐτῶν. * καλύμμα, ἐὰν ἀναγ-
 νώσκῃται ἡ παλαιὰ ἀργυρῶν, * ἐπιπλεον* Col. P. 1.
 ἀμῶν· ὅτι καλύμμα, τὸ διακρίνον τῶν
 ἀπολλυμένων ὅτι καλυμμένοι· ἐλεγον
 τῶν οἱ τῶν καλύμματος, ὅτι ἡ ἀργυρῶν
 ὅτι τῶν καλύμμα· ὅσον γὰρ ἔχον τὰ ἔργα τῶν
 ἀργυρῶν, δὴλον ὅτι ἔχον τὸ καλύμμα, καὶ
 τὸ εἰρημένον τῶν ἐν μὴ καὶ γ' φαλμα· καὶ ἡ ἀρ-
 γυρῶν τῶν ἀργυρῶν καὶ ἀμῶν με παρε-
 ἡμῶν, ὅτι ὁ μὴ ἔχον ἀργυρῶν ἔργα, οὐκ
 ἔχει καλύμμα· ὅποιος μὲν ὁ παῦλος λέγον·
 ἡμῶν δ' πάντες ἀνακαλυμμένοι ἀργυρῶν τῶν
 τῶν δὲ καὶ καὶ ἀπολλυμένοι· παῦλος δ' Col. P. 1.
 ἀνακαλυμμένοι ἔχει τὸ ἀργυρῶν· ἡ γὰρ ἔχει
 ἀργυρῶν ἔργα· * ὅσον ἐν οὐκ· ἡ ἀργυρῶν τῶν
 ἀμῶν, ὅτι ὁ μὴ ἔχον ἀργυρῶν ἔργα, οὐκ
 ἔχει καλύμμα· τῶν αὐτῶν τῶν οἱ εἰρημένον
 τῶν καλύμματος ἡμῶν κείμενον· εἰ ἔχον τὸ καλύμμα τῶν ἀπὸ τῶν ἀμῶν ἀπολλυμένοι, ὅτι
 τῶν

1 Tim. 3. 25

Ps. 43. 6

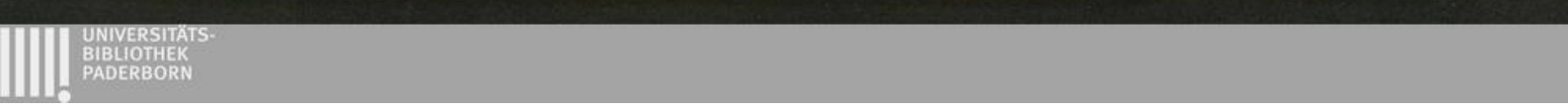
2 Cor. 3. 13

περὶ τῶν μὲν ἀμῶν με, εἰρημένον μὴ καὶ γ' φαλμα, ὅσον ἀμῶν ἔργα ἔργαζόμεθα, καλύμμα ἔχον ὅτι
 τῶν καλύμματος ἡμῶν κείμενον· εἰ ἔχον τὸ καλύμμα τῶν ἀπὸ τῶν ἀμῶν ἀπολλυμένοι, ὅτι
 τῶν

πα τ' ημῶν ἔργα καταντήσαμεν, καὶ νεκρωμένοι
 οὐκ εἶναι ὁ ἕως τῶν σωτηριῶν εἰρημένον. ἵνα
 πάντες ἡμῶσι τὸν ἕως, καὶ ἡμῶσι τ' πατέ-
 ρα. νοσησάτω καὶ τὸ πᾶσι τὰ ἀποστολὰ εἰρη-
 ρόμον. Ἄλλ' τίς ἀποδοξάσεται τὸν ἕως τ' θεόν
 ἀπμαζέως. ὁ δικαίος ὡς ἡμῶν τὸν πατέρα, π-
 μα τ' ἕως. ἡ ἀπμα, ὅταν ἀπμαζέως τ' ἕως,
 αὐτὴ καὶ τὸ ἀπμαζέως τὸν πατέρα, ἔπι κί-
 λυμμα. ἡ τὸ ἀποδοξάσεται μὲν, καὶ λέγω.
 * ἐπεὶ κίλυμα ἡμῶν ἡ ἀπμα. Ἄλλ' τίς τὸ νο-
 σωτὶς ὁ κίλυμα, ὁ ἔπι κίλυμα δὸπ τ' ἕως
 τ' ἀρμαζέως ἔργον, δὸπ τ' ἕως τ' ἀπμαζέως
 ἔσαν ἀποδοξάσεται ὁ κίλυμα. ἐφ' ἡμῶν ὅτι
 ἀποδοξάσεται ὁ κίλυμα, ἀποδοξάσεται ἄλλο
 ὅτι. ἡμῶν καὶ ἐπι κίλυμα ἀποδοξάσεται ἡμῶν,
 ἀποδοξάσεται ὁ κίλυμα. ὅπως ὡς μισθὸς ποτε
 τὸ πᾶσι ἀποδοξάσεται καὶ ὅτι τὸ ἕως, ὅσον εἶναι
 * ἐπι κίλυμα ἀποδοξάσεται, ἀποδοξάσεται * ἐν τῷ
 καὶ τῷ μὴ ἐπι κίλυμα ἀποδοξάσεται, κί-
 λυμμα ἔχον ἔπι κίλυμα ἡμῶν τὸ ἀποδοξάσεται.
 ὅτι ἡ ἐπι κίλυμα ἀποδοξάσεται, ἀποδοξάσεται ἡμῶν
 τὸν ἕως τ' ἀποδοξάσεται ἀποδοξάσεται, * πᾶσι
 ἀποδοξάσεται ὁ κίλυμα, καὶ ἐφ' ἡμῶν ὁ θεὸς ἀ-
 ποδοξάσεται. * ἡ δὲ ἀποδοξάσεται ἀποδοξάσεται
 ὅτι, ἀποδοξάσεται ὁ κίλυμα. ἀλλ' ἰδὸν μισθὸν,
 ἐπὶ ἡμῶν ἀποδοξάσεται ἰδὸν τὸν ἕως αὐτῶν, πᾶσι
 ἐπι κίλυμα ὁ κίλυμα. ἐπὶ ὁ ἀποδοξάσεται. καὶ ὁ
 * ἀποδοξάσεται θεὸν λέγοντα, ἀποδοξάσεται ὁ κίλυμα
 μα, ἡμῶν ἀποδοξάσεται ἀποδοξάσεται. τὸ πᾶσι
 ἡμῶν τῶν, ἵνα καὶ ὁ ὁ κίλυμα ἔπι κίλυμα
 οὐ τὰ ἀποδοξάσεται ἄλλ' τῶν ἡ ἀπμαζέως, καὶ τῶν
 τῶν ἀρμαζέως ἔργον, αὐτῶν ἔργον, καὶ ὁ ἀπο-
 δοξάσεται ὁ κίλυμα, καὶ ἐπι κίλυμα ἀποδοξάσεται
 κίλυμα, πᾶσι ἀποδοξάσεται ὁ κίλυμα, καὶ εἶναι
 ἐπὶ ἔργον τὸ ἐπι κίλυμα ἡμῶν ἡ ἀπμαζέως.
 ὁ ἕως τ' ἀποδοξάσεται τῶν ἡμῶν, κατὰ πνοῆς
 ἔπι κίλυμα κίλυμα ἡμῶν ὅτι ὁ ἀποδοξάσεται.
 Ἄλλ' τὸ πᾶσι ἡμῶν ἀποδοξάσεται εἰπῶν.
 ἔπι κίλυμα ἡμῶν ὁ φῶς τῶ ἀποδοξάσεται ὁ
 κίλυμα, ἀποδοξάσεται ὁ κίλυμα, καὶ ποιῶ-
 σάτω ὁ ἀποδοξάσεται ἡμῶν τὸ βέδωμα ἔν
 ἀποδοξάσεται τὰς ἀποδοξάσεται ἐν παντὶ τῶ πᾶσι,
 ἐπι κίλυμα ὁ φῶς ἡμῶν καὶ ἔργον καὶ ἄλλο
 ἀποδοξάσεται ἡμῶν, ἀποδοξάσεται τὸν ἕως, ἀποδοξά-
 σεται ὁ κίλυμα. * ἀποδοξάσεται, καὶ τὰ πᾶσι
 πάντα. ὅσον ἡ ἀποδοξάσεται ἐν τῶν ἡμῶν, ἐν τῶν
 λογισμῶν ἡμῶν, ἔπι κίλυμα τὰ ἐνδοξάσεται
 ἀποδοξάσεται * ἡμῶν ἡμῶν ὁ κίλυμα καὶ ἡ ἀπμα,
 τῶ μὴ βλέπει ἡμῶν τὸν ἕως τῶ
 θεὸν ἀποδοξάσεται. εἶναι ἔστι ὁ θεὸς ἀποδοξάσεται
 αὐτῶν τὸν ἕως ἀποδοξάσεται, ἀλλ' ἡμῶν ὁ κί-
 λυμμα δὸπ τ' ἡμῶν * ἀποδοξάσεται τὰ ἡμῶν.
 ὅτι ἡμῶν τῶ θεὸν ἡμῶν ἡμῶν
 ἡμῶν, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν. εἶναι καὶ ἡμῶν
 λέγοντες, ὡς ἔπι κίλυμα ἀποδοξάσεται τῶ ἀποδοξά-
 σεται.

A illud quod à Servatore nostro dictum est ;
 Vt omnes honorificent Filium, sicut honorificant
 Patrem ; cogitemus & quod ab Apostolo di-
 ctum : Per prævaricationem legis Deum inhono-
 ram. Iustus sicut honorat Patrem, honorat
 Filium. Ignominia, quando inhonoro Fil-
 ium, eadem secundum quam inhonoro Pa-
 trem, velamen fit faciei meae, & dico : Coo-
 pernit nos ignominia. Idcirco considerantes
 velamen, quod incumbit ab operibus con-
 fusionis, ab ignominia actibus auferamus
 velamen. In nostra potestate est amoliri ve-
 lamen, nullius alterius. Quando enim con-
 versus est ad Dominum Moyses, aufereba-
 tur velamen. Viden' vt Moyses quandoque
 illud sumat etiam super populo, in quan-
 tum non revertebatur ad Dominum, sym-
 bolum existens populi ad Dominum mini-
 meaversi, velamen habuit positum super
 faciem suam ; quando autem revertebatur
 ad Dominum, symbolum existens conver-
 sorum ad Dominum, tunc demebat vela-
 men, idque non quale Deus ei iusserat. Non
 enim dixit Dominus ad Moysen, Circum-
 pone velamen ; sed cum videret Moyses,
 quia non poterat populus videre gloriam
 suam, circumponebat velamen super faci-
 em suam : & non expectavit Deum dicen-
 tem, Detrahe velamen, quando reverteba-
 tur ad Dominum. Hoc itaque scriptum, vt
 & tu velamen cum imposueris faciei tuae
 per opera ignominiae & confusionis, ipse-
 met etiam des operam, vt velamen illud
 amoveatur, si conversus fueris ad Dominum,
 tunc auferes velamen, nec amplius dices
 illud : Coopernit nos ignominia nostra. Verbi
 gratia ita dum incumbit anima nostra,
 secundum quid impositum est velamen su-
 per faciem nostram. Quamobrem si volu-
 mus precantes dicere : Signatum est super nos
 lumen cultus tui Domine, auferamus velamen,
 & faciamus iuxta illud Apostolicum : Volo
 ergo viros orare in omni loco, levantes puras
 manus sine ira & disceptatione. Si iram abstu-
 lerimus, velamen amoverimus ; similiter, si
 passiones omnes : in quantum autem hæc
 sunt in mente nostra, in cogitatione nostra,
 interiori faciei mentis nostrae impositum est
 velamen & ignominia, ne splendidam Dei
 gloriam intueamur. Non est Deus qui ab-
 sccondit gloriam suam à nobis, sed nos qui
 velamen malitiæ menti imponimus ; Quia
 coram Deo nostro peccavimus nos, & patres
 nostri. Utinam quoque nos diceremus sicut
 hi secundum profopoteiam Prophetæ ;

Col. 1. a. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

λοιπὸν τὰ βδελύγματα ἐν τῷ στόματι ἡμῶν ἐξῆς
 ἐστὶ καὶ τὸ ὀπίσθον τῶν χειρῶν ἡμῶν βλάστησιν
 ἁμαρτιῶν τῶν ποινῶν ἡμῶν, ἕως ἀπλῶς, ἵνα
 βλάστησιν ἡμῶν. πάρα γὰρ ἐστὶν βλάστησις γινώ-
 σκειν, ὅτι καὶ παρῶν παρῶν τῶν θεῶν. οἱ γὰρ οὐκ
 ἐπισημόνασθε θεοὶ ἡμῶν, παρῶν ἡμῶν δὲ
 φοβούμεθα, ὅτι καὶ παρῶν παρῶν τῶν θεῶν βλά-
 σθῆσιν ἡμῶν ὅσοι ἐμετ' ἐπισημῶν βλάστησιν, * πρὸς
 αἰβλίπτιν, καὶ ἀναζωγραφῆν ἑαυτοῖς ὁ
 παρῶν τῶν θεῶν, γινώσκοντες ὅτι τὸ ποινῶν
 τῶν κακῶν, ὅ ἐξ ὅλων ἐβλήθησαν ἐκ γῆς ὁ μισθὸς
 σιωνοῦ αὐτῶν, ἅπασιν εἰσι οἱ καὶ παρῶν παρῶν τῶν
 θεῶν βλαστῆσθῶν ἐν αἰσῶνι τῶν βδελύγματων
 αὐτῶν καὶ τῶν ὀπίσθων αὐτῶν, καὶ καὶ τῶν παρῶν
 ὀπίσθων τῶν βλαστῆσθῶν, καὶ ἐμῶν, ὅτι κύριος ἐν
 ἀληθείᾳ, καὶ ἐν κρίσει, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ. * ἰδὼν
 ἡμεῖς αὐτοὺς οἱ ἰσχυροὶ, ἵνα τρέσῃ
 ὅτι ἐν κρίσει ὁμοιωθῶν, ἀλλ' ἀκρίτως, ὥστε ἡμι-
 λῶν ἡμῶν τῶν ἔργων ἕθει μακρῶν ἢ κρίσει.
 σιωπαζόμεθα γὰρ καὶ τῶν ἐλέγχων
 ὁ λόγος φησὶ. καὶ ἐμῶν, ὅτι κύριος ἐν ἀλη-
 θείᾳ, καὶ ἐν κρίσει, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ. * ἰδὼν
 ἡμῶν ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις εἰρημῶν καὶ τῶν κυρίων
 παρῶν τῶν μαθητῶν. * ἰδὼν ὅτι λέγω ἡμῶν, μὴ
 ὁμῶσαι ὅλους ἰδὼν ὅτι καὶ τῶν ῥητῶν. καὶ
 ἐὰν διὰ θεοῦ, συνεισέτασθαι τὸ ἀμφότερα
 πάρα γὰρ ὁ πᾶσι δὲ ὁμῶσαι ἐν ἀληθείᾳ, καὶ ἐν
 κρίσει, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, ἵνα μὴ τῶν παρῶν
 ἵλας πῶν, ἀλλ' ὅτι ἡμῶν τῶν μὴ ὁμῶσαι ὅλους,
 ἀλλ' ἕξ ἡμῶν, μὴ * διόμοιον μῆτρων τῶν ἑθ-
 νῶν, καὶ ἕξ ἡμῶν, μὴ * διόμοιον μῆτρων τῶν
 ἑθ-
 νῶν αἰσῶνι ἀληθείας ὅτι ἐμῶν ὅτι, ὅτι κύριος, ἐν
 ἀληθείᾳ. ἐν ταῖς ἐπαγγελίαις πᾶσι τῶν μὴ
 ἰσχυρῶν, ἀλλὰ τῶν ἀληθῶν, ἵνα μὴ ἀληθείας
 ὁμῶσαι. ἡμεῖς ὅτι πᾶσι καὶ ἐπισημῶν. ἀλλ'
 ἕξ ἡμῶν. ἕξ ἡμῶν ἀληθείας, ὅτι καὶ κατὰ ἔργων * ἕξ ἡμῶν,
 ἀλλ' ἐν κρίσει. διόμοιον * ὅτι ἡμῶν ἐν κρίσει,
 ἕξ ἡμῶν. εἰ * ἐξ ἡμῶν ἐπισημῶν εἰς τὸ ποινῶν ἕξ ἡμῶν
 θεῶν τῶν πᾶσι καὶ τῶν ἐπισημῶν αὐτῶν ἐπὶ τῶν
 ὀπίσθων τῶν παρῶν, καὶ τῶν ἐπισημῶν ἵνα τῶν
 ἕξ ἡμῶν τῶν καὶ ὁμῶσαι; καὶ ἕξ ἡμῶν ἀπιστίας ἡμο-
 ἰωθῶν ἐν πᾶσι τῶν λόγων καὶ ὀπίσθων τῶν ποινῶν
 ποινῶν ποινῶν; εἰ ὅτι ὥστε τῶν εἰ ἅπασιν ὁμοιω-
 μι, ἀμφότερα αὐτῶν; ἐν ὅτι ὁμῶσαι, ὅτι κύριος,
 μὴ ἀληθείας, καὶ ἐν κρίσει, μὴ ἀκρίτως, καὶ ἐν
 δικαιοσύνῃ, μὴ ἀδίκως. καὶ βλαστησῶσιν ἐν
 αὐτοῖς ἐπισημῶν. πᾶσι ἀμφότερα, τῶν καὶ τῶν
 ἑθ-
 νῶν καὶ τῶν ἰσχυρῶν. εἰ καὶ πᾶσι τῶν ἑθ-
 νῶν καὶ πᾶσι τῶν ἰσχυρῶν. ἐπισημῶν. καὶ βλαστησῶσιν ἐν αὐτοῖς ἐθ-
 νῶν. καὶ ἐν αὐτοῖς ἀμῶσαι τῶν θεῶν ἐν
 ἰσχυρῶν. ἐπὶ τῶν καὶ κύριος πᾶσι ἀμῶσαι ἰσχυρῶν, καὶ τῶν κατωκῶσιν ἰσχυρῶν. εἰ καὶ τῶν

A sunt. Quale autem est primum? Auferre
 abominaciones de ore nostro. Cui adhaeret
 etiam illud: *A facie mea reveritus fuerit*. Al-
 terum est, ut hoc faciamus non simplici ra-
 tione, ut revereamur quomodocumque:
 quoniam nimirum est quaedam reverentia
 quae oriatur, sed non à facie Dei. Qui igitur
 non scitè timent, sed prae se ferunt timo-
 rem, non à facie Dei reverentur: qui
 autem cum scientia reverentur, eò quòd
 semper intueantur, & in semetipsis ad vi-
 vum expriment faciem Dei, quae est *super*
facientes mala, ut perdat de terra memoria
illorum, hi sunt qui à facie Dei reverentur.
 Si abstulerit abominaciones suas de ore suo, & à
 facie mea reveritus fuerit, & juraverit, *Vivit*
Dominus, in veritate, & in iudicio, & in ju-
stitia. Nos ipsi nos inspiciamus qui juramus,
 quoniam modo non in iudicio juremus, sed
 sine iudicio, ita ut juramenta nostra con-
 fuetudine potius quàm iudicio fiant. Per-
 stringimur itaque, & idipsum reprehendens
 sermo ait: *Et si juraverit, Vivit Domi-*
nus, in veritate, & in iudicio, & in ju-
stitia. Scimus in Evangelio dictum à Do-
 mino ad discipulos: *Ego autem dico vo-*
bis, Non jurare omnino. Quin & hoc di-
ctum videamus; Et si dederit Deus, con-
numerabuntur vtraque. Fortassis enim pri-
 mum oportet jurare in veritate, & in iudi-
 cio, & in justitia; ut posteaquam profecerit
 quis, dignus fiat non jurare omnino: sed
 habeat ita, non egens testibus ut fit ita;
 & habeat non, minime indigens testibus ut
 fit ipsum verè non. *Et juraverit igitur, Vi-*
vit Dominus, in veritate. In jurante primum
 requiro, ne falsum, sed verum, ut cum veri-
 tate juret: nos autem miseri etiam peie-
 ramus. Sed esto cum veritate, necdum re-
 cè juramentum sit, verum in iudicio. De-
 tur autem ut consuetudine jurem in iudicio,
 utrum decaat in illiusmodi juramento assu-
 mere Deum univèrsi & Christum ejus ad
 hocce negotium? Cujusmodi sit oportet
 negotium ut genua flectam & jurem? ad
 quam fidem sermoni meo in aliquibus de-
 rogatam referendam hoc facere possim
 aliquando? Si autem prout occurrit sic ju-
 rem, peccabone? Si igitur *juraverit, Vivit*
Dominus, cum veritate, & in iudicio, non
 indifferenter, & in *justitia*, non injustè; &
benedicent in eo Gentes. Conjunxit vtraque,
 illos ex *Gentibus & Israëlém*: pronuntia-
 vit de *Gentibus*, pronuntiavit etiam de
 Israël, Subjungit: *Et benedicent in eo Gen-*
tes, & in eo laudem dicent Deo in Ierusalem.
 Hac enim dicit Dominus *virus Judæ, & habi-*
tantibus Ierusalem. Allocutus est illos ex

ἡ δὲ ἄλλη μὴ ἀφαιρέσθαι, τὸ ἀληθὲς δὲ οὐκ αὐ-
 τῶν ἀφαιρέσθαι μὴ τῶν κατὰ τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ὁ
 θεὸς ἕκαστος ἐξ ἑαυτοῦ διδάσκων καὶ ἀνοή-
 τῶν καὶ ἀπειθεῶν, ὅπως πεποικηέναι ἴσῃ. καὶ ποι-
 ῖται τὸ θεῖον ἔργον ἐν ἀκαθάρτοις. καὶ τὰ
 ἄπειρα οἰκονομήσει ὑποφωτισθεὶς, οὐκ
 ἀφαιρῶν τὸ θεῖον ἔργον. ἀλλ', ὡς ἐν τῷ κτ'
 μάρτυρον ἐναρτήσας, ὅπως ἴσῃ, εἶπα ὅτι
 ἔγωγε, εἶπα ἵστασθε ἵνα πᾶσι θεοὺς ἀποδείξω.
 ὅταν ἴσῃ ἡμεῖς περὶ θεοῦ ἀποδείξω, ἐλθόντες οἱ
 ἄλλοι τὸ θεῖον ἔργον ἕξασπορευμένοι, * περὶ ὧν B
 ὁ λόγος φωνῇ ἐπαύσατο τὸς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν,
 καὶ εὐχαρίστητε τῷ θεῷ, ὅτι λαλοῦντες εἰς θεοὺς ἀ-
 ποδείξω. ἔγωγε, φωνῇ ἡμῶν, νεώστατε ἑαυτοὺς
 νεώστατε, καὶ μὴ ἀπειθεῖτε ἐπὶ ἀκαθάρτοις. ἐὰν
 ἴσῃ κατὰ τὸν οὐρανὸν τῶν ψυχῶν ἔχον ἀκαθάρ-
 τας, καὶ τὰ διδάσκον ἢ διδάσκοντες, ἢ νομι-
 ζόμενοι, ἢ ἐπαρρησιάζομενοι, καὶ ἀπειθεῖτε μαθη-
 ματα καὶ ἀπειρατα πῶν μαθημάτων, καὶ ἀκαθάρ-
 τας τῶν λόγων ἐν τῷ λόγῳ. καὶ ἀπειθεῖτε ἐπὶ
 ἀκαθάρτοις, καὶ ἐξῆς τῷ λόγῳ. ἀπειθεῖτε
 τῶν θεῶν ὑμῶν, καὶ ἀπειθεῖτε τῶν ἀκαθάρ-
 τῶν τῆς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἀναγκαῖος περὶ
 σκεπταί ὁ θεὸς ὑμῶν, νοῦσιν ἢ ἀπὸ ἀπὸ
 τῶν ἁρτημάτων τῶν ἀκαθάρτων. ἀπειθεῖτε, καὶ
 ἴσῃ τὸ ἀκαθάρτον ἔργον, καὶ μόνον οἱ οὐκ ἀκαθάρ-
 τῶν ἴσῃ τὸ μυστήριον, ἀλλὰ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν
 ἀκαθάρτων. εἰδότες οἱ ἱερεῖς ἀπειθεῖτε. ἀλλ'
 ἐκείνη ἡ ἀκαθάρτη εἰδότες ἀκαθάρτη
 ἐστὶν, καὶ οὐκ ἔστι τῶν θεῶν νομοθετήσα. ἢ ἴσῃ
 ἰσχυρῶν πάντα πάντως ὅτι τῶν θεῶν ἐγγύς ἐσθ
 ἔν τῷ λόγῳ ὁ λόγος. ἀπειθεῖτε τῶν θεῶν ὑμῶν,
 νοῦσιν ἢ ἴσῃ, μεταβολὴ ἔστι τῶν ἐσπορευ-
 θῆναι, ἵνα εὖ ἴσῃ τῶν ἀκαθάρτων νομοθετήσαντων πο-
 πολογικῶς. ὡς ἂν εἴπῃ, πάντα πῶν ἀπὸ
 ἡμεῖς ἐσπορευθῆναι ἀκαθάρτη. οἱ μὲν ἀπειθεῖτε
 τῶν θεῶν, οἱ δὲ ἀπειθεῖτε μὴ, ἢ τῶν θεῶν δέ-
 εἶσθε καὶ ἄλλοι λόγοι τῶν λόγων τῶν τῶν
 ἐκκλησίας, ἀπειθεῖτε τῶν τῶν, καὶ τῶν καρ-
 διαν, ὡς εἴπῃ, σαφροῦς οἱ φιλοσόφου-
 ντες, σαφροῦς οἱ ἀπὸ τῶν ἀφροσύνων, καὶ ἴσῃ
 αὐτοὺς ἀκαθάρτη. ἀλλὰ ἀκαθάρτη μὴ, ἢ τῶν
 θεῶν δέ. ἀκαθάρτη τῶν λόγων ψευδῶν καὶ ἐκείνοισ
 ἴσῃ. ἢ τῶν δέ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κήρυκων καὶ
 τῶν ἀφροσύνων τῶν ἴσῃ διδασκαλίας ἴσῃ, ἢ ἀκαθάρ-
 τῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀκαθάρτη τῶν
 θεῶν ἀκαθάρτη ἐν τῶν θεῶν ὑμῶν, καὶ ἀκαθάρ-
 τῶν.

A haud ea suppressis post memoriam eorum,
 sed Deus auxit. Et si quis poterit intelli-
 gere Scripturas, hic fecit novale; & cum fe-
 cerit novale, seminavit non in spinis. Hac
 femina dispensantur à Deo, ne repente
 fiant spicae, sed, sicut in Evangelio secun-
 dum Marcum legitur, primum herba, dein-
 de spica, deinde paratum fit ad messem:
 quando iam paratum fuerit ad messem, ve-
 nient hi qui ad messem emissi sunt, ad quos
 sermo ait: Levate oculos vestros, & videte
 regiones, quia alta sunt jam ad messem. Olim
 itaque nobis ait: Novate vobis novalia, & nolite
 serere super spinas. Si autem priusquam
 purgaveris animam tuam, habens spinas
 processeris ad eum qui docere vel possit,
 vel putetur, vel promittat, & petas
 disciplinas ac femina spiritualia, pravari-
 caris dictum mandatum: Nolite serere super
 spinas; & deinde hoc dicitur: Circumcidimini
 Deo vestro, & circumcidite praeputium cordis
 vestri, ubi necessario additur istud, Deo ve-
 stro. Hoc autem intelliges ab exemplo sen-
 sibili. Circumciduntur, secundum id quod
 sensibile est inquam, non solum hi qui ex
 circumcissione sunt secundum legem Moy-
 sis, verum etiam alij multi Aegyptiorum.
 Idolis sacerdotes circumciduntur; sed ista
 circumcissio idolis circumcissio est, & non est
 circumcissio qua fit Deo: at illa Iudaeorum
 fortassis omnino tunc fiebat Deo. Cum igitur
 dicat hic sermo: Circumcidimini Deo ve-
 stro, intellego textu, transi etiam ad sen-
 sum moralem, ut reperias, quomodo eorum
 qui tropologicè circumciduntur (ut
 ita dicam, fortassis quidam eorum nos sumus
 circumcissio:) hi quidem circumciduntur
 Deo, illi verò circumciduntur quidem, sed non
 Deo. Sunt porro & alij sermones praeter
 sermonem veritatis, praeter sermonem
 Ecclesiae circumcidunt mores, & cor, ut
 sic dicam, ad modestiam componunt
 philosophantes, ad modestiam hortantur
 haeretici, & fit ipsis circumcissio; at
 circumcissio quidem, sed non Deo: siquidem
 ista circumcissio fit ab illis sermone menda-
 ci. Quando autem secundum Ecclesiasticam
 regulam iuxta propositum sanae doctrinae
 particeps existis, non solum circumcideris,
 verum etiam circumcideris Deo. Itaque
 circumcidimini Deo vestro, & circumcidite
 praeputium cordis vestri. Quis ista non praeter-
 rit tamquam clara? Itaque est quoddam
 praeputium cordis, & illud oportet circum-
 cidere. Qui accutat sermonem, istiusmodi
 quarens hoc loco expendet. Praeputium
 connascitur, circumcissio adfictitia est, &

ὡς ἄν εἴπῃ, πάντα πῶν ἀπὸ ἡμεῖς ἐσπορευθῆναι ἀκαθάρτη. οἱ μὲν ἀπειθεῖτε τῶν θεῶν, οἱ δὲ ἀπειθεῖτε μὴ, ἢ τῶν θεῶν δέ-εἶσθε καὶ ἄλλοι λόγοι τῶν λόγων τῶν τῶν ἐκκλησίας, ἀπειθεῖτε τῶν τῶν, καὶ τῶν καρδιαν, ὡς εἴπῃ, σαφροῦς οἱ φιλοσόφου-ντες, σαφροῦς οἱ ἀπὸ τῶν ἀφροσύνων, καὶ ἴσῃ αὐτοὺς ἀκαθάρτη. ἀλλὰ ἀκαθάρτη μὴ, ἢ τῶν θεῶν δέ. ἀκαθάρτη τῶν λόγων ψευδῶν καὶ ἐκείνοισ ἴσῃ. ἢ τῶν δέ τῶν ἐκκλησιαστικῶν κήρυκων καὶ τῶν ἀφροσύνων τῶν ἴσῃ διδασκαλίας ἴσῃ, ἢ ἀκαθάρτῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀκαθάρτη τῶν θεῶν ἀκαθάρτη ἐν τῶν θεῶν ὑμῶν, καὶ ἀκαθάρτῶν.

Marc. 4, 28

1 Cor. 4, 25

1 Cor. 4, 4

se: exiit de loco suo, ut ponat terram tuam in A solitudinem. Vult invadere terram tuam, de qua breviter dicebamus: vnumquemque nostrum vult depascere. Venit itaque ut ponat terram tuam in solitudinem, ut conculcet femina leo, ut faciat terram tuam solitudinem: *Er civitates tue destruentur, eo quod non habitentur: super his: accingite vos cilicio.* Cum igitur ascendet leo, & minetur tibi leo, & velit aboleré terram tuam, accingere cilicio, plora & dole, per preces Deum invoa, ut leonem hunc exterminet à te, & non incidat in os eius. *Quemadmodum enim cum extrahit pastor de ore leonis duo crura, vel ansam auricula, ita hic leo quarit auribus te arripere, ut per gulositatem tuam sermones falsos tibi obliiciens avertat te à veritate; vult rapere à veritate pedestris ac devorare. Verum tu accinge te cilicio, & plange, & plora, & vultu videns hostem imminentem, ut avertatur furor Domini à te, & avertso furore, in securitate constitutus, leone non amplius te invadente, quod in civitatem muratam ingressus sis, glorificare possis liberantem te Deum in Christo Iesu; cui est honor & imperium in saecula saeculorum. Amen.*

Item. 4, 7, 8.

γαιν. Δὲ ἀλλὰ σὺ παρὲς ζωσασα σάκευς, καὶ χύψις, καὶ κλεῖς, καὶ ἀλάλασσε βλέπων τὸ πῶλε μιον. * τὸ ἐπισκοπῶ, ἵνα ἀπογραφῆ θυμὸς ὀργῆς κωλύσῃ σὺν, καὶ ἀπογραφῆτος τῷ θυμῷ. διωκθῆς ἐν ἀμειψιμῶν ἡρδελυοῦς, κενεῖται λέοντος ἀποσπρωγμῶς σοι, τὰς σὺ εἰσαληλυθῆσαι εἰς τὴν τυχρήν πάλιν, δεξάξῃ τὸν ῥυόδρον σὺ θεῖον ἐν ζῆμῶν ἰσῶς, ὅς ὅστιν ἡ δόξα καὶ κλεῖς εἰς τὸς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. ἀμὲν.

HOMILIA VI OMILIA 6.

in istud: Eius tē.

Item. 5, 5: Domine oculi tui ad fidem, & cetera. Κίεω οἱ ὀφθαλμοὶ σοὺ εἰς πίσιν. Ἐ τὰ ἐξῆς.

Interprete BALTHAZARE CORDERIO.

Domine, inquit, oculi tui ad fidem. Sicut oculi erant super iustos (nam ab iniquis avertit eos;) sic oculi erant ad fidem: ab infidelitate enim avertit illos. Quomobrem pulchre dictum ab intelligente, quid dicat in oratione, *Domine oculi tui ad fidem.* Quoniam sermonem sapientem si audierit intelligens, laudabit illum, & ad eum adjiciet. Vide quanta possint effici ab isto: *Domine oculi tui ad fidem.* Paulus ait: *Nunc autem manent fides, spes, charitas, tria haec: major autem horum est charitas.* Sicut oculi Domini ad fidem, oculi Domini ad spem, oculi

Kτέε, φρον, οἱ ὀφθαλμοὶ σοὺ εἰς πίσιν. ὡς οἱ ὀφθαλμοὶ * ἡδὲ ἐπιδραῖος. * ἀπὸ τῶ ἀδίκων ἀποστρέφῃ αὐτούς. ἕτας οἱ ὀφθαλμοὶ * ἡδὲ εἰς πίσιν. ἀπὸ τῶ ἀπίστιας ἀποστρέφῃ αὐτούς. * εἰς κελυῶς λέλειπται ἑσὺ τῶ βοδντος τὸ λόγῳ ἐν τῇ βύχῃ τῶ. κέεω οἱ ὀφθαλμοὶ σοὺ εἰς * πίσιν. ἐσὺ εἰδὴ λόγον σοφῶν εἰς ἀκὸν. * ἐπισημῶν, ἀγέσῃ αὐτῶν, καὶ ἐπὶ αὐτῶν παρῶσθῃ. * ὅσα πῶσα ἐστὶ ποιῆσαι ἀπὸ τῶ. κέεω κελυῶσθῃ οἱ ὀφθαλμοὶ σοὺ εἰς πίσιν. * φρον, ὁ παύλος. τωὶ οἱ ὀφθαλμοὶ * ἐπὶ τῶν ἰσῶν. * ἐπὶ τῶν ἰσῶν. * ἐπὶ τῶν ἰσῶν. * ἐπὶ τῶν ἰσῶν.

2. Cor. 13, 13.

μύζων ὅς πῶταν ἡ ἀγάπη. ὡς ὀφθαλμοὶ κέεω εἰς πίσιν, ὀφθαλμοὶ κωλύσῃ εἰς ἐλπιδε, ὀφθαλμοὶ

ὄφθαλμοὶ κυεῖς εἰς ἀγάπην· ἐπεὶ δὲ ὅτι
 πνεῦμα διωάμεως, καὶ ἀγάπης, καὶ σωφρο-
 νισμῶ. ὡς ὄφθαλμοὶ κυεῖς εἰς ἀγάπην, ὡ-
 τως ὄφθαλμοὶ κυεῖς εἰς διωάμεν, ὅπως οἱ ὄφ-
 θαλμοὶ κυεῖς εἰς σωφρονομίαν, ὄφθαλμοὶ κυ-
 εῖς ἐπὶ δικαιοσύνην, ὅπως ἐπὶ πάσας ἀρε-
 τὰς ὄφθαλμοὶ κυεῖς· εἰ ἂν βάλει καὶ σὺ τὸς
 ἀκτίνας τῆς ἰουστῆς ὀφθαλμῶν τῶ θεοῦ φθάνειν
 ἐπὶ σε, αἰσθαθεῖς τὸς ἀρετὰς. καὶ ἔσται ὡς π.
 * καὶ οἱ ὄφθαλμοὶ * σὺ εἰς ἐκείνους ἂν εἰς κτήσῃ
 ἀγαθῶν· καὶ εἰς ἀποκρίσεις ἦς, ὡς τὸς ὄφθαλ-
 μούς κυεῖς ἐλάμπει σοι, ἔρεεις· ἐσημαίωσθ
 εἰς ἡμᾶς ὁ θεὸς τὸ πάθος σου καὶ εἰς ἐπὶ
 ἀρετῆς τῆς ἀληθινῆς ἰδωῖς ὁ λογισμῶν·
 ἐμαστῆσας αὐτὸς, καὶ οὐκ ἐπόνησαν· ἀλλὰ
 αἰ ἀποσταλῆς μαστῆσας ζωῆς πατρὸς φερόμεν ὡς ὁ
 μαστῆσας, εἴτε βέλονται, εἴτε μὴ βέλονται οἱ μα-
 στῆσας ἡμῶν, πόνον ἐμποιοῦσι ἀλλοῖς. αἱ δὲ τῶ
 θεοῦ μαστῆσας πεισθῆναι εἰσι, ὡς πᾶσι μὲ τῆς μα-
 στῆσας ποιεῖν, καὶ ἡ τῆς μαστῆσας ἡμῶν
 μὴ ποιεῖν· ἰδωῖς οἱ διωάμεθα διηγήσασθαι,
 τί ὅτι ὁ πόνον ἀπὸ μαστῆσας θεοῦ, καὶ τί ὁ
 μὴ ποιεῖν, καὶ ὅτι κακοδαίμονες οἱ μὴ ποιοῦντες
 ἀπὸ μαστῆσας θεοῦ· μακείριοι δὲ οἱ ποιοῦντες ἀπὸ
 μαστῆσας θεοῦ· φησὶ γὰρ ἡ σοφία· τίς δώσῃ ἐπὶ
 τῶ ἀφρονήματις κεί, μαστῆσας, καὶ ἐπὶ τῆς
 ἀφρονήματις κεί· πάντοτε, ἵνα ἐπὶ τῶ
 ἀφρονήματις κεί μὴ φείσασθαι, καὶ αἱ ἀφρονή-
 ματις κεί μὴ ἀπολέσασθαι με; ποιεῖς τῶ· τίς δώσῃ
 ἐπὶ τῶ ἀφρονήματις κεί μὴ μαστῆσας; οὐκ ἔστι
 εἰς μαστῆσας ὁ ἀφρονήματις κεί μαστῆσας· αἱ μα-
 στῆσας τῶ θεοῦ ὁ ἀφρονήματις κεί μαστῆσας· λόγος
 γὰρ κατὰ τὸν ἄνθρωπον τῶ ψυχῆς, καὶ εἰς οὐρανὸν
 αὐτῶ ἀφρονήματις κεί ἡμῶν μαστῆσας, μαστῆσας
 ἡμῶν δὲ τῶ μακείριον ποιεῖται ἐπὶ τῶ μαστῆ-
 σας· καὶ κενεῖται γὰρ * αὐτῶ τῶ λογισμῶν, καὶ
 οὐκ ἐξοδέτελι ζεῖ τῶ ἐλέγχου αὐτῶ· ἐπὶ
 δὲ τῶ ἀφρονήματις κεί, ὡς ὅπως εἶπα, αἰ ἀφρονήματις
 κεί αὐτῶ· ἐμαστῆσας αὐτὸς, καὶ
 οὐκ ἐπόνησαν τῶ αὐτῶ λογισμῶν ἐλατ-
 τῶν· φέρε εἶπεν ἐπὶ * τῶ μὴ καθικεῖσθαι E
 ἀφρονήματις, τῶ πᾶσι σκευάσασθαι μεμολυσμένον
 ἐπὶ τῶ ἀφρονήματις, ὁ λογισμῶν; εἰ δὲ ὁ μὲν τῶ
 τῶ ἀφρονήματις * μὴ ἀλήθειαν, ὡς ἐλέγχου
 αὐτῶ· ἐλαττῶν ὡς κατενεῖχθαι ὁ δεινὰ· ὁ
 δὲ τῶ ἀφρονήματις κεί ἀλήθειαν, ἀλλὰ ἀνα-
 σθητῆ τῶ ἐλέγχου; δεινὸν ὅτι ἐλέγχου αὐτῶ τῶ
 μὴ ἀφρονήματις, καὶ οὐκ * ἐπόνησαν· ἰδωῖς ὁ
 σῶμασας μερῶν πῶν νεκροῦ καὶ ζῆσας τῶν· καὶ
 πολλὰς βιασθαι πάσαι τῶ νεκροῦ μα-
 στῆσας τῶ ζῶντος· ὡς ποιεῖται ἡμῶν μὲ τῶ
 πῶν ποιεῖται διωάμεν τῶ ζῶντος μὲ-

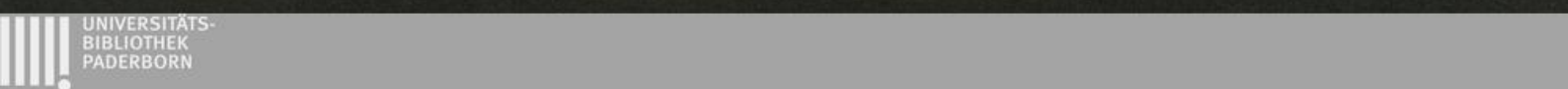
ADomini ad charitatem. Caterum cum sit
 spiritus fortitudinis, & dilectionis, & tem-
 perantia; sicut oculi Domini ad dilectionem, sic oculi Domini ad fortitudinem; sicut
 oculi Domini ad temperantiam, oculi Do-
 mini ad iustitiam, sic ad omnes virtutes
 sunt oculi Domini. Si igitur volueris & tu
 radios spiritualium ocalorum Dei ad te per-
 tingere, assume virtutes; & erunt juxta il-
 lud, Domine oculi tui ad vnumquodque
 eorum si possederis bonorum. Et si istius-
 modi sis, vt oculi Domini illuceant tibi,
 dices, signatum est super nos lumen vultus tui
 Domine. Deinde de peccatoribus videamus
 quod dictum est, flagellasti eos, & non do-
 luerunt. Sensibilia hæc flagella viuis corpo-
 ribus adhibita, sive velint, sive nolint fla-
 gellati, dolorem ipsis infligunt: at Dei fla-
 gella sunt istiusmodi, vt aliquos quidem fla-
 gellatorum dolore afficiant, quosdam verò
 flagellatos minimè affligant. Videamus si
 exponere valeamus, quid sit illud dolere à
 flagellis Dei; & quid non dolere, & quòd
 intelices non doleant à flagellis Dei. Beati
 autem qui dolent à flagellis Dei. Air enim
 Sapientia, Quis dabit super cogitatu meo fla-
 gella, & super labia mea signaculum as-
 turtum, vt in ignorantibus meis non parcant, &
 peccata mea non perdant me? Attende illud,
 Quis dabit super cogitatu meo flagella? Ergo
 sunt flagella qua cogitationem flagellent.
 Flagella Dei cogitatum flagellant. Sermo
 enim animum pungit, & in conscientiam
 ipsam adducit peccatorum, flagellat; fla-
 gellat autem beatum dolentem ex flagellis:
 dicta enim ipsam feriunt, & increpantem
 minimè contemnit aut à se repellit. Quan-
 do autem quis repertus fuerit, vt sic dicam,
 insensibilis, dicitur de ipso: Flagellasti eos,
 & non doluerunt; eodem sermone increpa-
 torie allato; verbi gratia de eo qui mente
 non compungitur, quòd conscientiam pec-
 cato aliquo habeat commaculatam, hoc di-
 ctum, si quispiam auditorum non doleat;
 ita vt de ipso dici possit: Vidisti vt com-
 punctus sit hic, vel ille; iste autem quidam
 auditorum minimè doleat, sed non sentiat
 increpationes? manifestum est de illo, qui
 nullum doloris sensum admittat, dici posse:
 Flagellasti eos, & non doluerunt. Videamus
 porro, vtrum habeamus etiam aliam expo-
 sitionem. Accidunt in corporibus non-
 nullæ quarundam partium mortificationes
 ac siccitates: & sapenumero illiusmodi
 membra mortificata præ vivis multa pa-
 tiuntur; ita vt applicitis quidem crucia-

αὐτοὺς ἐφ' οἷς ἐλέγησθε, ἐφ' οἷς ἡμέ-
 τήρασι· εἴποις αὖ ἐν ἑσέσι τὸ ἄνω οὐρανῶν·
 ἔσεσι ὡσανεὶ τὰ κρησάματα αὐτῶν ἡσθη-
 τῆας· εἰ νεότητος ἐστὶ ἡ σωματικὴ αἰσθη-
 σις· ὡς γὰρ παρὰ τὸ λέγει· ἕτι πάλιν ψυχῶν, νεότητας
 κρησάματα ἑσέσι ὡς χεῖρας· τί τε ἡ κρησάματα
 κρησάματα ἑσέσι, καὶ ὅσα ψυχῶν κρησάματα, ὅσα
 αἰσθησῶν ἡ κρησάματα τῶν αἰσθησῶν, ὡς αἰ-
 σθησῶν ἕτι πάλιν ἕτι πάλιν· τίς ἀπαγορευθεὶς ἐπὶ τῷ
 μωφουμένῳ ἑσέσι ἀπαγορευθεὶς· ἕτι πάλιν ἕτι
 πάλιν ἕτι πάλιν τὸ ἐπὶ ἑσέσι τὰ κρησάματα
 αὐτῶν ἡσθητῆρας, καὶ οὐκ ἠθέλησαν ὄψα-
 σασθαι καὶ ἀκούειν· ἔσας ἀπαγορευθεὶς, ὅτι
 οὐκ ἠθέλησαν ἰδέσθαι ὁδὸν ζωῆς, καὶ χεῖρας
 θεοῦ· πορβίσματα κρησάματα ἀδελφῶν, καὶ λαλοῦσιν
 αὐτοῖς· ἕτι πάλιν ἕτι πάλιν μὴ δεύοντων
 πηδύλῳ ἕτι πάλιν, μὴ νύκτων ὄψαται μὴ ἕτι πάλιν
 θεοῦ· φωνὴ νεότητος τὸ τῶν αἰσθησῶν, πηδύλῳ ἕτι
 αὐτῶν ἡ ψυχῆ· καὶ ὡς εἶπα· ἔσας ἀπαγορευθεὶς, ὅτι
 οὐκ ἠθέλησαν ἰδέσθαι ὁδὸν ζωῆς, καὶ χεῖρας
 θεοῦ, καὶ κρησάματα κρησάματα ἀδελφῶν, καὶ λαλοῦσιν
 αὐτοῖς· οἱ ἀδελφοὶ ἕτι πάλιν ψυχῶν ἐν ἐπαύ-
 ρῳ ἀδελφῶν σιωπῶντες ὄψαται ἕτι πάλιν, ἕτι πάλιν
 ἕτι πάλιν ἕτι πάλιν τὸ λογικὴ ψυχῆ· ὅταν γὰρ πρὸς
 μεγαλειότητα ἐπιπέσῃ κρησάματα, ἕτι πάλιν ἕτι πάλιν
 λόγος, ἕτι πάλιν αἰσθησῶν δύναιτο, πρὸς βίωσιν
 ἕτι πάλιν ἕτι πάλιν, μὴδὲν ταπεινὸν καὶ μικρὸν
 δίδων, μὴδὲ ὄψαται, ὁ ποιῶν τὸ ἀδελφῶν καὶ τὸ
 μεγαλειότητα ἐν τῇ ψυχῇ· ἕτι πάλιν, ἐπὶ ἕτι πάλιν
 ἀπαγορευθεὶς, οἱ κρησάματα ἕτι πάλιν ὁ λόγος· οὐκ
 ἠθέλησαν, φωνὴ ὁ κρησάματα· ἕτι πάλιν οὐκ
 ἠθέλησαν ἐπὶ ἀπαγορευθεὶς· πορβίσματα κρησάματα
 τῶν ἀδελφῶν, καὶ λαλοῦσιν αὐτοῖς· ἕτι πάλιν ἕτι πάλιν
 εἰς ἕτι πάλιν κρησάματα ἐπὶ τῷ λέγει· εἰς ἕτι πάλιν ἀκούοντων, μα-
 κάρων ὄψαται ἐάν πορβίσματα πρὸς ἀδελφῶν, ἕτι πάλιν
 ἀκούοντων· ἕτι πάλιν τὸ τῶν λογικῶν ψυχῶν,
 εἰδὲ πρὸς ὅτι ἡ ζημία πρὸς χεῖρας, ὅσον πρὸς
 ἀκούοντων ὄψαται, ὁ μὴ κρησάματα ἕτι πάλιν ἀπα-

quibus peccaverant. De illis itaque qui non
 verentur dixeris : Firmaverunt facies suas
 super petram. Vbi hoc in corpore intellexisti,
 transi ratione ad animam, intelligens
 faciem de qua dicitur : Tunc autem facie ad
 faciem : & vide animam duram (quale erat
 cor Pharaonis induratum) ita ut etiam mo-
 mentibus refractaria resistat, & quasi reji-
 ciens ea que dicuntur, secundum monita
 minime formetur : illi enim reperies con-
 gruere illud : Firmaverunt facies suas super
 petram, & noluerunt reverti. Et ego dixi
 Fortasse inopes sunt, quia noluerunt cognoscere
 viam Domini, & iudicium Dei ; ibo ad opti-
 mates, & loquar eis. Hæc cum intellexeris
 de ijs qui nolunt instrui, nec cognoscunt de
 flagellis Dei ; causam, inquit, horum perci-
 pias, quia inops est ipsorum anima. Et ego
 dixi. Fortasse inopes sunt, quia non potuerunt,
 quia non cognoverunt viam Domini, & iudi-
 cium Dei ; ibo ad optimates, & loquar eis. Opti-
 mates animis ad laudem dicuntur ; nam de
 apud Græcos ἀδρόν solidum seu optimum
 nominatur, etiam id quod magnum & præ-
 stans est animæ rationalis. Quando enim
 quis magna opera aggreditur, & proposi-
 tiones habet laudabiles, semperque se de-
 centia spectat, qui ex recta ratione vitam
 instituat, nihil humile ac parvum cupiens,
 neque spectans, istiusmodi quidpiam opti-
 mum ac magnificentum habet in anima. Hæc
 itaque, quod essent inopes, sunt primi
 quos hic sermo reprehendit. Non audie-
 runt, inquit Propheta : idcirco non audie-
 runt, quia inopes sunt : Ibo ad optimates, &
 loquar eis. Et si beatum est verba facere ad
 aures audientium, felix est si quis nanciscea-
 tur optimatem, & magnum audistorem. Id-
 circo his ita dictis, scientes non tantum
 damnum esse dicentibus, quantum audien-
 tibus, cum non recipiuntur quæ annuntian-
 tur : (quare incusat inopiam mentis & in-
 telligentia ipsius :) ut verbum capiat in-
 crementum, excitabimus in nobis genero-
 sitatem & animi amplitudinem, ut facta
 sanctaque verba excipere valeamus in Chri-
 sto Iesu ; cui honor & imperium in sæcula
 sæculorum. Amen.

Col. Pa. γελόμενα. ἕτι πάλιν κρησάματα πρὸς τὸ αὐτὸ καὶ τῆς ἀθανάτου. ὡς ἀκούοντων τῶν
 Col. Pa. τῶν λαλοῦντων αὐτοῖς τῶν λόγων ἐν ἡμῶν ἀδρότητα καὶ μεγαλειότητα ἐν χειρῶν ἰσχύϊ, ἵνα ἀκού-
 σαι τῆς ἱερῆς καὶ ἀγιῶν λόγων δυναθῶμεν, ἡ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς πάντας αἰῶνας ἡμῶν αἰῶνων.
 ἀμιώ.

HOMILIA VII.

ΟΜΙΛΙΑ Ζ.

in istud:

Eis 6.

Et erit in diebus illis, dicit Dominus Deus tuus, non percitiam vos in consummationem. vique ad istud: Sic servietis alienis in terra non vestra.

Και ἔσται ἐν τῇ ἡμέρῃς ἐκείνης, λέγει κύριος ὁ θεός σου, ἡ μή πατάξω ὑμᾶς εἰς σκωτέλειαν. μάλα τὸ ἕως δολώσῃ ἀλλοθίοις ἐν γῆ ἡ ἡμέρῃ.

Interprete BALTHAZARE CORDERIO.

Qui supplicio afficiendos iudicat sensim Deus, dat locum poenitentiae, & non simul atque peccatorum puniens, infert consummationem poenae peccatori: quomobrem paulatim puniendo punit. Atque huius exemplum extat in Levitico; nam in legem pravariantium diris post priores poenas adscriptum reperitur: Et erit, si post haec non fueritis conversi, dicit Dominus, adjiciam vobis plagas septem. Et rursus aliud supplicium enarrat: Et erit, si post haec non fueritis conversi, sed ambulaveritis erga me obliqui, ambulabo & ego vobiscum favore obliquo. Et reperies Deum supplicia parce admetiri (vt qui velit ad conversionem adducere peccatorem) & non omnia confertim retribuere. Iliumodi igitur qualia in textu circa populum contigerunt, etiam comminans ipsis sermo quae post ista passuri sint ait: Et erit in diebus illis, dicit Dominus Deus tuus, non percitiam vos in consummationem. Haec maxime pertinent etiam ad futura supplicia. Cateroquin qui potest ab his quae in hac vita circa populum contigerunt, ad illa quoque transeat. Ego certe persuasus dixerim, sicut exemplo & vmbrae serviunt supercaelestium; ita in exemplum & vmbrae verorum suppliciorum, punitum esse populum illum pro peccatis suis; ita vt omne supplicium, quod circa populum illum in lege ac Prophetis descriptum est, verorum suppliciorum vmbra exhibeat. Vt igitur illis consummatio super peccatis nondum obtigit, sed in fine aliquando obtinet; ita nec forte erit etiam post exitum super peccatores supplicium. Caterum consummatio super Ierusalem, quando etiam erat captivitas Nabuchodonosoris, & tunc dixerit quispian, quia neque tum consummatio: sed neque sub Maccabais. At consummatio populo adfuit in adventu Domini mei Iesu Christi. Quamdiu enim non dixerat ipsis

Κείνων κτ' βραχὺ θεός τῶν κολάσεων, δίδουσι πῶπον μετανοίας, καὶ ἡχ' ἄμα τὰ ἁμάρτησιν κολάζων, φέρει τὴν σκωτέλειαν τῆς κολάσεως ἐπὶ τῇ ἡμέρῃ τῆς κρίσεως. Ἐὰν τὸ πρὸ κτ' βραχὺ κολάζων κολάζει καὶ τὸ πρὸ τῆς κρίσεως ἐστὶν ἐν τῇ ἀληθείᾳ. ἐν τῷ τῶν ἁμάρτησιν ἀποδοῦναι τὸ νόμον ἀρετῆς ἀναγκαστικῶν μὲν τῶν κολάσεων τῶν σωτηρίας. καὶ ἔσται, εἰ μὴ τῶν κολάσεων μὴ ὑπεραφῆτε, λέγει κύριος, σωθῆσθε ὑμῶν κατὰ τὴν ἀρετὴν ἡμετέραν. καὶ πάλιν διηγεῖται ἀλλήλων κολάσεων. καὶ ἔσται, εἰ μὴ τῶν κολάσεων μὴ ὑπεραφῆτε, ἀλλὰ πορευθήσεσθε με πλάγῳ, κατὰ τὴν ἀρετὴν ἡμετέραν. Ἐὰν τὸ πρὸ κτ' βραχὺ κολάζων κολάζει καὶ τὸ πρὸ τῆς κρίσεως ἐστὶν ἐν τῇ ἀληθείᾳ. ἐν τῷ τῶν ἁμάρτησιν ἀποδοῦναι τὸ νόμον ἀρετῆς ἀναγκαστικῶν μὲν τῶν κολάσεων τῶν σωτηρίας. καὶ ἔσται, εἰ μὴ τῶν κολάσεων μὴ ὑπεραφῆτε, ἀλλὰ πορευθήσεσθε με πλάγῳ, κατὰ τὴν ἀρετὴν ἡμετέραν. Ἐὰν τὸ πρὸ κτ' βραχὺ κολάζων κολάζει καὶ τὸ πρὸ τῆς κρίσεως ἐστὶν ἐν τῇ ἀληθείᾳ. ἐν τῷ τῶν ἁμάρτησιν ἀποδοῦναι τὸ νόμον ἀρετῆς ἀναγκαστικῶν μὲν τῶν κολάσεων τῶν σωτηρίας. καὶ ἔσται, εἰ μὴ τῶν κολάσεων μὴ ὑπεραφῆτε, ἀλλὰ πορευθήσεσθε με πλάγῳ, κατὰ τὴν ἀρετὴν ἡμετέραν.

λαοὺς σκωτέλειαν ἢ ἐπὶ πᾶσι ἰερουσαλήμ, ὅτι πᾶσι ἐρεῖ πρὸς, ὅτι οὐδὲ πᾶσι σκωτέλειαν. ἀλλ' ἕως ἂν ἐπὶ τοῖς μακροχρῶναις. ἀλλὰ σκωτέλειαν τὰς λαοὺς ἐπὶ τῆς τῆς κείνης μετ' ἰσοῦς ἡμετέρας παρρησίας. ὅσοι γὰρ οὐκ ἔχουσιν αὐτοῖς ὁ σωτήρ.

λαοὺς σκωτέλειαν ἢ ἐπὶ πᾶσι ἰερουσαλήμ, ὅτι πᾶσι ἐρεῖ πρὸς, ὅτι οὐδὲ πᾶσι σκωτέλειαν. ἀλλ' ἕως ἂν ἐπὶ τοῖς μακροχρῶναις. ἀλλὰ σκωτέλειαν τὰς λαοὺς ἐπὶ τῆς τῆς κείνης μετ' ἰσοῦς ἡμετέρας παρρησίας. ὅσοι γὰρ οὐκ ἔχουσιν αὐτοῖς ὁ σωτήρ.

ἁγίας. προσκυνησας τις ἢ θεὸν ἐν τῇ γῆ τῇ ἀλλοτρίᾳ, ἀπελθούσῃ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἁγίαν ἐν χειρὶ ἰησοῦ. ὃ ἢ δόξα καὶ ὁ κρησπὶς εἰς τὴν αἰώνιας ἀμύλην.

Agatus sit in terram alienam; utique qui adoraverit Deum in terra aliena; abibit ad terram sanctam in Christo Iesu; cui honor & imperium in facula. Amen.

ΟΜΙΛΙΑ Η.

HOMILIA VIII.

Εἰς τὴν.

(juxta Hieronymum V.)

Κύριος ὁ ποιήσας τὴν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ. μέχρι τῆς ἑμορῶν ἡ πᾶς ἐκθροπῆς ἀπὸ γῆρας.

De eo quod scriptum est:

Qui fecit terram in fortitudine sua. Jerem. 10, 11

Interprete S. HIERONYMO.

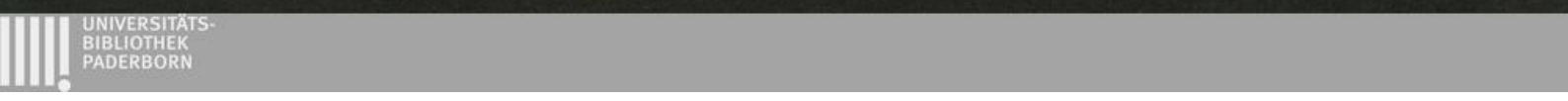
ΤΡεις οἰοναὶ ἀρετῶν ἀδελφῶν ὁ παρ- φήτικος τῷ θεῷ, ἰσχύϊ αὐτοῦ, καὶ τὴν σοφίαν αὐτοῦ, καὶ τὴν φρονήσιν αὐτοῦ, ἐκείνη ἀπὸν οἰκίον πῖρον, τῇ μὲ ἰσχύϊ τὴν γῆν. ὁποιήσας τὴν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ. τῇ δὲ σοφίᾳ τὴν οἰκουμένην. ὁ ἀφορῶσας τὴν οἰκουμένην ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ τῇ φρονήσῃ αὐτοῦ ἐξέ- τευε τὸν ἕσπρον. καὶ ἡμεῖς δὲ πορὸς τὸν ἡμε- τέραν γῆν. λέλεκται γὰρ πορὸς τὸ ἀδάμ. γῆ εἰ. χρεῖαι ἰσχύϊ τῷ θεῷ. χρεῖαι δὲ τῷ δυνάμει τῷ θεῷ ἕχ. οἳ τὴν ἐσπρον ἐπιπέ- σαι αὐτοῦ, ὅσα δὲ τὸ φρονήμα ἐστὶ τῷ σαρκὸς. περὸν ἔσται τῷ μελῶν, τῷ ἐπὶ τῷ γῆς, ἕσται δὲ τῷ βέλῃμα τῷ πύδῃμα. ὅσα τῷ πύδῃμα αἰ πορῶσας τῷ σαρκὸς, ἕχ. τῷ ἀπό- στρον, ἡνα τῷ νῆμα. κύριος ὁ ποιήσας τὴν γῆν. εἰ δυνάσας ἰδὲν ὃ ἐν τῷ ἰσχύϊ χρεῖαι μῶν, ὡς ἐν τοῖς ἀκελεστέροις ἀπὸ χρεῖαις ἐσπρον, ὅπ ἔσται αὐτοῦ ἐπὶ σπρον. ὅπ ἔσται ἰσχύϊ θεῷ ἕχ. ὃ μεσῶταον καὶ τῷ ἔρχομα καὶ ἐπὶ τὴν οἰκουμένην. οἶδα ψυχῶν οἰκουμένην. οἶδα ψυχῶν ἔρχομα. εἰ γὰρ ὅσα ἕχ. τῷ θεῷ, ὅσα ἕχ. τῷ χρεῖαι, τῷ εἰπόντα. ἔρχομα ὁ πα- τῆρ μῶν ἐλθούσῃμα πορὸς αὐτοῦ, καὶ μόνῃ παρ αὐτοῦ ποιησῶντα. εἰ ὅσα ἕχ. τῷ πνεῦμα ὁ ἄγιον ψυχῆ, ἔρχομα ἐστὶν. οἰκουμένη δὲ ἐστὶν, ὅπ πεπλήρωσας θεῷ, ἔτε ἕχ. τῷ χρεῖαι, ὅπ πνεῦμα ἄγιον ἐστὶν ἐν αὐτῷ. αὐτοῦ δὲ ποικίλως καὶ ἀσφῶρας ἐν τοῖς χρεῖαις λέγεται ὃ, ἕχ. τῷ πατέρα, καὶ τῷ υἱόν, καὶ ὁ ἄγιον πνεῦμα ἐν τῇ τῷ αἰθερῷ ψυχῇ. ὁ ρουμ δαυιδ ἐν τῷ ψαλμῷ τῷ ἐξομολογήσας πορὸς τῷ πνεῦμα ἄγιον αὐτοῦ τῷ πατέρα λέγων. πύδῃμα ἡγα- μονικῶς ἔρχομα μῶν. πνεῦμα ὡς ἐρχομα ἐν τῷ ἐρχομα μῶν. καὶ ὃ πνεῦμα ὁ ἄγιον σε μὴ αἰτανέλης ἀπὸ ἐμῶν. ἡνα τῷ τῷ πνεῦ-

Res quodammodo virtutes assumens Propheta, fortitudinem, sapientiam, atque prudentiam; vnicuique earum propria opera distribuit, fortitudini terram, sapientia orbem terrarum, prudentia cœlum. Audi quippe scriptura ordinem: Dominus qui fecit terram in fortitudine sua, & crexit orbem in sapientia sua, & in sua prudentia extendit cœlum. Et nos igitur in nostra terra (dictum est quippe ad Adam, Terra es) necessariam habemus fortitudinem Dei, quia absque ea impossibile nobis est exequi quod carni repugnet. Cum autem mortificata fuerint membra super terram, tunc parent spiritus voluntati. Siquidem juxta Apostolum, spiritu gesta carnis mortificantur. Dominus ergo qui fecit terram in fortitudine sua. Si autem & ad hanc terram venias, & consideres id quod in Iob scriptum est, juxta emendatissima tamen exemplaria, quomodo statuerit eam super nihilum, invenies fortitudinem Dei in medietate mundi, terram libram sustinere. Veniam vero ad orbem terrarum, qui Græce οἰκουμένη nuncupatur, id est, inhabitatus. Scio animam meam inhabitatam, scio animam meam desertam. Si enim non habet Deum Patrem, si non habet Filium dicentem: Ego & Pater. Si non habet Spiritum sanctum, anima deserta est. Habitata autem est, quando plena est Deo; quando habet Christum & Spiritum sanctum. Verum hæc differenter & varie in Scripturis dicuntur, in anima hominis Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum commorari. Nam & David in Psalmo confessionis tres spiritus postulat, dicens: Spiritu principali confirma me. Spiritum rectum innova in visceribus meis. Spiritum sanctum me auferas à me. Qui sunt illi tres Spiritus? Principalis Spiritus, Pater est; Spi-

χειρὶς τοῦ θεοῦ ἐν χειρὶ καρποκῆσον, ἢ τοῖς ἄν
 ἄνθρωποις ἀνθρώπων φορῶσι, χειρὶς αὐτοῦ ἡ κα-
 χὰ δὲ τοῦ ἁγίου ἀγαθῶν, ἵνα μὴ κέπῃ μαλιναῖσι
 οὐκ εἰς ὁ θεός, ἀλλ' ὁ τῆ φρονήσεως τῆ
 θεοῦ ἐκτελέσει τὸ θεῖον, μὴ τε ὁ δίκαιος, ἀν-
 ἄρως. ἐστὶ γὰρ καὶ ὁ δίκαιος θεός. ὡς ἡ ἀρε-
 τή, ἐκτελείται, καὶ ἐξέτεται τὸ θεῖον τῆ φρονή-
 σεως αὐτοῦ. πῶς ἔν ἐκτελέσει ὁ θεός ἐκτε-
 νέσις αὐτῶν τῶν σφίσις, ἀλλ' ὅτι, ὡς ἡ σοφία
 ἐκτελεῖται ἐν τῷ ἐπιπέδῳ ἐξέτεται λόγος, καὶ ἡ
 παρρησία, καὶ λέγει ἐκτελεῖται πᾶσι ἐπὶ λογισ-
 τῶν ἐκτελέσει ὁ θεός, καὶ ἐν τῷ ὄντι λέγει-
 ται ἡ ἀλήθεια. ἐκτελεῖται τὸ θεῖον ὡς ἐπὶ δέξι-
 ὀν ἐκτελέσει ὁ θεὸς ἡ ψυχὴ ἡμῶν παρρησίᾳ * σω-
 τῆρι, ἵνα διωκθῆ χειρὶς αὐτοῦ πᾶσι σφίσις τῶ
 θεῷ. ἀλλὰ γὰρ ὅτι ὁ παρρησιῶν ἐπὶ ἀνι-
 σταῖν. ἐλέγξον αὐτοῦ τὸ θεῖον ἐν φρονήσεως
 γρηγορήσει. καὶ σαμὴν ἐπὶ οἱ τὸ θεῖον ἀνθρώ-
 πων φοροῦντες, καὶ αὐτοῖς εἶπον θεός. εἰ γὰρ
 πᾶσι τὸ ἀμύητον λέγειται. γὰρ εἰ, καὶ εἰς
 γὰρ ἀπελθῶν. πᾶσι τὸ δίκαιον οὐκ αὐτὸ λέγει-
 ται. ἢ ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, θεός
 εἰ, καὶ εἰς θεῖον ἀπελθῶν; ἢ ἀλλ' ἡ τὸ γρη-
 γορῶν λέγειται τῶ φρονήσεως τῶ εἰκόνα τῶ
 χειρὸς. γὰρ εἰ, καὶ εἰς γὰρ ἀπελθῶν. ἀλλ' ὅτι τὸ
 θεῖον, ἐπὶ ἀνθρώπων τὸ εἰκόνα τῶ ἐπιπέδου
 οὐκ, οὐκ ἐπὶ ἀρετῆς λέγειται. θεός εἰ, καὶ
 εἰς θεῖον ἀπελθῶν; ἐκτελεῖται ἔν ἡμῶν ἐπὶ
 ἡ γὰρ θεῖον καὶ ἐπιπέδου. ὅτι γὰρ ἐστὶν ἡ γὰρ, ἀ-
 ὅτι τὸ συνηθὲν αὐτοῖς γὰρ κατὰ τὸν ἡσυχασ-
 τῶν αὐτῶν ὅτι τῶ γῆς, καὶ μὴ ἡσυχασ-
 τῶν ἐπὶ θεῖον. πάλιν * ἐπὶ τῶ συνηθὲν τῶ
 ἡσυχαστῶν, τὰ ἐπὶ θεῖον ἀναγὰ τὸ ἡσυχασ-
 τῶν ἐπὶ θεῖον, τὸ φοροῦντες τῶ εἰ-
 κόνα τῶ ἐπιπέδου, τὰ παρρησιῶν κατὰ ἀρε-
 τῶν. καὶ ἀνήγαγε νεφέλας ἐξ ἐξ ὄψεως τῶ γῆς.
 ἀπὸ χειρὸς ἐστὶν ἐπιναρξῶν, τοῖς ἡ εἰδῶν
 εἰς ἐπιπέδου καὶ καμμοῖν τῶ εἰρημῶν.
 τοῖς ὅτι παρρησιῶν, ἢ μὴ παρρησιῶν
 εἰς σφίσις τῶ τῶ, εἴτε ἀπὸ καμμοῖν, καὶ
 φανεροῦ ἡμῶν, εἴτε ἐπὶ ποτὲ καμμοῖν. E
 λέγειται ὅτι τῶ ἀγίου ἐπὶ νεφέλας. ὅ γὰρ
 ἡ ἀληθεία οὐ εἰς τῶ νεφελῶν, ἢ διωκῶν
 ἀνθρώπων ἐπὶ τῶ ἀνθρώπων νεφέλας. ἀλλὰ
 ἢ ἀλήθεια τῶ θεοῦ ἐπὶ νεφελῶν ἐστὶν, ἀπὸ ἀνθρώπων ἐπιπέδου θεῷ, καὶ εἰδῶν τῶ ἐπιπέδου
 πᾶσι ὅτι, καὶ δὲ πᾶσι * καμμοῖν, ὡς ὅταν γὰρ νεφελῶν, ὡς ἐπιπέδου ὁ θεός μὴ
 βρέχει ἢ βρέχειν, γρηγορήσει. τοῖς νεφέλας ἐπιπέδου τῶ μὴ βρέχει ἐπὶ αὐτῶν ὅτι
 μὴ ἢ τῶ νεφελῶν, ἐπὶ μὴ ὅτι, ὡς ἐπιπέδου ὁ θεός τῶ νεφέλας τῶ μὴ βρέ-
 χῶν ὅτι τὸ ἀμύητον ἢ τῶ καμμοῖν ὅτι, * ἀλλὰ τῶ ὅτι εἰ φαίνεται νεφέλα, ὡς ἐπὶ τῶ
 ἐπιπέδου βασιλείων γρηγορήσει. ὅταν τῶ τῶ καμμοῖν τὸ ἀνθρώπων νεφέλας οὐκ ἐφαίνετο. ἢ ἡ γὰρ

que in hunc modum extendisse nunc dici-
 tur cœlum in prudentia. Quomodo autem
 extendatur cœlum, extendente eum pru-
 dentia: *Audi quoniam extendi verba, & non*
intendisti. Asserit quippe, extensionem
 quandam esse verborum similiter vt nunc
 dicitur cœli; iuxta illud quoque quod in
 alio loco scriptum est: *Qui extendit cœlum et*
pellem. Extenditur autem anima nostra, quæ
 prius fuerat contracta, vt possit capax esse
 sapientia Dei. Verum vt ad propositum re-
 vertamur, diximus quod prudentia huius
 facti in malum sit, & nunc affirmamus eos
 qui cœlestem hominem portant, esse cœle-
 stes. Si enim ad peccatores dicitur: *Terra*
estis, & in terram ibitis; quare non dicatur
 ad iustum, cuius est regnum cœlorum; cœ-
 lum es, & in cœlum ibis? Dicitur ei qui
 portat imaginē choici, idest terreni; *Terra*
es, & in terram ibis; quapropter cœlesti, &
 qui imaginem cœlestis portat, nunc conve-
 nit dici, Cœlum es, & in cœlum ibis? Vnus-
 quisque autem nostrum, aut cœlestia facta
 habet, aut terrena: si terrena facta sunt, ad
 cognatam sibi terram deducunt eum qui
 thesaurizat ea in terra, & non in cœlo. Rur-
 sumque hæc quæ iuxta virtutem gesta sunt,
 thesaurizatorem suum ad propinquas sibi
 cœlorum regiones subvehunt. Et junxit:
Educens nubes ab extremo terra. Istiusmodi dis-
 putatio & in Psalmo nuper incidit, & di-
 ctum est à nobis, quomodo Deus eduxerit
 nubes ab extremo terra. Quod quidem nūc
 rursum cogimur retractare, vt hi qui audie-
 runt, plenissime quæ sciunt reminiscantur,
 & hi qui non interfuerunt, aut obliui sunt,
 textum sermonis agnoscat, quem tunc,
 prout valuimus, exhibuimus. Diximus au-
 tem sanctos esse nubes. Etenim hoc quod
 scriptum est: *Veritas tua usque ad nubes,* non
 potest referri ad inanimales nubes: sed ve-
 ritas Dei usque ad illas nubes est, quæ au-
 diunt mandatum Domini, & noverunt quo
 pluvias differant, & à quibus eas suspen-
 dant. De his nubibus dictum est: *Et man-*
dabo nubibus meis ne pluant super eam imbrem.
 De his enim quæ ex denso aëre dicuntur
 constare, si non fuerit pluvia, non præcepit
 Deus ne pluant super vineam, aut quam-
 cunque regionem imbrem, sed omnino non
 apparent, vt in tertio Regnorum libro legi-
 mus: quando in tempore siccitatis nubes

MS R.
 prudentia
 cœlum fa-
 ctum sit ad
 prudentia
 factum sit.
 Gen. 3. 19.
 Psal. 139. 7.
 Psal. 35. 6.
 3. Reg. 18.

nulla apparuit, & postea juxta prophetiam Heliae futurae pluvia signum in vestigio hominis offensum est, atque ita post nubem conglobatam imber descendit ad terras. Illis vero quasi subsistentibus nubibus jubetur pluviam continere, cum indigna fuerit anima imbre caelesti & dicitur: Mandabo nubibus ne pluant super eam imbrem. Ita vnusquisque sanctorum nubes est. Moyses nubes erat, & quasi nubes loquebatur: Attende caelum, & loquer, & audiat terra sermonem ex ore meo. Expectentur ut pluvia verba mea. Si non fuisset nubes, numquam dixisset: Expectentur ut pluvia verba mea, & descendant ut vos eloquia mea. Quasi nubes dicebat: Ut imbres super gramen, ut pluvia super fenum, quia nomen Domini invocati. Similiter & Esaias ut nubes loquebatur. Audi caelum & auribus percipe terra, quoniam Dominus locutus est. Et quia ipse nubes erat, & sciebat alias nubes comprophetantes sibi, ideo vaticinans aiebat: Mandato nubibus meis ne pluant super eam imbrem. Si autem jam didicimus qui sunt nubes, videamus quomodo Deus educat nubes ab extremo terra. Ait Salvator: Qui vult in vobis esse primus, sit omnium novissimus. Servavit hoc mandatum Paulus, & fuit novissimus in hoc mundo dicens: Puto enim Deus nos Apostolos novissimos ostendit, quasi mortificatos; quasi spectaculum facti sumus in hoc mundo Angelis & hominibus. Si quis ergo sanctus custodiens preceptum Salvatoris factus fuerit in hac vita novissimus, iste fit nubes, & educit Dominus nubes non à primis terre, non à Consulibus, non à iudicibus, non à divitibus: Beati enim pauperes, quoniam vestrum est regnum caelorum. Vides quomodo ab extremis educat Deus has corporeas nebulas? Propterea si volumus nubes fieri, ad quas perveniat veritas Dei, novissimi omnium fiamus, & tam affectu, quam opere dicamus: Puto enim nos Deus Apostolos novissimos ostendit. Quod si non sim Apostolus, licet tamen mihi fieri extremum, ut educens nubes Deus ab extremo terra educat me. Et fulgura in pluviam fecit. Aiunt naturalium caularum scrutatores, quia fulgura ex nubium collisione generentur, in morem silicium duriorum, quos cum comproferis sibi, medius ex his elabitur ignis; atque ita cum fulgure pariter & tonitrua mugire; tonitruo scilicet sonitum indicante concussum, & fulgure

Α ἢ καὶ τὸν λόγον τῆς παροφθαλμίας τῶ ἡλιοῦ ἐμελλεν ὁ νετὸς γίνεσθαι. ἕχρος ἐφάνη νεφέλης ὡς ἕχρος αἰθέρος, καὶ ἐγένετο νεφέλη ποιοῦσα τὸ νετὸν ὡς ἡ ἑσπεραρχῶν μὴ τῆ νεφέλων, κελευόμενον ἢ μὴ εἶναι, ὅταν ἀναξία ἢ ψυχὴ τῆ νετὸς τυγχάνῃ, λέγειται τὸ ταῖς νεφέλαις ἐκτελεῖται τὸ μὴ βρέξαι ἐπὶ αἶθρα νετὸν. ἔκον ἐκτος τῆ ἀγίας νεφέλη ἐστὶ μωσῆς νεφέλη ἡ, καὶ ὡς νεφέλη ἐλεγε. ἡσυχία ἐσθνή, καὶ λαλήσει. καὶ ἀκούεται γῆ ῥήματα ὁμοῦ μὴ μὴ. ἡσυχία ἐστὶν ὡς νετὸς τὸ ῥήματα μὴ. ὡς νεφέλη λέγει. ὡσαύτως ἐπὶ ἀρχοντι, καὶ ὡσαύτως ἐπὶ χριστῶν ὅτι ἡσυχία ἐστὶν ἐκ αἰθέρος. ἡσυχία ὡς νεφέλη καὶ ἡσυχία λέγει. ἀκούεται ἐσθνή, καὶ ἐσοτὶς γῆ. ὅτι κείνος ἐλάλησε. καὶ ἐπειδὴ καὶ αἶθρα ἡ νεφέλη, ἐλεγε ἢ νεφέλαις τὰς συμπαροφθαλμίας αὐτῶν. καὶ φησι παροφθαλμίας. ταῖς νεφέλαις ἐκτελεῖται τὸ μὴ βρέξαι εἰς αἶθρα νετὸν. εἰ ἢ νετὸς ἡμῶν τίνες, εἰσὶν αἱ νεφέλαι, ἡδωρὸν πῶς ὁ θεὸς ἀνάγει ἐπὶ νεφέλαις ἐξ ἐσθρα τῆ γῆς. πῶς ἀπὸ ἐσθρα τῆ γῆς φησὶ ὁ σωτὴρ. ὁ θεὸς ἐν ἡμῶν ἐστὶ σωτὴρ, ἐστὶ πάντων ἐσθρα. ἐπὶ φησὶ τῶν πᾶσι τῶ ἐπιπλῶ παύλος, καὶ ἡ ἐσθρα ἐν τῆ ταυτῆσιν. ἐξ φησὶ. δεκά γὰρ ὅτι θεὸς ἡμᾶς τὰς ἀποστόλους ἐσθρα ἀπέδειξεν, ὡς ἐπιπλῶται. ὅτι διαστῶν ἐξ ἡμῶν ταυτῆσιν, καὶ ἀπέδειξεν, καὶ ἀπέδειξεν. εἰς τὸν ἐστὶ τῶν πᾶσι τῶ σωτῆρος ἐπιπλῶ, καὶ ἡ ἐσθρα ἀπὸς ἐσθρα ὡς πῶς τῶν νεφέλη, καὶ ἀνάγει νεφέλαις ὁ θεὸς. ὅτι ἀπὸ τῆ σωτῆρος τῆ γῆς, ὅτι ἀπὸ ἡσυχίας ἀνάγει νεφέλαις, ὅτι ἀπὸ ἡσυχίας ἀνάγει νεφέλαις, ὅτι ἀπὸ πλοῦτων. μακροὶ γὰρ ἐπιπλῶται, ὅτι ἡμῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶ θεοῦ. ὅτι πῶς ἀπὸ τῆ ἐσθρα ἀνάγει ὁ θεὸς, καὶ ὁ σωτὴρ. εἰς τὸν πῶς νεφέλαις; ἀπὸ τῶν εἰς βυθὸν μετὰ ἡμῶν νεφέλαις, ἐφ ὡς φθάνει ἡ ὁλοκλήρως τῶ θεοῦ, ἐσθρα πάντων ἡμῶν μετὰ, καὶ ἐπιπλῶται ἐσθρα καὶ ἀπὸ τῶν πᾶσι τῶ. δεκά γὰρ ὅτι ὁ θεὸς ἡμᾶς τὰς ἀποστόλους ἐσθρα ἀπέδειξε. καὶ μὴ ἀποστόλους, ἀλλ' ἐξέδειξεν ἡμῶν ἐσθρα, ἵνα ὁ θεὸς ἀνάγει νεφέλαις ἀπὸ ἐσθρα τῆ γῆς ἀνάγει με. καὶ ἀσραπταὶ εἰς νετὸν ἐπίπῃ. λέγειται οἱ πατὴρ ταυτῆσιν δεῖνοι, ὅτι ἡ γῆσις τῆ ἀσραπῶν ἀπὸ τῆ νεφέλων γὰρ ἀλλήλαις παροφθαλμίας. ὅτι γὰρ συμπαροφθαλμίας τὰς παροφθαλμίας ἀπὸ τῆ γῆς, ἵνα δύο λίθων παροφθαλμίας πᾶσι ἡμῶν, τῶ γῆσις καὶ ἐπὶ τῆ νεφέλων φησὶ παροφθαλμίας τῆ νεφέλων καὶ τῆ γῆσις, ἡ ἀσραπῶν. ἐξ ὡς ἐπὶ πάν ἡ ἀσραπῶν ἡμῶν βροτῆ γῆς, τῆ μὴ βροτῆς ἡμῶν τῆ γῆσις τῆ συμπαροφθαλμίας τῆ νεφέλων, τῆ ἀσραπῶν ἡμῶν τῆ φῶς. εἰνεόπῃς τῶ παροφθαλμίας, ἵνα μετὰ τῶν τῶν.

Deuter. 32, 1
Esaias 1, 2
Esaias 5, 6
Marc. 9, 33
1. Cor. 4, 9
Luc. 6, 20
1. Cor. 4, 9
Psalm. 134, 7

τῆ γῆς ἀνάγει με. καὶ ἀσραπταὶ εἰς νετὸν ἐπίπῃ. λέγειται οἱ πατὴρ ταυτῆσιν δεῖνοι, ὅτι ἡ γῆσις τῆ ἀσραπῶν ἀπὸ τῆ νεφέλων γὰρ ἀλλήλαις παροφθαλμίας. ὅτι γὰρ συμπαροφθαλμίας τὰς παροφθαλμίας ἀπὸ τῆ γῆς, ἵνα δύο λίθων παροφθαλμίας πᾶσι ἡμῶν, τῶ γῆσις καὶ ἐπὶ τῆ νεφέλων φησὶ παροφθαλμίας τῆ νεφέλων καὶ τῆ γῆσις, ἡ ἀσραπῶν. ἐξ ὡς ἐπὶ πάν ἡ ἀσραπῶν ἡμῶν βροτῆ γῆς, τῆ μὴ βροτῆς ἡμῶν τῆ γῆσις τῆ συμπαροφθαλμίας τῆ νεφέλων, τῆ ἀσραπῶν ἡμῶν τῆ φῶς. εἰνεόπῃς τῶ παροφθαλμίας, ἵνα μετὰ τῶν τῶν.

homo est, Paulus infatuatus est ab scientia. Ex parte cognoscimus. Et ex parte prophetamus. Infatuatus ab scientia, videns per speculum, videns in enigmate, portiunculam quamdam videns, & si sic expedit dicere, ipsius quoque portiuncula partem minimam recognoscens. E contrario autem

* MSS. R. ut intelligeres leg. intelliges

* intelligis quid sit: Infatuatus est omnis homo ab scientia. Comparatione peccatorum Hierusalem, Sodomorum peccatum iustitia est. Iustificata est enim (ait) Sodoma ex te. Quomodo ergo non habent iustitiam Sodomorum peccata per se, sed ad collationem majorum scelerum iustificantur: sic e contrario scientia Pauli ad illam caelestem scientiam, ad illum consummatum lectio-

Ecclesi. 7. 14

nis intellectum stultitia reputatur: Idcirco infatuatus est omnis homo ab scientia. Tale quiddam Ecclesiastes arbitror deprehendens effatus est: Dixi, sapientia efficiar; et ipsa elongavit se a me longius quam erat. O alta profunditas, quis inveniet eam? Volumus quiddam (si licet) audenter dicere; quoniam hoc quod descendit in mundum, evacuavit seipsum, ut evacuatione eius mundus completetur. Si autem hoc quod descendit in mundum evacuavit se, evacuatio

1. Cor. 1. 25

ipsa sapientia est: quoniam quod fatuum est Dei, sapientius est hominibus. Si ego dixissem fatuum Dei, quomodo aucupes sermonum meorum, & semper dedisti ad criminandum, venenatas in me linguas vibrarent? Nunc vero Paulus quasi sapiens, & potestatem habens Apostolicam, ausus est dicere, omnem sapientiam terrenam, quae in se, quae in Petro, quae in ceteris Apostolis, quae in istum mundum descenderat, stultitiam esse Dei. Ad comparationem quippe illius sapientiae, quam terrenus non capit locus, ad illam sapientiam quae caelestis est, quae mundi limitem excedit, hoc quod descendit ad homines fatuum Dei est. Verum id ipsum fatuum Dei sapientius est hominibus: quibus hominibus? non utique stultis, sed sapientibus: dicas licet? sapientibus saeculi istius, sive principibus, sive vanis istis sapientibus saeculi, hoc quod exposuimus, fatuum Dei sapientius est hominibus. Mirabile quiddam volumus inserere: quoniam sapientia mundi stultitia est apud Deum, & infatuavit Deus sapientiam mundi, nec potest

* MSS. R. Sapientes saeculi istius sive principes, sive vates istis sapientibus

1. Cor. 1. 25

* MSS. R. Non in gloria sua infatuavit sapientiam mundi, ut esse stultitia arguatur.

capere sapientiam mundi, ut esse stultitia arguatur. Neque enim dignatur sapientia

A γνώσις, ἐκ μέρους γνώσκων, καὶ ἐκ μέρους θεωρητῶν, ἐμαρτυρῆσαι τὸν γνώσις, δι' ἐσθέρου βλέπων ἐν ἀνιγμῶσι, βλέπων πολυσημῶσι, καὶ, εἰ ἐστὶν εἰπεῖν, ἀπειροσημῶσι βλέπων ἐν καὶ ἑλαφύτων τῶν παραγμάτων· οὐκ ἔστι ἐναντίος τῷ νοητῷ τὸ ἐμαρτυρῆσαι αὐθροῦς τὸν γνώσις· ἐστὶν ἀμάρτημα τὸ ἱερουσαλήμ. ἀμάρτηματα καὶ σόδομων. ἀλλὰ συγκρίσει τῶν χειρῶν ἀμάρτημα τῶν ἱερουσαλήμ, διεχοστώη ἐστὶ τὰ σόδομων ἀμάρτηματα· ἡ δὲ χειρὸς γὰρ, φησὶ, σόδομος οὐκ ἐστὶ ὡς αὐτῶν· οὐκ ἔστι διεχοστώη τὰ σόδομων ἀμάρτηματα, ἀλλὰ ἀδικία. ὡς περὶ τῶν πλείονα τῶν ἀδικίας διεχοστώη ἐστὶν. ὅπως οὐκ ἐστὶ ἐναντίος γνώσις ἢ ὅσα παύλα γνώσις, ὡς περὶ τῶν γνώσις ἐκείνων τῶν ἡσταν ἐν τῷ θεωρῶσι, ὡς περὶ τῶν τεχνίας γνώσις, μετὰ ἐστὶ· ἀλλ' οὐκ ἐστὶ ἐμαρτυρῆσαι πᾶσι αὐθροῦς τὸν γνώσις· τοῦτον τὸ ὄμμα καταλαβέσθαι ὁ σικλησιαστὴς ἔλεγε· εἶπα, σαρκεσθησῶ. καὶ αὐτὸ ἐμαρτυρῆσαι ἀπ' ἐμοῦ μακρῶς ὑπερὸν αὐτῶν καὶ βαρῶν βάλος. τίς βίβησι αὐτῶν; μέλλει τὸ ἐπιπαλαῖν ὁ λόγος, καὶ λέγει· ὅτι τὸ ἐπιδημῶσι τῶν βίβη σικλησιαστῶν ἑαυτῶν, ἢ καὶ κενώματα αὐτῶν πληρωθῆναι ὁ κόσμος. εἰ τὸ ἐκείνο ἐκείνο τὸ ἐπιδημῶσι τῶν βίβη, αὐτὸ ἐκείνο τὸ κένωμα σοφία ἐστὶ· ὅτι τὸ μωροῦ τῶν θεῶν, σφωτέρου τῶν αὐθροῦς ἐστὶ· εἰ ἐγὼ εἰρήκειν τὸ μωροῦ τῶν θεῶν, πῶς αὐτὸ ἐφαλήποι ἐκάλουσαι μοι; πῶς αὐτὸ ἐμάμψαντο μοι; πῶς αὐτὸ χιλίων μὲν εἰρημῶσι τῶν νομιζομένων καὶ αὐτοῖς καλῶν, τότε τὸ ὡς ὄνομα, ἢ καλῶσι εἰρημῶσι κατατρεφόμενοι, διοτι εἶπον τὸ μωροῦ τῶν θεῶν, νῦν τὸ καλῶσι ὡς σοφῶσι, καὶ ἐξουσίας ἔχον διδασκαλικῶν, ἐτόλμησαν εἰπεῖν, πᾶσαι τῶν ἐπι γῆς σοφίας, καὶ τῶν ἐν αὐτῶν, καὶ τῶν ἐν πύργοις, καὶ πῶς διδασκαλοῖς, πᾶσαι τῶν ἐπιδημῶσασα τῶν κόσμων ἐστὶ τὸ μωροῦ τῶν θεῶν. ὡς γὰρ περὶ ἐκείνων τῶν σοφίας τῶν ὑπερηλατιῶν, τῶν ὑπερηλατιῶν, τότε τὸ ἐπιδημῶσαι μωροῦ τῶν θεῶν· ἀλλὰ τότε τὸ μωροῦ τῶν θεῶν σφωτέρου τῶν αὐθροῦς ἐστὶ. πῶς αὐθροῦς ἐστὶ καὶ τῶν μωρῶν λέγω, ἀλλὰ σφωτέρου ἐστὶ καὶ τῶν σοφῶν αὐθροῦς· καὶ τὸς σοφῶς ἐστὶ τὸ μωροῦ τῶν θεῶν ὁ διηρησάμενος σφωτέρου τῶν αὐθροῦς ἐστὶ. πῶς ἄλλοθεν πη μὴ εἶναι λέγει ὁ λόγος. ὅτι ἡ σοφία τῶν κόσμων μετὰ τῶν θεῶν ἐστὶ, καὶ ἐμάμψαντο ὁ θεὸς τῶν σοφῶν τῶν κόσμων. ἕκαστος ἐν σοφίᾳ ἐμάμψαντο τῶν σοφῶν τῶν κόσμων· καὶ διώσασα χαρῶσαι τῶν σοφῶν, ἢ ἐλεγχθῆναι μετὰ τῶν ἢ τῶν κόσμων σοφία· ἀρνησεται γὰρ ἡ σοφία τῶν θεῶν περὶ τῶν σοφῶν τῶν κόσμων, ἢ αὐτῶν, ἐλεγχθῆναι περὶ αὐτῶν. ἀλλ' ὅλην πῶς χρεῖα ἐστὶν. ὅσα δὲ ἄλλοθεν μωροῦ τῶν θεῶν

καὶ τῶν

εἴπερ τῶν ἀγῶν τὸ τότε, εἴτε ἀρχόνται, εἴτε θεωρητῶν, ἢ ἀρχόντων τῶν ἀγῶν τότε τὸ μωροῦ τῶν θεῶν ὁ διηρησάμενος σφωτέρου τῶν αὐθροῦς ἐστὶ. πῶς ἄλλοθεν πη μὴ εἶναι λέγει ὁ λόγος. ὅτι ἡ σοφία τῶν κόσμων μετὰ τῶν θεῶν ἐστὶ, καὶ ἐμάμψαντο ὁ θεὸς τῶν σοφῶν τῶν κόσμων. ἕκαστος ἐν σοφίᾳ ἐμάμψαντο τῶν σοφῶν τῶν κόσμων· καὶ διώσασα χαρῶσαι τῶν σοφῶν, ἢ ἐλεγχθῆναι μετὰ τῶν ἢ τῶν κόσμων σοφία· ἀρνησεται γὰρ ἡ σοφία τῶν θεῶν περὶ τῶν σοφῶν τῶν κόσμων, ἢ αὐτῶν, ἐλεγχθῆναι περὶ αὐτῶν. ἀλλ' ὅλην πῶς χρεῖα ἐστὶν. ὅσα δὲ ἄλλοθεν μωροῦ τῶν θεῶν

θεός ἐστίν, ἵνα τὸ τῶν πατρῶν θεοῦ μωροῦ τῆς θεοῦ
 μαρτυρῆς ἢ σοφίας τοῦ κόσμου, καὶ ἐλαττωθῆ· ἢ γὰρ
 ἔφερον ἢ σοφία τῶν κόσμων τὰς τῶν σοφῶν τῶ
 θεῶν· ὅτι ἐπὶ τῷ δειγμάτι, ἵνα νοήσῃ ὅτι τῷ
 μωρῶν τῶν θεῶν ἰσοπέθῃ τῶν σοφῶν τῶν κόσμων.
 διδάσκει μὴ ἀγαθὸν εἶναι, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν
 πολλὰ καὶ πλείονα, αἴτις πᾶσι ἀνοήτων, καὶ ἀ-
 παιδέτων, καὶ μηδὲν συνήθη, καὶ μὴ ἀγαθῶν
 ζῶντων ἕως λόγων ἡμεῶν ὅσοις διήκω.
 ἄρα χρεῖα ἔγωγε ἀγαθῶν καὶ κακῶν, ὡς οὐκ εἶναι,
 ἢ θεωρημάτων βαρυτέρων, ἢ αὐτῶν μωρῶν αὐτῶν
 τὰ νοήματα, εἰδὲν ἵνα μοι λεχθέντα χρεῖα ἐστίν
 ὀλίγα θρηνητῆς τῶν κακῶν μωρῶν,
 ἢ πᾶσι ἵνα μαρτυρῆς ἢ σοφίας τῶν κόσμων τὰς,
 ἢ χρεῖα τῆς σοφίας τῶν θεῶν ἀγαθῶν καὶ κακῶν
 αὐτῶν. αὐτῶν γὰρ κατὰ τὸν ἴσον. ἀλλὰ ἀρκεῖ τὸ μω-
 ρῶν τῶν θεῶν· ὅτι ὁ μωρῶν τῶν θεῶν, σοφώτερον τῶν
 ἀνοήτων ἐστίν· καὶ ὁ ἀνοήτων τῶν θεῶν, ἰσοπέ-
 θερον τῶν ἀνοήτων ἐστίν· καὶ πάντα τὰ ἐκασ-
 τὰ ἐκαστῶν καὶ ὁ κύριος ἀνὰ λείπειν, ἵνα τοῖς
 ἐκαστοῖς λίσσῃ τὰ ἐκαστὰ, καὶ ἡμεῖς ἡμεῖς ἡμεῖς
 ἡμεῖς ἀπὸ τῆς ἀδικίας ἡμεῶν, καὶ σοφιστικῶν
 ἀπὸ τῶν μωρῶν τῶν θεῶν, καὶ εἰσαχθέντες ἐκ τῶν
 διωκτῶν ἀσθενῶν ἐπὶ τῶν σοφῶν, ἐπὶ τῶν
 ἰσχυρῶν τῶν θεῶν χρεῖα ἡμεῶν· ὅτι ἐστίν ἢ δόξα καὶ
 τὸ κέχος εἰς τὴν αἰώνιον, ἀμὲν.

A Dei ad mundi sapientiam commiscendam
 tota descendere, sed potius* modicum quod
 necessarium fuit, quod fatuum Dei erat, ut
 hoc parvo & fatuo Dei infatuaretur faculi
 sapientia, * magnitudinem in se venientis
 sapientiae impotens sustinere. Verum ex-
 plum interponamus, ut perspicue possit
 intelligi quomodo fatuum Dei stultam fe-
 cerit sapientiam mundi: fingam paulisper
 me, qui aliquid putor esse, cum insipiente
 aliquo, & inerudito conferre sermonem,
 qui nihil intelligat, nihil acute disputatio-
 nis interroget; numquidnam opus mihi est
 ad illius stultitiam arguendam, dialecticam
 calliditatem, & profundorum sensuum
 acumen adhibere? Nonne ad unius ser-
 munculi factum vilis & modici, qui tamen
 illius intelligentiae videatur acerrimus, fa-
 tuum & insipientem esse convincam? Sic
 igitur ad mundi sapientiam stultificandam
 non est opus sapientiam Dei descendere, &
 cum ea colluctari, quae deorsum est sapien-
 tia, sed sufficit fatuum Dei: quoniam fa-
 tum Dei sapientius est hominibus, & infirmum
 Dei fortius hominibus, & omnia contraria
 C Salvator meus & Dominus assumpsit, ut
 contrariis dissolvat contraria, & nos con-
 firmemur ab infirmitate Iesu, & sapientes
 efficiamur a fatuo eius, & in hoc introducti
 possumus ascendere ad sapientiam & virtu-
 tem Dei, Iesum Christum, Dominum nos-
 trum, cui est gloria & imperium in saecula
 saeculorum. Amen.

MSS. R. Modicum, hoc est in- carnationis Sacra- mentum. Quid ne- cessarium fuit
 * MSS. R. Non enim valebat faculi sa- pientia magni- tudinem in se venien- tis sustine- re sapien- tiae.

1. Cor. 1, 25.

Ο Μ Ι Λ Ι Α Θ'.
 Εἰς τὸν.

Ὁ λόγος ὁ ἡμεῶν αἰὲς τῆς ἱερῆς μαρτυρίας
 κλεινὸν λέγον· ἀκούσατε τὰς λέξεις τῆς
 ἀγαθῆς σοφίας, καὶ καὶ τῶν ἐπισημα-
 στικῶν ἐπὶ τῆς ἀδικίας τῶν πατέρων αὐτῶν
 τῶν πατέρων.

HOMILIA IX.
 (juxta Hieronymum V. L.)

Sermo qui factus est ad Ieremiam a Domino, Ierem. 11, 1.
 dicens: Audi verba Testamenti huius; ut
 que ad eum locum in quo dicitur: Con-
 versi sunt ad iniquitates patrum suorum.

Eodem interprete.

ΚΑτὰ τὴν ἱστορίαν παρῶν τῶν
 κλεινὸν ἡμεῶν ἰσοπέθῃ; γέγονεν
 αὐτῶν ἢ ἐπιδημία σαματικῆς κεφαλῆς καὶ
 ἐπιδημίας ὀλα τῶν κόσμων, ὅτι ὁ λόγος
 τῶν ἐγγύων, καὶ ἐκλήκωσεν ἐν ἡμῖν· ἢ γὰρ ὁ
 φῶς τῶ ἀληθινῶν, ὁ φωτίζει πάντας ἀνοήτων
 ἐγγύων εἰς τὸν κόσμον· ἐν τῶν κόσμων ἡμῶν,
 καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτῶν ἐγγύων, καὶ ὁ κόσμος ἐκ-
 τὸν οὐκ ἔγνω· εἰς τὸ ἄλλο ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτῶν ἐπέβησαν· καὶ ἡμεῖς αὐτῶν εἰδέναι ὅτι καὶ
 αἰσθητῶν ἐπέβησαν, εἰ καὶ μὴ σαματικῶς, ἀλλ' ἐκαστῶν τῶν ἀγίων, καὶ καὶ τῶν ἐπιδημῶν
 αὐτῶν τῶν τῶν βασιλευμένων πάλιν ἡμῶν ἐπιδημῶν· καὶ εἰ βούλει τῶν τῶν ἀποδείξῃ τῶν τῶν,
 N ij

Iuxta historiae quidem veritatem non ne-
 gamus praesentiam Domini nostri Iesu
 Christi corporaliter factam, & toti mundo
 illuxisse, quando Verbum caro factum est, &
 habitavit in nobis. Oportet autem nosse quo-
 niam & antequam corpus assumeret, ad
 sanctos quoque descendit: & post hanc praesentiam
 corporalem ad caelos victor ascen-
 dens, rursus ad nos veniet. Si vis hujus rei
 1. Joh. 1, 14.

ὅραται μὲν, ἂν ὡμοῖα τοῖς πατέρεσιν ὁμοίῃ, ἡ δὲ
 δοῦναι αὐτοῖς γῆν ῥύσασα γάλα καὶ μέλι.
 αὐτὴ γὰρ οὐκ ἔστιν ἡ γῆ, ἀλλ' ἐπισημασθεὶς ὁ θεὸς
 ῥύσασα γάλα καὶ μέλι. ἀλλ' ἐκείνη, ἡ δὲ ἴσ
 εἰδιδάσκον ὁ σατὴρ λέγων· μακάριοι οἱ πατέ
 ρεις, ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν· εἶπα
 πατέρες τὰ παροικηθῆναι Ἰσραὴλ τῷ κυρίῳ ὁπα
 κρινεταὶ ὁ παροικητής πατέρες τῶ· ὅτι κληρονομάσονται
 ὁ αἰθέριος, ὅς οὐκ ἀκούσεται τῶν λόγων τῶ
 Δι' ἡμεῖς ἑστέ. καὶ φασὶ· καὶ ἀπεκρίθη, καὶ
 εἶπα· γένοιτο κύριε· τί ἤροιο κύριε; ἔτι κληρο
 νόματός ὅς οὐκ ἐμῶν τοῖς λόγοις τῶ Δι' ἡ
 μεῖς ἑστέ. καὶ εἶπε κύριος πατέρες με· αἰά
 φησὶ τίς λόγους τούτους ἐν πόλει Ἰσραὴλ, καὶ
 ἔξωθεν Ἱερουσαλὴμ· καὶ τοῖς ἔξω αἰωνώσασ
 μη τῶς λόγους τῶ θεοῦ, παροικηθῆναι αὐτοῖς
 ὅτι σατάναι, τῶς λόγους τῶ Δι' ἡμεῖς ἑσ
 τες· καὶ ποιήσατε αὐτοῖς καὶ ἐκ ἐπισημασθῶν, καὶ
 κύριος πατέρες με· εὐρέθη σεωδισμὸς ἐν ἀνδρά
 σιν Ἰσραὴλ, καὶ ἐν τοῖς κληρονομοῦσιν Ἱερουσαλὴμ·
 οὐκ εὐν σαρδανάπαρθρον μέγαρον ἐπὶ τοῖς εἰρη
 κληρονομοῖς ἀμάρτημασι πατέρι ἀνδρῶν Ἰσραὴλ, εἰδό
 τες ὅτι σαρδανὰ οἱ ἀνδρες, Ἰσραὴλ, Δι' ἡμεῖς τῶ
 Ἰσραὴλ παροικηθῆναι, καὶ λαχούσθαι· μήποτε
 γὰρ ἐπι, ἐν ἡμῖν εἰσιν ἀμάρτωδοί πατέρες, καὶ
 πατέρες τῶ ὁρῶν λόγους παροικηθῆναι, Δι' ἡμεῖς
 λέγει ὁ παροικητής· εὐρέθη σεωδισμὸς ἐν ἀν
 δράσιν Ἰσραὴλ, καὶ ἐν τοῖς κληρονομοῦσιν Ἱερουσαλὴμ·
 ὅταν γὰρ ἔβραθεν ποι· ὡς χρηματισθῶν ἐν ἀπὸ
 τῶ ἑκατοσθῶν· σεωδισμὸς ἀδικίας, καὶ σεω
 δισμὸς τῶ ἀμάρτηματων· ὡς αὐ ἐφαρμόσασθαι
 ἐπὶ τῶ ἀμάρτωδο τῶ· σαρδανὰ τῶ ἑαυτῶ ἀμάρ
 τῶν ἑκατοσθῶν σφίσιςται λέγει ὁ θεός· εὐρέθη
 σεωδισμὸς ἐν ἀνδράσιν Ἰσραὴλ· ἀλλὰ μὴ ἔβρα
 θεῖν σεωδισμὸς ἐν ἡμῖν· πῶς ὅ γὰρ ἔβραθε
 σεωδισμὸς ἐν ἡμῖν, ἢ καὶ μέγιστος τῶ δειδῶ ὅτι
 σεωδισμὸς ἐν ποι; λέγει πάντα σεωδισμὸν ἀδι
 κίας, Δι' ἡμεῖς σαρδανὰς βραβάν σεωδισμ
 ἡμεῖς, πᾶσαν συγχαφίαν ἀδικῶν Δι' ἡμεῖς
 Δι' ἡμεῖς πινῶν τὸν ἀρτόν σαρ· εὐρέθη ἐν
 σεωδισμὸς ἐν ἀνδράσιν Ἰσραὴλ, καὶ ἐν τοῖς κλη
 ρονομοῦσιν Ἱερουσαλὴμ· ἐπεγράψασθαι ὅτι ἡμεῖς
 ἀδικίας τῶ πατέρων αὐτῶν τῶ παροικηθῶν· ἐπε
 γράψασθαι ὅτι ἡμεῖς ἀδικίας· τίνας λέγει ἀπλῶς τῶ πατέρων; πῶς ἢ παροικηθῶν· ἐπεγράψασθαι
 ὅτι ἡμεῖς ἀδικίας τῶ πατέρων αὐτῶν τῶ παροικηθῶν; ἐλέγχεσθαι λέγεισθαι πατέρες ἡμεῖς,
 καὶ τῶς ἐν ἡμῖν ἀμάρτανόσας· πῶς ἐν οἱ ἐν ἡμῖν ἀμάρτανόντες, ἐπεγράψασθαι οὐκ ἐπὶ τῶ
 ἀδικίας τῶ πατέρων, ἀλλὰ τῶ πατέρων τῶ παροικηθῶν; μήποτε ἐν δι' οἱ εἰσιν οἱ πατέρες
 ἡμεῖς, καὶ ἐπὶ μὲ ἐν ἡμῖν εἰδος πατέρων ὁ χεῖρον, ὡς ἐν περὶσθαι γὰρ, ἡοὶ ἡμεῖς, φερ εἰσθῶν,
 τῶ Δι' ἡμεῖς, ὅς δεικνύσθαι ὁ λόγος ὁ διαγέλιος λέγων· ἡμεῖς οὐκ ἐκ τῶ πατρός τῶ Δι' ἡ
 μεῖς ἐσθῶν· ὅτε ὁ πατὴρ βραβάν, γαρναμὴν ἡοὶ θεοῦ· ἐπὶ τῶ ἀμάρτανόσας, ἐπισημασθῶν,
 ἔβραθε

quod juravi patribus vestris, dare illis terram
 fluentem lac & mel. Hac enim non est terra
 quam pollicitus est Deus, terra fluens lac
 & mel: sed ista est terra de qua Salvator do
 cuit dicens: Beati mites, quoniam ipsi posside
 bunt terram. Deinde ad haec quae dixerat
 Deus, Propheta respondit, id est ad id quod
 ait: Maledictus homo qui non audierit verba te
 stamenti hujus: & dicit: Et respondi, & dixi:
 Fiat Domine. Quid est quod ait: Fiat Domi
 ne? Vtique id quod pronuntiavit Deus;
 Maledictus homo qui non audierit verba testa
 menti hujus. Et dixit Dominus ad me: Lege ver
 ba ista in civitate Juda, & extra Hierusalem,
 & his qui foris sunt. Audite verba divina,
 provocantia nos ad salutem. Legimus verba
 divina provocantia eos ad salutem. Verba
 testamenti hujus, & facite illa. Et dixit Domi
 nus ad me: Inventa est colligatio in viris Juda,
 & in habitantibus Hierusalem. Si peccaveri
 mus nos qui propter Christum * Christiani
 vocamur, & inventi fuerimus in numero
 peccatorum, & de nobis dicitur: Inventa est
 colligatio in viris Juda, & in habitantibus Hieru
 susalem. Cum in Ecclesia Dei tales sunt in
 quibus reperitur laqueus iniquitatis, &
 vincula peccati, in tantum ut id quod de
 peccatore dicitur, eis valeat convenire:
 Vinculis peccatorum suorum unusquisque con
 stringitur, tunc dicit Deus: Inventa est col
 ligatio in viris Juda. Verum non invenietur
 colligatio in nobis. Quomodo autem non
 invenietur colligatio in nobis, si usque ad
 hanc horam colligatio in quibusdam est. Sed
 solve omne vinculum iniquitatis, dissolve obli
 gationes violentarum commutationum, omnem
 conscriptionem iniquam dissolve. Frange esurien
 tibus panem tuum. Inventa est ergo colliga
 tio in viris Juda, in habitantibus Hierusa
 lem. Conversi sunt ad iniquitates patrum suo
 rum priorum. Conversi sunt ad iniquitates.
 Quorum? Non ait simpliciter, patrum, sed
 cum additamento, patrum suorum priorum.
 Diximus haec de nobis dici, & his qui in no
 bis sunt peccatores. Quomodo igitur qui
 inter nos sunt peccatores, conversi sunt ad
 iniquitates patrum, & patrum suorum prio
 rum? Duplices habemus patres, & vna
 species est pessimorum patrum. Siquidem
 antequam crederemus, Diabolus pater no
 ster fuit, ut sermo Evangelicus ostendit, di
 cens: Vos de patre Zabulo nati estis. Cum au
 tem

Matth. 23, 4
 Term. 21, 3
 Term. 11, 6
 * MS. R.
 Etiam iis
 qui foris
 sunt legi
 mus verba
 divina,
 provocan
 tes eos ad
 salutem,
 verba tes
 tamenti
 hujus.
 alii, etiam
 & his qui
 foris sunt:
 Audite
 verba di
 vina pro
 vocancis
 vos ad sa
 lutem, ver
 ba testa
 menti hu
 jus.
 Ter. 21, 7, 8.
 MSS. R.
 Viri Juda
 vocamur,
 & inventi
 fuerint in
 nobis nos
 peccatorū
 Prov. 5, 22.
 Esai. 58, 6
 Term. 11, 10
 Job. 8, 44

tem credidimus, facti sumus filij Dei. Si ergo post hac peccaverimus, convertimur ad iniquitates patrum non simpliciter, sed patrum priorum. Ad probationem autem hujus rei, quia duplices habemus patres, utimur & David testimonio, in quadragesimo quarto Psalmo, ita dicentis: *Audi filia, & vide, & inclina aurem tuam, & obliviscere populum tuum, & domum patris tui.* Quali pater quippe coepit: *Audi filia.* Ergo duplices nostri patres sunt. Sed obliviscere, inquit, domum patris tui prioris. Si igitur oblitus domum patris tui prioris rursus fueris ad peccata conversus, incidisti in id quod nunc dicitur peccatum. *Conversi sunt ad iniquitates patrum suorum priorum.* Dicebamus dudum zabulum patrem nostrum fuisse, antequam Deus factus sit pater: si tamen nunc non habemus etiam zabulum patrem: quod etiam de Iohannis Epistola approbamus, in qua ita scribitur: *Omni qui peccatum facit ex zabulo natus est.* Toties ex zabulo nascimur, quoties peccamus. Infelix iste qui semper generatur à zabulo. Rursumque multum beatus qui semper ex Deo nascitur. Neque enim semel dicam iustum ex Deo natum, sed per singula virtutis opera semper iustus nascitur ex Deo. Hoc autè ut plenius possit probari, etià de Salvatoris nostri quotidiana nativitate dicamus, liquido id in iustis obtinètes quod in Domino præcesserit. Salvator noster splendor est gloriæ, splendor autem non semel nascitur, & deinceps definit nasci: quotiescunque ortum fuerit lumen, ex quo splendor oritur, toties oritur & splendor gloriæ. Salvator noster sapientia est Dei. Sapientia vero splendor est lucis aeterna. Sic igitur Salvator semper nascitur, & idcirco dicit: *Ante omnes colles generat me,* non, ut quidam male legunt, *generavit.* Si semper ex Patre nascitur Dominus, etiam tu in similitudinem eius tantum adoptionis scriptum habens, semper generaris à Deo per singulos intellectus, per singula opera, & efficeris filius Dei in Christo Iesu, cui est gloria & imperiù in saecula saeculorù, Amen.

ἄλλο ἐπὶ τῆς ἀδελφίας ἐχ' ἀπαξ ἀπὸ τῆς πα-
 τέρων, ἀλλὰ τῆς ἁρθετέρας πατέρων· εἰς δὲ τὸ
 ἀποδοξασθῆσαι ὅτι διπλοὶ ἡμεῖς εἰσιν οἱ πατέρες,
 ἡρώσμεθα ῥητοῖς ἀπὸ τῆς μὲν· Ἰαλαμοὺ, ἕως
 ἐχ' ἑσ'· ἀκούσσι ἰσχυάτερ, καὶ ἰδὲ, καὶ κληθῆναι
 ἕς σε, καὶ ἐπιγράψῃς τῷ οἴκῳ τῷ πατρὸς σου· πα-
 τὴρ λέγει· ἐπιγράψῃς τῷ οἴκῳ τῷ πατρὸς σου· ὡς
 γὰρ πατὴρ λέγει· ἀκούσθαι ἰσχυάτερ· ὁ δὲ διπλοὶ
 οἱ πατέρες ἡμεῖς εἰσιν· ἀλλὰ ἐπιγράψῃς τῷ οἴκῳ
 τῷ πατρὸς σου τῷ ἁρθετέρου· εἰ μὴ ἐπιγραφέμενος
 σου τῷ οἴκῳ τῷ ἁρθετέρου, πάλιν ἐπιγράψῃς ἐπὶ
 τῷ ἀμύρτηματι, καὶ πεποιήσῃς τῷ λεγόμενῳ ἐν-
 θάδε ἀμύρτηματι, καὶ ἐπιγράψῃς ἐπὶ τῆς ἀδελ-
 φίας τῆς πατέρων ἀπὸ τῆς ἁρθετέρας· ἔλαβον
 ὅτι καὶ ὁ Διθεόλογος ἀρθετέρου τῷ ἡμεῖς πατὴρ,
 ὡς ἐν ἡμεῖς ἡμεῖς ὁ θεὸς πατὴρ· εἶγε καὶ καὶ
 εἰς ἐστὶν ἡμεῖς ὁ Διθεόλογος πατὴρ· εἰ μὴ ἀποδο-
 ξασθῆναι καὶ ἀπὸ τῆς ἰαάνης κληθῆναι ἐπιτολήν,
 ἐν ἡ ῥηθῆσαι· πᾶς ὁ ποιῶν τὸ ἀμύρτημα,
 ἐκ τῆς Διθεολογίας ῥηθῆσαι· εἰ πᾶς ὁ ποιῶν τὸ
 ἀμύρτημα ἐκ τῆς Διθεολογίας ῥηθῆσαι, οἷον
 ἑσσανταῖς ἐκ τῆς Διθεολογίας ῥηθῆσαι, οἷον
 ἀμύρτημα· ἄλλο πατρὸς ἐν ἑστὸς ἐστὶν ὁ
 εἰς ἡμεῖς ἐκ τῆς Διθεολογίας· ἀσπὸς πάλιν
 μακάριος ὁ αἰεὶ ἡμεῖς ῥηθῆσαι τῷ θεῷ· καὶ γὰρ
 ἀπαξ ἐστὶν τῆς διχῆσαι ῥηθῆσαι τῷ θεῷ,
 ἀλλ' αἰεὶ ἡμεῖς ἀπὸ τῆς ἁρθετέρας ἀγα-
 θῶν, ἐν ἡ ῥηθῆσαι τῆς διχῆσαι ὁ θεός· εἰ μὴ ἐν ἑστὸς
 σου εἰ ἐπὶ τῷ ἁρθετέρου, ὅτι ἐστὶν ἐκ τῆς ἁρθετέρας
 τῆς ἁρθετέρας, καὶ ἀπέλυτον αὐτὸν ὁ πατὴρ ἀπὸ τῆς
 ἡμεῖς αὐτῶν, ἀλλ' αἰεὶ ἡμεῖς αὐτῶν· ἀποδο-
 ξασθῆσαι καὶ ἐπὶ τῆς διχῆσαι ἀποδοξασθῆσαι· ἰδὸν δὲ
 τῆς ἡμεῖς ἐστὶν ὁ σωτήρ· ἀπαράσματα δέξῃς·
 τὸ ἀπαράσματα, τὸ δέξῃς ἐχ' ἀπαξ ῥηθῆσαι,
 καὶ ἐχ' ἡμεῖς πᾶσι. ἀλλὰ ἵσον ἐστὶ τὸ φῶς ποιη-
 κῆν τῷ ἀπαράσματος, ἐπὶ ποσὸν ῥηθῆσαι
 τὸ ἀπαράσματα τὸ δέξῃς τῷ θεῷ· ὁ σωτήρ ἡμεῖς
 σοφία ἐστὶ τῷ θεῷ· ἐστὶ τὸ ἡ σοφία ἀπαράσματα
 φῶς αἰδῆς, εἰ δὲν ὁ σωτήρ αἰεὶ ῥηθῆσαι, καὶ ἕξο
 τῆς πᾶσι λέγει· ὡς δὲ πᾶσι βανῶν ῥηθῆσαι,
 ἐχ' δέ· ὡς δὲ πᾶσι βανῶν ῥηθῆσαι με· ἀλλὰ, ὡς δὲ πᾶσι
 βανῶν ῥηθῆσαι με· αἰεὶ ῥηθῆσαι ὁ σωτήρ ῥηθῆσαι τῷ
 θεῷ, καὶ ἕκαστον ἕκαστον, καὶ ἕκαστον ἀποδοξασθῆσαι·
 ἐκ τῆς ἡμεῖς ῥηθῆσαι ῥηθῆσαι ῥηθῆσαι ῥηθῆσαι
 ῥηθῆσαι ῥηθῆσαι ῥηθῆσαι· ὅτι ἐστὶν ἡ δέξῃς καὶ
 τὸ ῥηθῆσαι εἰς τῶν αἰώνων τῆς αἰώνων· ἀμὲν.

Psal. 44.

1. Joh. 3, 8.

Ο Μ Ι Λ Ι Α

HOMILIA X.

ΕΙΣ ΤΟ

(juxta Hieronymum VIII.)

De eo quod scriptum est:

γνώσον μου κύριε, καὶ γνώσομαι. μερὶ τῶ
συναξατε πάντα τὰ θεία τῆ ἀρχῆς. Ἐ
ἰλθεῖσθε καὶ ἀφ' ἀγρίων ἀκούτε.

Notum fac mihi Domine, & cognoscami
vsque ad eum locum in quo ait: Ite,
congregate omnes bestias agri.

Eodem interprete.

ΕΙ θεὸς λόγια ἔστιν ἐν νόμοις, καὶ παρ' ἐν-
ταῖς, βυβαρίοις τε καὶ ἀποστόλοις, διηγή-
ται μαθητῶν ὁμῶν θεῶν λόγους διδάσκαλον ὄντι-
να φέρεται θεῶν. ὁ γὰρ διδάσκων ἀποστο-
λῶν, ὁ θεὸς ἔστιν, ὡς καὶ ἐν Ἰακώβου γέγρα-
ται, καὶ ὁ σωτὴρ ἡμῶν τῶν μὴ δεινῶν ἑπι-
στασάων διδάσκαλον ἔστι τῆ γῆς λίγων. καὶ
ἡμεῖς μὴ καλέσωμε διδάσκαλον ἔστι τῆ γῆς. εἰς
τὸν γὰρ ἑστὶν ἡμῶν ὁ διδάσκαλος ὁ πατὴρ ὁ ἐν τοῖς
οὐρανοῖς. διδάσκει ἕως ἡμεῶν καὶ ἀντὶν, ἡ δὲ
τῶν χριστῶν. ἡ ἐν ἀγία πνύματι, ἡ καὶ παύ-
λις, φερεῖ εἰπεῖν, ἡ δὲ πετρί, ἡ δὲ πῶς ἡ
ἄλλων ἀγίων, μόνον θεῶν πνεύμα καὶ θεὸς λόγος
ἔστι δὴ καὶ μετὰ, καὶ διδάσκει. Ἐάντι μοι πῶς
τί εἶρηται; ἐπειδὴ φησὶν ὁ σοφῆτης. γνώ-
σον μου κύριε, καὶ γνώσομαι. ἡ γὰρ γνώσομαι,
ἐὰν μὴ σὺ μοι γνώωσιν. ἐὰν δὲ γνώωσιν σὺ
ἐμοὶ γὰρ, τότε ὁ ἴσχυος καὶ ἐπιπέδω ματὰ ἀντὶν,
καὶ νοῦ τῶ ἕκαστος πῶς εἶται, καὶ πῶς ἔστι σο-
φῆτης. Ἐάντι ὁ σοφῆτης. εἰ δὲ ὁ σωτὴρ ἐν
τῶν σοφῆτην, ἰδὼν μὲν πῶς λέγει. ἐγὼ ὡς ἀ-
ρνίου ἀκακῶν ἀρμύριον τῶ ἵερατῶν οὐκ ἔγνω.
ἐπὶ ἐμὲ ἐλογίσαντο λογισμῶν λέγοντες. δεύτε,
καὶ ἐκβάλετε τὸν ξύλον εἰς τὸ ἄρτον αὐτῶν, καὶ
ἐκτελέσωμεν αὐτῶν ἀπὸ γῆς ζώοντων. καὶ τὸ ὄνο-
μα αὐτῶν ἡ μὴ μπόθη ἐπὶ ὡς φησὶ καὶ ὁ σο-
φῆτης ἡσάβιας. χριστὸς ὡς πῶς εἶπεν ὅτι σφα-
γῶν ἡ χθῆ. καὶ ὡς ἀμῶν ἐσάντων τῶ κείωντος
ἄφρονος, ὡς οὐκ αἰολία ὁ σὺ μὲν αὐτῶν. ἐκεῖ
μὲν ἐν πῶς αὐτῶν ἡσάβιας λέγει. ἐν γὰρ τῶ ἡ δὲ
χριστὸς πῶς αὐτῶν. ἐγὼ, φησὶν, ὡς ἀρνίου
ἀκακῶν ἐπὶ σφαγῶν ἀρμύριον τῶ ἵερατῶν οὐκ ἔγνω.
οὐκ εἶπε τί οὐκ ἔγνω. ἡ γὰρ εἶρηκεν. οὐκ
ἔγνω κακῶν. οὐκ εἶρηκεν. οὐκ ἔγνω ἀγαθῶν.
ἡ γὰρ εἶρηκεν. οὐκ ἔγνω ἀμύριαν. ἀλλὰ ἀ-
πλῶς. οὐκ ἔγνω. οὐκ εἶρηκεν καὶ ἀμύριαν ἐξέτα-
ξεν. τί οὐκ ἔγνω. ἡ μὲν γὰρ τί οὐκ ἔγνω ἀπὸ τῶ. ἡ μὲν γὰρ ἀμύριαν καὶ ἡμῶν ἀμύριαν
ἐποίησε. γνώωσι γὰρ ἀμύριαν ἀμύριαν ἔστιν ὡς γνώωσι ἀμύριαν ἀμύριαν ἀμύριαν ἔστιν ὁ

SI Dei eloquia sunt in Lege & Prophe-
tis, Evangelijs & Apostolis, oportet
discipulum Dei divinorum sermonum ma-
gistrum Deum ascribere. Qui enim docet ho-
minem scientiam, secundum Psalmistam,
Deus est. Salvator quoque perhibet testi-
monium, nullum debere super terras magi-
strum nuncupari, dicens: Et vos nolite vo-
care magistrum super terram. Vnus quippe est
magister vester, Pater qui in caelis est: Pater
autem qui est in caelis, erudiet homines si-
ve per se, sive per Filium, sive per Spiritum
sanctum: & ut adminora veniamus, eru-
dit per Paulam, per Petrum, per alium
quemlibet Sanctorum: tantum Dei Spiritus,
& Dei sermo descendat & doceat. Cur haec
diximus? videlicet quia Propheta: Notum
fac mihi, ait, Domine & cognoscami. Neque
enim scire possum, nisi tu mihi revelaveris.
Sin autem demonstrante te potero nosse
quod nescio, tunc videbo cogitationes sin-
gularum, & cognoscami quid unusquisque
gerat, & cuius sit voluntatis. Haec Prophe-
ta. Deinde videamus quid Salvator loquitur
in Propheta: Ego ut agnus innocens ductus
ad immolandum, & nesciebam. Adversum me
cogitaverunt consilium dicentes: Venite, mit-
tamus lignum in panem ejus, & conteramus
eum a terra viventium, & nomen ejus non me-
morabitur amplius. Esajas quoque quod Chri-
stus ut ovis ad victimam ductus sit, & ut
agnus coram tondente se sine voce, sic non
aperuit os suum, pronuntiat: & ibi quidem
ille de Christo, hic vero de se ipse Christus:
Ego, inquit, ut agnus innocens ductus ad im-
molandum, & nesciebam. Nec addit quae non
cognoverit. Non enim dixit: Non cognovi
mala, non cognovi bona, non cognovi
peccatum, sive injustitiam, verum simpli-
citer non cognovi. Tibi igitur dereliquit,
ut queras quod nescierit. Lege Apostolum:
Qui cum peccatum non cognovisset, pro nobis
peccatum fecit. Peccatum quippe nosse,
peccare est: ut iustitiam nosse, iuste est age-

re. Ex quo manifestum est eum qui justitiam predicat & non agit juste, nescire justitiam. *Adversum me cogitaverunt consilium dicentes: Venite, mittamus lignum in panem ejus.* Crucifixum esse à Iudæis Dominum nulli dubium est & cum hoc tota libertate predicamus, quomodo aptabimus ei quod dicitur: *Adversum me cogitaverunt consilium dicentes, hoc quod inferunt: Venite, mittamus lignum in panem ejus,* nimie difficultatis est. Panis Iesu quo nutrimur, sermo ejus interpretatur. Quia igitur docente eo voluerunt quidam scandalum ponere doctrine ejus, crucifixum eum dixerunt: *Venite, mittamus lignum in panem ejus.* Cum enim verbo Iesu & discipline ejus conjungitur magistri crucifixio, in panem lignum mittitur. Et illi quidem nisi dantes dicunt: *Venite, mittamus lignum in panem ejus.* Ego vero admirabile quiddam inferam. Lignum missum in panem ejus, panem fecit meliorem. Exemplum accipe de Lege Moysi. Sicut lignum quod missum est in amarum aquam, fecit dulcem, sic lignum passionis Christi missum in doctrinam ejus, fecit panem illius dulciorem. Ante enim quam inmitteretur lignum in panem ejus, quando tantummodo panis erat, & non erat lignum, in universam terram non exierat fons ejus: postea vero quam assumpsit fortitudinem per lignum, tunc in universum orbem passionis ejus disseminatus est sermo. In cujus figura & aqua in Veteri Testamento ad tactum ligni dulcis effecta est. Ego quippe aio Legem non intellectam, amarum aquam esse. Cum autem venerit lignum Iesu Christi, & sermo Salvatoris mei discederit in eam, tunc dulcoratur, & fit suavissimi saporis, intellecta pariter & lecta Lex Moysi. Dicentes igitur: *Venite, mittamus lignum in panem ejus,* etiam hoc addunt, & conteramus eum à terrâ viventium, & nomen ejus non memorabitur amplius. Sic enim illum interfecerunt, quasi nomen ejus penitus eradica- rent. Sed Iesus scit quare & quomodo moriatur. Propter quod ait: *Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, non multum fructum afferit.* Ergo mors Iesu Christi, spica frumenti facta est, septuplum & multo amplius reslituens quam fuerat seminatum. Fingamus enim paulisper non fuisse eum crucifixum, neque post mortem ad inferos descendisse: sequitur ut solum granum maneat frumenti, & multi non nascuntur ex eo. Attende diligenter eloquia divina, quid in se velint intelligi. *Granum*

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

Αρουῖ ἀπαγγέλλων τὰ πρὸς δικαιοσύνης, ἢ μὴ δικαιοσύνης, ὅτι ἐστὶν δικαιοσύνη. ἐπὶ ἐμὲ ἐλογίζαντο λογισμὸν πικρὸν λέγοντες. δεῦτε, καὶ ἐμβάλαμεν ξύλον εἰς τὸ ἄρτον αὐτῶν. ὅτι ἡμεῖς ἐπαύρωσθαι αὐτὸν ἰουδαῖοι δεῖται τῆς ἔσθης, καὶ παρρησία τῆτο κηρύσσοντες. πῶς δὲ τῆτο ἐφαρμόσας τὰ ἐλογίζαντο ἐπὶ ἐμὲ λογισμὸν λέγοντες. δεῦτε, καὶ ἐμβάλαμεν ξύλον εἰς τὸ ἄρτον αὐτῶν, ἔργον ἐστὶ νοῦσος. ὁ τῶ ἰσοδ ἄρτος ὁ λόγος ἐστὶ ἐν ᾧ πεφόμεθα. ἐπει πίνω διδάσκοντος αὐτῶ ἐν τῶ ῥῶ ἠδύλινται ὁ σκαυδαλον ἐν τῆ διδασκαλία αὐτῶ πρὸς τῆται, ἀλλὰ τῶ σκαυδαλον αὐτῶ, εἰπον. βαλαμεν ξύλον εἰς τὸ ἄρτον αὐτῶν. ἔτασ γὰρ τῶ ῥῶ ἰσοδ διδασκαλίας πρὸς τῆται ὁ, ἐπαύρωσται τὸ διδάκαλον, εἰς τὸ ἄρτον αὐτῶ ξύλον ἐμβάλαμεν. οὐκ εἶνοι μὲ ἐξ ὑπεβλήσε βαλασάμενοι λογιόσασα. δεῦτε, καὶ ἐμβάλαμεν ξύλον εἰς τὸ ἄρτον αὐτῶ. ἐργὸν δὲ πρὸς τῶ πικρὸν ἐστὶ. ὁ ξύλον ἐμβάλαμεν εἰς τὸ ἄρτον αὐτῶ, κρείσσονα τὸ ἄρτον πεποίηκε. πρὸς τῶ σκαυδαλον αὐτῶ τῶ μεσσίας τῶ μὲν. ὁ ξύλον βαλαμεν εἰς τὸ πικρὸν ὕδωρ ἐποίησεν αὐτὸ γλυκὸ ἕως ὅτου ὁ ξύλον τῶ πᾶσι ἰσοδ πρὸς τῶ ἐλθὸν εἰς τὸ λόγον πεποίηκε τὸ ἄρτον αὐτῶ γλυκὸν περὶ. ὅτι ἐλθὸν ἰσοδ εἰς τὸ ἄρτον αὐτῶ ὁ ξύλον, ὅτι ἄρτος μόνος ἐστὶ, καὶ ξύλον ὅτι ἐν τῆ διδασκαλία αὐτῶ, εἰς πᾶσαν πλὴν γλῶσσαν ἰουδαίων ὁ φρόντος αὐτῶ. ἀλλὰ ἐπει πρὸς τῶ δὲ αὐτῶ ὁ ἄρτος ἀλλὰ τῶ ξύλον τῶ βαλαμεν εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ τῶτο ὁ λόγος τὸ διδασκαλίας αὐτῶ νῦν μεσηται. ὅτι ἐστὶν πλὴν οὐκ ἐμὲ ξύλον, καὶ τῶ πικρὸν ὕδωρ γλυκὸν ἔσται. ἐργὸν γὰρ λέγω ὅτι ὁ ἰσοδ μὴ νοῦσος πικρὸν ὕδωρ ἐστὶν. ἐὰν δὲ ἐλθῆ ὁ ξύλον ἰσοδ, καὶ ἡ διδασκαλία τῶ σκαυδαλον μὴ ὑπεβλήσε, γλυκὸν ἔσται, καὶ ἡ δὲ μὲν ἰσοδ ὁ μεσσίας τῶ μὲν ἀναγινώσκοντες καὶ γινώσκοντες. εἰ περὶ δεῦτε, καὶ ἐμβάλαμεν ξύλον εἰς τὸ ἄρτον αὐτῶ. λέγωσι δὲ καὶ πῶ. σκαυδαλον αὐτῶ τῶ σκαυδαλον ξύλον, καὶ ὄνομα αὐτῶ ἢ μὴ μεσηται ἐπὶ ἕταισ αὐτῶ ἀπέκτειναι, ὡς ἐξαφανίζοντες αὐτῶ ὄνομα. ἀλλὰ ἰσοδς οἶδε πῶς ἀποθήσκει, καὶ ἀλλὰ τῶ. ἐξέφισιν. ἐὰν μὴ ἐκκεῖνος τῶ σίτου πρὸς εἰς πλὴν γλῶσσαν αὐτῶ, αὐτῶ μόνος μένει. ἐὰν δὲ ἀποθήσκει, πολλὸν καρπὸν φέρει. ὡς ὁ ἰσοδς ἰσοδς σίτου σίτου ἰσοδς, πρὸς πολλὰ πλάσινα ἢ πρὸς τῶ σκαυδαλον. ὡς καὶ πρὸς τῶ σκαυδαλον μὴ ἐπαύρωται μὴ δὲ πεθίσκεται, ἢ μόνος αὐ μόνος ὁ ἐκκεῖνος τῶ σίτου, καὶ πρὸς τῶ σκαυδαλον ἐξ αὐτῶ. πρὸς τῶ ἐν αὐτῶ τῶ λέγει, εἰ μὴ τῶτο βιβέλλεται, λέγει. ὁ ἐκκεῖνος τῶ σίτου ἐὰν μὴ πρὸς εἰς πλὴν γλῶσσαν αὐτῶ, αὐτῶ μόνος μένει.

B

C

D

D

E

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

108

εἰς ὃ ἀποθήνη, πολὺ καρπὸν φέρει· ὁ θά-
 νατος τῆ ἰσοδότητος πότμος ἐκαρποφόρησεν.
 εἰς ὃ θάνατος τῆς ἐκαρποφόρησι, πόσις
 καρποφορήσῃ ἢ ἀνάστασις; καὶ εἰ δὲ δυνάμει
 κείνου δίχμα, δοκιμαζόντες τὴν καρ-
 διάς, ἰδοὺ μὲν τῶν ἐκείνου ἐξ αὐτῶν·
 παροφθηκῶς τῶν ἐκείνου ἰδοὺ, πῶς τῶν
 τῶ θεῷ ἐκδικησὶν ἐξ αὐτῶν· κακῶς γὰρ
 τῶν ἐκαρποφόρων ἢ ἱεροσολίμων, καὶ ἠέσεν ἢ
 ἐρήμιας αὐτῶν, καὶ εἰρηται αὐτῶν. ἰδοὺ ἀφῆσεν
 ὁ μὲν ὁ οἶκος ἡμῶν ἐρήμιας. ἰδοὺ μὲν πῶς τῶν
 ἐκείνου ἐκδικησὶν ἐν αὐτοῖς, ἐπὶ τῶν ἐκείνου
 λυτὰ ὁ δίχμα μὲν· ἀλλὰ τὸ πῶς λέγει
 κύριος ἐπὶ τὸς ἀδελφούς ἀναθῶν, τὸς ζῆτοντας
 πῶς ψυχῶν μὲν, τὸς λέγοντας· ἢ μὴ σεση-
 τῶσεν ἐν ὀνόματι κυρίου, εἰς ὃ μὴ, ἀποθήνη
 ἐν τῇ χειρὶ ἡμῶν· ἰδοὺ ἐγὼ ἐπιπέσομαι ἐπὶ
 αὐτοῖς· οἱ νεανίσκοι αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἀποθα-
 νῶσιν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν
 πλοῦτος ἐν λιμῶν, καὶ ἐγκαταλείμω ἐξ
 ἑσθῆ αὐτῶν· ἐπὶ ἐπὶ τῶν κατὰ τὸ
 τῶν ἀναθῶν ἐν ἐπισκοπῇ ἐπὶ τῶν αὐτῶν·
 παροφθηκῶς ἔνεκεν τῷ ὀνόματι τῷ ἀναθῶν ἐ-
 θῆκε ἀναθῶν· ἔλεον δὲ ὁ ἰσδαϊκὸν μνη-
 εἶον ἐπιπέσῃ ἐν αὐτῇ εἰρηται· ἐρημώσεται γὰρ
 ἀναθῶν, ἐπακυσμός τῶ θεῷ, ἐν ἐκείνου πῶς
 τῶν ὡς καὶ ἡ βασιλεία τῶ θεῷ, καὶ γέροντες ἐπὶ
 τῷ βασιλείᾳ τῶ ἀρῆσεται ἀφ' ὧν ἡ βασι-
 λεία τῶ θεῷ, καὶ δόξασται ἐπὶ ποιῆται τὸς
 καρπὸς αὐτοῖς· καὶ πῶς γέροντες τῶ, τὸς ἀ-
 δελφούς ἀναθῶν, τὸς ὄντας ἐν τῷ ἐπακυσμῶν,
 ζῆτον πῶς ψυχῶν ἐκ ἱερουσαλὴμ· σὸν γὰρ ἢ ἰσο-
 εἶα λέγει ὅτι ἀδελφούς ἀναθῶν ἐξήπεσεν πῶς
 ψυχῶν ἱερουσαλὴμ· ἐχρῶν τῶ βασιλείᾳ· μέ-
 μνηται ἡ γραφὴ ἐκεί τῶ ἱερουσαλὴμ· σὸν πῶς
 ἐν αὐτοῖς εἰρηται, ἀλλὰ ἰδοὺ ἐν τῶ τῶ
 λεπομένης· ἐχρῶν γὰρ αὐτῶν πῶς βίβλον τῶ
 παροφθηκῶς· σὸν εἰρηται οἱ ἀδελφούς ἀναθῶν·
 ἀλλὰ τῶν λέγει ἀπὸ τῶ τῶ· τὸς ζῆτον-
 τῶ πῶς ψυχῶν μὲν τὸς λέγοντας· ἢ μὴ σεση-
 φησῶσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου· ἐκάλυσαν
 ἰσδαϊκοὶ διδάσκον ἰσραὴλ· εἰς ὃ μὴ, ἀποθήνη ἐν
 τῇ χειρὶ ἡμῶν· ἰδοὺ ἐγὼ ἐπιπέσομαι ἐπὶ αὐ-
 τῶν· οἱ νεανίσκοι αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἀποθα-
 νῶσιν, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν πλο-
 τῶσιν ἐν λιμῶν· ἢ τῶ πλοῦτος ἐν ῥομφαίᾳ,
 ἀλλὰ μὲν πῶς πόρθησιν· τῶν λιμῶν ἠλθον ἐπὶ αὐτοῖς,
 ἢ λιμῶς ἀρῶν, σὸν δίχμα
 ἰσδαϊκῶν, ἀλλὰ ὁ λιμῶς τῶ ἀκῶσται λόγον κυρίου· σὸν ἐπὶ γὰρ, πῶς λέγει· κύριος παροφθηκῶς,
 λέγει παρ' αὐτοῖς· αὐτῶν ἢ λιμῶς, ἵνα ἢ παροφθηκῶς μὲν ἢ, καὶ τῶ λέγει παροφθηκῶς,
 σὸν διδάσκον· καὶ μνηστῆρας χηματαίωσιν παρ' αὐτοῖς ὄψοι; σὸν ἢ λόγος κυρίου ἐπὶ

A frumenti si non cadens in terram mortuum suc-
 rit, non multum fructum affert. Mors Iesu
 istos omnes fructificavit. Si autem mors tan-
 tas attulit fruges, resurrectio cuius futura
 est vbertatis? Domine virtutum, iudicans ju-
 sta, probans renes, & corda, velleam qua ex te
 est vindictam de eis. Prophetice orat, ut vi-
 deat vindictam de eis apud Patrem, circum-
 data est quippe ab exercitu Hierusalem, &
 appropinquavit subversio ejus, & id quod
 dictum ad eam fuerat: Ecce dimittetur vobis
 domus vestra deserta, completum est. Videam
 ergo que ex te est vindictam de eis, quia ad te
 revelavi justificationem meam. Propterea hæc
 dicit Dominus in viros qui sunt in Anathoth, qui
 querunt animam meam, qui dicunt: Non pro-
 phetabis in nomine Domini, alioquin morieris in
 manibus nostris. Ecce visitabo ego in eis: juve-
 nes eorum gladio cadent; & filii eorum & fi-
 liae morientur in fame, & reliquia eorum non
 erunt. Quoniam inducam mala super inhabitan-
 tes in Anathoth, in anno visitationis eorum. Fi-
 guraliter tunc nomen Anathoth assumitur.
 Totum autem Judaicum Sacramentum in
 eo est. Interpretatur quippe Anathoth,
 obedientia: Quia ergo obedientia Dei in
 illo fuit, sicut regnum ejus, & factum est de
 regno id quod novimus prædictum: Aufe-
 retur à vobis regnum Dei, & dabitur Genti sa-
 cienti fructus ejus: nunc quoque viri qui sunt
 in Anathoth, hoc est obedientia, querunt
 animam, non Hieremiam; neque enim hoc
 historia vlla commemorat, quia viri Ana-
 thoth querunt animam ejus. Habemus Re-
 gnorum libros: meminit ibi scriptura Hie-
 remiam; nihil tale conscribitur. Habemus
 Paralipomenon, & ipsum quod nunc inter-
 pretatur volumen Prophetæ, nihil locuti
 sunt viri ab Anathoth: sed Christi querunt
 animam Domini mei, qui dicunt, Non pro-
 phetabis in nomine Domini. Legimus & hic à
 ludæis prohibitum, ne doceret Christus:
 Alioquin morieris in manibus nostris. Ecce ego
 visitabo in eis, juvenes eorum gladio cadent, &
 filii eorum, & filiae morientur fame. Non Hie-
 remiam temporibus gladio occubuerunt; sed
 post adventum Domini, tunc fames venit
 in eos; non fames panis, neque sitis aquæ,
 sed fames audiendi sermonem Dei. Iam
 quippe apud eos ultra non dicitur: Hæc di-
 cit Dominus Deus omnipotens. Ista fames est
 Prophetiæ cessantis in eis. Sed quid loquitur
 de Prophetis? Neque Magistri, neque Do-
 ctiores in Iudæa aliqui remanserunt: & licet
 sint innumerabiles qui sibi sapientiam ven-
 dicent, non est jam sermo Dei in eis. Com-

αλλα ης μιν σφδς τη διαπαχη τω πομπος π
 παγμων πια αγγελων επι τ γης, και αλλον
 παγμων επι τω υδατων, και αλλον επι τω
 αερος, και τεταρτην επι τω πυρος. ετις ανα
 θα μιν τω λογω επι τω διαφταξιν πασαι τω
 εν ζωοις, τω εν φυταις, τω εν ταις θεωοις,
 αεροις, αγγελος ης τετακται, και επι τω ηλια,
 και επι τω σεληνος, αλλος και επι τω αστρων. ε
 ποι δι οι αγγελοι μιν αν εμεν, οποι εσμεν επι
 ης ητοι εδρανονοι, η ποθεισι εφ ημιν, οταθα
 αμφρανομωρ. ποιθει, φησι, η γη απο τω B
 κατακλινοεν εν αυτη. ο μωυμοσ ειπε τ αγγελον
 ζω αυτη τη γη. ωσ εφ γδ ο χροσποητων οπι
 κηπαεπον αυθ ο αφυχοι. αλλ ειραται χρο
 ποητοι ο ποροκαδεζομωου τω αφυχο
 αζαλαμαη, και χρομοτιζον εκεινη τω ενο
 μοη. ητοις δι ερω και ζω λεγεσθαι τ επι ης
 παγμων αγγελων, και υδαρ λεγεσθαι τ επι
 υδατος παγμων αγγελων, και ο λελεκται.
 ειδοται σι υδατα ο θεος, ειδοσαν σι υδατα, και
 εφοση θησασ, και η παφ χθησασ εβουσαι. πλη C
 ης ητοις υδατων, φωνη εδρακαν αι νεφελαι.
 και γδ ο θελησος διαπαρθονοι εν γκαταλε
 λωπα τ οικον μου. αφησ τω κληρονομια
 μου. εδωκα τω ηγαπημενω ψυχω μου εις
 χησασ εχθρων αυτης. ιδε μιν τ εν μορφη θεο
 σω αρχοντα οσο εν τω θεωοις. ιδε αυτη τ
 οικον καταθεσασ. οι βουλει εν υψωσ ποσιν ιδειν,
 οη ενω εν τω πατει. ιδε αυτη οικον οντα τ
 θεον. και θαλειπει τ πατεισ εν τω μητρεσ τω
 ανω ιερυσαλημ, και ηρχεται εις τ σελιχον τ D
 ποι, και φησι. εν γκαταλελωπα τ οικον μου.
 αφησ τω κληρονομια μου. εκεινη γδ τω η
 κληρονομια αυτη, τα χωρια ο μιν τω απε
 λων, η παεις η μιν τω ανων διωσμεων.
 εδωκα τω ηγαπημενω ψυχω μου εις χησασ
 εχθρων αυτης. παρεδωκεν αυτη τω ψυχω
 εις τω χησασ τω εχθρων τ ψυχης, εις χησασ
 ιουδαων τω αππειαντων αυτων, εις χησασ αρ
 χωντων συμαρτηντων κατ αυτη, εις χησασ βα
 σιλειων. οη περιση ε οι βασιλεις ης γης, και οι
 αρχοντες συμαρτην ε επι ο αλω ετ τω κυριω,
 και ετ τω χροσπο αυτη. εζηνη η κληρονομια
 μου εμιν ως λεων εν δρυμω αυτη επι ης κλη
 ρονομια αυτη τω κληρονομησασ, επηθηριω
 θη σφδς αδων, εν γζωνει η κληρονομια ιουδαοι,
 εζαρχουθεντες κατ αυτη ως λεων εν δρυμω.
 ε ζαμμασων ει πτε εζηνη η κληρονομια αυτη
 ως λεων εν δρυμω. τω η εν δρυμω λεοντες
 εισι καταπεματιζον θελοντες τ ιεσυνω, και
 δυσφημωυτες αυτων, και επιελλοντες τω
 ης θεωοις εις αυτων. εν γζηνη οτω η κληρονομια
 μου εμιν ως λεων εν δρυμω. εδωκεν επ

A sensus recipit, vt infensibile corpus sentire
 credamus: nisi vt intelligamus omnibus re
 bus Angelos presidere, tam terra & aqua,
 quam aeri & igni, idest, principari elemen
 tis, & hoc ordine pervenire ad omnia ani
 malia, ad omne germen, ad ipsa quoque
 astra coelestia. Alius Angelus prepositus est
 terris: atque ita omnes ij Angeli cum qui
 bus versamur in terra, gaudent quando ju
 ste agimus: quando peccavimus lugent.
 * Lugabit terra ab omnibus inhabitantibus in ea. * I. Enge,
 Eodem nomine Angelum terra appellat
 inquit.
 quo ipsa nuncupatur. Quomodo enim hoc
 quod manu factum est cum maledicatur, ma
 ledicatur & ipse qui fecit illud, non quod
 maledictum sit, quod anima ac sensu caret,
 sed idem dicitur maledictus, qui affistit in
 sensibili simulacro, eodem vocatus nomine
 quo vocatur id quod manufactum est: sic &
 nunc terra appellatur is Angelus qui pre
 positus est terra. Nec hoc tantum accipias
 in terra; & aqua etiam Angelus ejus voca
 bulo nuncupatur, juxta illud quod in alio
 loco dicitur: *Viderunt te aquae, & timerunt,*
turbatae sunt abyssus. Multitudo sonitus aquarum,
Psalm. 76.
voce[m] dederunt nubes, etenim sagittae tuae tran
sierunt. Dereliqui domum meam, dimisi heredi
tatem meam. Dedi dilectam animam meam in
Isaem. 47.
manus inimicorum ejus. Vide mihi eum qui in
forma Dei consistebat in caelis. Vide domum
ejus, Thronos, & excelsas qualque Virtu
tes. Si autem vis aliquid sublimius intelli
gere propter hoc quod ait: Ego in Patre, &
Pater in me; vide domum ejus Patrem
Deum. Relinquit patrem suum, & matrem
suam coelestem Hierusalem, venitque in
hunc terrenum locum, & ait: Reliqui domum
meam, dimisi hereditatem meam. Illa erat ha
reditas ejus, possessiones Angelicae, & san
ctarum ordo virtutum. Dedi dilectam ani
mam meam in manus inimicorum meorum.
Tradidit animam suam in manus inimico
rum suorum, in manus Iudaeorum interfici
entium eum, in manus Principum con
gregatorum adversum se, in manus regum,
quoniam Adstiterunt Reges terra, & princi
ps convenerunt in unum adversus Dominum,
Psalm. 2.
& adversus Christum ejus. Facta est heredi
tas mea mihi, sicut leo in sylva. Ista quae super
terram erat hereditas ejus quam sibi elegerat
in possessionem, quae pars ejus fuerat,
Isa. 47.
efferrata est adversus eum, & facta est hare
ditas ejus, idest, Iudaei, quasi leo in sylva.
Nec mirandum est si tam truci belluae com
parata sit: vsque ad presentem diem leones
sunt in sylva, anathematizantes Dominum
Iesum, & blasphemantes illum, & insidian

de nobis esse dictum : & nos & vos commo-
 net divina majestas, vt juxta Scripturarum
 praecepta viuamus, & si sic expedit dicere :
 Potentes potenter tormenta patientur. Plus à me
 exigitur quam à * Diacono ; plus à * Diacono,
 quam à laico. Qui vero totius Ecclesiae
 arcem obtinet, pro omni Ecclesia reddet
 rationem. Propter hoc Apostolus Paulus
 (videlicet vt is cui fuerant multa commif-
 fa) aiebat : Sic nos existimet homo vt ministros
 Christi, & dispensatores Sacramentorum Dei.
 Hic jam quaeritur inter dispensatores, vt fidelis
 quis inueniatur. In tantum rarum est bonum
 dispensatorem inuenire, vt Iesus, qui antequam
 orientur ea quae erant futura cog-
 noverat, loqueretur : Quis putas est fidelis
 dispensator & sapiens, quem constituit Dominus
 super familiam suam, dare in tempore cibaria
 conferens suis? Et post pusillum causatus de
 quibusdam dispensatoribus intulit dicens :
 Si autem incipiat malus seruus dicere : Moratur
 Dominus meus venire ; & coeperit cadere ser-
 vos & ancillas, & comedere, & bibere, & in-
 briari, venit Dominus serui illius in die qua non
 sperat, & hora qua nescit, & diuidit illum, &
 partem illius cum infidelibus ponit. Haec in eo
 quod scriptum est : Cleri eorum non proderunt
 eis. Videamus autem & reliquis necessariam
 correptionem, quam, vt mihi videtur, in
 morali loco debemus accipere : Confundimini
 à gloriatione vestra, ab opprobrio in conspectu
 Domini. Multa sunt in quibus gloriantes
 insipientiam nostram ostendimus. Verbi
 gratia, si qui in multis possessionibus glori-
 antur, dicitur eis : Confundimini à gloria-
 tione vestra. Si qui gloriantur in generis no-
 bilitate, dicitur ad eos : Confundimini à glo-
 riatione vestra. Si qui factabundi incedunt
 super pretiosissimis vestibus, super domo
 multis exornata diuitijs, aliena est quippe à
 gloriatione sanctorum, * dicit ad eos : Con-
 fundimini à gloriatione vestra. Verum hoc
 parum est. Audi quid loquatur in Hieremia
 sermo diuinus, jubens vt ne in sapientia
 quidem nostra gloriemur : Ne gloriatur, in-
 quit, sapiens in sapientia sua, nec fortis in for-
 titudine sua, nec diues in diuitijs suis ; sed in
 isto gloriatur qui gloriatur, intelligere & scire
 quia ego sum Dominus. Vis gloriari, & gloria-
 bundus non audire ? Confundimini à gloria-
 tione vestra. Gloriare vt Apostolus Paulus,
 & dic : Mihi autem absit gloriari, nisi in cruce
 Domini mei Iesu Christi, per quem mihi mundus
 crucifixus est, & ego mundo. Vis gloriari, &
 non audire : Confundimini à gloriatione ve-
 stra, audi Paulum gloriantem, & disce

* MS. R.
 Zacono
 * MS. R.
 Zacono

1. cor. 4. 1.

Luc. 12. 45.

Luc. 11. 45.
 46.

1a. 12. 13.

* I. dicitur

Ierem. 9. 23.
 24.

Gal. 6. 14.

A δὴ εἰ δὲ ὅπως εἶπεν· διωαπὶ διωαπῶς ἐπα-
 θήσονται· πλείον ἐγὼ ἀπαιτῶμαι ὡς δὲ τὸ
 ἀφαικτον, πλείον ὁ ἀφαικτος ὡς δὲ τὸ καίκεν·
 ὁ δὲ πῶ πάντων ἡμῶν ἐγκρατεῖσθε ἀρξάτω
 αὐτῶ πῶ ἐκκλησιαστικῶ, ἐπὶ πλείον ἀπαι-
 τῶμαι· ἀφαικτῶ τοῦ πεπισθῆναι ὡς μεγα-
 λα, ὁ δὲ πόσος, ἀκρίτε, φθόν· ὅπως ἡμᾶς
 λογίζεσθε ἀδελφοὺς ὡς ὑποπρέτεις ἡμεῖς, ὡς
 οἰκονομῶς μυστηρίων θεῶ. ὁ δὲ λοιπὸν ζητήσθε
 ἐν τοῖς οἰκονομῶς, ἵνα πιστὸς πεθῆρη· καὶ ὅπως
 ἀπάντων ὅτιν ἀρεθῆναι οἰκονομῶν πιστῶν, καὶ κα-
 λῶν· ἵσους ὁ εἶδος ὡς πάντα ὑπὸν ἡμῶν αὐτῶν
 λέγει· τίς ἀφαικτῶ, ὅτιν ὁ πιστὸς οἰκονομῶς καὶ φρο-
 νημος, ὃν καταστήσῃ ὁ κύριος αὐτῶ ἐπὶ τὸ οἰκίας
 αὐτῶ, διδόναι ἐν ταῖς ὁ σὺ τῶματι τοῖς δὲ ἄ-
 λοις αὐτῶ; εἴτε μὲν μετὰ πῶς οἰκονομῶς, καὶ
 λέγει· εἰ μὲν ἀφαικτῶ ὁ κακὸς δὲ ὅσος λέγει· ἡχο-
 νίζει μὲ ὁ κύριος ἰργασθῶ. καὶ ἀφαικτῶ πῶ-
 πῶτεν τὸς σκευάσας αὐτῶ, καὶ τὸς παιδίσκας,
 εἰδῶν τε, καὶ πίνῶ, καὶ μὴ ὀκνεῖται. ἤξει ὁ
 κύριος τῶ δὲ ἄλλο ὁ καὶ ἐν ἡμῶς ἡδὲ περὶ ὁδο-
 κα, καὶ ἐν ὅρα ἡ ἡ γνάσσει, καὶ διχοστασῆσθαι
 αὐτῶν, καὶ ὁ μέγας αὐτῶ μὲν, ὅτι ἀπίστων ἡσῶ·
 τῶ δὲ μὲ εἰς τὸ· εἰ καὶ ἐπὶ αὐτῶν οἰκῶ ἀφαικτῶ-
 σιν αὐτῶς· ἰδῶν ὅτι καὶ ἐξῆς ἐπὶ πλείον ἀναγ-
 χῶν, ὡς καὶ εἰς τὸ ἡλικὸν ὅποι ἀναρῶν
 λέγεισθαι· ἀρξάτω ἡμεῖς ἀπὸ καυχῆσθαι ἡμῶν,
 ἀπὸ ἐνείδησθαι ἐνατίον κυρίου· εἰς πῶ ἐν οἷς
 καυχῶ μὲ ἀφαικτῶ ἄνοιας, οἷον ὅσον καυχῶ-
 σθαι ἀξίως· ὅτι εἰ καὶ καυχῶσθαι περὶ πλείον
 ὅτι, καὶ πολλὰ κακῶσθαι, λέγει· αὐτῶ ὅπως αὐ-
 τῶν· ἀρξάτω ἡμεῖς ἀπὸ καυχῆσθαι ἡμῶν· εἰ καὶ καυ-
 χῶσθαι περὶ ὅτι ὁ ἡμῶν τῶ τῆ ὁ καὶ τῶ, λε-
 χῶσθαι ὅπως αὐτῶν ἀρξάτω ἡμεῖς ἀπὸ καυχῆσθαι
 ἡμῶν· εἰ καὶ καυχῶσθαι περὶ ὅτι πλείον ἡμῶν
 τῶν, ὅτι οἰκονομῶν οἰκίας πλείον κατὰ σκευά-
 σαι ἡμῶν, ἀλλοθῶν ὅτιν ἡ καυχῶσθαι καυχῶσθαι
 ἀλίον· ὅς λεχῶσθαι ὅπως τὸ πῶσθαι· ἀρξά-
 τῶ ἡμεῖς ἀπὸ καυχῆσθαι ἡμῶν· ἀκρῶ τῶ λογῶ τῶ
 περὶ τῶ ἡμεῖς καλῶσθαι τῶ καὶ μὴ καυχῶ-
 σθαι· μὴ δὲ ὁ σφοδρὸς ὅτι τῶ σφοδρῶ αὐτῶ, μὴ δὲ
 ὁ ἰσχυρὸς ἐν τῶ ἰσχυρῶ αὐτῶ, μὴ δὲ ὁ πλείον ἐν
 πῶ πλείον αὐτῶ, ἀλλὰ ἐν τῶ καυχῶσθαι ὁ
 καυχῶσθαι, σκευάσθαι ἡμῶν ὅτι ἡμῶν εἰ μὲ
 κύριος· θέλει καυχῶσθαι, καὶ καυχῶσθαι
 μὴ ἀκρῶσθαι· ἀρξάτω ἡμεῖς ἀπὸ καυχῆσθαι ἡμῶν;
 καυχῶσθαι ὡς ἀπόστολος, καὶ εἶπεν· εἰ μὲν μὴ
 ἡμῶν καυχῶσθαι εἰ μὴ ἐν πῶ σαυρῶ τῶ κυρίου ἡμῶν ἵσους ἡμῶν ἵσους ἡμῶν, εἰ δὲ ἐμὲ κόσμος ἵσους
 ἡμῶν, καὶ γὰρ πῶ χροῖμα· θέλει καυχῶσθαι ἵνα μὴ ἐλεγχῶσθαι· ἀρξάτω ἡμεῖς ἀπὸ καυχῆσθαι
 ἡμῶν, ἀκρῶσθαι πῶ καυχῶσθαι, καὶ μαθῶν, ὅταν λέγει· ἡμῶν εἰ καὶ καυχῶσθαι ἐν τοῖς ἀπὸ

το ο περιζωμω η εκκλησία εστιν η δαπν ην Α
εισαν. η τις ισω, οπι ει ην παρτιραν οκικει-
σαπι ο θεος, ποσω πλεον οσδη αωπς αμυτα-
νωση φειστω, εαν μη η αξια η οσφρος τω
θεω ο η κηλωμωρος τω κωειε, εν πωμω εστιν
εν ζωιω ισω, ο εστιν η δδξα η ο κωειε εις
τωε αιωτας ην αιωνων. αμλω

textuit. Hoc cinctorium Ecclesia est de Gen-
tibus congregata, qua scire debet, quia si
prioribus non pepercit Deus, nec sibi par-
cet, si eum dereliquerit, si non fuerit digna
lumbo ejus, si non adhaerens Domino vnus
spiritus fuerit in Christo Iesu, cui est gloria,
& imperium in saecula saeculorum. Amen.

Ο Μ Ι Λ Ι Α β'.

HOMILIA XII

ΕΙΣ Θ'

(juxta Hieronymum I X.)

De eo quod scriptum est:

Και ερεις παρς τ λαόν. Εδδ λέγη κύειος ο
θεος ισραήλ. πας άσχος πληρωθήσεται
οίνω. μέλι τω και κατάξυσον οι όφθαλμοί
ε ων δάκρυα, οπι σιωζήσθ τ ποιήμιον τω
κωειε.

Omnis vter implebitur vino. Usque ad illud: *Ierem. 31. 12*
Et deducunt oculi vestri lacrymas, quia *Ierem. 31. 7*
contritus est grex Domini.

Eodem interprete.

Ο παρς άσχος ο παρς φητις λέγει από Β
θεω, ο φειλες άξων εη ε θεου. ε φαινε-
ται η οη τωτ άξων εστ τω θεου, αμόντων η μωλ
επι τω ζωάμωτος. ώτε ειπίσ άλλον πω άκώ-
σαντα τω ζωάμωτος, μερία εστ τω τω τω
ζωάμωτα. τωπο η ερει ψυχικός. ψυχικός γδ
αυ δεσπος η άρχωτα τω πωύμωτος τω θεου.
μερία γδ άπω εστι. ερα εν τω λέξιν τή φησι.
και ερεις παρς τ λαόν. τω δε λέγη κύειος
ο θεος ισραήλ. άξων ετω κωειε τω θεου ισραήλ.
πας άσχος πληρωθήσεται οίνω. και ετω, εαν εη-
πωσι παρς σι. μη γνόντες η γνωσάμεθα, οπι πας
άσχος πληρωθήσεται οίνω; και οι δωτοκ ενόωμοι,
επι τω ρητε ερωτες, τω τω φασι, και λέγωσιν
ε γνωκέναι οπι πας άσχος πληρωθήσεται οίνω.
εισιν εν άσχει ε λωιν πληρωμένωι η άλλος υζαε
εσας. Α δδδωνται άρα, ε γδ πας άσχος πλη-
ρωθήσεται οίνω. ε αν διηγήσως χη τω δωα-
των ημιν τώας δε τω ετω, εαν εδωμω τω τω
οίνωι Α φ φωεας, και τω λεγόμενα περλ άυ-
τω. ε άκοκώτας άδωις περλ τω άσων ελω-
μθα οπι άλλος εστ τω πας άσχος πληρωθή-
σεται οίνω. εητε γδ άγαθός τις εστι, ην ητας
ενομώσωμω, εν άσχοις άσχος πληρωθήσεται
οίνω χη τω εαυτ άγαθότητα. εητε εστιν, ώς
εν συλησι άσων, εη τή χριστ τή πατε άπω,ν,
μαρτηρες, και άδως χη τω μαρτηριας αιωτ
πληρωθήσεται οίνω μαρτηρι. πώς εν εστιν από
τ ζωαφης λαών πατε ην Α φ φωρων ετων;

Quod à Deo Propheta jubetur ut dicat,
debet dignum esse imperio Dei. Sed
non videtur dignum si maneamus in litera,
& nihil altius requiramus, in tantum ut si
quis rudis auditor extiterit, dicat ineptum
esse Scripturis aurem accommodare, & ea
cognoscere quae in eis leccitantur. Hoc est
dictum animalis: Animalis quippe homo non
percipit ea quae sunt spiritus Dei. Stultitia enim
ei est. Consideremus ergo Dei sermonem
quid jubeat: Et dices ad populum sermonem
istum; Hac dicit Dominus Deus Israel. Quod
dicit Dominus Deus Israel, dignum quae so-
lit Domino Deo Israel: Omnis vter implebitur
vino. Eritque, si dixerint ad te: Numquid
cognoscentes, & non cognoscimus, quia omnis
vter implebitur vino? Hac respondententes,
si tantum literam sequuntur, & dicunt nosse
se quia omnis vter implebitur vino, fallun-
tur. Non enim necessario sequitur, ut om-
nes vtres impleantur vino. Sunt vtres oleo
pleni: sunt alij à qualibet liquentis naturae
materia vacui, aut certe non pleni. Domi-
nus autem dicit omnem vtreum implendum
vino: & populus respondit: Numquid cognos-
centes non cognoscimus, quia omnis vter imple-
bitur vino? Quae quidem juxta paupertatem
ingenij mei sic poterunt interpretari, si prius
vini differentias prospexerimus, ut tunc
consequenter tractemus, verum esse quod
dictum est, quia omnis vter implebitur vi-
no. Sive enim quis bonus est (ut ita lo-
quar) inter vtres vter, implebitur vino bo-
nitate suae: sive malus juxta hoc quod ma-
lus est, malo vino implebitur. Quomodo
ergo possumus de Scripturis accipere diffe-
rentiam?

P iij

γέγραπται, ὅχ' ἐπ' ἐμέ εἰπον ὁ ἰσχυρὸς γὰρ ὁ
 Θεοὺς τὸν μαθῆται ἀκράτω βίβωσιν, καὶ
 λίγη ἀλάτι· γέγραπται, πίστε, τὴν μὲν ἔστι ὁ
 ἄμα, ὁ κατ' ἐμὴν ἐκ γλωσσῶν εἰς ἀφῆσιν
 ἀμύμων· τί πο ποιεῖς, ὁ πᾶσι ἐκτίθηται, εἰς τὴν
 ἐμὴν ἀνάμνησιν, καὶ ἀμύμων λέγει ἡμῖν· ἢ μὴ
 πῶς ἀλλ' ὅσοι τῶ νῦν, ὡς ἀλλ' πῶς μὴ ἡμῶν
 χαρὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ· ὅσοι τῶν ἐπα-
 γαλίας, ὁ ποτήριον τὸ χαρὸν ἀφ' ἡμῶν ὄσαν,
 ὅσοι τῶν κολάσιον ποτήριον οἷν ἀκράτω, καὶ
 ἄλλο εἶδος κολάσιον ποτήριον κεκερασμένον, B
 ὡς ἐκείτω κινῶσθαι καὶ τῶν ὄξια τὸ γένος
 ποσῶσθαι ἀναμνησθῆναι μνηστῆρα ποσῶσθαι
 ἀπείτω· ὅσοι δὲ μοι τῶν ἡ πάντων ἀλλοτρίων
 τὸ ποσῶσθαι, καὶ μνηστῆρα ποσῶσθαι ἀ-
 πείτω, ἀλλ' αἰς ἐπὶ τῶν ζῶντων, πίνοντας τὸ
 ἀκράτω οἶνον, καὶ ἐκ περιθώριον τῶν ὄξια τῶν
 ἱερῶν· τῶν ἢ μὴ πάντων ἀποστάσιον, καὶ ἀμύ-
 μων, * ἀλλ' ἀλάτι τῶν ποσῶσθαι τὸ χαρὸν
 ἀφ' ἡμῶν, ποσῶσθαι ὅτι μὴ γένος ποσῶσθαι, ὅτι
 ἢ ἐκείτω, οἶνον πίνοντας ἀκράτω κεκερασμέ- C
 νος· ἐκείτω γὰρ ὁ θεὸς ἐκ τῶν εἰς τῶν ποσῶσθαι
 ὁ πῶσθαι αὐτῶν ἐκείτω· ὅσοι μοι ὁ ποτῆ-
 ριον τῶν ἀγαθῶν σε ἔργων ἐν τῇ μὴ χεῖρ τῶ
 θεοῦ· εἰς τὸν βῆμα τῶν ποσῶσθαι με εἰπῶν· ἔσται
 ἐν τῇ δεξιᾷ χεῖρ τῶν ποσῶσθαι σε τῶν ποσῶσθαι
 τῶν ἔργων, ἐν τῇ ἀκράτω τῶν χεῖρ τῶν ποσῶσθαι
 ποτήριον σε τῶν ἀμύμων ποσῶσθαι· ὅσοι τῶν μνηστῆρα
 κολάσιον ἀφ' ἡμῶν ἀμύμων ποσῶσθαι, ἐπὶ τῶν ποσῶσθαι
 ποσῶσθαι σοὶ ἔργων, γέγραπται ποτήριον ἐν χεῖρ
 κυρίου ἔστι οἶνον ἀκράτω πλήρες κεκερασμένον·
 καὶ ἐκείτω ἐκ τῶν εἰς τῶν ποσῶσθαι, ἐκ τῶν ἐν τῇ ἀ-
 κράτω, εἰς τὸν δεξιᾷ· ὅσοι γὰρ ὄσαν διώσθαι
 ποσῶσθαι τῶν ἀγαθῶν ποτήριον, ὡς ἢ μὴ οἶνον
 ἀγαθῶν ἔργων ποσῶσθαι· ἢ τῶν διώσθαι ποσῶσθαι
 μόνον τῶν ἀμύμων ποσῶσθαι ποτήριον, γέγραπται
 γὰρ σοὶ πῶς ποσῶσθαι ποσῶσθαι· ὅσοι τῶν ἐκείτω ἐκ
 τῶν εἰς τῶν ποσῶσθαι τῶν ἀναλογίαν τῶν ἔργων σε
 κινῶσθαι σοὶ ὁ θυμὸς, καὶ ἢ κολάσιον, ἢ τῶν ποσῶσθαι
 ὄσαν ποσῶσθαι τὸ τὸ κολάσιον ἢ σοὶ, ἢ δριμύτητος
 καὶ ὄσαν ποσῶσθαι τῶν ἀναλογίαν γὰρ, ὡς
 ποσῶσθαι τῶν ἀμύμων ποσῶσθαι συγκεινομένων
 τῶν ἀγαθῶν ἀμύμων ποσῶσθαι, ἢ τῶν ἀμύ-
 μων ποσῶσθαι ὄσαν τῶν ποσῶσθαι τῶν ὄσαν ποσῶσθαι
 ποσῶσθαι ἐκείτω τῶν ἀμύμων ποσῶσθαι· εἰ μὴ καλὸς καὶ ἀγαθὸς ἢ ἔσται, γέγραπται ποτήριον σωτη-
 ρίον λήψομαι, καὶ ὄσαν ποσῶσθαι κυρίου ὄσαν ποσῶσθαι· ὄσαν ἐν ἀσπίδι, εἴπω καλὸς, εἴπω μνηστῆρα πλη-
 ρωθήσεται οἶνον, καὶ καὶ τῶν ὄσαν ποσῶσθαι τῶν ἀσπίδι οἶνον βλαστήσεται εἰς τὸ ἀσπίδι καὶ τὸ λόγον
 τῶν ἐκείτω ὄσαν ποσῶσθαι ἀσπίδι· ἢ λαὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ εἰς τὸ ἀσπίδι, καὶ ἢ ἀλλο ποσῶσθαι
 ἢ λα· ἀλλ' ἀπῶσθαι ἀσπίδι οἶνον πληρωθήσεται· εἴπω διδάσκει ἀφ' ἡμῶν ποσῶσθαι, ὄσαν καὶ
 ὄσαν ποσῶσθαι, ἐν τῇ ἱερῶν τῶν ποσῶσθαι καὶ ἐν τῇ ἱερῶν, ποσῶσθαι οἶνον μνηστῆρα πληρωθῶν ὄσαν τῶν ἀσπίδι

sus enim latificans Discipulos meracum eis
 poculum propinat, & dicit: Accipite & bi-
 bite: Hic est sanguis meus qui pro vobis effunde-
 tur in remissionem peccatorum. Hoc facite, quo-
 tiescumque bibetis, in meam commemorationem.
 Et: Amen dico vobis, non bibam illud amodo,
 donec bibam illud vobiscum novum in regno
 Dei. Vides calicem Novi Testamenti? vides
 calicem suppliciorum quem supra exposui-
 mus, vini meri plenum esse? Est & alius ca-
 lix, qui pro compensatione bonorum actuū,
 seu malorum tibi miscetur & traditur. In-
 tellige enim mihi eos qui penitus à pietate
 discedunt, & ex omni parte religioni ad-
 versantur, in tantum vt fortuitu, & pecu-
 dum more vivant, bibentes calicem vini
 meri, quem de Hieremia libro protulimus:
 eos vero qui non penitus recesserunt, sed
 cum sint peccatores, & indigni iudicentur
 calice Novi Testamenti, & faciant sæpe bo-
 na opera, sæpe contraria, bibentes calicem
 mero mixtum. Inclinauit enim Deus ex hoc in
 illud. Quid est quod ait; ex hoc in illud? duo
 pocula video. Inclinauit ex hoc in illud, ve-
 rumtamen factus ipsius non est exinanita. * Amo-
 do adverte calicem bonorum operum in
 vna manu Domini. Sin autem pateris ali-
 quid me audacius dicere, sit in dextrâ manu
 ejus calix virtutum, sit in sinistra vitiorum.
 Cum igitur cœperis propter peccata tor-
 queri, quia & bona opera fecisti, calix in
 manu Domini est vini meri plenus mixto, &
 inclinavit ex hoc in illud: id est de eo qui
 erat in dextera, in illum qui in sinistra con-
 tinebatur. Neque enim potes bonorum
 tantum calicem bibere, quasi bona tan-
 tummodo feceris: neque tursum peccato-
 rum tantum, quia & bona aliquando gessi-
 sti. Idcirco inclinavit ex hoc in illud, vt
 juxta compensationem operum tuorum
 miscetur tibi supplicium aquatius, seu me-
 racius, & secundum merita tua; aut obtun-
 datur ira divinæ aculeus, aut exacuatur. Si
 vero bonus fueris, & Dei mandata servave-
 ris, attende quid dicas: Calicem salutaris ac-
 cipiam, & nomen Domini invocabo. Omnis
 igitur vter, sive bonus, sive malus, imple-
 bitur vino qualitatis suæ, nec oleum mitti-
 tur in eum, aliudve quid liquens, nisi Sodo-
 morum, aut Sorec. Deinde docet interim, vt
 literam sequamur, propter eos qui pecca-
 verunt in Hierusalem, & in Iudæâ illo tem-
 pore morabantur, quali vino istiusmodi

Matth. 26. 17.

1. Cor. 11. 24

Matth. 26. 28.

Psal. 74. 5.

* MSS. R. animad- uerte

Psal. 115. 23.

* καὶ ἐπὶ τῶν ἱερῶν

* ἢ ὄσαν ποσῶσθαι

* ἢ τῶν ἀμύμων ποσῶσθαι

utres implendi sunt. Sequitur enim : si di-
 xerint ad te : Numquid cognoscetes non co-
 gnoscimus , quia omnis vter implebitur vino ?
 dices ad eos : Hæc dicit Dominus : Ecce ego im-
 pleo omnes inhabitantes terram istam , & Reges ,
 & filios David qui sedent super sedem ejus , &
 sacerdotes ebrietate. Nulli parcit qui punitur-
 us est peccatores. Non quia Prophetes , non
 quia Sacerdos quis vocatus est , à supplicijs
 liberabitur. Hæc autem de illis commemoran-
 tur , ut ait Apostolus , scripta sunt propter nos ,
 in quos fines sæculorum de venerunt. Si quis er-
 go & in his sacerdotibus , in nobis dico
 Presbyteris , five in his qui circumstant po-
 pulum Levitis , idest * Diaconibus , pecca-
 verit , sustinebit supplicium quod nunc per
 Prophetam Dominus comminatur : quo-
 modo è contrario quædam sunt sacerdotales
 benedictiones , de quibus Deo tribuen-
 te , post istius loci expositionem , cum ad
 Numerorum librum ventum fuerit , dispu-
 tabimus : Ibi quippe de Sacerdotibus quæ-
 dam scripta sunt : Et Sacerdotes igitur , &
 Prophetas , & Judam , & omnes habitantes
 Hierusalem testatur Deus de vino inebriandos ,
 & dispergendos virum à fratre suo , & patres à
 filijs. Quæ quidem (ut mihi videtur) lic sunt
 intelligenda : Iustus quidè congregat Deus
 & peccatores separat. Denique idcirco
 quamdiu non sunt commoti ab oriente homi-
 nes , non sunt dispersi. Quando autem
 sunt moti ab oriente , & ait homo ad proxi-
 mum suum : Venite , edificemus ci vitatem , &
 turrem , cujus caput pertingat usque ad cælum ;
 Deus locutus est , dicens : Venite , descenda-
 mus , & confundamus ibi linguas eorum. Et post
 pusillum subinfert : Et dispersit eos Deus inde
 à facie omnis terre. Populus quoque Israël
 antequam peccaret , in Iudæa erat ; post
 peccata in vniversum orbem dispersus est.
 Tale mihi quiddam & de bonis hominibus
 intellige. Est quædam Ecclesia primitivo-
 rum , eorum scilicet qui conscripti sunt in
 cælestibus , vbi mons Sion , & civitas viven-
 tis Dei Hierusalem cælestis. Beati qui illuc
 congregabuntur. Peccatores autem divi-
 dentur ab invicem , ut etiam in hoc excru-
 ciatione pariter torqueantur. Scio quosdam
 Reges , eos qui imperio suo insidiati sunt ad
 desertas insulas deportare solitos , & pro
 magnis supplicijs hoc iubere , ne in vno lo-
 co exilij * penuriam sustineant ; sed in aliam
 partem orbis vxor , in aliam liberi extermin-
 entur , ut ne in calamitatibus quidem suis

τάτους τὸς ἀμάρτανους ἡ γέγραπται γὰρ ἔαι αὐ-
 τῶσι πῶς σι . μὴ γινόντες ἐ γινώσκοντες , ὅτι
 πᾶς ἀσπὲς πληρωθήσονται οἶνος ; καὶ ἐρεῖς πᾶσι
 αὐτοῖς . πᾶσι λέγει κύριος . ἰδὲ ἐγὼ ἀπὸ τῆς πα-
 τῆς τῶς κατωκελευσάτω γῆν ἑσθῆν , καὶ τὸς
 βασιλεῖς τῶς κερήμεῖς ἡδὲ τῶ δαβὶδ ἕπι
 δεξῆς αὐτοῦ , καὶ τὸς ἱερεῖς . ἐσθῆντος φεῖεται ὁ
 μόνων κολεῖται . Οὐκ ἐπὶ παροφῆτες πῆ
 ἐχρημάσιν , ἐχρὶ ἡ ἀμάρτανια , ἐ πληρω-
 θήσονται τῶν λέγεμένων ἀπὸ αὐτῶν . Οὐκ ἐπὶ ἱερεῖς
 πῆ ἐχρημάσιν , καὶ ἰδὲ ἐν ἑσθῆντος οὐκ ἔστι
 τῶς ἡχρὶ πμωτέρας πῶν τῶ ὄλον , φεῖεται
 αὐτοῖς ὁ θς , ὡς αὐτῶν μὴ κολεῖται ἀμάρ-
 τήσαντα . τῶ ἡ πῶ ἐκείνων ἀναζητησάμεθα
 φησὶ ὁ ἀπόστολος , ἐργάφη δὲ ἡμᾶς , εἰς ὅς τῶ
 πῆ τῶν ἡρώων κατήντησαν . εἰ πῆ ἐν καὶ ἐ τῶ
 πῆ τῶς ἱερούς . δείκνυμι ἡ τῶς παροφῆτες
 ἡμῶς . ἡ ἐν τῶτοις πῆς πῆς ἐρεκῆσι τῶ τῶν ἀδ-
 τῶς . λέγει ἡ τῶς ἀσπὲς . ἀμάρτανι , ἐξ
 τῶν τῶν τῶν κῆσαν . ὡς πάλιν διλογίᾳ πῆς
 C εἰσιν ἱερατικῆ , πῆ ἐν θεοῦ διδόντος ἡ μα-
 κρῶν , ἀλλὰ μὴ τῶν ἐξέτασαν τῶ τῶν πῆς
 φησὶ , εἰσὶ μεθὰ ἀναζητησάμεθα τῶν ἀδ-
 μῶν . πῆ ἡ ἱερώων ἐκεῖ πῆ ἀμάρτανι
 καὶ τῶς ἱερεῖς ἐν , καὶ τῶς παροφῆτες , καὶ πῆ
 ἰδὲ αὐτῶν , καὶ πῆ τῶς κατωκελευσάμεθα ἱερούς ἀμάρ-
 τῶν . φησὶ ὁ θεός , πληρῶν μετήσματος , καὶ ἀσ-
 σπικῆ τῶν αὐτῶν , ἀδρα καὶ τῶ ἀδρα τῶν αὐτῶν , καὶ
 τῶς πατῆρας αὐτῶν , καὶ τῶς ἡδὲ αὐτῶν ἐν τῶ
 αὐτῶν . καὶ τῶν τῶ ἡ ἡνωσάμεθα τῶς μὴ δι-
 κῆσι σιμαίγῃς ὁ θεός , τῶς ἡ ἀμάρτανιας ἀσ-
 σπικῆ τῶν ἀσπὲς τῶ τῶν ἡ ἡνωσάμεθα τῶς
 ἀπὸ ἀπατῶν οἱ ἀσπὲς , οὐκ ἰσπικῆσι
 αὐτῶς ὁ θς . ὅτε ἡ ἐκείνησαν ἀπὸ ἀπατῶν ,
 καὶ εἰπὶν ἀσπὲς πῆς τῶ πλησῶν αὐτῶν .
 δεῖτε , καὶ οἰκοδομησάμεθα ἑαυτοῖς πόλιν , καὶ πύρ-
 ρον , ἡ ἡσπὶ ἡ κεφαλῆ ἑως τῶ δεξῆς . φησὶ ὁ
 θεός πῆ τῶ τῶν . δεῖτε , καὶ κατακαίτε συγ-
 χῆσάμεθα αὐτῶν ἐκεῖ τῶν γλάσσαν . καὶ συγ-
 χῆσάμεθα ἑκαστος , καὶ ἐπὶ πῆ τῶ τῶν ἀσ-
 σπικῆ τῶν ἀσπὲς ἡ ὁ τῶ ἡσπὶ μὴ ἀμάρ-
 τάνων μὴ , ἐν τῶ ἡσπὶ μὴ . ἀμάρτανιας ἡ ἀσ-
 σπικῆ τῶν ἀσπὲς , εἰπῆτα ἀπὸ τῶ οἰκῆσάμεθα , καὶ ἡσ-
 σπικῆ τῶν ἀσπὲς . ποιεῖται πῆ μὴ τῶν καὶ
 πῆ τῶν ἡμῶν . ἐστὶ πῆς ἀμάρτανια ἀμάρτανια
 ἀμάρτανια ἐν ἡσπὶ , ὅτι πῆς ὅρος , καὶ πόλις θεοῦ ἡσπὶ ἱερούς ἀμάρτανια ἐπῆσάμεθα .
 οἱ μακρῆσι ἐκεῖ σιμαίγῃς , ἡα ὁμῶ ἡσπὶ . ἀλλὰ καὶ ἐν τῶ τῶν κολεῖται , τῶ μὴ εἰ
 μετ' ἀμάρτανι οἱ ἀμάρτανι . οἰδῆ πῆς ἐν τῶν βίᾳ τῶ τῶν ἀσπὲς βελομῆσι τῶ πῆ
 ἀσπὲς τῶν οἰκῆσι τῶν λυπησάμεθα τῶν βασιλείας , καὶ ἀσπὲς τῶν ἀσπὲς ἐν τῶ τῶ μὴ
 γμῶκα , ἐσθῆτα ἡ τῶ ἡσπὶ , εἰτα ἀλλὰ καὶ τῶ ἡσπὶ . ἡα μὴδὲ ἐν τῶ σιμαίγῃς ἀμάρτανια
 σιμαίγῃς

* MS. R. Z iconibus

14.

Gen. 11. 4.

Gen. 11. 7, 9.

* I f. pcc-
nam

expedit civitati? Si misertus fuerit, revertetur homicida ad pristinum scelus: sin vero in judiciaria severitate permanferit, vnus homo interibit, & vniverfo populo providetur. Sic Deus si pepercit peccatori, & miserans ejus noluerit eum punire pro scelere, quis non accipiat licentiam? quis malorum, qui nunc saltem propter supplicia terrentur, non invadet tempus, vt expleat quacunque voluerit, & praecepta feratur in vitia? Haec autem in Ecclesia saepe accidentia possumus considerare. Peccavit quispiam, & post peccatum postulet communionem. Si ei conceditur quod rogat, in incommodum omnium venia procedit, & laxatis franis sceleribus panditur via. Sin vero cum rationabili deliberatione, non vt misericors, nec rursus vt crudelis iudex, sed & quasi vni providens, & de omnium salute pertractans consideraverit populi damnum in vnus venia, haud dubium est quin faciat eijus vnum de Ecclesia, vt multos falvet incolumes. Age nunc considera mihi & medicum, si cessaverit a sectione ejus vulneris, quod secundum est, si non vflerit id quod indiget cauterio, videlicet propter dolores qui ex talibus remediis consequuntur, quomodo crescat infirmitas, & in deterius vetus humor exuberet. Si vero (vt ita dicam) temerarius ad cultus sectae accesserit, & inuflerit plagam, curat eum qui secatur & vritur, quia paululum severitatis assumpsit, licet visus fuerit aegrotanti ad horam non misereri. Ita & Deus non vnum hominem, sed vniversum curat orbem, coelestia atque terrena, & omnia vbi que dispensat. Et cum hoc provideat, quod vni commodum sit, multo magis providet quid toti mundo conducatur, & hominibus vniversis. Providet quidem & ea quae vni expediunt, verum ita ne vnus utilitas omnium damno sit. Idcirco & ignis aeternus prae paratus est, & gehenna, & tenebrae exteriores: quae omnia non tam ob eum qui puniendus est, quam propter vniverfos homines constituta sunt. Si autem vis hujus rei testem accipere Scripturam, quod in aliorum eruditionem, licet jam desperabiles sint peccatores, & a curatione penitus alieni, torqueantur; audi Salomonem in Proverbiis dicentem: *Pestilente flagellato imprudens callidior erit.* Non eum qui flagellatur dixit callidior futurum, & sapientior propter castigationem suam, sed insipientem a stultitia ad prudentiam converti propter supplicia pestilentis: hoc quippe ex ipso nomine calliditatis significatur, & converti eum a calliditate, dum alios cernit propter ea, quibus ipse obnoxius est, peccata cruciari. Igitur prodest nobis, si tamen digni sumus salute, vt alij in vtilitatem no-

* MS. R. pepercit

* MS. R. vetus

Prov. 19 25

Ανας; ἀλλὰ ἐλεηθεὶς ἂν ὅτι τὰ αὐτὰ ἐπαυλοῦ-
 σται. μὴ ἐλεηθεὶς ὁ ἄνθρωπος μὴ ἀποστασῆται, ὁ
 ὁ κοινὸν βελπηθῆσιν (αὐτὸς ἕως ὅτου εἰς αὐτὸν)
 τὸ ἀμάρταν, καὶ ἐλεησῆται αὐτὸν, καὶ οὐκ ἐπι-
 στήσῃ ὡς μὴ κολάσῃ αὐτὸν. τίς ἂν ἐπιτελέηται
 τῷ φάουλῳ, καὶ ἀφ' οὗ τὸς φόβους τῷ ἐλατ-
 εῖων παυόμενος τῷ ἀμάρτανμάτων ὅτε ἐπιτε-
 λέσται, ἢ χεῖρον ἔσται; τοιαῦτα ἔν τ' ἐκκλη-
 σίας γινόμενα ὅτι ἰδεῖν ἠμάρταν πῆ, ἐδεδίχθη μὲν
 τῷ ἀμάρταν πῆ ἐκ κοινίας, εἰς τὸ ἄλλο ἐλε-
 ηθῆν, ὅτι ἐπιτελέσται τὸ κοινόν, ἀίξεται ἢ ἀμάρταν
 ἐτέρων· εἰς τὸ λογισμὸν ἔχ' ὡς ἀνελεῖται, εἰς
 ὡς ὡς δικασθῆναι, ἀλλ' ὡς σπυροῦ μένος ἐν τῷ
 ἐνός, πλεον ὁ σπυροῦ μένος τῷ πολλῶν πῆ
 τ' ἐνα, σκιστήσῃ πῆ ἐσθρῶν ἐν ἑαυτῷ τῷ ἐν-
 ῶν ἐκ τ' κοινίας τῷ ἐνός ἐν τ' συγκαρτίως τῷ
 ἀμάρτανματος αὐτῷ. διὸ ὅτι παύσῃ ἐκβα-
 λείν τ' ἐνα, ἴτα σάξῃ τῶν πολλῶν· ἴτα μὴ καὶ
 ἰατρὸν, εἰς φεισόμενος ἢ τῷ τέμνειν ὅτι χεῖ-
 τέμνειν, εἰς φεισόμενος τῷ καυτηρίαζῶν ἀφ'
 τῶν πόνοις τῶς ἐκ παλαιότητος τῶς τῶν τοῦ βο-
 θήμασι, πῆ ἔσπον ἢ νόσος ἀίξεται, καὶ χεῖρον
 τῷ. εἰς τὸ πολλοῦ ἐσθρῶν ὅτι σπυροῦ τῷ πῆ
 μὴ ἐν τῷ κείνῳ, σπυροῦ πῆ τῷ μὴ ἐλε-
 σται, ἀφ' οὗ τὸ δικαίον μὴ οὐκ ἐπιτελεῖν, ἐκείνῳ τ'
 καυτηρίαζόμενος, καὶ τ' τεμνομένοι· ἕως ἐν ὁ
 εἰς ἔχ' ἴτα ἀφ' ἐσθρῶν οὐκ ἐπιτελεῖται, ἀλλ' ὅλον τ'
 κείνον οὐκ ἐπιτελεῖται, πῆ ἐν τῷ ἔσθρῳ, πῆ ἐν τῷ
 γῆ πανταχῶς ἐσθρῶν, σπυροῦ ἂν τὶ συμφείρει ὅλον
 τῷ κείνῳ, καὶ πῆ πῆς ὅσι ἐν τῷ δωματίον.
 Δοκασθῆναι καὶ τὸ συμφείρει τῷ ἐνός, ἢ μόνον ἴτα
 γῆ τῶν ἐπιτελεῖται τῷ κείνῳ πῆ τῷ ἐνός συμ-
 φείρει· ἀφ' οὗ τῶν καὶ πῆ ἀμάρταν οὐκ ἐπιτελεῖται,
 ἀφ' οὗ τῶν καὶ γένηται ἢ κείνῳ, ἀφ' οὗ τῶν ἐσθρῶν
 πῆ καὶ σπυροῦ ἐξώτερον, ὡς χεῖρα ἢ μόνον ἀφ'
 τ' κολάσόμενος, ἀλλὰ μάστιγα ἀφ' οὗ κεί-
 νῶν· εἰς τὸ ἐλεῖται πῆ χεῖρα μᾶλλον λαθεῖν,
 ὅτι καὶ εἰς ἐτέρων παύσῃ οἱ ἀμάρταν οὐκ ἐπι-
 ζονται, καὶ ὅτι ποτὶ ἀπυροῦ μόνον ὡς πῆ
 δεκαπέντε· ἀκούε σπυροῦ ἐν τῶν πασι-
 μίας λέγοντος· λοιμὸν μαστιγῶν ἀφ' οὗ
 πασιμίας ἐσθρῶν· ὅτε αὐτῶν τ' μαστιγῶν
 εἰπῆσθαι πασιμίας ἐσθρῶν ὅτι σπυροῦ πῆ
 τῶν μαστιγῶν· ἀλλὰ τ' ἀφ' οὗ ἀφ' οὗ μετα-
 βάλλειν ἀπὸ ἀφ' οὗ εἰς φεισθῆσαι ἀφ' οὗ
 σπυροῦ μᾶλλον τῷ λοιμῶν μαστιγῶν· τῶν γὰρ
 σπυροῦ ἐκ τῶν ὀνόματος ἐλεῖται ἢ πασι-
 μίας· καὶ μεταβάλλει ἀφ' οὗ τῶν ἐλεῖται ἢ
 μαστιγῶν ὁ ἀφ' οὗ· οὐκ ἐν συμφείρει ἢ μόνον,
 εἰς τὸ σωτηρίας ἀίξιοι γῆ μᾶλλον δι' αὐτῶν κολά-

τ. 1. 19

ζωών, ἢ ἄλλων χόρσας· καὶ ὡς σκευή·
 καὶ ὁ πῶς ἀπώμα τῆ ἰσχυρῆ τῆ σωτηρία ἡ
 ἐπιών. ἕως σωσιότη ἢ κλάσας τῆ ἰτέρων σω-
 τηρία. Διὰ τὸ ἀγαθὸς ἂν ὁ θεός φησιν. ἢ
 φέισμα, καὶ οὐκ οὐκίρησά ἀπὸ Διὰ φησιν
 αὐτῶν. ἀπειργαζαμένους δὲ τὸ ἐνός κερταλάς,
 ἰδαμὸν καὶ ἕτερον τήμας διδάσκει· ἀκούσατε, καὶ
 ἐνωτίσαθε, καὶ μὴ ἐπαύρεσθε, ὅτι κύριος ἐλά-
 λησεν· δότε τὰ κείρια θεῶ ἡμῶν· δόξαν αὐτοῦ τῶ
 συσχετάσθαι, καὶ πῶς τῶ αὐτοῦ ἴα τὸς πό-
 διας ἡμῶν ἢ ὅρησκει τὴν· καὶ αἰαμῶνιτε εἰς B
 φῶς. καὶ οὐκ οὐκίρησά, καὶ τὴν ἰσχυρῆ εἰς
 σῶσις· ἢ αὐτῶν μὴ ἀκούσθαι, κεχυμένων κλαί-
 σθαι ἢ ψυχῆ ἡμῶν ἀπὸ αὐτοῦ πῶ ἕτερος. καὶ
 κηραῖσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν δακρυα, ἢ ἴσπ
 σκευήσιν ὁ πόριον κείρια· τῶν αὐτῶς
 βλάσται ἀκούσθαι, καὶ ἐνωτίσασθαι, ὅτι ἀ-
 κούσθαι, ἢ τε τῶ ἀκούσθαι αὐτῶς μένον, ἢ τε
 τῶ ἐνωτίσασθαι. ἢ φησιν· ἀκούσατε, καὶ
 ἐνωτίσαθε· ἢ τε μὴ τῶ αὐτοῦ αὐτῶς
 μὴ ἐπαύρεσθαι, καὶ διδάσκει ὁ ποιητῶν· τί ἔν
 ὁ ἀκούσθαι, καὶ τί ὁ ἐνωτίσασθαι ἀπὸ αὐτῶς
 ἢ λέξασθαι κηραῖσιν αὐτῶν· ὁ ἐνωτίσαθε εἰς τῶ
 αὐτῶ δέξασθαι, καὶ ὁ ἀκούσατε αὐτῶς ἀπὸ Διὰ
 σολῶ λέξασθαι τῶ, ἐνωτίσαθε, μὴ ποτὶ ἔστιν,
 εἰς τῶ Διὰ φησιν δέξασθαι· καὶ ἔπι τῶ λέξο-
 μένων ἐν τῶ γοαφῶς, ἢ μὴ ἔστιν ἀπὸ τῶ πῶ
 καὶ μυστικῶς. ἢ ὁ αὐτῶν χηραῖσιν τῶς νο-
 σι· αὐτῶ μὴ τῶ ἀπὸ τῶ πῶ ἀκούσθαι, καὶ χη-
 ραῖσιν εἰς ἰσχυρῆς διωαμῶν ὀφειλῶν τῶ ἀκού-
 σθαι, τῶ· ἐνωτίσαθε· ὅτι ἐν τῶ γοαφῶ
 εἰς ἐξέτασθαι, ἐρῶν δὲ κείρια ἡμῶν οἱ πῶ
 πῶ τῶ· τῶ μὴ ἀκούσθαι, τῶ τῶ ἐνωτίσαθε
 διὰ τῶ· ἐπὶ ἰσχυρῆς αὐτῶν, καὶ ἐνωτίσαθε
 αὐτοῦ αὐτῶ· καὶ μὴ ἐπαύρεσθαι· πῶς γὰρ
 ὁ ὁ αὐτῶ ἰσχυρῆ τῶ τῶ τῶ· καὶ ὁ αὐτῶ τῶ ἐν
 τῶ λέξασθαι· μάθετε ἀπὸ ἐμοῦ ὅτι αὐτῶς εἰ-
 μι, καὶ ταπεινὸς τῶ καρδίᾳ. καὶ ὀφειλῶν αὐτῶ
 παυσι τῶ ψυχῆς ἡμῶν, διδάσκει ἡμῶς ὁ μὴ
 ἐπαύρεσθαι· μὴ γὰρ τῶ ἄλλων αὐτῶ πῶ
 καὶ τῶ τῶ τῶ τῶ ἀμῶν τῶ πῶ ἐν ἡμῶν ἔστιν,
 ὅτι μὴ γὰρ πῶν ἀλόγως ἐπαμῶν, καὶ ἐφ'
 ὦν ὁ αὐτῶ τῶ πῶν ἐπαύρεσθαι χηρῶ, ὅτι μὴ
 μὴ πῶν ὀφειλῶν, ὅτι ὀφειλῶν τῶ ἐφ' ὁ ἐπαμῶ-
 μέν, ἢ μὴ ὁ αὐτῶ καὶ ἐπὶ ὁ αὐτῶ τῶ ἐπαύρε-
 σθαι· ὁ ὁ λέξασθαι ἕως σαφῶς· εἰσὶ πῶς
 ἐπαμῶν, ὅτι εἰσιν ἡμῶν ἡμῶν, καὶ ὅτι
 ἡμῶν εἰσιν ἡμῶν ἀπὸ χηραῖσιν ἀξιομάτων με-
 γάλων. οἱ ποιητῶν τῶ ἀπὸ αὐτῶ τῶ αὐτῶ.

Astram torqueantur. Et quomodo vtile fuit
 peccatum Israël in salutem Gentium, sic
 utilis est quorundam poena aliorum saluti.
 Et ideo bonus & clemens Deus: Non par-
 cam, inquit, & non miserebor ab interitu eo-
 rum. Circumscripto autem hoc capitulo,
 videamus subsequens Scriptura quid do-
 ceat: Audite & auribus percipite, & nolite ex-
 tolli, quoniam Dominus locutus est. Date Domi-
 no Deo vestro gloriam priusquam obscuret, &
 priusquam offendant pedes vestri super montes
 tenebrosos, & sustinebitis lumen, & illic um-
 bra mortis, & ponentur in tenebras. Si non au-
 dicritis occulte plorabit anima vestra à facie con-
 tumelie, & deducunt oculi vestri lacrymas, quia
 contritus est grex Domini. Eisdem vult audi-
 re, & auribus percipere, non contentus, ne-
 que auditione solummodo, neque aurium
 perceptione; propter quod ait: Audite &
 auribus percipite, & quod his majus est, nolite
 extolli, & reliqua quæ sequuntur. Quid est
 ergo audire, & quid est auribus percipere, ex
 ipsis sermonibus consideremus. Auribus
 percipere est (vt mihi quidem videtur) au-
 ribus quæ dicuntur audire. Quod autem
 precedit, Audite, si ad distinctionem eius
 præcepti dicitur, * quod postea inferitur, au-
 ribus percipite, hoc imperat vt in mentem &
 sensum ea quæ dicuntur, excipiant. Neque
 verò hoc solum in loco, sed in omni Scri-
 ptura sunt quadam & facilia & prompta ad
 intelligendum, quæ statim vt lecta fuerint,
 vtilitatem legentibus tribuunt. Sunt alia
 secretiora & ineffabilia, & (vt ita dicam)
 quibusdam obscuritatibus involuta. De his
 igitur quæ latent & expositione indigent,
 arbitror nunc dictum esse: Audite: de his
 autem quæ sine scrupulo interpretantis au-
 ditori commoda sunt: Auribus percipite. Per-
 curramus vniversas Scripturas, & probati
 nummularij effecti dicamus, hoc audire de-
 bemus, hoc auribus percipere. Denique
 cum audierimus & perceperimus auribus
 quæ dicuntur, non elevemur: Omnis quippe
 qui se humiliat exaltabitur: Et Salvator no-
 ster, dicens: Discite à me quia mihi sum, &
 humilis corde, & inuenietis requiem in ani-
 bus vestris: docet nos ne extollamur. Nam
 cum multis vitiis genus vexetur humanum,
 hoc peccato vel maximè premitur. Nec
 vnus est modus superbia. Alius irrationali-
 biliter, & stultorum more in iis effertur, quæ
 magis pudore digna sunt, aut certè modum
 elationis excedit. Alius quasi verisimula-
 tione seductus super iis elevatur, quæ sibi
 digna gloria putat, cum & in talibus peri-
 culosum sit gloriari. Exemplum assumam,
 quo fiat manifestius. Sunt quidam in eo se
 jactantes, quia filij regum sunt, & nobili
 familia nati. Istiusmodi homines ne um-
 bram quidem & imaginem elationis suæ

* κ. ἐκεί-
νῳ

* MSS. R.
vt postea
inferat

Luc. 18 14:
Matth. 23.
29.

νόσοις ἔν, ὅτι ἀδύνατον τὸς ἀπᾶς φων. **A**
 ἑστῆς, ἡ βυσσίδαίους τῆς δαρσῆς τῆς ἐκ-
 εστις, καὶ μετόχους ἡμετέρας πτωχότητος ἀγίης,
 καὶ χαλῶν ἡδοναίμων ἡθεοῦ ῥῆμα, διὼμαίς τε
 ῥῆματος ἀγίης, καὶ ῥῆμα πεισῆς, πάλιν
 ἀνακαίψεν εἰς μετανοίαν, ἀδύνατον ἑστῆς ἐν
 ἑαυτοῖς τῷ ἑοῦ τῷ θεοῦ, καὶ ῥῆμα δειγματικῶν
 ῥῆμα. πάντα ῥῆμα ἡμετέρας, ἵνα μὴ καὶ ῥῆμα ἡμετέρας
 λέγῃται τὸ τίς φείσεται ἐπὶ σοὶ ἱερουσαλήμ; καὶ
 τίς σκυδεσπῶσθ' ἐπὶ σοὶ; ἢ τίς ἀνακαίψῃ
 ἑρωτάσῃ εἰς εἰρήνην σοὶ; καὶ πῶς ἐκατέσθην ἢ
 ἑρμηνείας τῆς ἱερουσαλήμ ἀρῆσθ' ἢ ὁ ἕξος. σὺ
 ἀπεσῆφθης με, ἡ γὰρ κύριος, ὁπίσω πορεύσῃ.
 ὅτι ἀπεσῆφθης με τὸ ἕν τῷ θεοῦ. καὶ ῥῆμα ὁ
 ἀπεσῆφθης τὸ ἕν τῷ θεοῦ, ἀπεσῆφθης τὸ
 θεοῦ. τί δὲ καὶ λέγῃ; καὶ ἐπιπέδον ἀπεσῆφθης ἢ
 ἱερουσαλήμ, ἐν τῇ ἰουδαίᾳ τῷ χριστῶν ὁτιθέσθαι.
 σκυδεσπῶσθ' ἑκάστος τῶν ἰουδαίων σκῆπτρον.
 ῥῆμα τῷ ὁπίσω πορεύσῃ. ἢ γὰρ ὅτι ὅτι ὁπίσω
 ἐπορεύσθαι, ἀλλὰ ἑμπαροῦσθαι. νῦν δ' ὁπίσω πο-
 ρεύσθαι. καὶ ἐσῆφθης τῆς καρδίας εἰς ἀ-
 γνῶστον, δὲ ἄλλο ἐπὶ ἵνα ὁπίσω πορεύσθαι. ῥῆμα
 ἢ τῷ τῷ θεῷ, ὁπίσω πορεύσθαι, ἢ τί τὸ ἑμπαρο-
 ῦσθαι ἐπακτείνεσθαι ἢ τῷ ῥῆμα ἡμετέρας ὁ δὲ ἕξος
 τῶν ἑμπαροῦσθαι ἐπακτείνεσθαι, ἢ ὅτι ὁπίσω ἐπι-
 λαμπρῶσθαι ὅσον ἐπὶ ἐναντίας τῶν διχῶν ῥῆμα
 κείμων, ἢ ὅτι ὁπίσω μέμνησθαι, καὶ τῶν ἑμπαρο-
 ῦσθαι εἰς ἐπακτείνεσθαι. ἢ ὅτι ὁπίσω μέμνησθαι,
 ῥῆμα κείναι τῶν ἰσοῦ διδάσκοντες καὶ λέγοντες. ἢ
 μὴ ἐσῆφθης εἰς τὸ ὁπίσω ἀεὶ τὸ ἰμάτιον αὐτοῦ.
 ῥῆμα κείναι τῶν ἰσοῦ λέγοντες. ῥῆμα βαλαὴν πῦρ
 χύσῃ ἐπὶ ἄεθρον, καὶ ἐσῆφθης εἰς τὸ ὁπίσω, **D**
 ὅτι τῷ θεῷ τῇ βασιλείᾳ τῷ θεοῦ. καὶ ἐν τῷ τό-
 μῳ δ' ἡ γέγραπται, ὅτι εἶπον οἱ ἀγγέλοι πῶς τῷ
 ἰεζεκιήλ ῥῆμα ἀπὸ σοδομῶν λέω. μὴ ἀπεβλέψῃς
 εἰς τὸ ὁπίσω, μηδὲ εἴς ἐν πάσῃ τῇ ἀπειχάρῃ.
 εἰς ὁ ἕξος σῶζῃ μὴποτε συμπαροῦσθαι ῥῆμα. καὶ
 τῷ τῷ ῥῆμα ῥῆμα ἀγίης ἀγγελοῦ πῶς ῥῆμα
 τῶν. μὴ ἀπεβλέψῃς εἰς τὸ ὁπίσω, ἀεὶ τῶν ἑμ-
 παροῦσθαι ἐπακτείνῃ. καὶ ἀπεβλέψῃς σόδομα,
 καὶ ἐσῆφθης εἰς σόδομα. καὶ ἀπεβλέψῃς πῦρ κα-
 λῶν καὶ τῶν ἀυρῶν, μὴ ἐπιεσῆφθης πῶς
 αὐτοῦ, μηδὲ εἴς ἐν πάσῃ τῇ ἀπειχάρῃ, καὶ
 τῶν πῶς ῥῆμα ἐπιπέδον ἐπιπέδον πῶς ῥῆμα
 μὴ ἀπεβλέψῃς εἰς τὸ ὁπίσω. ὅσον ἀρχεὶ σοὶ πῶς
 ὁ σὺ θῆναι, ἵνα μὴ καὶ τῶν δούλων ἐβελῆς ἀκούσης λέγοντες. μηδὲ εἴς ἐν πάσῃ τῇ ἀπειχάρῃ
 ἢ δὲ γὰρ ἀρεταίμων παροῦσθαι ἐστῆναι ἐν τῇ ἀπειχάρῃ σόδομων. εἰ καὶ σόδομα ῥῆμα εἰσῆφθης
 ἀλλὰ ῥῆμα ἀπὸ τῶν ἑστῆναι ἐν τῇ ἀπειχάρῃ, σῶζῃ εἰς ὁ ἕξος. καὶ πῶς. μὴ ἀπεβλέ-
 ψῃς εἰς τὸ ὁπίσω, μηδὲ εἴς ἐν πάσῃ τῇ ἀπειχάρῃ. εἰς ὁ ἕξος σῶζῃ, μὴποτε συμπαροῦσθαι
 ῥῆμα. εἰ βῆλῃ μὴ συμπαροῦσθαι ῥῆμα σόδομων, μὴποτε εἰς τὸ ὁπίσω ἐσῆφθης, μὴτε εἴς ἐν

cem tibi? Scientes ergo quia impossibile est **Hebr. 6. 4.**
 eos qui semel illuminati sunt, gustaverunt etiam
 donum caeleste, & participes sunt facti Spiritus
 sancti, gustaverunt nihilominus bonum Dei
 verbum, virtuteque saeculi venturi, & prolapsi
 sunt, renovari rursus ad poenitentiam, iterum
 crucifigentes in semetipsis filium Dei, & habentes
 ostentui, omni labore nitamur, ne & de
 nobis dicatur: Quis parceret super te Hierusalem?
 aut quis contristabitur super te? aut quis revertetur
 rogare ea quae in pacem sunt tibi? Ad re-
 liquam autem interpretationem, quod se-
 quitur convenit: Tu averfata es me, dicit Do-
 minus, retro ambulabis. Quia averfata es Filium
 Dei, & per hoc etiam a Deo Patre recessisti,
 retro ambulabis. Quid autem necesse est
 manifesta replicare? Hierusalem quae quondam
 in Iudaea erat, a qua figuratiter univ-
 ersi Iudaei intelliguntur, quia averfata est
 Christum, ideo retro ambulat. Fuit quippe
 tempus quando non ambulaverunt retro: nunc
 vero ambulant, & conversi sunt corde in
 Aegyptum, ut retro ambularent. **Philipp. 3. 13.**
 Quid autem sit, retro ambularent, hinc extendi
 in priora, considera. Iustus eorum quae retro
 sunt obliviscens, in priora extenditur. Peccator
 posteriorum meminit, priora non appetens. Qui
 autem posteriorum meminit, praevincitur in legem
 Iesu dicentis: Ne convertatur retrorsum tollere
 vestimentum suum; Inobediens est dicto ejus:
 Memento uxoris Loth, cum contemnit imperium
 Salvatoris dicentis: Nemo mittens manum
 super aratrum, & respiciens retrorsum, aptus
 est regno Dei. In Lege quoque scriptum esse
 reperimus Angelos ad Loth egredientem de
 Sodomis dixisse: Ne respexeris retro, & ne
 steteris in tota regione: in monte saluum te
 fac, ne forte comprehendaris. Habes & hunc
 intellectum dignum spiritu Dei: Ne, inquit,
 respexeris retro, id est in priora, extende. Dimisisti
 Sodomam, ne revertaris in Sodomam. Dimisisti
 vitia atque peccata, ne regrediaris ad ea. Ne
 steteris in tota regione. Etiam si praecedens
 imperium custodieris, de quo dicitur: Ne respexeris
 retro, non tibi sufficit ad salutem, nisi & consequens
 observaveris: Ne steteris in tota regione; non enim
 expedit incipienti proficere, ut stet in regionibus
 Sodomorum. Et si Sodomam transcendisti, & a
 Satanae regione discedens, incipis liber esse
 supplicij, expedit ut salveris in monte; Ne respexeris
 retro, nec steteris in tota regione: in monte saluum
 te fac, ne forte comprehendaris. Si vis

à Sodomorum ruina non comprehendi, ne convertaris retro, ne steteris in regione eorum, ne ad alia pergas loca, sed cum inde discesseris, ascende in montem in quo solo salus est, nomen Iesu Christi, cui est gloria & imperium in saecula saeculorum, Amen.

Αὐτὸ τῆ ἀπειρήσει σου δὲ μὴ μὴ ἀλλὰ ἀποστρέψου ἢ εἰς τὸ ὄρος. Ἐκεῖ γὰρ ἔστι λόφος σωτηρίας· ἔστι δὲ τὸ ὄρος κύριος ἰσχυρός, ὃ ἔστιν ἡ δοξα καὶ τὸ κράτος εἰς τὰς αἰῶνας. ἀμήν.

HOMILIA XIV. ΟΜΙΛΙΑ Δ.

(juxta Hieronymum XI.)

Εἰς τὸ.

Ab eo loco in quo scriptum est: Non mihi ego mater; vsque ad locum in quo ait: Si conversus fueris, restituum te.

Jer 17. 10. Jerem. 35. 19.

Οἱμοὶ ἐγὼ μήτηρ· μέγχε τὸ ἄλφ' ἵππ' παδὲ λέχη κύριος· εἰ δὲ ἐπιτρέψῃς, καὶ ἀποστρέψῃς σε.

Eodem interprete.

Medici corporum aegrotantibus affluentes, & juxta disciplinam artis suae volentes curare eos qui in infirmitatibus constituti sunt, vident tristitia, in jocunda pertractant, & in alienis calamitatibus moerore proprio conficiuntur: semper enim conversatio eorum in gemitu, semper in curis est, numquam cum letis consortium habent: cum vulneratis, cum his quorum carnes incommodis varijs debilitantur, qui febribus aestuant, qui dolore torquentur, jugi servitio perseverant. Et si quis eorum vult implere medicinam, non indignatur, non obliviscitur propositi artis suae, postquam cum his fuerit quos sermo praefatus est. Haec idcirco in proemio diximus, quia & Prophetae medici quodammodo sunt animarum, & illuc semper ire jubentur ubi languentes sint: Non enim necesse habent sani medicum, sed ij qui se male habent. Quod autem à deliciis aegrotantibus medici patiuntur, hoc sustinent Prophetae ac magistri ab his qui curari nolunt. Odio quippe habentur quasi praecipientes adversum desideria languentium, quia prohibent delicias, & cibis varijs uti eos, qui cum sint infirmi, nolunt escis infirmorum vesci. Fugiunt ergo inobedientes atque languentes medicos, & maledictis atque injurijs repellunt, eaque profusius faciunt, quae faciat quis inimicis & hostibus suis. Abominantur enim eos quasi inimicos venire, quasi id tantum modo desiderantes, quomodo dolores & vitium parsimonia, ex eorum dispositione nascantur; quomodo acutissimo ferro corpora fecerit; & execrantur eos quasi auctores tantorum cruciatuum, & non sanitatis

* MS. R. videntes eos vexari, tristitiantur, in jocunda

Lucas 9. 31.

Οἱ ἰατροὶ τῶν σαρκῶν ἀφ' αὐτῶν τῶν καμνόντων ἐσοῦντες ἐπιιδόντες, καὶ τὸ βόλευμα τῆς τέχνης τῆς ἰατρικῆς, ὁρατοὶ πια, καὶ τὴν κακότητα ἀνδρῶν, ἐπὶ ἀλλοτρίαις συμφοραῖς καρπῶν αὐτῶν ἰδίαις λύπαις, καὶ ἐστὶν αὐτοῖς ὁ βίος αὐτόντων ἐν ἀπειρήσει· σὺ δὲ ποτε γάρ εἰσι οὐκ ἔχοντων ἀλλ' αὐτοῖς μὲν τῆς τελευτῆς. μὲν τῶν νομαῶν ἐργάτων, μὲν τῶν πεπληρωμένων πυλῶν, πυρετῶν, νόσων ποικίλων· καὶ εἰ βύβλησις τῆς γείλασθαι πλὴν ἰατρικῶν, οὐκ ἀνακατήσθαι, σὺ δὲ ἀμελήσθαι τῶν βελήματων τῆς τέχνης, ἢ ἀνέληθεν, ἐπ' αὐτῆς μὲν τῶν πτωχῶν ὡς περιεργηθεῖν. τὸ πᾶν δὲ μοι τὸ περιεργηθῆναι λέγεσθαι. Ἄλφ' ὅτι τὸς περιεργηθῆναι τῆς ἰατρικῆς ἵππ' καὶ αὐτοῖς περιεργηθῆναι ὡς οἱ διείδημοι θεραπευτῆς· ἐγὼ γὰρ καὶ ἐχρῆσθαι οἱ ὑγιαινοῦσι· ἰατροὶ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἐχρῆσθαι· ὁ αὐτὸς γὰρ καὶ οὐκ ἔστιν ἰατροῦ ἀκατάστατος καμνόντων ἰατροῦ, ποτε πάροισι καὶ οἱ περιεργηθῆναι καὶ οἱ διδάσκαλοι· ποτε τῶν ἐβουλομένων θεραπεύεσθαι. ἐπεὶ δὲ γὰρ μετὰ τῆς ἰατρικῆς, ὡς ἀφ' αὐτῶν τῶν καμνόντων· ὡς καλυπτοῦσι, καὶ τὸ περιεργηθῆναι ὡς αὐτοῖς, τὸς καὶ ἐν νόσῳ βουλομένοις μὲν τῶν ἀξίω τῶν νόσῳ χαμνόντων· φέρονται οὖν οἱ ἀκούστοι τῶν καμνόντων ἰατρῶν, πολλαὶ αὐτοῖς καὶ λυθιρμῶν καὶ κακῶν νοσητικῶν αὐτοῖς, καὶ πᾶν ὅτι ποτε ποιοῦντες ὁ ποιητικὸν αὐτῶν ἐχθρῶς ἐχθρῶν. ἐπιλαθῆναι ποτε γὰρ εἶπεν ὡς φίλοι, περιεργηθῆναι ἀφορῶντες εἰς τὸ ἐπιπονοῦντες ἀφ' αὐτῶν, εἰς τὸ ἐπιπονοῦν ἀπονοῦντες.

δὴν ἰατροῦ πωλητῆς, οὐκ εἰς τὸ τέλος τὸ μὲν τῶν πόνων, καὶ μετὰ τὸν ὡς πατῆρας πόνων μέντοι, καὶ τὸ πόνων φερόντων ἐπὶ ὑγιαινοῦσι τῶν ἰατροβουλομένων· ὁ γὰρ ἰατροῦ ἐκείνου, εἰ καὶ ποικίλοι

καὶ εἶπεν· οἱμοὶ πάρος ἐγὼ, ὅτι ἀνάσταται χιλι-
 λη ἕξαι, ἐν μέσῳ τῶν ἀκαθάρτων χιλιῶν ἔξου-
 πος ἐγὼ οὐκ εἶμι, καὶ ἡ βασιλεῖα κούριον σαβαώθ
 εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου· καὶ ἀπέσταλθαι, φησὶς
 πρὸς με ἐν τῷ σπέρματι, καὶ ἦλθετο τῷ χι-
 λιώ μου; καὶ εἶπεν· ἰδὲ ἀφ᾽ ἧρας τῆς ἀνομιᾶς
 σου καὶ τῆς ἀμάρτιας σου, ὡς δουλεύθῃ σου πρὸς
 ἐποίησιν· ὕπερον δὲ γέροντος ἀξίως τὸ ἀγία πνεύ-
 ματος ἡσάσας, καὶ ἐπεσφῆθησε· καὶ ἔσ᾽ ἄλ-
 λω ὁ παρ᾽ αὐτῶν πλοῦτος ὡς οὐρανὸς ὁ ἰε-
 ρεμίας ἔτι ἐκ καταργησάντων τὰ πνεύματα τῶν
 πεσοφικῶν κοσμηθῆναι, ἐκ παίδων πεσοφῆ-
 τῶσε· εἰς ἕλενα· ὁ κρινὸν γὰρ παρ᾽ αὐτῶν διηγά-
 με· οἱμοὶ ἐγὼ μήτηρ, ὡς τίνα με ἐζητήσας
 αἰδρα δικαζόμενον, καὶ ἀδικεῖν ὄντων πα-
 ση τῆ γῆ; τὰν περὶ ἐμὸν δὲ πρὸς ἑαλε τὰ πό-
 πα λέγον, ὅτι τῶν ἐλεθρῶν ἔπερσε τὴν μη-
 τερα τὴν σαμαρκίαν, ἀλλὰ πρὸς τὴν μητέρα
 τὴν ἡνωσάντων πεσοφῆσαι· τίς ὁ ἡνωσάντων πεσοφῆ-
 τῶσε; ἡ σοφία τῆ θεοῦ· ἕλενα δὲ ἡ· οἱμοὶ ἐγὼ μή-
 τηρ, ὡς τίνα με ἔπεισε ἡ σοφία; τὰ ὅτι τίνα ἡ
 σοφία καὶ ἐν τῷ διαβόλῳ ἀναγέγραπται, καὶ
 διατρέχει ἡ σοφία τὰ τέκνα αὐτῆς· εἰρήνη δὲ
 οἱμοὶ ἐγὼ μήτηρ ἐμὴ σοφία, ὡς τίνα με ἔπεισε
 αἰδρα δικαζόμενον; τίς εἰμι ἐγὼ, ὅτι τῶν
 γνηθῆναι, ἵνα δικαζόμεναι, ἵνα ἀδικεῖν ὄν-
 ται; καὶ τὰς ἐλεθρῶν, καὶ τῆς ὀπιπλῆ-
 ξεις, καὶ τὴν διδασκαλίαν πρὸς πάντας τὸς
 ἔπι τὸς γῆς· ἵνα ἡ ἰερεμίας τῶν λέγει, ὡς τί-
 να με ἔπεισε αἰδρα δικαζόμενον καὶ ἀδικεῖν
 ὄντων πᾶση τῆ γῆ; ὅτι ἐγὼ διηγήσασθαι ὁ
 πᾶση τῆ γῆ; καὶ γὰρ πᾶση τῆ γῆ διεκρίθη ἰερε-
 μίας· ἡ βίασάντων ἐρῆμον ὁ, πᾶση τῆ γῆ,
 αἰτὶ τῷ, πᾶση τῆ ἰουδαίας· καὶ γὰρ ἔφθανεν ἡ πεσο-
 φησία αὐτῶν πεσοφῆσάντων τὴν πᾶσαν τὴν
 γῆν· μήποτε ὅτι ἐπὶ ἀρχῇ πρὸς τὴν κελίαν
 ἡμῶν ἰσοδὲ χριστὸν εἰρήσασθαι, ὡς καὶ ἐν τῷ
 ἐρῆμον; ἐπὶ ἐσημειώσασθαι τὸ· ἰδὲ τῆ γῆ·
 καὶ σὺ εἰς ἔθνη, καὶ βασιλείας, ἐκείθεν, καὶ
 κατασκάσθαι, καὶ ἀπολλύειν, καὶ οἰκοδομεῖν,
 καὶ καταφυθῆναι· τὸ ὅτι ἐποίησεν ὁ ἰερεμίας.
 ἰσοδὲ ὅτι χριστὸς τῆς πῆς γῆς ἀμάρτιας βασιλείας
 ἐξέρριζωσε, καὶ τῆς οἰκοδομῆς τῆς κακίας κα-
 τίσκαψα, καὶ ἐποίησεν αὐτὴν ἐκείνην τῆ βασι-
 λείαν βασιλεύσασθαι τὴν δικαιοσύνην, καὶ τὴν
 ἀλήθειαν ἐν τῷ ψυχῆς ἡμῶν· ὡς περὶ ἐν κινήσασθαι
 ἔπι τὸ χριστὸν μαῖνον ἡμῶν ἀναφείσασθαι ἡ
 ἔπι τὸ ἰερεμίας· ὡς πρὸς ἡ γῆ καὶ ἄλλα πολλὰ,
 καὶ τῶν παρ᾽ αὐτῶν λεκτέον, πρὸς τὸ· οἱμοὶ, καὶ ὁ
 δυσσημοὶ δὲ δειλάσασθαι ὁ σωτὴρ λέγειν,
 ὅτι παρ᾽ αὐτῶν ἐπέρες ἡ· οἱμοὶ· πεσοφῆσασθαι ὅτι
 ἀπὸ ὁμοσημοῦν λέξασθαι, ἡ πρὸς ἐξ

A niam compunctus sum, quia immunda labia ha-
 bens in medio populi immunda labia habentis
 ego habito, & regem dominum Sabaoth vidi
 oculis meis, & missum est ad me nomen de Sera-
 phim, & tetigit labia mea, & dixit: Ecce ab-
 stuli iniquitates tuas, & peccata tua purgavi.
 * Pristina igitur peccata purgata sunt, & di-
 gnus effectus Spiritu sancto Esaias Prophe-
 tavit. De alijs quoque similia si quaras, re-
 peries. At non talis Hieremias, ab ipsis
 enim cunabulis Spiritu sancto plenus pro-
 phetare orsus est: propter quod ait: (se-
 cundum communem quippe sensum primū
 debemus exponere.) *Hec mihi mater quare me
 genuisti virum qui judicer & discernar ab omni
 terra? Quidam autem hunc locum interpre-
 tans, ait Prophetam non ad matrem cor-
 poralem hanc locutum fuisse, sed ad eam qua
 generet* Prophetas: nec aliam esse ma-
 trem Prophetarum, nisi sapientiam Dei, ad
 quam ait: Hec mihi mater mea: quasi dicat:
 Cur me genuisti, ὁ Sapientia? Filios verò
 Sapientiae & alibi legimus, Scriptura dicen-
 te: Amittit Sapientia filios suos. Hec mihi, in-
 quit, mater mea Sapientia: quasi dicat: Cur
 me genuisti virum qui judicer? Quis ego
 sum qui in hoc natus sum, vt judicer atque
 discernar propter increpationes, propter
 correptionem, propter magisterium, dum
 corrigere nitor habitantes super terram? Si
 Hieremias dicit: Cur me genuisti virum qui
 judicer, & discernar terrae? non possumus
 exponere quid sit, omni terrae; neque enim
 ab omni terra dijudicatur Hieremias, nisi
 forte violenter Scripturam trahentes, dica-
 mus positum esse, omni terrae, pro omni Iu-
 daea. Necdum quippe Prophetia ejus illo
 tempore in univrsam terram pervenerat:
 nisi forte sicuti & in alijs multis locis osten-
 dimus Hieremiam pro Domino nostro Iesu
 Christo positum, sic & in praesenti loco in-
 terpretemur. Annotavimus in principio
 hujus libri dictum: Prophetam in Gentibus po-
 sui te, regna eradicare, & subvertere, & dis-
 perdere, & aedificare, & plantare. Porro Hie-
 remias ista non fecit, sed Dominus meus
 Iesus qui eradicavit regna peccati, & aedi-
 catione nequitiae subversa, fecit in anima-
 bus nostris iustitiam, veritatemque regna-
 re. Quomodo igitur magis illa conveniunt
 Christo quam Hieremia, sic, arbitrator, & alia
 plura, & haec quae nunc dicuntur ad Domi-
 num sunt referenda. Et primo quidem vi-
 dendum est an possit id quod incongruum,
 & blasphemum videtur esse si referatur ad
 Dominum, id est: Hec mihi mater, Salvator
 noster dicere miserans alios. Ad quod prob-
 andum exhibenda sunt testimonia, quae
 manifeste nulli alij apta sint nisi Salvatori:*

* MSS. R.
 Post pri-
 stina igitur pecca-
 ta dignus
 est effectus
 sancto Spi-
 ritu

* MS. R.
 Prophetas
 Dei sapien-
 tiam, nec
 aliam esse
 matrem
 Prophetarum

quomodo videns Hierusalem fleverit super eam, quia dixerit: Hierusalem, Hierusalem quae occidit Prophetas, & lapidas eos qui ad te misisti sunt, quoties volui congregare filios tuos, & reliqua. Nec non & illa quae manifeste à Salvatore dicuntur: Heu mihi quoniam factus sum sicut qui colligit stipulam in messe, & sicut racemos in vindemia, cum non superfit botrus ad manducandum tua primitiva. Heu mihi anima, quia perijt reverens à terra, & qui corrigat inter homines non est. Omnes in sanguine judicantur. Venit enim vt meteret fructus, & quasi stipula in fegeta reperta propter plurimos peccatores, ait: Heu mihi quoniam factus sum sicut qui colligit stipulam in messe. Venit vindemiare botros vuae in hominibus, & in messe sceleribus inventis, dicit: Et sicut racemos in vindemia, cum non superfit botrus vuae ad manducandum primitiva. In alio quoque loco similia his ad Patrem loquitur dicens: *Quae utilitas in sanguine meo, dum descendo in corruptionem? Quid tantopere hominibus profui, qui nec in sanguine meo, quem fudi pro eorum salute, profecerunt? quae utilitas in sanguine meo, dum descendo de caelis, dum venio in terram, dum contumelias affector, dum porto corpus humanum? quid his omnibus dignum inter homines perpetratum est? Quae utilitas in sanguine meo, dum descendo in corruptionem? Numquid confitebitur tibi pulvis, aut annuntiabit veritatem tuam?* Tale ergo est quod in Hieremia dicitur: Heu mihi mater mea, quare me genuisti virum? Non iuxta quod Deus Salvator est, dicit: Heu mihi mater; sed iuxta id quod homo est, sicut in alio Propheta: Heu mihi, inquit, anima mea, quia reverens perijt à terra. Anima autem hominis est quae conturbatur, & tristis est vsque ad mortem, non Verbum quod erat à principio apud Deum, quod numquam moeret, numquam turbatum est, numquam dixit: Heu mihi: neque enim Verbum sustinet mortem, sed homo qui istos patitur affectus, vt saepe exposuimus: *Quare me genuisti, virum qui iudicet, & discernat omni terra? Si consideres vtique Martyres condemnatos, & de singulis Ecclesijs exhibitos ad tribunal, videbis quomodo per singulos Martyres Iesus condemnatur. Ipse enim est qui in perhibentibus divinitati testimonium iudicatur: & hoc fideliter*

Α αμωζουσι άλλα η πα σωτηρ. τινα προποι και εκλαουσι οπι τω ιερσααλημ. κλαυοντες ο σωτηρ οτι ομοι. και κειται εν τω διαγγελιο, οπι ιδων τω ιερσααλημ εκλαουσι οτι αυτην, ο εινω. ιερσααλημ, ιερσααλημ, η δοκτεινισσα τας αεσθητες, και λιθοβολισσα τις απεαλμυνας προς αυτω, ποτακις ηδελσα επισυναγαγιν τα τεκνα σου, και τα εθης. σαφας ο και ταυτα. απο τυ σωτηρος λελεκα εν τω. ομοι οπι εζησθιν ως συνάγων καρμελυ εν αμνητα, και ως επιφυλλίδα εν πυρητα, οτι οπως. σαχος τω φραγιν τα σφαπρινα. ομοι ψυχη, οπι απάλασιν ώς αβεις διαπ τις γης, και ο καρθαεν εν αι θεσποισ υχ. και αρχη. παιτες εις αμματα δικαζουσα. ηλαθε γδ ως συνάγων καρμελυ εις αμνητα να θεσειη. και βι εισκει πολλας αμνηταλδς, και λεγει. ομοι οπι εζησθιν ως συνάγων καρμελυ εν αμνητα, ηλαθε πυρησση καρτων ζωης εν τω αι θεσποισ. βι εισκει πολλα αμνηταματα εν ημιν, ο και οπως σαχος τω φραγιν τα σφαπρινα. φιοι και δλλαθη ο αραπληκιοι τεποισ προς η πα τερα λεγων. τις ωφελεια εν τω αμματα με, εν καρτασθιναι με εις Διφθορα; η ωφελιος τελεκετο τις αι θεσποισ, η αζιον τω αμματα, η εζησθιν και ομοι, ποπι κροισ, τις ωφελεια εν τω αμματα, τα καρτασθιναι με εζησθιν; καρτασθιναι, ηλθεν επι αυ γδ, επεδανα εμνητων Διφθορα, εφορετα σωμα αι θεσποισ, τι αωνη αζιον καρτασθιναι τοις αι θεσποισ; τις ωφελεια εν τω αμματα με, εν τω καρτασθιναι με εις Διφθορα; μη εζομαλογησται σοι γης, η αινασθελει τω αληθειασ; οιστο εν ετι και ο εθα δε σφαπρινα απο τυ σωτηρος λεγόμενον το. ομοι εγω μητηρ, ως τινα μει τεκεσ αδρα; υχ ο θεοσο σωτηρ λεγει το. ομοι εγω μητηρ, αλλ η αι θεσποισ, ως εν τω σφαπρινη. ομοι ψυχη, οπι διαπλαιεν βι ραβεις διαπ τις γης. η ο ψυχη αι θεσποισ τω, Διφ. τω και τεπεσκαση. Διφ. τω και αβι λυπος αυ. ο ο λογος, ο εν αρχη προς η θεον, η τεπεσκαση σκηνος, οτι α λεγαν ο. ομοι. οπι γδ ο λογος επιδελχου διαταπιν, αλλ

Matth. 23. 37.

Micb. 7. 1.

Psal. 59. 10.

Jer. 17. 2.

λα το αι θεσποισ εν τω τω επιδελχου, ως πολλακις παρεσησαμην. ως τινα με ετεκεσ αδρα δικαζουσιν και δεσκαμωσιν εν παση τη γη; εα ιδης μοι τας πανταγδ μαρτυρας δικαζουσιν; καθ εν εζω εν κλησιν παρισταμωσιν τις δικασται; ελ η τινα προποι ιουσος ζεις εν εν εζω τω μητρων δικαζουσα. αυτος γδρ οτι εν τω μερτυρι τη αληθειασ δικαζουσιν. και τω ποσθη αραδελχουσιν, βλεπων οπι η σε φιοισ εν εν σφαπρινη, οταν συς εν φουρακη, αλλ εα τον. η σε πιασιν, οταν συ πιασιν, αλλ εα τον. η σε διασιναι,

ἴαται, ἀλλ' ἐαυτὸν ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ ἤλθετε πρὸς με ἐπίτητον, καὶ δέδωκατέ μοι φαγῶν. ἐδίψων, καὶ ἐποίησα τὸ ὄψωδον καὶν δι-
 χάζεσθαι ζεῖσανός, ἢ δὲ ἀλλό π, ἢ Δψ' ὅς
 ἰδίως ἀμύθητος, ἀλλ' ὅτι ζεῖσανός ἐστὶ, ζεῖ-
 σός ἐστιν ὁ δικαζόμενος· ἐν πάσῃ δὲ τῇ γῆ δικα-
 ζεῖται ζεῖσός ἰσότης· καὶ ἴσασιν ὅτι ζεῖσανός
 δικαζέσθαι, ζεῖσός ἐστιν ὁ δικαζόμενος ἢ μόνον
 ἐπὶ τῶν τῶν δικαστηρίων· ἀλλὰ φέρεται συκκοφα-
 τείσθαι ζεῖσανόν, ἀ πρὸς ἐγκρατῶντων,
 καὶ τότε ζεῖσός ἀδικίας δικαζέσθαι· ὡς τίνα με B
 ἔπεισε ἀδρα δικαζόμενος καὶ ἀδικεῖν ὁμῶν
 ἐν πάσῃ τῇ γῆ; καὶ ἐπὶ ὅτι πρὸς νόμους, πρὸς δι-
 κάζεσθαι καὶ ἀδικεῖν ἐν πάσῃ τῇ γῆ· τίς
 οὐ δικαζέσθαι τὸ ζεῖσανόν λόγον, τίς τὰν ἐσθλόν,
 καὶ ἀπλάς ὅτι ἐξετάζει αὐτόν; τίς ἢ λέγει
 τὰν ἰσοδύναμον πρὸς ζεῖσανόν; τίς τὰν ἐλ-
 λείων; τίς τὰν φιλοσοφῶν; τίς τὰν ἰδιωτῶν;
 πρὸς τὰν ἰσότητος δικαζέσθαι καὶ κείνεσθαι. ἢ ὅτι
 ὅτι μὴ κατὰ δικαζέσθαι, ἢ ὅτι μὴ κατὰ δικαζέ-
 σθαι. ἐὰν γὰρ μὴ κατὰ δικαζέσθαι, πρὸς ἀδικίας C
 γὰρ ἀδικίας αὐτῶν πρὸς ζεῖσανός, εἰσέρχεται
 πρὸς σὲ. πρὸς αὐτοὺς εἰς αὐτόν. ἐὰν ὅτι μὴ πρὸς
 δέξῃ πρὸς ζεῖσανόν ἀδικίας, ὅτι ἐν ἄλλο πα-
 ποίησας ἢ κατὰ δικασίας ἢ ἰσότητος· φθόρον
 ὡς πλάσσειν τὸς ἀδικεῖν, ὡς ὅτι ἀλλο-
 θύονται, Δψ' τὸ μὴ παρὶς θύκων πρὸς λόγον
 ὅτι δίδασκει· ὡς τίνα με ἔπεισε ἀδρα δικαζό-
 μενος καὶ ἀδικεῖν ὁμῶν ἐν πάσῃ τῇ γῆ; ὅτι μὴ
 τέλειον ἀπίστους, κατὰ δικαζέσθαι αὐτόν. ὅτι ὅτι
 ὅτι ἀπίστους, ἀλλὰ ἀμφοτέρωθεν πρὸς αὐτόν, D
 ἀδικεῖν ὁμῶν πρὸς αὐτόν· δύο πρὸς ὁ ἰσότητος ἐν
 ἀδικεῖν, ἢ πρὸς μὴ ἀπίστους κατὰ δικαζέσθαι,
 ἢ πρὸς ὅτι δὴν ἀδικεῖν ὁμῶν· ἐὰν φορέσας ἢ
 εἰκόνα τῶν ἰσότητος ἀποδοῦναι τῶν εἰκόνα τῶν
 πρὸς, ὅτι ἢ γῆ κατὰ δικαζέσθαι αὐτόν, ὅτι ὅτι
 ἐν γῆ ἐπὶ κατὰ δικαζέσθαι· ὅτι ἐν γῆ εἴη ἀδικε-
 κείνοσθαι αὐτόν· ἢ ἴσως μὴ ἐξέλιπον ἐν τοῖς κα-
 ταδικεῖν με· ὁ ἀποδοῦναι λέγει πρὸς τῶν σα-
 πῆτος, ὅτι ἐσαυρώθη ἐξ ἀδικεῖν, καὶ ὁ πρὸς
 φήσας ὅτι πρὸς ἀδικεῖν τῶν λέγει ἐν τῶν· κεί-
 νος τίς ἐπίσθαι τῆ ἀδικεῖν ἢ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων
 κείνος πρὸς ἀδικεῖν ὁμῶν; ἀντιδικεῖν ἐνα-
 τῶν αὐτῶν ὡς παιδίον· ὡς ῥίζα ἐν γῆ δὴ ἀδικεῖν.
 * εἰδοῦν αὐτόν, καὶ ὅτι εἴη εἰδος, ὅτι καλ-
 λος· ἀλλὰ πρὸ εἰδος αὐτῶν ἀπίστους, ἐκλείπειν πα-
 ρὰ τῶν ὅτι πρὸς ἀδικεῖν ὁμῶν· ἀδικεῖν ἐν πλά-
 γῃ ὁμῶν, καὶ ἐν πῶν, καὶ εἰδὼς φέρον μαλακίας· ἐπὶ ἀπίστους τὸ πρὸς αὐτόν ὅτι
 ἀπείκας, ἢ πρὸς ἀδικεῖν, καὶ ὅτι ἐλογίζεσθαι· ἔπειτα πρὸς ἀνομίας ἢ ἡμῶν φέρεται, καὶ πρὸς ἢ ἡμῶν ὁ δυνά-
 τῶν· καὶ ἢ μείναι ἐλογίζεσθαι αὐτόν ὅτι ἐν πῶν, καὶ ἐν πλάγῃ, καὶ ἐν κακῶσθαι· αὐτὸς ὅτι ἐπρὸς αὐτόν.

A cum esurieris, non te sitire, sed semetipsum
 In carcere, inquit, fui & venisti ad me: esu-
 rivi, & dedisti mihi manducare: & sivi & po-
 tasti me. Itaque si condemnatur etiam
 Christianus, non pro alia tamen re, neque
 pro sceleribus suis, sed pro hoc tantum
 quod Christianus est, Christus est qui con-
 demnatur, ex quo efficitur ut in omni terra
 condemnetur Iesus, quotiescunque is addi-
 citur, qui pro eo condemnatur. Non solum
 autem apud iudices seculi, & tribunalium
 potestates Christus addicitur, sed etiam si
 calumniam Christianus ab aliquo patitur,
 & provocetur ad litem, tunc quoque iustus
 dijudicatur injuste: Quasi quem me genuisti
 virum qui iudicet, & discernat omni terra.
 Possumus & aliter intelligere quomodo Ie-
 sus condemnatur, & dijudicetur in omni
 terra. Quis improborum non condemnat
 Christianam religionem? Quis Gentilium
 saltem transitorie non excutit eam? Quis
 Iudeorum non de Christianis loquitur? quis
 de Philosophis? quis de imperitis? Vtique
 Christus condemnatur atque discernitur:
 & ab aliis quidem condemnatur, ab aliis
 non condemnatur. Si autem non condem-
 natur, excipietur; aperies ei ostium, &
 ingredietur ad te; credis in eum, vescetur
 tecum. Si vero de religione audiens Chri-
 stiana non ceperis eam, nihil aliud facies
 quam condemnabis Iesum, ut mendacem,
 ut seductorem in errorem mundum trahen-
 tem. Quasi quem me genuisti virum qui iudicet
 & discernat omni terra. Quicumque penitus
 ei non credunt, condemnant illum. Qui
 autem credunt, & adhuc ambigunt, diju-
 dicant illum. Duo igitur apud homines
 Christus perpetitur: ab incredulis condem-
 natur; ab ambigentibus discernitur. Si por-
 tas imaginem celestis deposita imagine ter-
 reni, non es terra condemnans eum, neque
 in terra tua iudicatur atque discernitur: 1. Cor. 15. 49
 Virtus mea defecit in his qui maledicunt mihi. 2. Cor. 11. 16
 Apostolus loquitur de Salvatore nostro,
 quia crucifixus ex infirmitate sit. Cui Pro-
 phetes similia testatur dicens: Domine quis Esaiæ 53. 11
 credidit auditui nostro, & brachium tuum, cui
 revelatum est? Annuntiabitur coram eo sicut
 infans, sicut radix in terra sitienti. Non est spe-
 cies ei neque gloria; vidimus eum & non habe-
 bat speciem neque formam, sed species eius in-
 honorata, & deficiens circa filios hominum.
 Homo in plaga & dolore, sciens ferre infirmita-
 tem, quia aversa est facies eius, depreciatus est
 nec computatus. Hic peccata nostra fert, & pro
 nobis dolet; & nos existimavimus in doloribus
 eum esse, & in plaga & in vexatione. Ipse au-

1. X. 5

1. X. 5
1. X. 5
1. X. 5

Math. 25.
30.

non scietis, in crassatum est enim cor populi huius. Nec non & illud quod ab Esaia dicitur: *Auferet Dominus à Iudea, & ab Hierusalem validum & validam, gigantem & hominem bellatorem, & iudicem, & Prophetam, & arbitrum, architectum, & sapientem auditorem.* Hac omnia abstulit ab illis Deus, & nobis qui ex Gentibus sumus, si tamen accipere voluerimus, tradidit. *Et thesauros tuos in depredationem dabo, commutationem propter omnia peccata tua in omnibus finibus tuis.* Quod dicit tale est. Ista omnia peccata tua, quae in univertis fines provenerunt, tibi reddita sunt. Nullus quippe finis illius est populi, qui non peccatis eius repletus sit: nec poterat non omnis eius finis peccatis repleri, qui, quantum in eo fuit, interfecit iustitiam, si est Christus iustitia; interfecit sapientiam, si est Christus sapientia; interfecit veritatem, si est Christus veritas. Vnde propter crudeles contra Filium Dei, acclamationes haec omnia perdidit. Surgens Dominus meus Iesus Christus non apparuit ultra interfectores suos, sed tantum credentibus sibi ex mortuis victor ostensus est. *Et dabo te in servitutem inimicis tuis, in terram quam nesciebas.* Servivit populus Iudeorum inimicis suis, & dispersus est in terram quam ignorabat. *Quoniam ignis accensus est in ira mea, super vos ardebit.* Post ista quae exposuimus, & comminationis verba ad populum, ille qui superius oraverat, complet orationem, & prioribus quae sequuntur adiungit: *Tu cognovisti, Domine, memor esto mei, & visita me: innocentem me fac à persequentibus me non in patientia.* Et Prophetes potest hoc dicere, persecutione passus ab his quos increpabat, qui veritate audire nolebant, inimicus quippe eis factus est vera dicens. Potest autem & Salvator hac dicere, usque ad crucem persecutionem passus à populo, *Non in patientia.* Quid est hoc quod ait: *Non in patientia?* hoc est, in patientia longanimis fuisti semper huic populo delinquenti; sed per hoc etiam adversum me erexit temeritatem suam, noli esse longanimis. Et revera non fuit patiens Deus; si enim consideras tempora passionis Dominicae, & ruinae Hierusalem, quando subverta est, videbis quomodo non in patientia abusus sit eis Deus. A quinto decimo quippe anno Tiberij Caesaris usque ad subversionem Templi Dei (quia oportuerat modicum aliquid interesse tem-

πειρωτε, και βλαπτες βλεψατε, και ο μη ιδου-
 τε· επαχρωτη γδ η καρδια της λαου τωτε·
 πεπληρωται η δειρμιδων απο τω ποταμω· ηφ
 αφηλει και εως απο της ιερουσαλης και απο της ιε-
 ρουσαλης ιερουσα και ιερουσα, γιγαντα και
 πολεμιστω ανδρασπον, δικαστω και σωφρι-
 πτω, και σοφωτω, και σοφον αρχιτεκτονα,
 και σωφρι ακροατω. Ταυτα παντα αφειδεν
 ο θεος απο εκλειτων, και εδωκεν διαζηλιος ημων
 υις απο ην ειδου· ταυτα αφη το και της η-
 σαυρος ος εις πορομωυ δωσα, αιπαθηαγμα
 αφη πασας της αμωρτιας ος, και εν πασι υις
 οριος ος· απο η λεγα· αφη της αμωρτιας ος,
 ης επι παντα τα οεια ος εφρακωια· οσον γδ
 ορειον εκεινη τω λαου οστιν, ο αμωρτιας ε πι-
 πληρωσαι· και πως παυ ορειον αιπων οεικ
 ημωμεν αμωρτιας πληρωσαι επ αυβις, ο οσον
 εσπ αυβις αποκτιναιταιν διχοσωων, ει ζη-
 σος διχοσωωη· αποκτιναιταιν τω σοφια, ει
 ζησος σοφια· αποκτιναιταιν αληθειας, ει
 ζησος αληθεια· αφη γδ τω καταδεδωκενησ
 επι παντων των τω θεου, ταυτα παντα απε-
 βαλον, και απωλεσας· και αιμας μη ο και-
 ελος ιουδως εικ κωραν, οεικη εφραη υις απο-
 κτιναιταιν αυτων· η γδ εχομεν εν τη ιουδα οη
 εφραη υις αποκτιναιταιν αυτων, δλλα μωις υις
 πισθωσιν εφραη αιμας απο κωραν· και κατα-
 δωλωσω σε εν πασι υις εχθροισ ος εν τη γη η
 οεικ ηδης· καταδεδωλωσω ο λαου εκεινος εν
 υις εχθροισ, και ζηρονη εν τη γη η οεικ ηδης·
 οη απο εκκερωται εκ τω θυμω μη εφ υμας
 κωθησεται· μη ταυτα η τω λαου ος επι απι-
 λων ην ειρμηδων απος τω λαου αιρωτερωδωα-
 μηρος συμπληρω τω βωλω και σωυ απα-
 φου, υις πορομωυ· ταυτα ος υρωις, κω-
 εις μη οσπη με, και επι οεικη με, και
 αηωσων με απο ην και αδωνικωιται με, μη εις
 μακροθυμιας· και ο σωφριτης λεγεται ταυτε
 δικωμηρος· απο ην ελεγχωμεν, μωδ-
 μηρος απο ην τω αληθειας μη ζηρωιταιν·
 εχθερος γδ ζηροτε τις ακωσιν αληθωων αυ-
 τωις· απο τα η και ο σωτηρ ημων λεγεται, ος η
 εδωρη απο τω λαου, και οσι, μη εις μα-
 κροθυμιας· τι εστι το, μη εις μακροθυμιας;

Isaia 3.

Ierem. 15.

Ierem. 15.

E

εμακροθυμιας· αι επι τω λαου επι υις αμωρτιασιν· επι η υις και εμωδ πεπληρωμωις
 μη μακροθυμιας· και αληθως ο θεος οεικ εμακροθυμιασιν, εα εζωτασιν τως ζηροτες τω
 παθω και τως πωσιω ιερουσαλη, και κατασκαφης τως πολεως, και τωια τρωπον εηκτε-
 λων ο θεος τω λαου εκεινον, επι τω ζηρωι απικτιναισ· οη οη οεικ εις μακροθυμιας επ
 εχθηστω τω λαω· ει η δειλεις, ακωε, απο πεπληρωμωις αυτωις τωβωις και ταυτες επι η
 κωτασι αφω τω ιουδ ποταρωκοιται και δυο πεπληρωμωις ετη· εδης γδ ολιγον πωα ζηρωι σωγ-

χορηθῆναι εἰς μετανοίαν, μάστιγι Δ'θ. τῆς Α
 πικρῆναι μὴ ἰσχυρῶς ἀπὸ τῆς λαοῦ ἐκ τῆς σμικρῆς
 καὶ τῆς τετραπλοῦς τῆς ἰσχυρῆς ἀπὸ τῆς ἀποστόλου
 γὰρ ἡ, ὡς ἔλαβον παρὰ σε οὐκ ἐπιδοῦν ἀπὸ τῆς
 ἀδελφότητος τῆς λόγους σου ἔστιν ὁ κερσφῆτης λέ-
 γων, καὶ ἐξουθενήσῃς ἐφ' οἷς ἔλαβον, ἀπὸ τῆς
 ἀμάρταναν ἀδελφότητος. Φοῖς ἰδὲ, ὡς διέτε-
 λισαί μὴ κτερίζωμι. ἀνεῖδ' ἔπο' ἐν ἑσπέρῳ τῆς
 ἀδελφότητος τῆς λόγους τῆς δι' αὐτῆς λαλήσας
 ἀπὸ τῆς θεοῦ, καὶ βλάστη ἐπὶ τῶν ἀνεπίστατον
 ἐκρηθῆναι ἀπὸ τῆς θεοῦ λέγων. γὰρ ἡ, ὡς ἔλα-
 βον παρὰ σε οὐκ ἐπιδοῦν ἀπὸ τῆς ἀδελφότητος τῆς
 λόγους σου. σιωπῆσιν αὐτῆς. λέγειται κερσφῆ-
 τῆς. ἀλλὰ μάλλον ἀρῶσθαι τὸ. σιωπῆσιν
 αὐτῆς, λέγει μὴ ἰσχυρῶς ἀπὸ τῆς σωτηρίας. σιωπῆ-
 λεια γὰρ ἡ λαοῦ παρὰ τὴν ἱερουσαλήμ καὶ τῶν λαῶν,
 ἐπὶ τοῖς συμπενοῦσι ἐξ ἐπιθυμίας τῆς λαοῦ ἐπὶ
 τῆς σωτηρίας ἡμῶν. μὴ τὰ ἡμεῖς αἰαγῆσθαι Δ'θ.
 ὅτι πολλὰ πεπονθήσας τῆς κερσφῆτης ἐλάττωσας,
 καὶ τῆς λόγους κερσφῆτης, καὶ λαοῦ ἡμῶν τὰ κερ-
 σφῆται ἀπὸ τῆς θεοῦ, ἡσυχάζουσα, τῆς
 ἀκροατῆς παρὰ τῆς βίβας αὐτῆς, καὶ τῆς ἐπιθυμίας
 αὐτῆς, καὶ τῆς ἡμετέρας κερσφῆτης, ἵνα καὶ
 ὁ δυνάστην ἡμῶν, εἰ δὲ λαοῦ, μὴ τῆς κερσφῆτης
 ἐπιθυμίας ὅτι ἐλάττωσας τῆς λαοῦ ἐπὶ
 τῆς βίβας λέγειται. θεοῦ παντοκράτορ τὴν μελ-
 ἰδα ἡμῶν μὴ τῆς κερσφῆτης δὲς. τὴν μελῖδα
 ἡμῶν μὴ τῆς ἀποστόλου τῆς κερσφῆτης δὲς, ἵνα
 διδραχμῶν καὶ μετ' αὐτῆς τῆς κερσφῆτης. τὰ περὶ
 λέγειται, ὅτι ἀδελφότητος τῆς βίβας. διδά-
 με ἰδὲ τῆς τῆς φωνῆς. δὲς ἡμῶν παθεῖν ὅτι πεπὸν.
 Δ
 ἴσθαι οἱ κερσφῆται. δὲς καὶ ἡμῶν μισήσας ὡς
 ἐμισήσας οἱ κερσφῆται. λόγους τῆς δὲς, ἐφ' οἷς
 μισήσας ἡμῶν. δὲς ποσά τῆς κερσφῆτης
 σιωπῆσιν ἡμῶν οἱ ἀποστόλοι. τὸ γὰρ λέγειται.
 δὲς μοι μελῖδα μὴ τῶν κερσφῆται, μὴ πα-
 ρόντα τῆς κερσφῆται, μὴ παθεῖν δὲς, ἀδελφότη-
 τῆς ἐπὶ τῆς λέγειται. δὲς μοι μελῖδα μὴ τῆς
 ἀποστόλου, μὴ γένοιτο ἀπὸ Δ'θ. ἡμῶν παυ-
 λῆ ἀλλοθῆσας εἰπεῖν. ἐν χερσὶν κερσφῆται, ἐν
 E
 πλάγαις ἡσυχάζουσα, ἐν φυλακῆς πε-
 ρισοτέρως, ἐν θανάτῳ πολλῶν, καὶ τῆς ἐξῆς,
 πάντων ἐπὶ ἀδικίας τῶν. εἰ καὶ ἐν τῆς μὴ
 τῆς κερσφῆται γένοιτο, ἔσται τῆς βίβας τῆς κερ-
 σφῆται, ὅτι ἐκ τῆς ἐλάττωσας, ὅτι τῆς ἐπιθυμίας,
 ἐκ τῆς ἐπιθυμίας ἐδικάζουσα, διεκρίναντο, κα-
 πεδικάζουσα. ἐλάττωσας, ἐκρίνωσας, ἐν φόνῳ μαχίμων ἀπεθάνον. πε-
 ρισοτέρως ἐν μηλοῦσας, ἐν αἰσίοις δερμασιν, ἐκρίνωσας, ὁμοθῆται, κακῶν ἡμῶν, ἐπὶ
 ἐρμῆταις πλάγαις, καὶ ὄρεσι καὶ ἀσπλάγαις, καὶ τῆς ὄρεσι τῆς γῆς. ἡ δὲ κερσφῆται, εἰ τῆς λαοῦ τῆς
 ἡμῶν τῆς βίβας τῆς κερσφῆται, ἐλάττωσας, ἐπιθυμίας τῆς ἀμαρτανῶσας, κακῶν ἡμῶν, ἐλά-
 ττωσας, ἐπιθυμίας τῆς; ὡσπερ καὶ ἐπὶ τῆς παρῆταις ἐδὲ γένοιτο τῆς ἐπὶ τῆς ἀμαρτανῶσας τῆς

poris) in patientia dereliquit, propter eos
 qui per signa atque portenta Apostolorum
 credituri erant. Scito quomodo accepi propter
 te opprobrium contemptibus sermones 1.105. Po-
 test fieri ut Prophetes hoc dicat contemptus
 à populo peccatore super his quae predica-
 bat: ait quippe & alibi: Complevi dies meos
 irrisione. Opprobrium ergo patitur ab his
 qui sermones Dei audire contemunt, &
 deprecatur ut Dei habeat auxilium dicens:
 Scito quomodo acceperim propter te opprobrium à
 contemptibus sermones tuos. Consummati eos,
 Prophetes potest hoc dicere, sed magis con-
 venit Salvatore, cujus post passionem venit
 consumptio Hierusalem, interfectio populū
 Iudaeorum. Post haec quia multa passi sunt
 Prophetae propter * legationem verbi, &
 increpationes Dei, quas ad populum pro-
 ferebant, oportet auditores paucis commo-
 neri de vita eorum, atque promissis, & no-
 stra voluntate, ut juxta possibilitatem vi-
 rium si volumus requiem consequi cum Pro-
 phetis, etiam opera eorum facere nitamur.
 Quod autem loquor istiusmodi est: frequen-
 ter in oratione dicam: Deus omnipotens
 da nobis partem cum Prophetis, da cum
 Apostolis Christi tui, tribue ut inveniamur
 ad vestigia vnigeniti tui. Haec loquentes non
 sentimus quae petimus: re enim hoc dici-
 mus: Fac nos sic odio haberi, ut odio habi-
 ti sunt Prophetae, & da nobis verba talia
 super quae persecutionem patiamur: da in
 istas incidere calamitates quas Apostoli sus-
 tinuerunt. Dicere quippe; da mihi partem
 cum Prophetis, nolentem pati id quod Pro-
 phetae, omnium injustissimum est: dicere; da
 mihi partem cum Apostolis, nolentem ex
 affectu Pauli verè loqui; In laboribus pluri-
 mum, in plagis abundanter, in carceribus supra
 modum, in mortibus saepe, & reliqua omnia, est
 iniquissimum. Si itaque volumus requiescere
 cum Prophetis, consideremus vitas Pro-
 phetarum, quomodo ex eo quod increpa-
 bant & arguebant delinquentes, iudicati
 condemnatique sunt, * Lapidati, sceti in
 occisione gladij occubuerunt, circumcinctes in
 melotis & in caprinis pellibus, in egestate, in
 tribulatione & miseria, in solitudinibus erran-
 tes. Eo tempore quo erunt Synagoga plu-
 rima in Israel, nihilominus illi in desertis, &
 montibus, & speluncis, & cavernis petra-
 rum latitabant. Quid ergo est? Si quis vult
 imitari vitas Prophetarum, increpet, arguat-
 que peccatores, statim odium merebitur,

1.105.11
 1.105.17
 1.105.18
 MSS. R.
 legatio-ē
 & incre-
 pationes
 Verbi Dei

1.105.23
 MSS. R.
 H. b. 11. 37.
 in sectarij

μαλλον ανιστασθαι διπλ τω σωνιδειω παυζον. A
 τω, και σοι φιλος εστι, ησθ το εραυτιον ποιων
 εχθρος ημεσων τη μακροτιπη σε. Οτι και
 ησα εν σωνιδειω αυτων παυζοντων. Διπλ δι-
 ραβδωμενω διπλ σωνιδειω χρεος σε. και ο σα-
 πηρ ημεσων ουκ εκαθησιν εν σωνιδειω αυτων
 παυζοντων, διπλ απαντησθαι αυτων. και ση-
 μειον εστι τω εζηηρηται τον σωπηρα διπλ σωνι-
 δειω παυζοντων, το ειρηκεναι αυτων. αφιστασθαι
 υμιν ο οικος υμεσων ερημος. καταλαθοντε ηδ ο
 λογος του θεου το Ισραηλιν σωνιδειω, και αλλο B
 σωνιδειω εν εκκλησιασιν εσονται πεποιηκε τιω
 διπλ η εθνην. και μονας εκαθημενω. και τα
 ρηματα εν αυθη οικουδωμω, οτας πληθος η
 αμφοτερω, και μη εσονται διχαστοι βιαιτα. και
 ως εσθην αποπον εστι φεροντα ο σωνιδειω η
 χαλιας μιμισασθαι η εινοντα. και μονας εκα-
 θημενω, μιμισασθαι και η λεγοντα ηλιας. κυ-
 ει τος σωνιδειω σε απικτεινας, τα θυσιαι η-
 ρια σε κειτικαζων. και ηδ υπαλειφθησιν μονω-
 πατος, και ζητησιν τιω ζυλω μου ραβειν αυ-
 τωις. παρα η, και βαθυτερον εδετασθε το. και
 μονας εκαθημενω, διρησθε τον αβιον τον βα-
 θυον σωνιδειω. οτας η ηδ πολλων βιον μι-
 μιμωσα, ωτε μη εστι ανακεχωρηκοτα αυτων, και
 κρηπτονα και εξαρτητον εσθαι τον πολλω, ο
 διωαμω λεγαν. και μονας εκαθημενω, διπλ
 η πολλων εκαθημενω εσθαι ο βιος μου ημε-
 ρω δυσχερηστος, εσθαι μου ταλικετον ημεσων, ως
 μηδεναι εσθαι πλησιν εστι μου τα ημε, τα βια,
 τωις σωνιδειω, η σφαιρα, τοτε διωαμω λε-
 γαν, εσθαι το μονος εστι τωις αδε, και μηδεναι
 μιμισασθαι με, το. και μονας εκαθημενω.
 εσθαι εν και μη οντα σε σωνιδειω, και μη
 οντα σε εσθαι σωνιδειω, μηδεναι τον περ η εκκλησια-
 στικη τεπημωμω, εσθαι τον το. και μονας
 εκαθημενω, τωτον ζυλωσται, και βιον ανακα-
 θειν, ωτε εσθαι. και μονας εκαθημενω. οτι
 πικελιασ εσθαι πλησιν. εσθαι τον και περ ημιμωρη
 η οδος η απη γυσα εις τιω ζωω, δεσ σε πικελιασ
 εμπερνοσθαι εν τα βια τατω, εσθαι τον διωα-
 σται γλυκειω σωνιδειω. η ουκ οιδασ οτι η εσθαι
 το σε μη πικελιασ ηδ; οταν ηδ εσθαι ησ
 αζυμα, σθαι, εσθαι πικελιασ φαγεσται. τι βι-
 λεσται ο λογος λεγαν, οτι δεσ η εσθαι ησ
 εσθαι αζυμα εσθαι πικελιασ εσθαι, και σωνι-
 δειω. τα η αζυμα διηρησται ο σωνιδειω. ουκ εστι ημε η ερμηνεια, το η αζυμα εσθαι η ερμη-
 νειας ανακαθησθαι εσθαι πλησιν εστι η σωνιδειω διηρησται. ο σωνιδειω εσθαι ησ ησ
 μων διηρησται λεγαν. εσθαι ζωω μη εν ζυμη παλαια, μηδεναι ζυμη χαλιας και ποικιλιασ,
 διπλ εν αζυμοις ειλικεινιασ και αληθειασ. διον εσθαι σωνιδειω η σωνιδειω εσθαι ησ πικελιασ ησ

A magis elegi surgere de congregatione lu-
 dentium, * vt amicus tuus essem, quam co-
 traria faciens, inter eos qui hostes sunt,
 computari. Non sedi in concilio ludentium, sed
 timebam a facie manus tue. Et Salvator noster
 non sedit in concilio ludentium, sed furre-
 xisse se docens ait: *Dimittetur vobis domus
 vestra deserta.* Reliquit enim sermo Dei di-
 vinus concilium ludæorum, & aliud sibi
 concilium ex Gentibus congregavit. *Solus
 sedebam.* Et ipse tantum sine expositione
 sermo edificat audientes, quando est multi-
 tudo peccantium, nec suffinet secum iustum
 pie vivere, tunc indigens est fugere con-
 gregationem eorum, & imitari Prophetam
 loquentem: *Solus sedebam;* imitari etiam mi-
 serabiliter conquerentem: *Domine Prophetas
 tuos occiderunt, altaria tua suffoderunt, & ego
 relictus sum solus, & quaerunt animam meam
 accipere illam.* Si autem voluerimus sacra-
 tius aliquid accipere in eo quod dicitur:
Solus sedebam, forsitan inveniemus dignam
 interpretationem Spiritu sancto. Quando
 vitam multitudinis imitatur, nec conver-
 satio nostra a populo melior, nec contempto
 iudice Deo ab hominum malitijs separatur,
 non possumus dicere: *Solus sedebam;* sede-
 mus quippe cum plurimis. Quando autem
 vita nostra fuerit illiusmodi, vt nullus no-
 bis * sensu, sermone, gestis coarquetur, tunc
 possumus dicere: *Solus sedebam.* Licet ei qui
 non est Presbyter, aut Episcopus, aut Dia-
 conus, aut alia qualibet decoratus Ecclesie
 dignitate, bene viventi dicere: *Solus sede-
 bam, quia amaritudine plenus sum.* Si arcta &
 angusta est via quæ ducit ad vitam, expedit
 tibi ab omni dulcedine recedenti, vt amari-
 tudine in presenti seculo complearis. An
 dignoras quoniam solennitas Dei adjunctis
 amaritudinibus celebratur? Ait quippe ser-
 mo divinus: *Cum habueritis diem festum, azy-
 ma super amaritudinem manducabitis.* Simul
 autem considerandum puto quid velit hæc
 iussio quæ præcepit agentem pascha Dei
 azyma cum amaritudinibus manducare. Et
 de azymis quid est mea interpretatio? Apo-
 stolus Paulus exposuit. De amaritudine ve-
 ro quod sequitur, necesse est vt aliquid Apo-
 stolica disputationi simile * reddatur. De
 azymis itaque Apostolus ita dicit: *Festa
 celebremus non in fermento veteri, neque in fer-
 mento malitie & nequitie, sed in azymis sin-
 ceritatis & veritatis.* De amaritudinibus ne-
 cesse est vt talis ratio reddatur, quæ doceat
 sic eas celebrandas, quomodo azyrna come-
 dantur. Habeto sinceritatem & veritatem;

MS. R. & amicus tuus esse

3 Reg. 19. 14

MS. R. sensus vel sermo peccatis coarquetur

Mat. 7. 14

Exod. 12. 8.

MS. R. Festi celebrantur non in fermento veteri, neque in fermento malitie & nequitie, sed in azymis sinceritatis & veritatis. 1. Cor. 5. 8.

οικεία. εἰς ἕξαρ. δεῖν μὲν ἐὰν ἤρνηται μέλος, ὁ
ιατρὸς περιεῖλαι δόκιματάσων ποιήσας τῷ ἐξάρ-
θρῳ ὅταν ἕξαρ τις ἤρνηται τὴν πατρίδος εἴτε δι-
κῆρας, εἴτε ἀδίκως, ἀπολαμβάνει τὸ δυνά-
σασθαι πάλιν ἐν τῇ πατρίδι εἰς τὴν τῶν νόμων,
ἀπικρατέστη ἔπι πλὴν πατρίδα πλὴν ἐαυτοῦ. ἢ
αὐτὸ νόμι καὶ ἔπι σφραγίσαντα, ἐκβληθέντος
δοτὸ τὸ ἰδίαις ἀδικημάτων, ἀποκαταστήσει·
λέγει δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τῶν βιβλίων·
ὅτι ἐὰν ἐστὶς ἰσχυρὸν, ἀποκαταστήσει ἡμᾶς· καὶ
ἦν τὸ τέλος τὸ ἐπαγγελίας ποιῆσαι ὅτιν, ὡς ἐν τῷ
πρωτοβιβλίῳ τῷ δευτέρῳ γράφεται ἐν τῷ
ἄρχῳ γένειον ἀποκαταστήσει πάντων ὧν ἐλά-
ληται ὁ θεὸς διὰ τὸ σῶμα τῷ ἀγίῳ αὐτῷ ἀπὸ
καὶ τὸ κερταίς εἰς τὸς ἀγίους τῷ ἀγίῳ. ἀμὲν·

A conatur. Si aliquis separatur e patria, in
exilium mittitur, & postea per indulgen-
tiam eorum qui possunt exules solvere, red-
ditur libertati, redit vnde fuerat expulsus.
Miles quoque abjectus ex ordine suo, resti-
tuitur ordini, si acceperit veniam. Ita &
nunc dicitur ad mortale genus, id est ad nos
homines, qui à Deo fueramus averſi : Si
converſi fueritis, restituum vos. Finis quip-
pe repromissionis restitutio est, ut in Acti-
bus Apostolorum legimus : *Vſque ad tempora*
restitutionis omnium que locutus est Deus per os
sanctorum Prophetarum suorum, in Christo
Iesu, cui est gloria & imperium in sacula
saeculorum, Amen.

O M I L I A is. HOMILIA XV.

Eis το αὐτῷ. in illud ipsum,

Ὁμοι ἐγὼ μῆτερ, πάλιν ἄλλως, μέχρι τῷ
ἔπι κερταίς ἀνθρώπου ὅς πλὴν ἐλάληται
ἔχρη ἐστὶ ἀνθρώπου, καὶ σπείσῃ σαρκὰ βρα-
χίονος αὐτοῦ.

Heu me mater : iterum aliter, vsque ad
istud : *Maledictus homo qui spem*
habet in homine, & firmabit
carnem brachij sui.

Interprete BALTHAZARE CORDERIO.

Ὁ μακαρίζοντες τὸς αἰσθητοὺς, καὶ ὁ
μακαρίζον αὐτοὺς διὰ τὸν πλὴν με-
ρίδα ἔχον μὲν τῷ αἰσθητῷ, * στυγιόντες ἀπὸ
τῷ λόγῳ τῷ αἰσθητῷ τὸ ἐξάρθρῳ τὸ αἰσ-
θητικῆς αὐτοῦ. ζητούντες δὲ πειθεῖν, ἀντὶ
τῷ αὐτῷ βιάσασθαι. * εἰ καὶ σκληρὸν αὐτοῖς ἀπα-
τήσασθαι ἐν τῷ βίῳ τῷ τῷ, * μμείδασασθαι τῷ
βίῳ τῷ αἰσθητῷ. ἔπι τῷ ἔχον τὸ ἀναπαύ-
σασθαι * αὐτῷ μακαριότητος μὲν τῷ αἰσθητῷ *
πολλὰ ἔχον μὲν ἔπι στυγίον τῷ ἐξάρθρῳ
τῷ αἰσθητῷ, ἢ ἐλάττωσθαι αὐτοῦ, ὅ ἄπονον,
ὅ ἐρησασθαι, τὸ * διηρησασθαι. ἔπι ὅσον
ἐφῶσθαι ἐν τῷ αἰσθητῷ γινώσκοντες διὰ τῷ
ἐλάττωσθαι μόνον, ἵνα ἐλάττωσθαι, ἵνα ἔπι-
σπείσασθαι, ὡς οἱ αἰσθητῷ ἐν τῷ μὲν παρρη-
σίας τῷ λόγῳ τῷ θεοῦ λέγειν ἔπι πικρῶς
τῷ αὐτῷ πάντων, εἰ καὶ ἰδούσιν μετὰ τῷ δυνά-
σασθαι οἱ ἐλεγχόμενοι. πλὴν οἱ καὶ παρρησασθαι
ἔπι τῷ τῷ ποιῆν, ἰδούσιν * καὶ τῷ σήμερον ἀνα-
γινώσκοντες. πολλὰς ἔλεγχον ὁ αἰσθητῷ, καὶ
αἰσθητῷ πολλὰς εἴπειν ὁ αἰσθητῷ. καὶ ἔπι γέρονε
τῷ αὐτῷ τῷ γινώσκοντες, ὡς δίδον ἐν τῷ τῷ
αἰσθητῷ τῷ γινώσκοντες καὶ τῷ γινώσκοντες αὐτοῦ.

Qui beatos predicant Prophetas, ip-
sosque beatos predicando exoptant
partem habere cum Prophetis, quod vaticinij
ipsorum excellentias ex verbis propheti-
cis cognovissent : quarentes igitur persua-
deri sibi sinant, ut vitam eorum exemplo in-
flituant suam : & si quid duri ipsis occurre-
rit in hac vita, imitentur vitam propheti-
cam; quoniam vna cum Prophetis ejusdem
beatitudinis requiete potentur. Plurimis
vtrique ex locis colligere liceat eximias do-
ctes Prophetarum, ut illorum libertatem,
constantiam, vigilantiam, excitationem;
quia in periculis constituti propter solam li-
bertatem minime solliciti erant, qui increpa-
rent, qui converterent, adeo ut Propheta
cum libertate verbum Dei increpando pec-
catores proferrent, quantumvis increpiti
permagna posse viderentur. Verumtamen
quamvis vndique liceat hoc facere, videa-
mus quæ lecta sunt hodie. Plurimos incre-
parat Propheta, & ad plurimos verba fece-
rat Propheta : erat nempe juxta peccato-
rem natus, vti patet ex eo quod captivitas
in ipsius tempora incidit : cum plurimos

Handwritten marginal notes in the left margin, including fragments of text and symbols.

dient Vx mihi: neque enim meliores sunt
Servatore nostro, & ipsi lapsus nostros cer-
nunt: at beati illi, super quibus Angelinon
dicent Vx mihi, sed beatos pronuntiant.

Lucæ 15. 7

Nam ita gaudium erit in celo super uno peccatore
penitentiam agente, quam super nonaginta no-
xam iustis, qui non indigent penitentia. Hæc
sunt consolationis. *Heu me mater quare me
genuisti? Quam dicit matrem? Num in mul-
teribus potest etiam animam dicere, & Ma-
riam? Si quis autem hoc admitat: Nonif-
simè acceperat mater mea spiritum sanctum, &
adduxit me in montem magnum Thabor, &
cetera. Potest suam matrem videns dicere:
Heu me mater, quare me genuisti virum qui in-
dicer & discernat in omni terra? Iudicatur
omni terræ atque discernitur, & ad unum-
quemque dicitur est: Ego feci hæc & illa,
& incarnatio mea præstitit hæc & illa, &
pro salute tua passus sum atque sustinui.
Hæc dicente Servatore quid agemus? iudi-
caturus enim est in univèrsa terra. Id quod
sequitur videre volo. Potest tam ad Pro-
phetam quam ad Servatorem secundum
vnam expositionem referri. Videamus etiã
quod sequitur: Nō debui, nec debuit mihi quis-
quam. Venit princeps huius mundi, & in me non
habet quidquam. Et reverã nihil debuit, vnus-
quisque autē nostrū debitor est peccatis, &
debitor est habens chirographū. Post deletū
chirographū suum vnusquisque quãta fecit*

1. Pa. 22.

chirographa? Qui peccatum non fecit, nec in-
ventus est dolus in ore eius, non fecit chiro-
graphum. Quid porrò etiam illud: Nec de-
buit mihi quisquam? quomodo explicabimus
hoc de Servatore: Non debuit mihi quisquam?
Vt etiam sic legerimus, sciendum tamē plu-
rima Septuaginta Interpretum exemplaria
non sic habere: postmodum autem inspi-
cientes etiam reliquas editiones, cognovi-
mus scriptorum esse errorem: nihilominus
vtrouque modo explicari potest hic locus.
Quomodo nimirum non debuit mihi quis-
quam? Omnibus debita ipsorum dimisit. Duo

Lucæ 7. 41

debtores erant homini cuidam feneratori: vnus
debebat denarios quingentos, & alius quinqu-
aginta: non habentibus illis unde redderent, do-
navit utrisque. Vnū videre duos debtores,
vnum qui quingentos debebat, & alterum
qui quingenta? E duobus populis qui in
Deum crediderunt, Iudeorum populus non
credens in Christum debebat quingenta,
fortasse nos qui ex Gentibus sumus, vt-
pote omnium impiissimi effecti quingentos
denarios debebamus: de quibus etiam dicitur
in persona meretricis illius penitentis.

Α πωσα οι ἀδελφοι ἡμῶν τῶ σωτῆρος ἡμῶν
λίγοντες τὸ οἶμοι. * ὅτι καὶ αὐτοὶ ἐμῶν. εἶμαι. *
ἢ γὰρ κρείττονες εἰσι τῶ σωτῆρος ἡμῶν, καὶ αὐτοὶ
ἡμῶν τῶ πῆσιμα τῶ βλάπτουσι. Ἄλλα μακα-
ριοι ἐκαίνοι, ἐφ' οἷς οἱ ἀδελφοὶ οὐκ ἐροῦν τῶ
οἶμοι, ἀλλὰ μακαρίων ἡμεῶν γὰρ ἡμεῶν ἐν ἕα-
νῶ ἡμῶν ἐπὶ ἐνὶ ἀμάρτανῶν μετανοῶν, ἢ ἐπὶ
ἐπινοῶντα ἐνέτα; οἱ δ' χρεῖται ἡμεῶν μετανοίας.
τῶν ἐν τῶ πῆσιμα τῶ βλάπτουσι. οἶμοι ἐγὼ μῦπερ ὡς τί-
να με ἔπικες; τίνα λέγει μακαρία; * ἀρ' οὐκ ἐμῶν
ἐν ἡμεῶν διὰ τῶν καὶ τῶν ἡμεῶν λέγει, καὶ
τῶν μακαρίων; εἰ δὲ περὶ τῶν ἀμάρτανῶν, καὶ
ἐγὼ εἶπα με ἢ μήτηρ με ὁ ἄγιος πνεῦμα, καὶ
ἀντιελά με εἰς τὸ ὄρος ὁ μέγα ὁ παῖς, καὶ
τὰ ἐξῆς. διευδάσκει αὐτὸν * ἰδὼν τῶν μακαρίων λέ-
γει. οἶμοι ἐγὼ μῦπερ, ὡς τίνα με ἔπικες αὐτῶν
δικαζομένων καὶ ἀδικούντων ἐν πάσῃ τῶ γῆ;
γῆ; δικαζομένων πάσῃ τῶ γῆ καὶ ἀδικούντων
καὶ μὴ εἶπεσθε ἕκαστον λέγειν. ἐγὼ πεποιθε-
ταὶ καὶ τὰδε, καὶ ἡ οἰκονομία μου ἐστὶν ἐπὶ
αὐτῶν, καὶ τὰδε καὶ τῶ σωτῆρα οὐ ἐπέμεινα. ἡ δὲ
τῶ λέγοντες τῶ σωτῆρος τῶ ποιησάμεν; ἡμῶν γὰρ
ἀδικούντων ἐν πάσῃ τῶ γῆ. τὰ ἐξῆς ἡμεῶν
ἰδὼν. διευδάσκει αὐτὸν * τῶ πῆσιμα τῶ βλάπτουσι
διήγησιν αἰαφίρεσθαι * καὶ ἐπὶ τῶ σωτῆρα ἰδὼν
μῦπερ καὶ τὰ ἐξῆς. οὐκ ἀφείλιτα, ἐπεὶ ἀφεί-
λιτο με ἐσθλῶς. ἔρχεται ὁ ἀρχὸν τῶ χύσας
τῶν, οὐκ ἐχρῆ ἢ ἐν ἐμοὶ ἐσθλῶν. καὶ ἀληθῶς
οὐκ ἀφείλιτο. ἕκαστος ἢ ἡμῶν ὁφειλῶν ἐστὶ
τῶ ἀμάρτανῶν, καὶ ὁφειλῶν ἐστὶν ἕκαστος χρεῖ-
σταφον. μῦπερ τῶ ἐλαβε φθῆνα αὐτῶν ὁ * χρεῖ-
σταφον ἕκαστος πόσα πεποιθεσθαι χρεῖσταφον;
ὡς ἀμάρτανῶν οὐκ ἐποίησαν, ἐπεὶ ἡμεῶν διὰ
ἐν τῶν ἡμεῶν αὐτῶν, οὐκ ἐπίστευε χρεῖσταφον
φον. τί ἢ καὶ τῶ. οὐκ ἀφείλιτο με ἐσθλῶ εἰς;
πῶς διηγησάμεν ὅτι τῶ σωτῆρος. οὐκ ἀφείλι-
το μοι ἐσθλῶ εἰς; εἰ καὶ ἀνιχνεύω ἡμεῶν, ἀλλὰ
καὶ δεῖ εἰδέναι ὅτι τῶ πλείονα τῶν αἰτησάμεν τῶ
ὀκλύσας τῶν ἐβδόμενα τῶ οὐκ ἐχοῖ ἕκαστος ἐσθ-
λῶν ἢ ἐπίστευε φθῆνα καὶ τὰς λοιπὰς ὀκλύσας,
ἔργων ἡμεῶν ἐστὶν ἀμάρτανῶν. καὶ τῶν
ἐκαστέρως ἐστὶν διηγησάμεν τῶ πῆσιμα τῶ βλάπτουσι
τοὶ οὐκ * ἀφείλιτο μοι ἐσθλῶ εἰς; πῶς τῶ ὁφει-
λῶν τῶ αὐτῶν ἀφῆκεν. ἀνιχνεύω δὲ τῶν ἡμεῶν
χρεῖσταφῶν ἡμεῶν δύο. εἰς ἀφείλιτο διὰ τῶν ἡμεῶν
πεντακόσια, ὁ ἢ ἔπικες πενήταίκα. μῦπερ ἐγὼ
δύο αὐτῶν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέρωθεν ἔλαβον τῶ
πεντήκοντα, καὶ τῶ πενήταίκα; ἀπὸ
ἰσοδύνατον λαὸς ἀπῆσαν εἰς τῶ χρεῖστον ὁφείλει τὰ
πεντήκοντα, τὰ γὰρ * ἡμεῖς οἱ ἀπὸ τῶν ἡμεῶν, οἱ
πεντήκοντα ἀπέστειλεν γὰρ ἡμεῶν τῶ πενήταίκα. ἐφ' οἷς καὶ
λέγειται * ὅτι τῶ ποσὴν ἐκείνη τῶ με-

τῶν αὐτῶν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέρωθεν ἔλαβον τῶ
πεντήκοντα, καὶ τῶ πενήταίκα; ἀπὸ
ἰσοδύνατον λαὸς ἀπῆσαν εἰς τῶ χρεῖστον ὁφείλει τὰ
πεντήκοντα, τὰ γὰρ * ἡμεῖς οἱ ἀπὸ τῶν ἡμεῶν, οἱ
πεντήκοντα ἀπέστειλεν γὰρ ἡμεῶν τῶ πενήταίκα. ἐφ' οἷς καὶ
λέγειται * ὅτι τῶ ποσὴν ἐκείνη τῶ με-

δύο αὐτῶν ἀποδοῦναι, ἀμφοτέρωθεν ἔλαβον τῶ
πεντήκοντα, καὶ τῶ πενήταίκα; ἀπὸ
ἰσοδύνατον λαὸς ἀπῆσαν εἰς τῶ χρεῖστον ὁφείλει τὰ
πεντήκοντα, τὰ γὰρ * ἡμεῖς οἱ ἀπὸ τῶν ἡμεῶν, οἱ
πεντήκοντα ἀπέστειλεν γὰρ ἡμεῶν τῶ πενήταίκα. ἐφ' οἷς καὶ
λέγειται * ὅτι τῶ ποσὴν ἐκείνη τῶ με-

ibique invenio volentem Moysen videre

Exod. 3. 12.

Domini; & Dominum eidem promittentem, atque dicentem : Ecce pono te in caverna petrae, & conspicias posteriora mea ; faciem autem meam non videbis. Si consideres quid ibi petra dicatur, & foramen petrae, intelligis & ceteras petras, & petrarum foramina. Quae igitur est petra? Dominus Iesus

1. Cor. 10. 4.

Christus : Bibebant enim de spiritali sequente eos petra. Et super petram statuit pedes meos, in

Psal. 39. 3.

trigesimo nono Psalmo dicitur. Quod est foramen petrae? Vide eum apud Deum Patrem, Verbum Deum, videbis integram petram : vide dispensationem assumpti corporis, videbis foramen petrae, per quod posteriora Dei iuxta possibilitatem imbecillitatis suae humanus inuenerat aspectus. Hoc enim est quod ait : Videbis posteriora mea. Inveni unam cavernam unius petrae, quaro alias petras, & alias cavernas ; venio ad chororum Prophetarum atque Apostolorum, & transcenditurum sanctorum Angelorum, & dico quia omnes imitatores Christi petrae sint, ut petra est ille qui docuit. Et sicut iste habet foramen per quod videntur posteriora Dei; eodem modo unusquisque nostrum qui per sermones suos viam pandit ad intelligendum Deum, facit & se foramen petrae. Si autem aliter vis intelligere petram, & petrae foramen, vide per Moysen Legem; per Isaiam Prophetiam; per Hieremiam alia eloquia divina. Sin vero Angelus fuerit & loquatur in homine, iuxta illud Propheti-

Exod. 33. 23.

cum : Angelus qui loquebatur in me, esto in Angelo, & per foramen ejus Angelice vide Deum. Exemplum habeo necessarium, ut doceam quomodo possit aliquis in Angelo consistens videre Deum. scriptum est in Exodo : Apparuit Angelus Domini in flamma rubi Moysi, & videbat Moyses quia ardebat rubus, & non comburebatur. Et non sicuti coeperat Scriptura in eo quod dixerat : Apparuit Angelus Domini, sic & in reliquis subsecuta est, ut diceret : Ego Angelus Domini, sed ait : Ego Deus Abraham, & Deus Isaac, & Deus Jacob. Erat ergo ibi Deus in Angelo visibilis, & per foramen ejus appariebant posteriora ejus. Quia igitur nefcis quo tempore mittantur venatores, caue ne aliquando de monte descendas, ne relinquas colles, ne de cavernis petrarum exeat. Si enim foris fueris inventus, dicentur tibi

Za. 6. 3.

Angeli qui loquebatur in me, esto in Angelo, & per foramen ejus Angelice vide Deum. Exemplum habeo necessarium, ut doceam quomodo possit aliquis in Angelo consistens videre Deum. scriptum est in Exodo : Apparuit Angelus Domini in flamma rubi Moysi, & videbat Moyses quia ardebat rubus, & non comburebatur. Et non sicuti coeperat Scriptura in eo quod dixerat : Apparuit Angelus Domini, sic & in reliquis subsecuta est, ut diceret : Ego Angelus Domini, sed ait : Ego Deus Abraham, & Deus Isaac, & Deus Jacob. Erat ergo ibi Deus in Angelo visibilis, & per foramen ejus appariebant posteriora ejus. Quia igitur nefcis quo tempore mittantur venatores, caue ne aliquando de monte descendas, ne relinquas colles, ne de cavernis petrarum exeat. Si enim foris fueris inventus, dicentur tibi

Exod. 3. 2.

Angeli qui loquebatur in me, esto in Angelo, & per foramen ejus Angelice vide Deum. Exemplum habeo necessarium, ut doceam quomodo possit aliquis in Angelo consistens videre Deum. scriptum est in Exodo : Apparuit Angelus Domini in flamma rubi Moysi, & videbat Moyses quia ardebat rubus, & non comburebatur. Et non sicuti coeperat Scriptura in eo quod dixerat : Apparuit Angelus Domini, sic & in reliquis subsecuta est, ut diceret : Ego Angelus Domini, sed ait : Ego Deus Abraham, & Deus Isaac, & Deus Jacob. Erat ergo ibi Deus in Angelo visibilis, & per foramen ejus appariebant posteriora ejus. Quia igitur nefcis quo tempore mittantur venatores, caue ne aliquando de monte descendas, ne relinquas colles, ne de cavernis petrarum exeat. Si enim foris fueris inventus, dicentur tibi

Exod. 3. 6.

Angeli qui loquebatur in me, esto in Angelo, & per foramen ejus Angelice vide Deum. Exemplum habeo necessarium, ut doceam quomodo possit aliquis in Angelo consistens videre Deum. scriptum est in Exodo : Apparuit Angelus Domini in flamma rubi Moysi, & videbat Moyses quia ardebat rubus, & non comburebatur. Et non sicuti coeperat Scriptura in eo quod dixerat : Apparuit Angelus Domini, sic & in reliquis subsecuta est, ut diceret : Ego Angelus Domini, sed ait : Ego Deus Abraham, & Deus Isaac, & Deus Jacob. Erat ergo ibi Deus in Angelo visibilis, & per foramen ejus appariebant posteriora ejus. Quia igitur nefcis quo tempore mittantur venatores, caue ne aliquando de monte descendas, ne relinquas colles, ne de cavernis petrarum exeat. Si enim foris fueris inventus, dicentur tibi

πόθεν ἂν νοήσω τὰς πέτρας, καὶ τὰς ἐν τῇ πέτρῃς σπηλαιότητας; ἔρχομαι ἐπὶ τὴν ἔξοδον, ζήτησάν ἴχνος ἄρειν διηγήσας τῶν περυσιαίων τῶν πετρῶν, διέλεξα μυστὰ ἐκείνων ἀποκρυφῶν τὸ θεόν, καὶ τὸ θεόν ἐπαγγελώμενος αὐτοῖς, καὶ λέγοντα· ἰδοὺ ἦσαν οἱ οὐρανοὶ τῆς πέτρας, καὶ κατανοήσας μὴ τὰ ὀπίσω. τὸ δὲ περὶ αὐτῶν μὴ οὐκ ἐφ' ἑσθ' ἔστι· ἔδω νοήσας ἐκεῖ τὴν πέτραν, καὶ ἴδως ἐκεῖ τὴν ὀπίω τῆς πέτρας, τίνα τρεῖσιν ἐπὶ τῇ πέτρῃ ἴσας, καὶ τὴν ὀπίω τὴν ἐν τῇ πέτρῃ ἴδων, βλέπει τὸ θεόν. Διὰ τὸ ὅτι οὐκ ἐστὶν ἡ πέτρα. ἢ τὴν περὶ τῆς πολλῆς πέτρας ἢ σπηλαιότητας αὐτῶν· τίς ἐν ἐκείνῃ ἢ πέτρα ἢ μία; ἢ πέτρα ἢ ἡ δὲ ὁ χριστός· ἔπειτα γὰρ ἐκ περὶ σπηλαιότητας ἀποκρυφῶν πέτρας· καὶ ἔρηνη ἐπὶ πέτραν τῆς πόδας μὴ, ἐν ταῖς ἐπιπέτρῃ καὶ περὶ αὐτῶν λέγοντα· ἰδοὺ τὸ θεόν· τίς ἢ ὀπίω ἢ ἐν τῇ πέτρῃ; ἔδω ἴδως τὴν ἰσοδὴν ἐπιδοκίμιας, ἔδω ἄλλοι νοήσας πέτρας, ἢ τὴν ὀπίω ὀπίω τῇ τὴν ἐπιδοκίμιας αὐτῶν, δι' ἧς ὀπίω θεωρεῖται ὁ θεός· τὸ θεόν· ἰδοὺ τὸν γὰρ ἰδοὺ ἐν ταῖς· ἢ ὀπίω τῆς ὀπίω μὴ· ἀλλ' ἔδω μὴ ὀπίω ὀπίω μὴς πέτρας, μεταβαίνομεν τὴν γὰρ ἔδω τῆς ὀπίω ἐπὶ τὴν περυσιαίων τῆς πέτρας, ἔπειτα ἢ τῆς πολλῆς πέτρας· εἰ ἔλθω ἐπὶ τὸν χριστόν· εἴτε τῶν περὶ αὐτῶν, εἴτε τῶν ἀποκρυφῶν, εἴτε ἢ ἐπιδοκίμιας ἀρίων ἀπέλων, λέγοντα ὅτι πάντες οἱ χριστοὶ μιμηταί. ὡς ἐκεῖνος πέτρα ἔστι, πέτρα ἰσοδοκίμια. ἢ ὀπίω ἐκεῖνος ἔρχομαι, δι' ἧς κατανοήσας τὰ ὀπίω τῆς θεοῦ. τὸ αὐτῶν ἔρηνη ἔρχομαι ἰδοὺ διδῶν τῆ νοήσας θεόν, διὰ τὸν ἀποκρυφῶν ἔπειτα αὐτοῖς, ποῖα ἐν αὐτῶν ὀπίω, εἴ ἢ ἢ ἄλλας βέβαια ὀνομασθῆναι, περυσιαίων, ἀφ' ἧς ὀπίω ἢ περυσιαίων ὀπίω διὰ τὸ μυστῶν τὸ νοήσας, διὰ τὸ ἰσοδοκίμιας αὐτῶν, διὰ τὸ ἰσοδοκίμιας θεοῦ· εἴ ἢ ἢ ἀγγελος ἔστω γαλαῶν, ὡς ἐλάλησας, ἔπειτα εἰρημῶν ἐν ταῖς διαγγελίαις· ὀπίω λαῶν ἐν ἐμοῖ, καὶ ἐκεῖ ἰσοδοκίμια ἐπὶ τὰ ἀπέλων, ἢ βλήτων καὶ ἐκεῖ πέτρας, ἢ ὀπίω πέτρας, ἢ βλέπων ἀγγελικῶς τὸν θεόν. ἀλλὰ περὶ αὐτῶν μαρτύροισι μοι χρεία, ἵνα περὶ αὐτῶν πᾶς ὅτι ἐλθέτω ἐπὶ ἀπέλων, καὶ δι' ἀπέλων τὸ θεόν ἰδοὺς

γίνεσθαι γὰρ ἐν τῇ ἔξοδῳ· ὡφθῆ ἀγγελος κυρίως ἐν φλογὶ πύρρος βατα ταῖς μυστῶν· ἢ ὀπίω μυστῶν ὅτι βάρως καίεται πυρὶ, ἢ ὅ βάρως ἢ κατακαίεται· ἢ οὐκ εἶπεν ἢ ἰσοδοκίμιας, ὡφθῆ εἶπεν τῇ τὴν ἀρχῆν, ὅτι ὡφθῆ ἀγγελος, ἔπειτα ἐλθέτω, ὅτι ἀγγελος κυρίως. ἀλλ' ἔγω θεός ἀβραάμ, ἢ θεός ἰσαακ, καὶ θεός ἰακώβ· ἢ ἂν ἐκεῖ ὁ θεός ἐν ταῖς ἀγγέλοις θεωρεῖται, ὡς διὰ τῆς πέτρας θεός ἰσοδοκίμιας, ἢ τῆς ὀπίω τῆ ἐν αὐτῶν· οὐκ οἶδας ἂν ποτε πέμπονται οἱ ἰσοδοκίμιας, διὰ τὸ μυστῶν, ἀπὸ τῆς ὀπίω κατακαίης, μηδὲ κατακαίης τῆς βάρως, * μηδὲ * καὶ ἔγω ἀπέλων, λέγῃσθε μοι σοὶ ὡς ἔγω τυγχάνοντι, ἢ λέγοντι τὰ τῆς ἔξο· ἀρεθῶν, ἔπειτα τῆ νυκτῆ

νικη ἀπατησι πλω ψυχῶν σε δόπο σδ . α . ζ
 ἰπόμεσας τίνι ἔσται ; λεθροῖσιν δὲ σοι ταῦτα
 εἰσὸς φάσκει . καὶ ἀλλὰ μὴ ὡς δόποσινες , καὶ
 μείζονας οἰκδομίσου , καὶ ἐρῶ τῆ ψυχῆ μου . ψυ-
 χὴ ἔχεις ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλὰ , ἀνα-
 πνύεις , φάσκει , πῶς , ὡς φερίν . ὅρας τὸ κέλευ-
 θρον ἰρέων , τὸ κέλευθρον ἰβνιάν , τὸ ἔξω τῆ πε-
 μβαλιάν τῆ περῶν ; πῶς πλανᾶσαι καὶ ἐν τῆ
 περῶν ἀγαθῶν κείσθαι , οὐδέ μὴ ὡς ταῦτα ἔτι ἀγα-
 θὰ . εἰς ὅσοι . καὶ ἐρῶ τῆ ψυχῆ μου . ψυχὴ ἔχεις
 ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλὰ . τὸ σίτον καὶ πλῆθ
 ὡς φερίαν τῆ γῆναι ἀγαθὰ ἔτι νενομίκαν . εἰ γὰρ
 εἶδεν , ὅτι τὰ ἀληθῆς ἀγαθὰ ὅσα ἔστιν ἐν τῆ κη-
 τηραμένη γῆ , ἀλλὰ τὰ ἀληθῆς ἀγαθὰ ἔστιν ἐν
 ἡσπέρῳ . ἡσπέρῳ ἔστιν ἐν τῆ γῆς , ἐπὶ αἴτιο ἀγα-
 θὰ ἔτι τῆ ἐπὶ γῆς . εἰ μὴ δὲ πρὸς μεταβῆ δόπο τῆς
 γῆς , ἴνα ἡσπέρῳ ἐν ἡσπέρῳ , εἰ λεθροῖσιν
 αἰσπῶν . ἀφῆσθαι , ταῦτα τῆ νικη ἀπατησι πλω
 ψυχῶν σε δόπο σδ . ἀλλὰ , ἐλθόντες οἱ ἡσπέρῳ ,
 ζῆτηντες ἐν ταῖς κείσθαι , ἀλλὰ τὰ ἐν τοῖς ὄρεσι ζῶσα ,
 τὰ ἐν τοῖς ὄρεσι , τὰ ἐν τῆ περῶν λαῖς τῆ πε-
 τῶν σκεπταζῶσα , συνήφῳσιν ταῦτα , καὶ
 εἰ πᾶσι αἰσπῶν δόπο τῆς ἡσπέρῳ ἐκείνης , ὅσα ;
 ἐπὶ πλω ἀπάτησιν τῆ ἀγῶν καὶ μακαρίων ἐν
 ζῆσθαι ἡσπέρῳ . οἰ γὰρ ὄφθαλμοί μου , φησὶν ; ἐπὶ
 πᾶσας τὰς ὄδας αἰσπῶν , τῆ πᾶσι τῶν τῆ ἐπὶ τὰ
 ὄρησθαι ἀσπέρῳ ποιημένων , καὶ ἐν τοῖς ὄρεσι
 καὶ ἐν τῆ περῶν λαῖς τῆ περῶν . καὶ ἐπὶ
 τῶς ὄδας πᾶσας ὁ θεὸς ἔχει τὰς ὄφθαλμοὺς . καὶ
 ὅσα ἐκρύβησαν δόπο πᾶσι μὴ οἱ τοῖσιν .
 οἰ γὰρ φησὶν καὶ τῆσθαι δόπο πᾶσι τῶν τῆ
 ἡσπέρῳ ἀδάμ μὴ πλω ἀσπέρῳ , πλω φησὶν
 κείσθαι τῆ θεοῦ ἀσπέρῳ ἐν τῶν ἀσπέρῳ
 ὅσα τὸ δειλίαν , καὶ ἐκρύβησαν ὁ δὲ ἄγιος ὅσα ἐκρυ-
 πῶσαι , ἀλλὰ ἔχει καρδίαν μὴ παρρησίαν τῆσθαι
 πλω ἀγῶν πολιτίας ἀσπέρῳ τῆ θεοῦ . εἰ μὴ γὰρ ἡ
 σωείδης ἡμῶν μὴ καταγινώσκου , ἐξουδὴ παρ-
 ῆσθαι ἀσπέρῳ τῆ θεοῦ , καὶ ἀσπέρῳ ἀσπέρῳ , χαμ-
 βάνο μὴ παρῶν αἰσπῶν . ὁ μὴ ἐν ἀδάμ εἰ καὶ ἡμῶν
 πῶν , ὅσα εἰς ἡσπέρῳ χαλεπῶν ἀμῶν
 ἡμῶν , ἀσπέρῳ τῆσθαι ἐκρύβησαν δόπο πᾶσι τῆ
 θεοῦ . ὁ δὲ ἀμῶν τῶσθαι αἰσπῶν καὶ ἀσπέρῳ
 ὅσα τὸ ἀδελφοκτονίας τί πεποίηκεν ; ἐξῆλθεν
 ἀπὸ πᾶσι τῆ θεοῦ . ὅσα συγκείσθαι καὶ ἡμῶν
 ἡσπέρῳ τῆσθαι τὸ κρυβῆσαι ἀπὸ πᾶσι τῆ θεοῦ
 καὶ γὰρ ἐπὶ κρυβῆσαι , ὅσα ἀσπέρῳ , ἀλλὰ
 εἰδὲ ὅσα πῶν θεοῦ . ὅσα ἐκρύβησαν ἐν ἀπὸ
 πᾶσι μὴ αἰσπῶν οἱ ταῦτα ποιῶσθαι ἐν ἀμῶν
 τῆσθαι τῆσθαι , καὶ ἀπὸ ἀμῶν τῆσθαι ἐν τῆ
 ἡσπέρῳ ἡσπέρῳ ἡσπέρῳ ἡσπέρῳ ἡσπέρῳ ἡσπέρῳ
 ὅσα οἱ ἀμῶν τῆσθαι , καὶ μὴ ταῦτα εἰς τὰ ὄρη
 ἐλθόντες , ἡσπέρῳ ἡσπέρῳ ἡσπέρῳ ἡσπέρῳ ἡσπέρῳ

A ea quae ij qui foris sunt , merentur audire :
 Stulte hac nocte anima tua repente auferetur à Luc. 11. 20.
 te : quae autem parasti ; cuius erunt ? Dicentur
 autem tibi ista , si dixeris : Destruam apotheca-
 cas ; & majores adificabo ; & dicam anime
 meae : Anima habes bona reposita in annos mul-
 tos ; requiesce , comede , bibe , latave . Animad-
 vertis de montibus & collibus descenden-
 tem ? animadvertis consistentem extra pe-
 tra foramen ? quomodo erret & ea putet
 bona esse quae nulla sunt , dicens : Dicam
 anime meae , habes multa bona reposita : fru-
 mentum & vberatem terrenorum fructuum
 esse arbitratus est bona , nesciens quid vera
 bona non nascuntur in maledicta terra , sed
 in caelestibus regionibus : thesaurizavit sibi
 in terra , quia in terra esse thesauros arbi-
 tratus est . Si quis autem sublata cruce se-
 quitur Dominum Iesum , & thesaurizat sibi
 in caelo non dicitur ei : Stulte hac nocte ani-
 mam tuam reperent à te : sed venientes vena-
 tores , & quærentes animalia de montibus ,
 de collibus , de cavernis petrarum , etiam il-
 lum cum eis pariter accipient de venati-
 one sublimi , & ad sublimiora beatitudinis
 regna portabunt . Quia oculi mei super omnes vias
 vias eorum . Super omnes vias istiusmodi ho-
 minum qui in montibus converfantur , in
 collibus ambulant , in cavernis habitant pe-
 trarum , habet oculos Deus . Non se abscon-
 derunt à facie mea . Qui sancti sunt , non se
 abscondunt à facie Dei : qui autem iniusti
 absconduntur à facie ejus : Adam post trans-
 gressionem caelestis mandati audivit vocem
 Domini Dei deambulantis in paradiso post meri-
 diem , & abscondit se . Sanctus hoc non fa-
 cit , sed conscientia actuum suorum habet
 fiduciam ad Deum : Si enim conscientia nos
 non reprehenderit fiduciam habemus ad Deum ,
 & quocumque petierimus , accipiemus . Verum
 Adam quamvis peccaverit , tamen non vs-
 que ad perfectam malitiam mens ejus cor-
 ruit , & ideo absconfus est à facie Dei . * Cum
 Tu autem ,
 impissil-
 lida ani-
 madverte ,
 quid fece-
 rit
 Gen. 4. 16.
 autem peccavit impiissimus fraticida ,
 animadvertite quid fecerit : Egressus est à
 facie Dei , & habitavit in terra Naid . Si ad-
 malorum comparationem venias , melius est
 abscondi à facie Dei , quam fugere eum . In
 alio quippe conscientiae vulnus inflictum
 tenebras , & secreta perquirens , levare
 oculos non patitur ad caelum . In alio au-
 tem desperatione nata contumacia negligit
 Dominum . Non se absconderunt à facie
 mea , neque abscondita sunt iniquitates
 eorum contra oculos meos . Iusti super quas
 injustitias non se absconderunt à facie Dei ?
 Aliquando fuerunt in peccatis , quando
 erant in mari à quo à piscatoribus extracti
 sunt . Ne itaque suspicentur , quia non ex

Y

* MSS. R. de profu- do ad mon- tes * 4. infer- &

miseri cordia, sed ex proprio merito * ad montes venerint, commonens illos sermo divinus, & in illis nos, & idcirco post prospera atque felicia, tristitia * inferens dicit: Neque abscondite sunt iniquitates eorum contra oculos meos. Quae sequuntur difficultatem nobis interpretationis obijciunt: sive enim intelligamus ea coherere superioribus, nihilominus de retribuendis supplicijs pertimescimus; sive videntur non harere cum superioribus, quae de piscatoribus & venatoribus diximus, & sic non modicum nobis

Luc. 16. 13

scrupulum generant. Et retribuam illis primum duplices injustitias eorum, & peccata ipsorum in quibus contaminaverunt terram meam, in morticinis abominationum suarum, & iniquitatibus suis, quibus impleverunt hereditatem meam. Quod ait, primum, sive non intelligentes, quidam quod scriptum est, abstulerunt, sive septuaginta interpretes, sicut & cetera, secundum dispensationem suam auferre voluerunt, Dominus viderit. Nos istum locum cum ceteris editionibus conferentes invenimus positum: Et retribuam illis primum duplices injustitias eorum: ut ostendatur quia etiam ex posterioribus factis digni effecti sunt beatitudine Dei, attamen quia aliquando peccaverunt, & humanis vitiis non carebant, primum oportet eos recipere sua delicta. Et vide si non vera sit ratio, Quis peccata non recipit? nempe ille qui post credulitatem & baptismum audierit

Math. 9. 2. Ioh. 8. 11.

Domini dicentem: Dimissa sunt tibi peccata, nec ultra peccaverit. Si autem post lavacrum & veniam delictorum, rursus ad pristinam sordes fuerimus reversi, & adhuc imperfecto sensu ab Apostolorum vestigijs recedentes, aut injusta gesserimus aliqua, aut certe in ipsa justitia sint aliqua nata peccata, quid nobis fiat consideremus; verum ne egredientes de praesenti saculo, si habuerimus vitia vel virtutes, recipimus pro virtutibus praemia, & dimittentur nobis ea quae scientes peccavimus; an plectemur pro delictis, neque recipimus praemia pro virtutibus. Sed neutrum horum verum est, quia & pro peccatis torquelimur, & pro justitia recipimus praemia quae meremur. Si enim post fundamentum Iesu Christi, non solum in tuo corde aurum, & argentum, & lapidem pretiosum (si tamen habes aliquid auti vel argenti) superadificaveris; verum & ligna, foenum, & stipulam, quid tibi vis fieri cum anima sejuncta fuerit a corpore? verum nam ingredi vis in sancta cum lignis tuis, cum foeno & stipula, & polluas regnum Dei: an propter lignum, foenum, &

Αγα, ἡ σωμμενησκι δ̄ μόνον ἐκείνης, ἀλλὰ καὶ ἡμας ὁ λόγος ἦν παρρησιον ἀμάρτηματων. εἰς λέγει μὲν ὅτι ἐκείνησκι καὶ οὐκ ἐκείνησκι. ἡ δὲ ἀδικήματα αὐτῶν ἀπέναρτι ἦν ἐφθάλμῳ μὲν. ἡ δὲ ἐξῆς ἀγῶνα μὲν ἡμῖν ἐμποιοῖν. εἰτε γὰρ ἀπλάς νοδῶν, φροντισμῶν ἐπιμαρῶς παρὲ τῆς ἀναποδοσίας ἢ ἀμάρτηματων. εἰ δὲ δοκεῖ οὐκ ἀλόγητα ἔσθι) ὅτις παρρησιον δειδῶντο παρὲ ἀλιθιομῶν καὶ ἁρβουμῶν, καὶ ὅτις εἰς ἀγῶνα ἡμας ἐμβάλλει ἢ τὸ τυχεῖα καὶ ἀναποδοσία γὰρ, φησι, ἀφῶτον διπλάς τῆς ἀδικίας αὐτῶν, καὶ ὅτις ἀμάρτημα αὐτῶν, εἰ φῶς ἐβελήσωσαν τὴν γῆν μὲν, ἐν ὅτις ἐπιμαρῶς ἦν βδελυγμάτων καὶ ἐν τῷ ἀνομίῃς αὐτῶν, ἐν αἷς ἐπλησῶσαι τὴν κηρηνομῆμα μὲν τὸ παρῶτον, εἴτε μὴ νοήσαντες ἐξείλην τις τὸ γαζαμῶν, εἴτε καὶ οἰκονομῶσαντες ἐξείλην οἱ ἐδωκεμῶντα, θεὸς αὐ εἰδείη. ἡμεῖς μὲν τῶν συγκρίνοντες ἢ λοιπῶς ἐκδόσαντες βερεμῶν κηρηνομῶν καὶ ἀναποδοσία παρῶτον διπλάς τῆς ἀδικίας αὐτῶν, ἵνα δηλωθῆ, ὅτι καὶ ἀξιοὶ εἶσθι) τῆς δόξης αὐτῶν ἔργα μακαριότητος εἶναι, ἐπὶ αἷς βερεμῶν εἶσθι) ἐν ἀμάρτημασκι γαζαμῶν, παρῶτον δὲ ἀπλησῶν αὐτῶς τῆς ἀμάρτημασκι αὐτῶν. καὶ ὅτις μὴ ὁ λόγος ὅτιν ἀλῶντες. τίς οὐκ ἀπολήψεται τῆς ἀμάρτημασκι ἢ ὁ μὲν ὁ παρῶτον, καὶ ἀβελῶν ἀφῶν ἀμάρτηματων, ὡς ἀκούσῶν τῶ ἱσοδὸν ἰσῶντος. ἀφῶνται σὶ αἱ ἀμάρτημασκι, μακρῆ ἀμαρτανῆσκι; εἰ δὲ μὲν τὴν ἀφῶν ἢ ἀμάρτηματων καὶ τὴν οἰκονομῶσαν τῶ λατῶ τῆς παλιγγενεσίας ἀμάρτηματων. ὡς παρῶ ἡμεῖς οἱ πολλοὶ, οἱ μὴ παλιγγενετες ὡς οἱ ἀπόστολοι. μὲν τὸ ἀμάρτανειν ἢ, καὶ σὺ τῶ ἀμάρτανειν τίνα δέοντες παρῶτον, τί ἡμας παρῶν κηρηνομῶν. ἀφῶντα εἰσθι) ἡμῶν τὸ βιον ἐχοντες ἀμάρτημασκι, ἔχοντες ἢ καὶ ἀδραγαθήματα, σωτηριῶντα μὲν εἰσθι) ἀδραγαθήματα, ἀποληροσῶντα ἢ παρὲ ἦν ἐκ γῶν ἀμάρτηματων. ἢ κηρηνομῶντα μὲν εἰσθι) τῶ ἀμάρτημασκι, ὅσα μὲν ἢ μῶν ἀποληροσῶντα ἦν ἀδραγαθήματα, ἀλλ' ὅσα δὲ ἔπεισθι) λίγῶν ἢ ὁ ἀποληροσῶν τὰ κηρηνομῶν, μὲν ἀποληροσῶν ἢ τῶ κηρηνομῶν, καὶ τῶ δεικῶν ἐστὶ τὴν θιον κηρηνομῶν βιολῶν, καὶ ἐκείνησκι τὴν κηρηνομῶν. ἔσθι) γὰρ σὶ ἀνομιῶντα μὲν ὁ δεικῶν κηρηνομῶν, ὅν δεδιδάξῶν, ἢ μῶν κηρηνομῶν καὶ ἀργῶν, καὶ λίθον τίμων. ἔσθι) σὶ ἔχοντες κηρηνομῶν, ἢ πολλοὶ κηρηνομῶν, ἢ ὅλῶν. ἔσθι) σὶ ἔχοντες ἀργῶν, λίθον τίμων. ἢ μῶντα δὲ φημι τῶντα. ἀλλ' ἔσθι) σὶ ἔχοντες κηρηνομῶν, καὶ κηρηνομῶν, τί βέλῶν σὶ γῶντα μὲν τὴν ἐξοδῶν; πότεσθι) ποτε εἰσθι) εἰς τὰ ἄγια μὲν τὴν εἰδῶν σὶ, καὶ μὲν τὸ κηρηνομῶν, ἢ τῆς κηρηνομῶν, ἵνα μῶντα τὴν βασιλείας τῶ θεοῦ; ἀλλ' ἔσθι)

ἀργῶν, λίθον τίμων. ἢ μῶντα δὲ φημι τῶντα. ἀλλ' ἔσθι) σὶ ἔχοντες κηρηνομῶν, καὶ κηρηνομῶν, τί βέλῶν σὶ γῶντα μὲν τὴν ἐξοδῶν; πότεσθι) ποτε εἰσθι) εἰς τὰ ἄγια μὲν τὴν εἰδῶν σὶ, καὶ μὲν τὸ κηρηνομῶν, ἢ τῆς κηρηνομῶν, ἵνα μῶντα τὴν βασιλείας τῶ θεοῦ; ἀλλ' ἔσθι)

εἶπεν, ἡ δὲ τῆς φιλοσοφίας, ἢ τῆς δεῖν εἶπε ἐν τῷ
 ὁρίσει τῆς γνήσιας ἀρετῆς δογματῶ, ὅτι
 ἐπίσταται αὐτοῖς εἰδῶρα καὶ αἰα πλάσματα τῆς
 ψυχῆς, καὶ τὰ φέροντες περὶ σκευῶν σαφῶς ἐρ-
 ροῖς τῶν χειρῶν αὐτῶν, ὡς περὶ ἀειδίκοι ὡς ἀλη-
 θῆσαι τῶν ἰσχυρῶν ἀναστασιατῶν· πάντες ἄν τῶς
 ἀσθητῶς, καὶ τῶς νοητῶς ποιῶντας ἐαυτοῖς θεοῖς,
 διελθῶν ὁ λόγος φησὶν· εἰ ποῖσθ' ἐσοταὶ ἀν-
 θεσπος θεός, καὶ ὅσοι ἔκ εἰσι θεοί· ὁ δὲ τῶτο
 ἐγὼ δὴ λέω αὐτοῖς τίω χεῖρά μου ἐν ταῖς χειρῶ
 τάτω· καὶ γνωστὸν αὐτοῖς καὶ τίω δυνάμει μου· B
 ποῖα χεῖρά, ἢ τέταται; δεικνύων ὅ τ' χεῖρὸν τῆς
 παρσίας τῆ καρδίας, καὶ γινώσκων, φησὶν, ὅτι
 ἐνομαί μου κούριος· εἶπα ἄλλα ὅτι περὶ φησὶν, ἡ
 σὺ οὐδ' ὅπως σὺ τῶς ἐβδόμενοντα ἐχ' ὅ-
 ρον· βεβηθὸν ὅ τ' ῥοιπαῖς ἐκδοσται, δη-
 λοῖσθαι κεινῶν ἐν ταῖς ἐβδόμεναι, καὶ περὶ ἡρω-
 τῶν περὶ γνάμωτων ἀναγνωσῶντων, διωκτῶν,
 εἰαὶ περὶ γνάμωτων, ὅτι περὶ τῶν πλὴν
 ἡμῶν· ὅπως ὅ τ' ἡμῶν τῶν ἀμαρτιῶν ἰδῶν
 γέγραπται ἐν γραφῶν σιδηρῶν, ἐν ὄνυχι ἀδα-
 ματίνῳ ἐγκυκλομυθῶν ὅτι τῶς καρδίας τῆς καρ-
 δίας αὐτῶν, * ὅτι πῶ βλάπτεισθαι ἐαυτὸν ὅτι-
 δῶναι· καὶ εἶπεν ὅτι τῶν ἰδῶντων τῶντα γέ-
 γραπται· ὅτι ἡ ἀμαρτία αὐτῶν γέγραπται·
 ἀπὸ εἰα ἰδῶν, ὡς πολλοῖς ἐβδόμεναι, ἰδῶν
 ἑσθητικῶν λεγόμενον τ' ῥοιπῶν, μήποτε ἀμαρ-
 τία ἰδῶν ἡμῶν ὅτι, τῶν περὶ τῶν ὅτι τ' ῥοι-
 πῶν τ' ἐκ φιλικῶν ἰδῶν· εἰ ὅ δυνάμει καὶ ἀλλοῖς
 ἀπῶντα μυστικῶν περὶ, τῶντα ὅτι ἰδῶν περὶ
 φησὶν τῶν ὅτι δόντος, ὡς εἶπ' ὅτι αὐτῶν πλὴν
 περὶ φησὶν λέγουσιν· ἀμαρτία ἰδῶν γέγρα-
 πται ἐν γραφῶν σιδηρῶν, ἐν ὄνυχι ἀδαματίνῳ
 ἐγκυκλομυθῶν ὅτι τῶς καρδίας τῆς καρδίας αὐ-
 τῶν· ἀπῶν τῶν αὐτῶν ἐπ' ἐκ εἰσ τῶν
 ἰδῶν ἀμαρτιῶν, ὅτι τῶν φησὶν τῶν περὶ φη-
 τῶν ἰδῶν· ἀμαρτιῶν, καὶ ἡ ἀμαρτία ἡμῶν
 σὺν ἡμῶν ἡμῶν γέγραπται, ἀλλ' ἐν τῶν καρδία
 ἡμῶν· καὶ γέγραπται ἐν σιδηρῶν γραφῶν, ἐν ὄνυ-
 χι ἀδαματίνῳ· ὅτι ὅ τ' ἀμαρτιῶντα ἀ-
 μαρτιῶντων ἐγγραφεῖσθαι εἰς ἡμῶς εἰσ τῶν
 ἀμαρτιῶντων, ὅτι φησὶν τῶν αὐτῶν ὅτι περὶ φη-
 σὶ σιδηρῶν ἐμῶντα τῶντα ὅτι περὶ φησὶν, ἢ τῶν-
 δε τῶν ἀμαρτιῶν· ποιῶσαι αὐτῶν, ἢ τῶν τῶν-
 αὐτῶν· καὶ οἶνεὶ γέγραπται ὅ τ' τύπος αὐτῶν
 ἀμαρτίας μου τῆς ἡμαρτημῶν ἐν τῶν ψυχῆ μου· καὶ εἰ μὴ ἡ ἀμαρτία μου γεγραμμένη μέλα-
 ρι, ἀπῶντα αὐτῶν· νῦν ὅ τ' γέγραπται ἐν σιδηρῶν γραφῶν, γέγραπται ἐν ὄνυχι ἀδαματίνῳ,
 γέγραπται ὅτι τῶς καρδίας ἡμῶν, ἵνα ἔλθω ὅτι τῶν δικαστῶν, καὶ περὶ φησὶν ἡ λέγουσιν
 περὶ φησὶν· ὅτι κρυπτόν ὅ τ' φανερωθήσθαι, καὶ σὺ ὅτι κρυπτόν ὅ τ' σὺν ἀποκρυφῶν

A idola, & animi voluptatem putaverunt
 Deum, & conversi adoraverunt opus ma-
 nuum suarum, putantes vera esse quae fin-
 xerant. Omnes igitur tam de visibili mate-
 ria, quam de falsis dogmatibus fingentes
 sibi Deos, corripit nunc sermo divinus di-
 cens: si faciet sibi homo Deos, & isti non sunt
 Dij; propterea manifestabo illis in tempore isto
 opus manuum mearum, ostendam illi virtutem
 meam: in quo tempore, nisi in isto, quo
 Salvator noster assumpsit corpus humanū?
 Et scient quia ego sum Dominus. Deinde alia
 sequitur Prophetia, (quam nescio quare
 apud Septuaginta non invenientes, in cæ-
 teris Editionibus, quæ cum Hebræo confen-
 tiunt sermone reperimus;) quæ plena est
 necessarijs rebus, & tam vtilibus, vt possit si
 animus fuerit attentus, à vitijs revocare Le-
 ctorem. Sic autem sequitur: Peccatum Iuda
 conscriptum est stilo ferreo, in ungue adamanti-
 no, sculptum super pectus cordis eorum. Quo-
 niam difficile est aliquem se malum confite-
 ri, ideo Iudæi qui exemplaria nonnulla fal-
 sarunt, etiam in hoc loco pro peccato Iudæ,
 peccatum eorum posuerunt. Sed si figuratiter
 consideres (vt sæpe ostendimus) Iudam
 Christum nuncupari, forsitan peccatum
 Iudæ peccatum nostrum est, qui credimus
 in Christum de tribu Iudæ, & ex ejus se-
 cundum carnem stirpe nascentem. Si autem
 volueris sacratius intelligere de proditore
 Iudæ dictum: Peccatum Iudæ scriptum est in
 stilo ferreo, in ungue adamantino, sculptum su-
 per pectus cordis eorum, repugnabit tibi quod
 sequitur, Eorum. Igitur (vt supra diximus)
 super nos qui peccamus ista conveniunt,
 quorum peccata non forinsecus aliquibi
 conscribuntur, sed in cordis conscientia,
 D stilo exarata ferreo, sculptum ungue ada-
 mantino. Quod autem peccata nostra scri-
 bantur in pectore, ex his quæ sequuntur in-
 tellige. Antequam peccatum faciam nulla
 in corde meo peccati imago versatur: cum
 autem conscientia peccati imaginem sum-
 pserit, habeo formam illius, & semper ante
 oculos cordis mei delicti pompa depingit-
 tur. Et si quidem esset peccatum meum
 atramento conscriptum, forsitan delerem
 illud; nunc autem scriptum est in stilo fer-
 reo, & in ungue adamantino, sculptum est
 super pectus cordis mei, vt mecum ad tri-
 bunal veniat, & compleatur illud quod à
 Christo prophetatum est: Nihil absconditum,
 quod non manifestabitur, & nihil occultum,
 quod non palam fiet. Nudabitur pectoris mei

confscientia & aperto corde videbuntur li-
 tera peccatorum, quæ in stilo ferreo, in
 vngue adamantino sculptæ sunt. Atque
 ita vniverfa spectantium multitudo leget in
 pectore meo signatas imagines peccatorum:
 Nihil enim absconditum, quod non revelabitur;
 Et inter se invicem cogitationum accusantium
 sive defendentium. Et; Nolite ante tempus ju-
 dicare, donec veniat Dominus, & illuminet ab-
 scondita tenebrarum, & manifestet consilia cor-
 dium. Cui manifestabit? utique non sibi,
 qui antequam fiant cuncta cognoscit: sed
 his qui cum illo venturi sunt, & propter
 puritatem mentis & corporis Agnum se-
 quentur, ostendet delicta in corde peccatoris
 expressa, vt refurgant iusti in gloriam,
 peccatores verò in opprobrium & confu-
 sionem æternam; à quibus liberet nos Deus
 resurgentes cum Christo Iesu, cui est gloria
 & imperium in sæcula sæculorum, Amen.

Ἄρα ἐγμνώθη μὲν ὁ σῆτος, καὶ ἡ καρδία
 ἔχουσα τὰ χρομμὰτα ἐξήραμυδία τῶ ἀμαρ-
 τίας ἐν τῷ ζῶντι τῷ σὸν ἡρῶ, τῷ ὄντι τῷ
 ἀδαμασίτω, ἢ πάντες ἀναγνώσκουσιν ἐν τῷ
 σῆθι μὲν, καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ μὲν τὸς τύποις μὲν
 τῶ ἀμαρτημάτων· ἴδεν γὰρ κρυπτον ὁ ἄφαν-
 τῶ ἡσέτω· ἀλλὰ καὶ μέγαν ἀλλήλων τῶ ζῶντι
 μὲν κατηρεσῶται, καὶ ἴδεν τὸς λογισμῶν, καὶ
 μὲν περὶ χρομμὰτα κρινετέ, ἕως αὐτῶ ἔλθῃ κύριος,
 ὅς καὶ φωτίσῃ τὰ κρυπτὰ τῶ σῆτοις, καὶ φανε-
 ρώσῃ τὰ βλάβη τῶ καρδιῶν· τίνι φανερώσῃ;
 ἢ ἕως τῶ. αὐτὸς γὰρ οἶδεν τὰ πάντα φανερῶ-
 νέσῃς ἀπάν· ἀλλὰ καὶ τίνι φανερώσῃ; πάσι
 τοῖς μὲν βλάβη τῶ τῶ ἀπάν κηραετή-
 τα τῶ ἀμύθη τῶ ἡμῶν κότες, ἵνα οἱ ἀμύ-
 θητοι ἀναστῶν εἰς ἐνδοξασμὸν καὶ εἰς ἀρχαίαν
 ἀνάστη· ἀπὸ τῶν ῥύσασθαι ἡμᾶς ὁ τῶ ὄλων θεός,

ἴδεν εἰς δόξαν τῶ ἐν χρομμὰτα ἀναστῶν, ὅ ἔστιν ἡ δόξα καὶ ὁ κράτος εἰς τὸς αἰῶνας. ἀμήν.

HOMILIA XVII. O M I A I A 17.

(juxta Hieronymum IV.) De eo quod scriptum est: Eius n.

Isa. 17. 11. Clamavit perdix, congregavit que non peperit, faciens divitias suas non cum iudicio, in medio dierum eius derelinquent eum, & notissimis suis erit inspiens. Εἰρήνησε πέριξ, μέγαν τῶ καὶ ἡμῶν ἀ-
 ναστῶν εἰς ἐνδοξασμὸν.

Eodem interprete.

Isa. 17. 11. & 12. **T**HRONVS glorie exaltatus ab initio locus, sanctificatio nostra, sustentatio Israel. Domine omnes qui te dereliquerunt confundantur decedentes, super terram scribantur, quia dereliquerunt fontem vite Dominum. Sana me Domine & sanabor; saluum me fac & saluus ero, quoniam gloriatio mea tu es. Ecce ipsi dicunt ad me, Vbi est sermo Domini & veniat. Ego autem non laboravi subsquens post te, & diem hominis non concupiui; tu scis. Ad famo- sam venimus questionem inspicere quid sit perdix, de quo Scriptura nunc loquitur: Clamavit perdix, congregavit que non peperit, faciens divitias suas, non cum iudicio. In dimidio dierum eius derelinquent eum, & in notissimis suis inspiens erit. Ex natura volucris dignum videtur quandam historiam commemora- re, vt animal cognoscetes scire possimus vtrum ad bonam an malam partem nunc nominati perdicis intelligentiam referamus. Dicitur autem hoc esse animal malignum; fraudulentum, callidum, multumque decipiens venatores. Sape quippe ante pedes aucupis voluit, & in medio eius conatu, quasi iam apprehendendus elabatur. Prædam sui ex vicinitate promittit, & hoc agit ne ad nidum foetuum eius

ἴδεν τὸς ἔστιν ὁ πέριξ, ἀπὸ τῶ νῦν φωνῆ ἢ γεσθῆ· εἰρήνησε πέριξ, συήρασαν αὐτῶν εἰς τεκε, ποιάν τῶ πλάτων αὐτῶν ἢ μὲν κελύκος. ἐν ἡμῶν ἡμερῶν αὐτῶ ἐγκαταλείψουσιν αὐτῶν, ἢ ἔσῃ ἐχράτων αὐτῶ ἔσῃ ἀφρων· ἐν τῷ περὶ φω- τῶς ζῶων δὲ ἀναλαβῆν, πνα ἰσθρῆσαι ἀπὸ τῶ πέριξος. ἵνα εἰδῶμεν τὰ περὶ τῶ ζῶων μὲν περὶ πρῶν ὅτι κρείπτος πέξαι, νῦν ὃ λογί- μῶν τῶ πέριξος ὅτι κρείπτος· λέγεται δὲ τῶ ζῶων εἶναι κηραετήσων, καὶ δόλιος, καὶ πανε- ρῶν, καὶ ἀππατῶν βυλόμενον τὸς ἡρβῶντας, ἢ πολλὰ κίς κυλιόμενον ἀπὸ τὸς πόδας τῶ ἡρ- βῶντος, ἵνα αὐτῶν ἀπεισάσῃ, ὡς εἶπες ὅτι τῶ ζῶων περὶ τῶ μὲν ἡκεῖν ὅτι τῶ κελύκος. καὶ ἡνίκα εἰς σφάσται ἀπεισάσῃ τῶ ἡρβῶ- ντος.

etiam hæc gens homines sint, qui possint denuð decidere: idè etiam huic minatur, & ait: Etsi prædixi quadam de adificatione, & de plantatione, atque agricultura, hæc autem gens etiam peccatura sit; huic quoque peccanti evenient hæc quæ dicta erant illis propter peccata, & perpetentur, nisi egerint penitentiam. Vniverfam scrutare Scripturam, & invenies plurima de duabus hisce gentibus dicta. Elegerat Deus Patres, promissionem dederat eis: eduxerat populum de genere Patrum ex Ægypto: longanimiter ipsis peccantibus vsus, castigaverat ipsos vt Pater, introduxerat eos, & dederat eis terram promissionis. Miserat ad eos secundum tempora Prophetas, correxit & convertit eos à peccatis: longanimiter semper egit, mittens curatores seu medicos, donec veniret Archiatrus, Prophetis excellentior Propheta, medicis præstantior Medicus: venientem hunc prodiderunt, & occiderunt, Tolle, tolle, dicentes, à terra istius modi; Crucifige, crucifige eum. Illicò venit visitatio super gentem istam: ad solitudinem redactus est locus vbi cruci affixus fuerat Iesus meus. Elegit Deus aliam gentem: messis conspicitur quàm ampla sit, tametsi operarij sint pauci. Quin & aliter dispensat Deus sagemam, vt jugiter mittatur in mare vite hujus, & congregentur omnis generis pisces, mittit piscatores multos, mittit venatores, multos venantur ex omni monte, venantur ex omni colle. Vide quanta dispensatio circa salutem Gentium sit. Vide igitur benignitatem & severitatem Dei; super priorem quidem gentem & cadentem severitas, super alteram verò gentem promissiones & benignitas, dummodò permanferit in bonitate, alioquin etiam ipsa excidetur. Neque enim tunc tantum securis ad radicem arborum posita erat: parata etiam numerum est iterum venire securis. Nam securis ad radicem arborum posita est, dicebat meus Iesus tunc vaticinans de Israël, apud quem securis erat: ipsus erat securis arboris infrugiferæ. & dixit olim: Securis ad radicem arborum posita est. Quot erant ibi arbores non ferentes fructum? excisæ sunt, & in ignem missæ, atque puniæ. Modò autem alia est agricolatio priori non absmilis inslituta, de qua dictum est. Introducens planta eos in montem hereditatis tue, in paratum habitaculum tuum. Introduxit gentem suã Deus in montem hereditatis sue. Montem ego quero, non sicut Iudæi, ita in materiis inanimatis: mons noster Christus est; in hoc plantati sumus, in ipso fundati. Videte igitur

Isa. 59. 6.

Matth. 3. 10.

Eccl. 15. 17.

Αὐτὰ ἀπειλαί, καὶ θῆσι· εἰ καὶ παλαιῶν καὶ
 ἀπὸ τῆς οἰκοδομῆς, καὶ τὰ ἀπὸ τῆς κατασκευῆς
 σιῶς, καὶ τῆς γεωργίας, μὴ εἴη ἡ ἀμάρτανειν καὶ
 τὸ τοῦ ἔθνους. καὶ τὰ αὐτὰ ἀμάρτανειν συμφορὰ
 ἔσται αὐτοῖς, ὡς εἶρηται ἐκείνοις ὁμοίως ἀμάρ-
 τήματα, καὶ πύσσονται, ἐὰν μὴ μετανοήσασιν·
 πᾶσαι ἐρύθησον τὴν γραφίην, καὶ ὁμοίως τὰ
 πλείους ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἐθνῶν λεγομένης
 ἐξελήξατο ὁ θεὸς τὴν πατρίδα, ἐπαλείψας δι-
 δακναι αὐτοῖς. ἐξήγαγα λαὸν * ἐκ τῆς ἡμετέρας
 πατέρων δὲ ἀγροῦ τῆς ἡμετέρας ἡμετέρας ἐκ
 αὐτοῖς ἀμάρτανειν, ἐπαλείψων αὐτοὺς ὡς πατρίδα,
 εἰσήγαγον αὐτοὺς, ἔδωκεν αὐτοῖς γῆν ἐπαλείψας
 ἐπέμψων αὐτοῖς ἀποστόλους * ἀπὸ τῆς ἡμετέρας
 δόξης καὶ ἐπέστρεψεν αὐτοὺς δὲ τῆς ἀμάρτανει-
 νων. ἐμμεροῦ ἡμετέρας αὐτὸν ἐπέμψων τὴν δια-
 κρίσιν, μέγιστος ἢ ἄλλος ὁ ἀρχιερεὺς, ὁ ἀρχι-
 ερεὺς πατέρων ἀποστόλων ἀποστόλους, ὁ ἀρχιερεὺς
 ἰακωβὸν ἰακωβὸς. ἐκλυθῆσα τὴν ἀποδοκίμην,
 καὶ ἀπέκταναν, αἶμα, αἶμα, λέγοντες, δὲ τὴν
 τῆς τοῦτον. φάροντες, φάροντες αὐτοῖς· ὡς αὐτοῖς
 ἡλθον ἐπιτοκοῦν ἐπὶ τὸ ἔθνος, ἔρημα ἦν ὁ τόπος
 ἔρημα ἐκατέρωθεν μὴ ὁ ἰσοδός. ἐξελήξατο ὁ θεὸς
 ἄλλο ἔθνος. ὁ θεοσεμνὸς ὁμοίως πῶς πολλὸς ἐστὶν, καὶ ἡμετέρας
 εἰ καὶ ἐργασίᾳ ὁμοίως εἰσὶν καὶ ἄλλος ὁ οἰκοδομῆς
 ὁ θεὸς τὴν σαλευθῆναι, αὐτὴν βάλαντα ἐπὶ τὴν
 ἰακωβὸν ἡ βίβη τῆς, καὶ αὐτὴν ἰακωβὸν
 παστοδοκίαν, ἀποστόλους τὴν ἀλυσίαν τὴν πολ-
 λὴν, ἀποστόλους τὴν ἡμετέρας, τὴν πολλὴν ἡ-
 μετέρας δὲ πᾶν τὸν ὅμοιον, ἡμετέρας δὲ πα-
 τὴς βίβη. ὁμοίως πῶς οἰκοδομῆς ἀπὸ τῆς ἡ-
 μετέρας ἐπὶ σαλευθῆναι. ἰδὲ ὅτι γενομένη καὶ ἀπο-
 τομὴ θεοῦ. ἐπὶ τὸ δὲ ἀποστολῶν ἔθνος ἐπαλείψων
 καὶ γενομένη, ἐὰν * ἐπιμείνη τῆς γενομένης, εἰ
 ἡμετέρας, καὶ αὐτὸ ἐκκεπήσασιν· ἢ ἡμετέρας τὴν
 μόνον θεὸς τὴν εἶσαν ἡμετέρας ἐκείνου. * ἐπι-
 μὴ καὶ νῦν πάλιν ἐπὶ ἡμετέρας ἡμετέρας ἢ ἡμετέρας
 θεὸς τὴν εἶσαν ἡμετέρας ἐκείνου, ἡμετέρας μὴ
 ὁ ἰσοδός πῶς ἀποστολῶν ἀπὸ τῆς ἡμετέρας,
 παρ' ὅτι ἡμετέρας ἡμετέρας. αὐτοῖς ἡμετέρας τὴν ἀπο-
 πὴς ἀποστολῶν. καὶ ἡμετέρας ἡμετέρας ἡμετέρας τῆς ἡ-
 μετέρας ἡμετέρας ἐκείνου. ὅμοιον ἡμετέρας ἀποστολῶν μὴ
 ποιδόντα καρπὸν; ἐξέκαστη, καὶ εἰς τὸ πᾶν ὁμοίως
 ἡμετέρας, καὶ ἐκείνου. νῦν ἡμετέρας ἡμετέρας ἡ-
 μετέρας αἰ ἀποστολῶν τῆς ἀποστολῶν, ἀπὸ τῆς ἡ-
 μετέρας εἰσαγαγὼν καταφύτῃσιν αὐτοὺς εἰς ὅμοιον

κρηρονομίας σου, εἰς ἐπιτομὴν καποικητήριόν σου· εἰσήγαγον αὐτοὺς τὸ ἔθνος ὁ θεὸς εἰς ὅμοιον κρηρονο-
 μίας αὐτοῦ. ὁμοίως ἐργάζονται, ἔχοντες ὡς ἰσδοῦναι, ὡς ἐν ἀνίχνιστον ἡμετέρας. ὁμοίως ὁμοίως ἐπὶ
 ἐν τῆς καταφύτῃσιν ἡμετέρας, ἐπὶ αὐτοῦ ἐπὶ ἡμετέρας. ὅμοιον ἡμετέρας ἡμετέρας ἡμετέρας ἡμετέρας
 ἡμετέρας

dirigere, ac si dicat decipiens Deus : Eru-
 diam eos in auditione afflictionis sua. Hi-
 storias adjungam qua ratione Deus ad salu-
 tem decipiat, ac quaedam dicat, vt desinat
 peccator facere qua alius fecisset, nisi hos
 & hos sermones audivisset, qui dicebat :
 Iam. 3. 4. *Adhuc tres dies, & Ninive subvertetur*, ex
 veritate hoc dicebat, vel non, siue decipiens
 deceptione conversionem operante : quae
 conversio nisi facta fuisset, iam non amplius
 deceptio esset hoc quod dicebatur, sed iam
 ipsa veritas : & secuta fuisset everfio Ninive
 super auditores, nisi decepti fuissent, & di-
 ctis tamquam veris fidem adhibuissent, vt
 beneficium reciperent, & non everterentur;
 siue non verè fieret quod erat dictum; &
 non fuissent decepti, sed sibi persuasum ha-
 buissent minime futura quae erant dicta,
 eadem negligendo tamquam illusionem
 passi. Numquid adhuc tres dies, & Ninive
 subvertetur? Sed audeo & dico multò acer-
 biora; scilicet tres dies, & Ninive subverte-
 tur : nam ex suppositione peccatores nisi
 poenitentiam egissent Ninivite, fortassis
 quidem adhuc tres dies, & Ninive subverte-
 tur, contigisset. Sed esto vt hoc non conti-
 gisset, aliquid hoc deterius evenisset, scilicet
 aeterno igni traditi fuissent. Propterea
 aliud supplicij secundum Legem dictum ijs
 qui tamquam pueri erudiendi erant : quibus
 autem iam advenit plenitudo temporis, quo
 alia supplicia descripta sunt, conferendo il-
 la quae erant secundum legem supplicia pec-
 catorum eum ijs quae secundum Evange-
 lium sunt supplicia peccatorum, videbis
 quoque illos quidem tamquam infantes au-
 divisse poenas ipsis infantibus consentaneas;
 nos autem tamquam perfectos aetate
 audire poenas graviore. Adulter aut adul-
 tera si tum quis fieret, non gehenna, non
 ignis aeternus intentabatur, sed lapidibus
 lapidandus erat. *Lapidet eum*, inquit, *omnis*
synagoga. Dicet abiens is qui in his repertus
 fuerit adulter, vel quae in his deprehensa
 fuerit adultera : Vtinam etiam super me ser-
 mo iste diceretur : populus lapidibus me
 obruisset, & non reservaretur ad ignem aeter-
 num. *Reus enim gehenne ignis non solum*
adulter, verum etiam & qui dixerit fratri suo
fatue. Si autem is qui dixerit fratri suo fatue,
 reus erit gehenne ignis, adulter cuius erit reus?
 Majus aliquod quaro supplicium gehennae
 ignis. Et fortassis dixerim gehennam esse
 involuntariorum piaculorum expiari valentium;
 quemadmodum scilicet de bonis ju-
 storum in cor hominis non ascendit, quae praepa-
 ravit Deus ijs qui diligunt illum; ita quae praepa-
 ravit peccatoribus fornicariis, adulteris
 in cor hominis non ascenderunt. Si enim

μα δι' ἀπατίας ἀπὸ * παιδαγωγῶν, ἵνα ἐπιπ-
 ὀ ἀπατῶν θεός. παιδοδύσω αὐτὸς ἐν τῇ ἀρχῇ τῆ
 θλίψις αὐτῶν. ἰσοεὶς ἀσφάλητος πᾶς ὁ
 θεός ἐπὶ σωτηρία ἀπατῶν, καὶ λέγει πᾶς, ἵνα
 παύσῃται ὁ ἀνώπλιτος τὰ πνεῦν ἀετοικῶν αὐ-
 εἰ μὴ ἠνέκῃται τὰς πᾶν τῆν λόγον. ὁ λέγων.
 ἔτι πρὸς ἡμέρας, ἔτι νινὴν καταστρεφῶσιν.
 ἀληθῶς ἔλεγμα, ἢ ὅσα ἀληθῶς, ἢ ἀπατῶν
 ἀπατῶν ἐπιτρέφονται. ἡτις ἐπιτρέφεται εἰ μὴ
 ἐγγράνοι, ὅσα ἐπὶ ἀπάτην ἔχουσι, καὶ ἀληθῶς.
 ὁ λέγων. καὶ * ἡ ἀσφάλητος καταστρεφ-
 φῶν τῆν νινὴν * ἡ ὅσα ἀσφάλητος, μὴ ὅσα ἀπα-
 τῶν, καὶ πνεῦσιν τῶν λεζυρῶν, ὡς ἀλη-
 θεῶν, διεργατῆται, ἔτι μὴ καταστρεφῶσιν.
 ἢ μὴ γινόμενός ἀληθῶς τὸ εἰρημῶν, καὶ μὴ ἀπα-
 τῶν, ἀλλὰ καταστρεφῶσιν ἐπὶ τῆν εἰρημῶν
 ὅσα * ἔσται, καταστρεφῶσιν τῆν εἰρημῶν, ὡς
 ἀπατίας παύσιν. ὅχι τὸ ἔτι πρὸς ἡμέρας, καὶ
 νινὴν καταστρεφῶσιν, ἀλλὰ ὅσα καὶ λέγει
 πολλὰ * χαλεπώτερον. τὸ ἔτι πρὸς ἡμέρας, καὶ
 νινὴν καταστρεφῶσιν. τῆν δὲ σωτηρίαν ἡμῶν
 τῆς εἰ μὴ μετανοήσῃσαν νινὴν, τὰ
 μὴ ἔτι πρὸς ἡμέρας, καὶ νινὴν καταστρεφῶ-
 σιν, εἰνέτω. ἀλλ' ἔτι ὅτι ὅσα εἰνέτω πᾶσι,
 τότε γίνετο εἰνέτω, πνεῦσιν αἰωνίῳ παρησῶσιν.
 ὅσα πᾶσι ἀλλὰ ὅσα καὶ τὸ ἴδιον ἔσται πᾶσι
 ὡς παιδοδύσω παιδαγωγῶν. ὅσα δὲ ἔσται τὸ
 πᾶσι καὶ τῶν ἄλλων, ἢ ἄλλων καὶ ὅσα ἀπα-
 τῶν καὶ ἄλλων εἰσιν, * συνεκείτω ὅσα ἔτι τὸ
 μὴ καὶ ὅσα ἀσφάλητος πᾶσι καὶ ὅσα βίασῶν
 καὶ ὅσα ἀσφάλητος, ὅσα ἔτι ὅσα εἰνέτω ὡς
 ἡ πᾶσι ἡ καὶ ὅσα καὶ ὅσα εἰνέτω πᾶσι ἀσ-
 φάλητος. ἡμῶν δὲ ὡς πᾶσι πᾶσι ἔσται
 ἀσφάλητος καὶ ὅσα καὶ ὅσα πᾶσι. μᾶλλον εἰ
 τότε γίνετω, ἢ μᾶλλον, ἢ ἀπὸ τῆν, ἢ γέ-
 νετω, ἢ ἀσφάλητος, ἀλλὰ ὅσα καὶ ὅσα ἀσφά-
 λῶν * ἀσφάλητος, * φῶν, αὐτῶν πᾶσι ἢ
 στωματῶν. ἔπει ἀσφάλητος ἐν τῶν βίασῶν
 μᾶλλον, ἢ ἐν τῶν βίασῶν μᾶλλον. εἰ
 καὶ ἔπει ἔπει ὅσα εἰνέτω. ὅσα καὶ ὅσα μᾶλλον
 καὶ, καὶ μὴ πᾶσι ἡμῶν εἰς τὸ ἀσφάλητος
 ἀσφάλητος ὅσα εἰνέτω πᾶσι πᾶσι, ἢ
 μᾶλλον ὅσα μᾶλλον, ἀλλὰ καὶ ὅσα εἰνέτω πᾶσι
 αὐτῶν * μᾶλλον. εἰ δὲ εἰπῶν πᾶσι ἀσφάλητος
 μᾶλλον, ἔνοχος ἔσται εἰς τῶν γένετω τῶν πᾶσι,
 μᾶλλον τῶν ἔνοχος ἔσται; μᾶλλον ἢ ὅσα καὶ
 σφῶν τῶν γένετω τῶν πᾶσι; καὶ τὰ ἔπει μᾶλλον
 ἀσφάλητος ἢ ἔπει ἔπει ἀσφάλητος, ἢ διωκῶν καὶ
 ἀσφάλητος ἔπει. ὅσα δὲ ἔπει τῶν ἀσφάλητος ἢ
 ἡμῶν εἰς τῶν ἀσφάλητος αὐτῶν. ὅσα ἡμῶν εἰς τῶν ἀσφάλητος * ὅσα πᾶσι, ὅσα μᾶλλον

Levit. 24. 14.

Math. 5. 22

1. Cor. 2. 9

μαρτυρία ἔσται. ὅσα δὲ ἔπει τῶν ἀσφάλητος ἢ

ἡμῶν εἰς τῶν ἀσφάλητος αὐτῶν. ὅσα ἡμῶν εἰς τῶν ἀσφάλητος * ὅσα πᾶσι, ὅσα μᾶλλον

* Chif. ἀγρίων * ἐπὶ καρδίαν ἀνδρῶν πᾶς ἑκὰς αἰέτην
 εἰ γὰρ αἰέτη ἐπὶ τῆς καρδίας, ἕνοχος γάρ, ὁ
 εἰπὼν τὰ ἀδελφῶν αὐτῶν, μαρὶ· δηλοῖ ὅτι μεί-
 ζον ἐστὶ τῶ ἀδικαίοντος ἐπὶ καρδίας ὁ ἡμῶν
 τηρῶν τῶς ἑα χείρονα ἡμῶν τῶν ἁμαρτιῶν· ἢ δὲ ἡ-
 μῶν ὅτι μείζον π γέννητος, ἀλλὰ μόνον π-
 γέννητος ὅτι μείζον * π ἐστὶ γέννητος, ὁ ἡτοιμα-
 σθῆναι τοῖς μοιχθῶν * ἔτι εἰς ἔρρημα καὶ ἐπὶ τῶς
 λοιπῶς τῶς ἑα * τ νόμον κολάσεως, καὶ λαμβανῶν
 λέξιν διποδικῶν συνάδου ἰσχυρῶν, καὶ σι-
 πητῶν μὲν τῶν κολάσεων εἰς ἀμύνην, ἐπειδὴ B
 ἢ ἕλω τῶ· ἢ πατήρας με κύριε, καὶ ἡπατή-
 ρην, ὡς δὲ δὲ ἐμῶν ἀπατηθῆναι καλῶς· τί
 ἢ λέγῃ ὁ δόξουτος ἀδελφῶν π νόμον μω-
 σῆως, καὶ εἰς ἀπερὶ ἐπὶ δούσι καὶ τρεῖσι μῆ-
 τῶν διποδικῶν· π νόμον δεκάτε χείρονα ἀξίω-
 ῆσαι πικρίας, ὁ τ ἦν τῶ θεοῦ καὶ πατή-
 ρας· ὁ νόμος δὲ παῦλε τῶ πικρίας· εἶπον
 αὐτῶν· ἀλλ' ἢ λέγω αὐτῶν, Φοί· μείζον ἐστὶ
 ἢ ἡλερομένων ὁ τῶς κολάσεως ἢ ἐν θάλασσῶν
 ἀμύνην τῶν, μείζον ἢ ἀκρομένων, μείζον C
 νομῶν· ἀλλ' ἢ τὸ εἰσὶ τῶς παιδῶν ὁ κα-
 φῆς, Φητις, ἀκούσας καὶ * φοβηθεὶς λέγων· ἡπατή-
 ρας με κύριε, καὶ ἡπατήρην· καὶ σὺ * ὅσον εἰ-
 πατήριον, φοβηθεὶς ἀπειρῶν, ἢ α μὴ πᾶ-
 ρος πᾶ ἡπὲρ τῶ ἀπειρῶν τῶς κολάσεως τῶς αἰώ-
 νους, ὁ ἀσέβητος πῦρ, ἢ πάρα π τῶ μείζον ὁ
 δόξουτος τοῖς ὡς ὡς ἢ ὅσον λόγον ἐπὶ πλει-
 ον βεβαιώσιν· ὡν πῶ τῶν μηδὲ μῶς πικ-
 ριῶν, ἀλλ' ἐν χείρῶ ἡσὺ πλειῶν διχαροδότην ἀξίως ἢ ἑορτῶ ἢ ἐπισημῶν, ὡ
 πάρα, τῶ ἐκεῖ, καὶ τῶ ἀγαθῶν, ἐν χείρῶ ἡσὺ, ὡ ἐστὶ ἢ δόξα καὶ ὁ κολάσεως εἰς τῶς
 αἰῶνας ἢ αἰῶν ἡμῶν· ἀμῶν·

Ascenderit in cor, reus sit, qui dixerit fratri
 suo, fatue. Manifestū est utiq; majus esse pec-
 catum quod in cor ascendit peiora delin-
 quentibus. Non possum autem excogitare
 quid majus gehennā; sed solum credo esse
 quid majus gehennā, quod adulteris praepa-
 ratum est. Eodem modo venio etiam ad alias
 quae secundum legem sunt poenas, & sumo
 textum Apostolicum hisce consonum, & si-
 lentio prementem supplicium meum si pec-
 caverim, quia nolo illud: *Decepisti me Do-
 mine, & deceptus sum*; assumens pulchrē de-
 cipi. Quid porro dicit Apostolus? Si pra-
 varicatur quis legem Moysis, sine misericor-
 dia super duobus & tribus testibus moritur:
 quando putatis graviore supplicio dignus
 erit qui Filium Dei conculeaverit? Nomina
 ὁ Paule supplicium: dicebam ipsum; sed
 non dico ipsum, inquit. Majus est dictis sup-
 plicium eorum qui in Evangelio peccant,
 majus est auditis, majus cogitatis. Idcirco
 introductus est tanquam puer Propheta,
 cum audit & exterritus est dicens, *Decepi-
 sti me Domine, & deceptus sum*. Etiam tu quasi
 puer mericulosus esto minarum, ne patiaris
 illa quae minas omnes excedunt supplicia
 aeterna, ignem inextinctum, vel si quid for-
 te hoc majus sit repositum iis qui contra re-
 ctam rationem ut plurimum vitam suam in-
 stituerunt. Quorum omnium nihil unquam
 experiamur, sed in Christo Iesu perfecti ju-
 stificemur dignē festis caelestibus, & Pascha-
 te, quod illuc adducit in Christo Iesu; cui
 est honor & imperium in saecula saeculo-
 rum. Amen.

Ο Μ Ι Α Ι Α ΙΘ'. HOMILIA XIX.

Εἰς τὸ in istud:

Ἡπατήρας με κύριε, καὶ ἡπατήρην· μέχρι
 τῶ κύριε δεκάτων δίχρα. *Decepisti me Domine, & deceptus sum. usque in finem. 7.*
 ad istud: *Dominus probans iusta.* Ieron. 40. 14

Eodem interprete.

* Cod. Vat. ἀπειρῶν τῶν, μείζον ἢ ἀκρομένων, μείζον C
 νομῶν· ἀλλ' ἢ τὸ εἰσὶ τῶς παιδῶν ὁ κα-
 φῆς, Φητις, ἀκούσας καὶ * φοβηθεὶς λέγων· ἡπατή-
 ρας με κύριε, καὶ ἡπατήρην· καὶ σὺ * ὅσον εἰ-
 πατήριον, φοβηθεὶς ἀπειρῶν, ἢ α μὴ πᾶ-
 ρος πᾶ ἡπὲρ τῶ ἀπειρῶν τῶς κολάσεως τῶς αἰώ-
 νους, ὁ ἀσέβητος πῦρ, ἢ πάρα π τῶ μείζον ὁ
 δόξουτος τοῖς ὡς ὡς ἢ ὅσον λόγον ἐπὶ πλει-
 ον βεβαιώσιν· ὡν πῶ τῶν μηδὲ μῶς πικ-
 ριῶν, ἀλλ' ἐν χείρῶ ἡσὺ πλειῶν διχαροδότην ἀξίως ἢ ἑορτῶ ἢ ἐπισημῶν, ὡ
 πάρα, τῶ ἐκεῖ, καὶ τῶ ἀγαθῶν, ἐν χείρῶ ἡσὺ, ὡ ἐστὶ ἢ δόξα καὶ ὁ κολάσεως εἰς τῶς
 αἰῶνας ἢ αἰῶν ἡμῶν· ἀμῶν·

Omnia quae de Deo scripta sunt,
 quantumvis in speciem per se ab-
 sona sint, oportet, ut arbitror, digna cog-
 itare bono Deo. Quis enim non dicet ab-
 sona esse ad Deum relata, habere ipsum
 iram, flagrare ipsum furore, poenitentiam
 agere aliquando, item dormire ipsum: ve-
 rum tamen unumquodque horum ab eo qui

τι τα πτωχὰ πτωχὰ πολλὰ δ' αὐτὸ καὶ ἄλλα δι' ἡμεῖς
 καὶ ἀπάτην αὐτῶν ἡμεῖς γινώσκοντες, καὶ ὡφελῆσαι
 ἡμᾶς· πῶς οὖν ἡ τοιαύτη ἀπάτη, ὡς ἔσονται οἱ
 ἀπὸ τοῦ καλοῦ ἀληθῆς, καὶ διεληφότες δι' ἡμᾶς
 τῆς ἀπάτης, ἐν χειρὶ τοῦ ζῆλου βία· ἐλυ-
 σίτελει αὐτοὺς φερεῖν, ὡς ἐφ' ἑστέον ἡσυχάζοντες,
 ἀπὸ τοῦ ὁ καλοῦ ἀπὸ τοῦ πλῆθους, καὶ ὅτι
 ὁ πῶρ αὐτῶν ἡ σὸς ἀπάτησιν, καὶ ὅτι ἐσονται εἰς
 ἔσθον πάσης ἁμαρτίας, καὶ ὅτι ὁ ἄλλος ἐκτακτο-
 ῦσιν πρὸς ἀσέβειαν· εἰ δὲ ἄλλο τι φαντα-
 ζόντες αὐτῶν πτωχῶν ἀπὸ τοῦ πλῆθους, ἐν οἷς μέλ-
 λουσιν τῶ πτωχῶν τῆς χειρὸς τοῦ πτωχοῦ καὶ ἀνο-
 χῆς καὶ τῆς μακροθυμίας καὶ ἀσφραγισθῆναι· ὅσα εἰ-
 μὴ ἀληθῆς ἀπὸ τοῦ πτωχοῦ, ἐπὶ μὴ ἔδοξεν ἡ πατῆ-
 ρος, ἐπὶ αὐτοῦ ἀνοχῆς ὁρῶν ἐν ἡμέρᾳ ὁρ-
 γῆς καὶ ἀποκαλύψεως καὶ δικαιοκρατίας τῶ θεοῦ,
 οὐκ αὖ ἴσταντο ἰσχυροὶ εἰ ἡ πατὴρ ἡσυχάζοντες
 ἀπὸ τοῦ πτωχοῦ ἀπάτην, ἐπὶ εἶπεν ὁ
 φερεῖν τῆς· ἡ ἀπάτησιν με κύριε, καὶ ἡ πα-
 τὴρ δὲ παρὲλθον ἡ ἰδία καὶ ὁ ἀπάτη-
 δειν· ἀπὸ τοῦ οὐκ εἶπεν μόνον· ἡ ἀπάτησιν με
 κύριε, ἀλλὰ φερεῖσθε καὶ ὁ ἀπάτηδεν;
 ἔστιν ἐπίστε ἑπιποῖσθαι π ἐνεργητὰ τινὰ πτω-
 χῶν ἀπάτην, ἄλλον δὲ φυλασσόμενος ἀπάτηθῆ-
 ναι, καὶ οὐκ ἀπατῶμενος· ὅταν δὲ ὁ ἐνε-
 ρῆσθαι ὁ ἀπάτην, ὁ δὲ μὴ φυλασσόμενος ἀπάτη-
 θῆναι, ἀλλ' ἐμπροσθίον εἰς πτωχῶν ἀπάτην, εἶπεν
 αὐτῶν· ἡ ἀπάτησιν με κύριε, καὶ ἡ πατὴρ δὲ παρ-
 ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐπὶ τὸ πῶρ καὶ τοιαύτᾳ τινὰ εἰποι-
 μὴ· ὅσα λέγει μοι ὁ θεός, καὶ ἀληθῆς μοι λέ-
 γει, καὶ ἀπάτην με φησὶ, ἡ φερεῖσθε αὐτῶν
 τῶς λόγους· πειθόμενος, ὅτι εἶπεν ἀπάτην με,
 εἶπεν ἀληθῆς, βλάπτει με, καὶ ἡ ἀληθῆς γὰρ
 αὐτῶν βλάπτει· ὅταν ὡφελίμων ἀπὸ τοῦ θεοῦ
 γὰρ, ἐπὶ μὴ δειμασθῆναι δένδρον ποιεῖσθαι καρ-
 πὸς ἀγαθὸς ἐνεργῆσθαι· ὅσα ἡ λέγει μοι ὁ θεός,
 καὶ πειθόμενος ὅτι θεὸς ἐστὶν ὁ λέγων· εἰποιμὸς εἰ-
 μι παρὲν ἐμῶν· ἀληθῆς, δέχομαι,
 ἀπάτην με βλάπτει, ἐκὰν ἀπάτην με, θεός
 με μόνος ἀπάτην με· καὶ ἐπὶ παρὲν ἐμῶν
 πειθόμενος θεοῦ ἡ λέγονται, καὶ ἀπα-
 τῶσαι, καὶ ὁ φερεῖσθαι ἡσυχάζοντες· ἡμεῖς ἀπα-
 τῶμενος μὴ ἡσυχάζοντες, ἀλλ' ἡσυχάζοντες τῶ θεοῦ
 ἀπάτηθῆναι· ἡσυχάζοντες λέγει· ὅτι ἡ μόνον οὐ
 ἐνεργῆσαι ὁ ἀπάτην, ἀλλ' ὅτι κατὰ πέποιθα
 ὁ ἡσυχάζοντες ἀπάτησθαι· καὶ ἡσυχάζοντες
 ὅτι ἡ ἀπάτησιν με κύριε, καὶ ἡ πατὴρ δὲ παρ-
 ὅτι ἡ ἀπατῶν τῶ θεοῦ ἡ ἀπάτην με, καὶ ἀφ' ἡσυχάζοντες ὅτι ἡ ἀπατῶμενος· ἐκτακτοῦς,
 καὶ ἡδυνάσθαι· ὅτι με κρατεῖ, εἰ μὴ κατ' ἀρχαίς ἐπὶ νῆπιον ἐν χειρὶ ἀπάτησιν, καὶ
 κρατεῖσθαι δι' ἡμᾶς, εἰ δὲ μὴ κρατεῖσθαι, τότε μοι χεῖρα πόνον· ἐκτακτοῦς, καὶ ἡδυνά-
 σθαι

A & alia quam plurima reperiri possint ex de-
 ceptione à nobis facta, quæ etiam profunt
 nobis. Quot enim putati sapientes, cum
 reperissent eam quæ de supplicio est verita-
 tem, & identidem ea quæ deceptionis erant
 praterissent, pejorem vitam exegerunt:
 præstitisset ipsos sapere ut prius sapiebant,
 quoad istud: *Vermis eorum non morietur*, &
ignis eorum non exstinguetur, & erunt in visio-
 nem omni carni: & quia palea comburentur
 igni extinguibili. Si autem aliud quidpiam
 imaginati fuerint præter primam suam ima-
 ginationem, in quibus divitias bonitatis
 Dei & patientiæ & longanimitatis despe-
 caturi sint; vide vtrum non verè idcirco, quia
 non visi sunt decipi, thesaurizaverint sibi
 iram in die iræ & revelationis iusti iudicij
 Dei, non thesaurizaturi si fuissent decepti.
 Hæc propter eam, quæ à Deo est, deceptio-
 nem, quia dixit Propheta: *Decepisti me Do-
 mine, & deceptus sum*. Ceterum excutiamus
 etiam separatim istud, *deceptus sum*. Cur non
 dixit tantum: *Decepisti me Domine*, sed addi-
 dit etiam istud, *deceptus sum*? Licet non-
 numquam comminisci quempiam deceptio-
 nem aliquam operantem, alium verò sibi
 caventem ne decipiatur, & non decipi.
 Quando autem adornaverit quis decipi homi-
 nem, alter verò non caverit sibi à deceptio-
 ne, sed incidit in deceptionem, tunc
 dixerit utique: *Decepisti me Domine, & dece-
 ptus sum*. Ego autem incidens in hunc lo-
 cum istiusmodi quadam dixero: *Quod si
 dicat mihi serpens, licet vera mihi dicat,
 licet decipere me velit, sermones ejus habeo
 suspectos; persuasum habens, quod si de-
 cepiat me, sive verum dicat, mihi tamen no-
 ceat: nam & veritas ipsius nocet: nihil
 quod profit à serpente fit: quandoquidem
 non potest arbor mala fructus bonos ferre. Quod
 cumque autem dicat mihi Deus, etiam per-
 suasum habeo; quia Deus est qui dicit, pa-
 ratus sum exhibere meipsum; verum dicit,
 admitto; decipere me vult, voluntariè deci-
 pitor, dummodò solus Deus me decipiat:
 & quoniam præbeo memetipsum, persua-
 sum habens Deum esse qui dicat, & deci-
 piat, & non curiosè inquirò: volo deceptus
 non ab alio quàm à Deo decipi: idè dico te
 non solum operatum esse deceptionem, sed
 me quoque passum ut à te deciperer, & jux-
 ta hoc dico: *Quoniam decepisti me Domine,
 & deceptus sum*. Quid porro sequitur ex eo
 quod Deus sit qui decipiat, & homo qui de-
 cipiatur? *Obtinuisti, & potuisti*. Tunc me
 obtinet, quando me in principio adhuc in-
 fantem in Christo deceperit, & obtinendo*

Handwritten marginal notes in the left margin, including phrases like "Col. 1. 11", "Col. 1. 12", "Col. 1. 13", "Col. 1. 14", "Col. 1. 15", "Col. 1. 16", "Col. 1. 17", "Col. 1. 18", "Col. 1. 19", "Col. 1. 20", "Col. 1. 21", "Col. 1. 22", "Col. 1. 23", "Col. 1. 24", "Col. 1. 25", "Col. 1. 26", "Col. 1. 27", "Col. 1. 28", "Col. 1. 29", "Col. 1. 30", "Col. 1. 31", "Col. 1. 32", "Col. 1. 33", "Col. 1. 34", "Col. 1. 35", "Col. 1. 36", "Col. 1. 37", "Col. 1. 38", "Col. 1. 39", "Col. 1. 40", "Col. 1. 41", "Col. 1. 42", "Col. 1. 43", "Col. 1. 44", "Col. 1. 45", "Col. 1. 46", "Col. 1. 47", "Col. 1. 48", "Col. 1. 49", "Col. 1. 50", "Col. 1. 51", "Col. 1. 52", "Col. 1. 53", "Col. 1. 54", "Col. 1. 55", "Col. 1. 56", "Col. 1. 57", "Col. 1. 58", "Col. 1. 59", "Col. 1. 60", "Col. 1. 61", "Col. 1. 62", "Col. 1. 63", "Col. 1. 64", "Col. 1. 65", "Col. 1. 66", "Col. 1. 67", "Col. 1. 68", "Col. 1. 69", "Col. 1. 70", "Col. 1. 71", "Col. 1. 72", "Col. 1. 73", "Col. 1. 74", "Col. 1. 75", "Col. 1. 76", "Col. 1. 77", "Col. 1. 78", "Col. 1. 79", "Col. 1. 80", "Col. 1. 81", "Col. 1. 82", "Col. 1. 83", "Col. 1. 84", "Col. 1. 85", "Col. 1. 86", "Col. 1. 87", "Col. 1. 88", "Col. 1. 89", "Col. 1. 90", "Col. 1. 91", "Col. 1. 92", "Col. 1. 93", "Col. 1. 94", "Col. 1. 95", "Col. 1. 96", "Col. 1. 97", "Col. 1. 98", "Col. 1. 99", "Col. 1. 100".

Handwritten marginal notes in the right margin, including phrases like "Col. 1. 11", "Col. 1. 12", "Col. 1. 13", "Col. 1. 14", "Col. 1. 15", "Col. 1. 16", "Col. 1. 17", "Col. 1. 18", "Col. 1. 19", "Col. 1. 20", "Col. 1. 21", "Col. 1. 22", "Col. 1. 23", "Col. 1. 24", "Col. 1. 25", "Col. 1. 26", "Col. 1. 27", "Col. 1. 28", "Col. 1. 29", "Col. 1. 30", "Col. 1. 31", "Col. 1. 32", "Col. 1. 33", "Col. 1. 34", "Col. 1. 35", "Col. 1. 36", "Col. 1. 37", "Col. 1. 38", "Col. 1. 39", "Col. 1. 40", "Col. 1. 41", "Col. 1. 42", "Col. 1. 43", "Col. 1. 44", "Col. 1. 45", "Col. 1. 46", "Col. 1. 47", "Col. 1. 48", "Col. 1. 49", "Col. 1. 50", "Col. 1. 51", "Col. 1. 52", "Col. 1. 53", "Col. 1. 54", "Col. 1. 55", "Col. 1. 56", "Col. 1. 57", "Col. 1. 58", "Col. 1. 59", "Col. 1. 60", "Col. 1. 61", "Col. 1. 62", "Col. 1. 63", "Col. 1. 64", "Col. 1. 65", "Col. 1. 66", "Col. 1. 67", "Col. 1. 68", "Col. 1. 69", "Col. 1. 70", "Col. 1. 71", "Col. 1. 72", "Col. 1. 73", "Col. 1. 74", "Col. 1. 75", "Col. 1. 76", "Col. 1. 77", "Col. 1. 78", "Col. 1. 79", "Col. 1. 80", "Col. 1. 81", "Col. 1. 82", "Col. 1. 83", "Col. 1. 84", "Col. 1. 85", "Col. 1. 86", "Col. 1. 87", "Col. 1. 88", "Col. 1. 89", "Col. 1. 90", "Col. 1. 91", "Col. 1. 92", "Col. 1. 93", "Col. 1. 94", "Col. 1. 95", "Col. 1. 96", "Col. 1. 97", "Col. 1. 98", "Col. 1. 99", "Col. 1. 100".

potest; cum autem non obtinueris, tunc laboribus mihi opus est. Obtinisti, & potuisti. Post hæc ait: Factus sum in derisum, tota die perseveravi subsannatus. Et in hoc loco hæc audiui, nempe Ieremiam extitisse temporibus maximorum peccatorum: sub ipso igitur contigit captivitas; & usque adeo erant peccatores, ut subsannarent, & rident, & illuderent, si quando Propheta proecium aliquod propheticum proferret: istud, Hæc dicit Dominus, irridebant audientes, & subsannabant ea quæ dicebantur. Caverat pronuntiare istud, Hæc dicit Dominus, qui deceptus erat, & fructum retulerat ex deceptione, quam obrem etiam ipse volens decipere, ut fructum reciperet ex deceptione, dixit: meos loquar vobis, quoniam non auditis sermones Domini. Deinde illi adhibuerunt aures, tamquam verbis Ieremias, & audiebant sermones Dei. Hæc autem mihi dicebat, qui tradidit mihi locum examinandi proecia & principia prophetiarum. Est igitur etiam principium prophetie Ieremias apud nos quidem, quemadmodum Septuaginta tradiderunt, nescio quomodo speculariter:

Inter. 7. 1.

Verbum Dei, quod factum est ad Ieremiam filium Chelcias de sacerdotibus: sed in Hebraico, & reliquis Editionibus: Verba Ieremias filij Chelcias: & omnes consentiunt dicendo: Verba Ieremias filij Chelcias. Ad quid igitur verba Ieremias, quandoquidem proecium ipsi in dicendo ad eos qui volebant audire? Cum auditis sermones meos, etiam nos quandoque similia (ubi commodum visum fuerit) facimus; nonnumquam sermones ab Ethnicis adducimus, volentes illos adducere ad fidem; & cum viderimus eos alienos & aversos à Christianismo, & nomen ipsum execrari, atque odisse si vel audiant sermonem hunc esse Christianorum, non præ nobis ferimus Christianum sermonem vilem proferre: sed quando sermo iste pro virili à nobis fuerit stabilitus, & viderimus cupidum auditorem non vulgari modo id quod dicitur auscultantem, tunc confitemur hunc laudabilem sermonem, Christianorum sermonem esse; & facimus quid simile dicenti, non sunt, Hæc dicit Dominus, sed audite sermones mei Ieremias. Hæc ipsa: Factus sum in derisum, tota die perseveravi subsannatus. Quid dico Ieremias, etiam meus Iesus subsannabatur. Audiebant enim, inquit, hæc omnia Pharisei, pecuniarum amatores cum essent, & subsannabant eum. Verumtamen Dominus subsannat omnes qui subsannant sermones Dei. Factus sum in derisum. Vide qualem vitam vixerint Prophetæ, partim quidem derisi, partim verò

Αδης· ἐξῆς τῆς λέξ· ἰθρμῆμι εἰς γέλωτα, πᾶσθμ ἡμέσθμ διετελέσθμ μικτηζόμενος· καὶ εἰς τῶτον ἡσπὼν τὰδτα ἡκκον, ὅτι ἱερεμίας γέρονε καὶ χερότις ἀμῆρταδτα τῶν. * Καὶ ἀπὲρ γῶν γέρονε ἡ ἀρχμαλοσία, ἡ βῆσαι ἡσθμ ἀμῆρταδοὶ, ὡσε μικτηζέσθμ, καὶ γέλωταν, καὶ χλῆδῶσθμ, εἴ ποτε ὁ ποσφῆτες ὁ ποσσοίμοι ἔλεγε ὁ ποσφῆτικόν, τί· τὰ δὲ λίγα κῦεις, ἐγέλων οἱ ἀκόντες, καὶ ἰμικτηζέσθμ τὰ λεγόμενα· ἐφουρέσθμ εἰπῆν τὸ· τὰ δὲ λέγα κῦεις, ὁ ἀπατηθεὶς, καὶ ὠφελῆθεὶς ἐκ τῶ ἀπατῶσαι· ἐγὼ καὶ ἄλλοι βωδολόμενοι ἀπατῶν, ἡπὶ τῶ ὠφελείσθμ ἐκ τῶ ἀπατῶν, ἔλεγε, ὅτι ἔμοις ἕμῖν γέλωτ, ἑπὶ σῶσθμ * ἀκόντες ὅσθμ ἐκ τῶ λόγους· εἴτα σκείνοι παρῆσθμ τὰς ἀκῆσ, ὡς λόγους ἱερεμίας, καὶ ἡκκον λόγους σου. τῶτα δὲ μοι ἔλεγε, ὁ ἄσραδιδὸς μοι ἡσπῶν * ἔλεγε τῶ ποσσοίμοι καὶ τὰς ἀρχμαλοσίαν καὶ ἀμῆρταδτα τῶ ποσφῆτικόν· ἐστὶ βῆσαι καὶ ἀρχμαλοσίαν τῶ ποσφῆτικόν ἱερεμίας καὶ μῆ ἡμῖν, ὡς οἱ ἐβδμήκον. Cπε ἄσραδιδῶσθμ, σῶσθμ * εἶδ' ὡς σῶσθμ σῶσθμ. τῶ ῥῆμα τῶσθμ, ὁ ἡμερο ἡπὶ ἱερεμίας μου. ἡ τῶ χελκίς ἐκ τῶ ἱερεμίας· ἐν τῶ τῶ ἱερεμίας, καὶ τῶσθμ σῶσθμ ἐκ τῶσθμ· λόγους ἱερεμίας καὶ χελκίς, καὶ πῶσθμ σῶσθμ σῶσθμ τῶσθμ εἰπῆν· λόγους ἱερεμίας ἡσπῶν χελκίς· ἐξῆ τῶ λόγους ἱερεμίας, ἐπιδῆσθμ ὁ ποσσοίμοι ἀπὲρ ἐν τῶ λόγους ποσθμ τῶσθμ μὴ βωδολόμενοι * ἀκῆσαι; ἀν ἀκῆσαι μὴ τῶσθμ λόγους, ἡ ἡμῶσθμ εἶδ' ὅτι τῶσθμ, ὅσθμ λυσίτελῆς ἡμῖν φαθῆ, πῶσθμ, εἰσθε λόγους δῶτῶ τῶσθμ σῶσθμ σῶσθμ, βωδολόμενοι ἀπὸ τῶσθμ σῶσθμ τῶσθμ πῆσθμ, καὶ εἰσθμ ἰδαμῆσθμ ὅτι ἄσραδιδῶσθμ οἱ εἰσθμ ποσθμ χριστιανοί, ἡ βωδολόμενοι ὁ ἔνομα, καὶ μισοσι ὁ ἀκῆσαι ὅτι ἐστὶ ὁ λόγους χριστιανῶσθμ, ἡ ποσσοίμοι μῶσθμ χριστιανῶσθμ λέγει λόγους ἀφῆσθμ. ἀλλ' ὅσθμ ὁ λόγους σκείνοσθμ κατὰ σῶσθμ τῶσθμ δῶσθμ μῖν ἡσπῶν, καὶ δοκῶσθμ * ἐρῶν τῶ ἀσραδιδῶσθμ σῶσθμ ὡς ἐτυχε τῶσθμ ἀκῆσθμ, τί τῶσθμ ὁσθμ λῶσθμ ὅτι σῶσθμ ὁ παμῆτες λόγους χριστιανῶσθμ * λόγους ἐμῶσθμ καὶ ποσθμ τῶσθμ πῶσθμ σου τῶσθμ εἰπῶν. * Σῶσθμ ἐστὶ, τῶσθμ λέγει κῦεις, ὡσθμ ἀλλὰ, ἀκῆσαι λόγους ἐμῶσθμ ἱερεμίας. * τῶσθμ τῶσθμ ἰθρμῆμι εἰς γέλωτα, πᾶσθμ ἡμέσθμ διετελέσθμ μικτηζόμενος· τί λέγα, ἱερεμίας, γέλωτ καὶ ἔμοις ἡμῶσθμ ἰμικτηζέσθμ ἡκκον γῶ, φησὶ οἱ ἀκῆσαι, τῶσθμ τῶσθμ οἱ ποσσοίμοι, φησὶ ἡμῶσθμ ἰσθμ ἀρῶσθμ, * καὶ ἰμικτηζέσθμ αὐσθμ ἀλλ' ἐγέλωτ· ὅσθμ ποσθμ τῶσθμ βῆσαι εἰσθμ ποσθμ, πῶσθμ κατὰ γέλωτ, πῶσθμ μῶσθμ κωδιδόμενοι.

ὁ κῦεις ἐκμικτηζέσθμ πῶσθμ τῶσθμ ἐκμικτηζέσθμ τῶσθμ λόγους τῶσθμ σῶσθμ· ἰθρμῆμι εἰς γέλωτα· ὅσθμ ποσθμ τῶσθμ βῆσαι εἰσθμ ποσθμ, πῶσθμ κατὰ γέλωτ, πῶσθμ μῶσθμ κωδιδόμενοι.

agit Deus videns eos qui super peccatis proprijs flent : qui delicta sua lamentatur, jam in malorum suorum conscientiam venit.

Atque vtinam vnusquisque nostrum ad vnunquodque peccatum diceret : *Latvabo per singulas noctes lectum meum, lacrymis meis stratum meum rigabo.* Sic vtinam vnusquisque nostrum diceret de proprijs peccatis

flens : *Fuerunt mihi lacryme mea panis die ac nocte.* Cum sermo tuus acerbior hic sit, amarior inquam, quia me affligit, vt & propter illum indignantur auditores increpiti, quando dicentem agre ferunt. Scio quia amaro verbo meo finis est risus ; risus inquam qui beatus nuncupatur. Et hoc fortasse sciens Propheta dicebat : *Quia amaro verbo meo ridebo.* Iam quidem amaro verbo, sed non jam rideo ; aut amaro verbo meo ridebo, *prævaricationem & miseriam invocabo.*

Deum invocat iustus, sapientiam invocat etiam iniquus. *Erit enim, inquit, cum invocaveritis me ; sed ego non exaudiam vos.* Illic quidem tam iniusti quam iusti manifestum est quod invocent quandoque sapientiam :

Et omnis quicumque invocaverit nomen Domini, salvus erit ; hic autem Propheta dicit : *Prævaricationem & miseriam invocabo :* sicut Deum, sic prævaricationem, sicut Dominum, sic miseriam. Vtique rem præclaram invocat Ieremias, quando annuntiat dicens, *Prævaricationem & miseriam invocabo.* Caterum consideranda sunt pacta quæ statuimus, & prævaricationes eorum : quia nonnumquam est male fœdera fancire ; & post male fancita fœdera vtinam invocaremus prævaricationem. Sed & eodem modo filatâ & spatiosam viam consideravero, quæ ducit ad perditionem, & quia incedens in ea sum expertus miserix, transeo à lata & spatiosa via, & venio ad arciam & angustam, & miseriam tolerans dico : *Miseriam invocabo :* infirmabo fœdera cum mundo & rebus humanis, vt divina fœdera resumam, prævaricationem invocabo. Ita porro deserens vitam viæ latæ ac spatiosæ, & veniens ad angustam & arciam, vt evadam miser sicut Paulus, dicens : *Miseriam invocabo.* Neque enim omnis homo dicit : *Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius ?* Sed qui intellexerit corpus mortis, qui liberari voluerit de corpore mortis huius, is dicit : *Infelix ego homo :* qui verò corpus amat, qui frequens est, qui non credit sæculum futurum, non dicit : *Infelix ego homo ;* sed beatum prædicat semet ipse, quod sit homo, & quod in corpore mortis versetur. Si non

infelix, inquit, in corpore mortis versetur, quis liberabitur de corpore mortis huius ?

infelix, inquit, in corpore mortis versetur, quis liberabitur de corpore mortis huius ?

A κλαυθμός, καὶ ὁ βρυγμός τῶν ὀδόντων. καὶ πᾶσι
παραμαρτυρήσει ὁ θεὸς ὁ ῥαβδῶν ὅτι ὁ κλαυθμὸς ἐπὶ
τοῖς ἰδοῖς ἀμάρτημασιν, ὁ θρῆνῶν ἐπὶ τοῖς
ἰδοῖς παρανομήμασιν, ἥδη εἰς σωματικῶν ἐπιπέδων
ἐκλήλυθε τῶν ἰδίων κακῶν. ὡς εἶδε ἕκαστος ἑαυτοῦ
καὶ ἕκαστος ἀμάρτημα ἔλεγε. λέγω καὶ ἐκ
στῆν ὑπέθετο τὸ κλῆνυ μὲν, ἐν δὲ ἀκροῦ μὲν πάλιν
ἐρωμελεῖ μὲν βρέξω. ὡς εἶδε ἕκαστος ἑαυτοῦ ἔλεγε
τῶν ἐπὶ τοῖς ἰδοῖς ἀμάρτημασιν κλαυθμῶν. ἐξ ἡμετέρας
θρηνησὶν τὰ δάκρυα μὲν ἀπὸ τοῦ ἡμετέρας καὶ ὑπέθετο
πῶς. εἰ μὲν ὁ λόγος περὶ ἡμετέρας, ἐπὶ τῶν
περὶ ἡμετέρας, ἀλλὰ τὸ θλίβεσθαι μὲν, καὶ εἰς
τοὺς ἀνδρῶν τοῖς ἀκούοντες οἱ ἐλεγχόμενοι, τῶν
βαρῶν τῶν λέγων. οἷον ὅτι ἐπὶ τῶν περὶ ἡμετέρας
λόγῳ μὲν ὁ λόγος ἐστὶν ἡμετέρας. ἡμετέρας ἢ τῶν
μακροῦς ἰσορροπῶν ἡμετέρας. καὶ τὸ τῶν ἡμετέρας
ὁ παρανομήσει ἐλεγε. ἐπὶ περὶ ἡμετέρας μὲν ἡμετέρας
καὶ ἡμετέρας. ἡμετέρας μὲν περὶ ἡμετέρας, ἀλλὰ οἷον
ἡμετέρας. ἀλλὰ περὶ ἡμετέρας μὲν ἡμετέρας, ἀλλὰ
οἷον καὶ παρανομήσει ἐπὶ ἡμετέρας. θεοῦ ἐπὶ
καλῶν ὁ δίκαιος, πάλιν σοφίας ἐπιμαρτυρήσει καὶ
ὁ ἀδίκος ἡμετέρας, ὅτι ἐπὶ ἡμετέρας με
ἐγὼ ἢ οἷον εἰς ἡμετέρας ἡμετέρας. ἐλεγε μὲν οἱ ἀδίκους
καὶ οἱ δίκαιους ἢ ἡμετέρας ὅτι ἐπιμαρτυρήσει πάλιν
πάλιν σοφίας. καὶ πᾶσι ὡς εἰς ἐπιμαρτυρήσει ὁ
ὁ ἡμετέρας κλαυθμῶν, σωματικῶν. ἐλεγε ἢ ὁ παρανομήσει
φροῦν. ἀλλὰ οἷον καὶ παρανομήσει ἐπιμαρτυρήσει
μὲν. ὡς τὸ ἡμετέρας, ἡμετέρας πάλιν ἀδίκους, ὡς τὸ κλαυθμῶν,
ἡμετέρας πάλιν παρανομήσει. ἀλλὰ ἡμετέρας
παρανομήσει ἐπιμαρτυρήσει ἡμετέρας, ὅτι ἐπιμαρτυρήσει
λεῖ ἡμετέρας. ἀλλὰ οἷον καὶ παρανομήσει ἐπιμαρτυρήσει
μὲν. ἀλλὰ οἷον καὶ παρανομήσει σωματικῶν ὡς πάλιν
μὲν, καὶ ὡς ἀδίκους ἀλλὰ οἷον. ὅτι ἐπὶ πάλιν σωματικῶν
καὶ ἀδίκους ἐλεγε ὅτι ἐπιμαρτυρήσει πάλιν ἀδίκους. ἡμετέρας
ἢ οἷον καὶ παρανομήσει τὸ παρανομήσει καὶ ἐλεγε ὅτι
πάλιν ἀπὸ ἡμετέρας εἰς ἀπὸ ἡμετέρας, καὶ ὅτι ἐλεγε
ἐν αὐτῇ ἢ παρανομήσει, μεταβαίνω ἀπὸ τῆς
παρανομήσει καὶ ἐλεγε ὅτι, καὶ ἐλεγε ὅτι
πάλιν γενῶν καὶ τῶν ἡμετέρας, καὶ παρανομήσει
ἐλεγε. ἀλλὰ οἷον καὶ παρανομήσει ἐπιμαρτυρήσει, ἀλλὰ οἷον
μὲν τῶν σωματικῶν τῶν παρανομήσει τὸ κλαυθμῶν καὶ τῶν
κοσμικῶν παρανομήσει, ἡμετέρας ἀλλὰ οἷον ἡμετέρας
σωματικῶν, ἀλλὰ οἷον ἐπιμαρτυρήσει. ἡμετέρας ἢ
παρανομήσει τὸ εἶναι τῆς παρανομήσει καὶ ἐλεγε ὅτι
ὅτι, καὶ ἐλεγε ὅτι πάλιν γενῶν καὶ τῶν ἡμετέρας
μὲν

B

C

D

E

Col. Pa. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

ῥήσιν αἰῶνι, ἢ λέγῃ. *καταπίπτω εἰς τὸν αἰ-*
δέσποντο. ἀλλὰ μακάριος ἐστί, ὅστις αἰ-
*δέσποντος, ἢ ἐπὶ * ὁ εἶς ἐπὶ τῷ θανάτῳ αἰ-*
*δέσποντος ἐστὶν * ὁ δὲ μὴ ἔσται πῶς παύσῃ ἢ-*
παι. καταπίπτω εἰς τὸν αἰδέσποντο, μὴ δὲ πῶς ἐπι-
καλέσθαι τὸν καταπίπτωσαν, ἐπιτελέσει-
μα αὐτῷ ἐκ τῆς ἀδικίας τῆς πῶς τὴν κα-
κίας συνήκας, καὶ λέγει ὡς εἰρεμίας. ἀδικ-
σίας καὶ καταπίπτωσαν ἐπιτελέσειμα. ἢ γὰρ εἰ-
παι, ἀδικίαν διὸ ἐπιτελέσειμα. δὲ λέγει πῶς ἡ-
δύναμις δὲ τῆς ἀδικίας διὰ τῆς ἀδικίας τῆς συνή-
κας ἀδικίας, ἵνα καταπίπτω πῶς ἐκείνος ὅ-
τι ἔργον ἀδικίας ἐπιτελέσειμα. ἢ δὲ τῶν συνή-
κας ἀδικίας τὴν ὀλοφύρον, ὡς ἰσχυρὸν ἡμερῶν
ἐξερρημῆν ὄλεσθαι τὴν βίαν, καὶ μὴ καταπί-
πτω εἰς τὴν ἀδικίαν παρὰ τὴν ἐκ τῆς ὀλοφύρον.
*καὶ τὰς ἀδικίας τῶν συνήκας * ἢ πῶς ἐ-*
ξῆλο. ἀπέλυσε τὴν ἰσχυρὴν τῆς ἀδικίας ἐξῆ-
*λο τῆς περιβολῆς * τί ἔργον ποιῶσαι τὴν ἰσχυρὴν;*
τηρήσαι τὰς συνήκας, ἢ ἀδικίαν αὐτῆς; ὡ-
*μολόγηται, ὅτι ἀδικίαν * τὰς γὰρ πῶς ὀλο-*
φύρον ἀδικίαν, μακάριον ἢ ἐπὶ τῷ θεῷ.
ἢ μὴ ἀδικίαν τῆς πῶς ὀλοφύρον συνήκας
** εἶπαι. ἀδικίαν ἐπιτελέσειμα. καὶ*
*ἢ πῶς ἐπιτελέσειμα * τὴν ἀδικίαν * ὅφισον κατὰ το-*
ῦτος γένωμα, ἵνα εἴπω. ἀδικίαν ἐπιτελέσει-
*μα τῆς ἀδικίας, ἢ ἐπιτελέσειμα τὴν ἀδικίαν τῶν * ἐπὶ*
*τῶν ὀφιν, τὴν πῶς τῆς ἀδικίας * συνήκας*
ποτὸ ὄφιν πῶς τὴν βίαν ἐποίησεν καὶ τὸ αὐ-
τῶν φίλων, καὶ ὁ ὄφιν τῆς γυναικὸς. ἀλλ' ὁ θεὸς
ἐπιτελέσειμα, ὡς ἀδικίαν, τῶν συνήκας
καὶ τῶν φίλων, καὶ τὴν φίλιαν τῶν φίλων τῶν
καὶ τῶν ἀδικίας, καὶ ὡς ἀδικίαν τῆς ἀδικίας
ἐξερρημῆν ὄλεσθαι αἰμαίνον ὄφιν, καὶ αἰμαίνον τῆ
γυναικὸς, καὶ αἰμαίνον τῆς ἀδικίας ὄφιν, καὶ
αἰμαίνον τῆς ἀδικίας αὐτῆς. βλάστησεν ὄφιν
** ἀδικίαν μὲν, πῶς ὁ θεὸς ἐξερρημῆν τὴν*
πῶς τῶν φίλων, ἵνα φίλιαν ποιῶσαι τὴν πῶς τῆς
πῶς τῶν φίλων, καὶ ὡς ἀδικίαν διώσῃ διὰ κρείων
δύναμις, ὡς ἀδικίαν διώσῃ ἐπὶ φίλος καὶ
βίαν καὶ μαμνῆν, φίλος καὶ γυναικὸς καὶ ὄφιν.
ἀλλὰ αἰμαίνον τὴν φίλιαν τὴν πῶς πῶς τῶν
πῶς ἐξερρημῆν ποιῶσαι πῶς τῶν φίλων, καὶ τὴν φί-
λιαν τὴν πῶς τῶν φίλων ἐξερρημῆν τῆς πῶς τῆς
πῶς τῶν φίλων. ἀδικίαν καὶ καταπίπτωσαν ἐπιτελέ-
σειμα. ἵνα ἢ μάλλον νόσος τῆς καταπίπτωσαν ἐπιτελέσειμα,
** ἀδικίαν ὄφιν πῶς τῶν φίλων, * ἀδικίαν ὄφιν πῶς τῶν*
πῶς τῶν φίλων, ἀδικίαν πῶς ἢ καταπίπτωσαι τῆς γυναικὸς ἀδικίας, ἀλλὰ καταπί-
πτωσαι καὶ κρείων ἐπιτελέσειμα ὄφιν πῶς τῶν φίλων, καὶ ἀδικίαν ἀδικίαν ἀδικίαν βλά-
*στησεν, καὶ πῶς τῶν φίλων τῶν πῶς τῶν φίλων πῶς τῶν φίλων. * ἀδικίαν ὄφιν*
πῶς τῶν φίλων.

A potuero intelligere quomodo Paulus dixit :
 Infelix ego homo, cum necdum invocem mi-
 feriam, invocabo eam foedera cum malitia
 abrogando, & aio cum Jeremia : Pravarica-
 tionem & miseriam invocabo : neque enim
 dixit, Pravaricationem Dei invocabo. Vo-
 lo exemplum dare à Scriptura iusti foedera
 revocantis, ut ostendam quomodo ille re
 ipsa pravaricationem invocavit. Iudith foe-
 dera sanciverat cum Holoferne, ut tot die-
 bus egressa ad orandum Deum, post toti-
 dem dies sisteret semetipsam cubili Holofer-
 nis. Pacta hac admiserat Holofernes; dimi-
 sit Iudith ad precandum foras extra castra.
 Quid facere debebat Iudith? servarène pa-
 cta, vel ea pravaricari? In confesso est, quia
 pravaricari. Illa namque pravaricari quo-
 ad Holofernem, beatum erat in ordine ad
 Deum. Pravaricata cum Holoferne pa-
 cta inita Iudith dixit : Pravaricationem in-
 vocabo : & invocavit pravaricationem.
 Utinam & ego talis sim, ut dicam, Prava-
 ricationem invocabo, & invocabo prava-
 ricationem illam cum serpente, illam cum
 Diabolo. Pacta quondam serpens cum Eva
 sanxerat, eratque ipsi amica, & serpens mu-
 lieri : sed Deus tamquam bonus pacta ista
 statuit dissolvenda, & amicitiam hanc pra-
 vam dissipandam, & tamquam bonus Deus
 ait : Inimicitias ponam inter te & mulierem, Gen. 3. 15.
 & inter semen tuum, & semen ejus. Bono
 animo igitur audis quidem, quomodo Deus
 inimicitiam facit inter hanc & illum, ut
 amicitiam faciat inter hanc & Christum.
 Fieri enim nequit, ut quis contrariorum si-
 mul amicus sit. Et sicut nemo potest esse amicus
 dominis servire, ita nemo potest esse amicus
 Deo & mammona; amicus & Christo &
 serpenti; sed necesse est & amicitiam cum
 Christo inimicitiam fieri cum serpente, &
 amicitiam cum serpente inimicitiam fieri
 cum Christo. Pravaricationem & miseriam
 invocabo. Ut autem amplius intelligas istud:
 Miseriam invocabo, adscribam gestum ali-
 quod aeternum. Propositis nimirum fre-
 quenter nuptijs, ne haberet negotium in-
 surgentis adversus spiritum carnis, eligit
 quis non abuti nubendi potestate, sed affli-
 gere & laborare ad subigendum corpus je-
 junijs, & in servitutum redigere ipsum quo-
 rumdam abstinentijs ciborum, & omni mo-
 do spiritu facta carnis mortificare. An non
 talis miseriam invocavit, cum posset dedere

col. 1. a.

col. 1. a.

col. 1. a.

col. 1. a.

col. 1. a.

col. 1. a.

col. 1. a.

col. 1. a.

col. 1. a.

femet ipse delicijs & voluptati, & non invocare miseriam? Si quis igitur possit imitari Prophetam, etiam pravariationem, uti exposuimus, invocet. Contigit autem hanc historiam esse veram etiam quoad Ieremiam; quoniam etiam in castimonia vitam transegit: dixit enim illi Deus: *Non accipias mulierem, neque facias liberos, & in castitate vixit: pravariationem namque & miseriam invocavit. Quia factus est sermo Domini in opprobrium mihi.* Beatus Ieremias, cum non haberet aliud opprobrium quam verbum Domini; nos autem infelices habemus opprobria, non propter verbum Domini, sed propter nostra peccata, & opprobrijs afficimur, pro quibus impigemus, & illufimus, & contumelias patimur pro malitijs nostris. Verum Servator, istiusmodi opprobrijs non vult nos onerari dicens: *Beati estis cum maledixerint vobis, & persecuti vos fuerint, & dixerint omne malum aduersum vos propter me. Gaudete in illa die, & exultate.* Sermo igitur, inquit, Domini factus est mihi in opprobrium & in derisum omni die. Deinde considera quam sint Propheta candidi homines, & non occultantes peccata propria sicut nos, & dicentes non ad eos qui tunc erant tantum, sed ad omnes generationes, si peccassent. Equidem me piger confiteri peccata mea vel coram paucis hic, quia me damnaturi sunt audientes. At Ieremias peccati quid passus non erubuit, sed peccatum suum descripsit. Peccatum enim erat quod inferebatur in isto: *Et dixi: Non nominabo nomen Domini, nec loquar ultra in nomine ipsius.* Edoctus fuerat omnia facere in nomine Domini, in nomine Dei operari; tu autem dicitis: *Non nominabo nomen Domini.* Ceterum quale nomen cunctaris nominare? nomenne Deorum aliorum? Nolite obliuisci in cordibus vestris. Et ais: *Non nominabo nomen Domini, nec loquar ultra in nomine ipsius.* Dicit hoc itaque humani quidpiam passus; cuiusmodi quidpiam patiendi & nos saepenumero periculum incurrimus, & maxime si conficcat quis sibi ob doctrinam vel sermonem aliquid arumnæ atque afflictionis & odij irrogatum fuisset. Frequenter ait: *Secedo, quid mihi & negotijs, si exinde odiosus sim, ex eo quod doceam, quod prodigam sermones, ut quid non potius secedo ad eremum & quietem.* Istiusmodi perpeffus est Propheta dicens: *Et dixi, Non nominabo nomen Domini, nec loquar ultra in nomine ipsius.* Sed in hoc bonus Dominus qui prohibet talia talium pecca-

Ierem. 16.

Matth. 5.

A δ τῶν ἡλιθίων ἐπιμαρτυροῦν, παρὸν ἔπι-
 δόντων ἐσοτὶν τρυφή καὶ ἡδονή, καὶ μὴ ἔπιμαρ-
 λεία τῶν ἡλιθίων, ἵνα ἐν δυνάσει
 μιμῶσαι τὴν ἀσφῆτιν, καὶ ἀσπίαν ὡς
 δηροσάμειον, ὅτι καλεῖσθαι * ἔτι γὰρ τῶν
 ἰσοῦσαν ἐπὶ ἀληθῆ καὶ ἀσπί ἱερειῶν, ἐπὶ ἧ
 ἀσφῆτα ἔχουσι. εἶπε γὰρ αὐτοῖς ὁ κύριος. ἢ μὴ
 ἔτι γὰρ ἡμεῖς, ὅτι ἢ μὴ ποιήσῃς τέκεα, καὶ
 ἐν ἀσφῆτα ἔχουσι. ἀσφῆτα γὰρ καὶ παρὰ τῶν
 ἐπιμαρτυροῦν ἐπὶ ἡμεῖς λόγος κυρίου ἐμὸν
 εἰς * ονειδισμὸν μακαρίου ἱερειῶν, μὴ ἔχοι
 ἄλλον ονειδισμὸν ἢ τὸν λόγον τοῦ κυρίου. ἡμεῖς
 δὲ οἱ παῖδες ἔχομεν ονειδισμὸν, ὃ ἄσφῆτα ἔχο-
 μουσα, καὶ ονειδισμὸν, ἐφ' οἷς πατέρα, καὶ
 ἐπιμαρτυροῦν, καὶ ἰεροσολίμους ἐπὶ τῷ κρείσσοντι
 ὁ δὲ * σωτὴρ ὁ τοῦτον ἡμῶν ονειδισμὸν διὰ
 ονειδισμῶν λέγων μακαριοὶ ἐστέ ὅτι ἐν ἐμῶν
 σισιν ἡμᾶς, καὶ διαθήσει, καὶ εἰπὼσι πῶς πο-
 ἐν ἡμῶν καὶ * ἡμᾶς ἐνεκὸν μὴ χεῖρετε ἐν
 C ὁμοίᾳ τῇ ἡμεῶν, καὶ σκιρτήσατε * ὁ λόγος ἐν,
 Φοι, τὸ κύριον ἐξ ἡμεῶν εἰς ονειδισμὸν καὶ
 εἰς χλευασμὸν πάντων ἡμεῶν. εἴτα κενωθήσονται
 ὡς εἰσὶν οἱ ἀσφῆτα ἱεροσολίμους ἀσφῆτοι, καὶ
 οἷς ἡμεῖς, καὶ ἡμεῖς οἷς ἐπὶ τῷ πνεύματι, καὶ
 * ὡς ἡμεῖς, καὶ ἡμεῖς οἷς ἐπὶ τῷ πνεύματι, καὶ
 διὰ τὸ πᾶν τῶν ἡμεῶν, εἰ ἡμεῖς καὶ κα-
 γὰρ ἡμεῖς ἐξομολογηθήσονται τὰ ἀμάρτημα
 καὶ ἐπὶ τῶν ἡμεῶν ἐπὶ τῶν ἡμεῶν, ἐπὶ τῶν ἡμεῶν
 τῶν ἡμεῶν οἱ ἀκούοντες * ὁ δὲ ἱερειῶν πᾶσαν
 ἀμάρτημα ὅσα ἡμεῶν, διὰ τὸ ἀσφῆτα ἡμε-
 τῶν ἡμεῶν ἀμάρτημα γὰρ ὁ ὅτι οὐκ ἐστὶν
 ἡμεῶν ἐν τῶν. καὶ εἶπα. ἢ μὴ ὀνομάσω ὁ ὄνομα
 κυρίου, καὶ ἢ μὴ λαλήσω ἐπὶ τῶν τῶν ὄνομα
 αὐτοῦ * ἐδίδαξεν πᾶντα ποιεῖν ἐν ὄνοματι κυ-
 ρίου, ἐν ὄνοματι θεοῦ πατρὸς. οὐ γὰρ λέγει.
 καὶ ἢ μὴ ὀνομάσω ὁ ὄνομα κυρίου. διὰ τὸ ὄνομα
 καὶ ἢ μὴ ὀνομάσω ὁ ὄνομα κυρίου; ὄνομα θεοῦ ἑτέρου;
 οὐκ ἀναμνησθε ἐν τῷ καρδίας ἡμεῶν. καὶ
 λέγει. οὐκ ὀνομάσω ὄνομα κυρίου, καὶ ἢ μὴ
 λαλήσω ἐπὶ τῶν ὄνομα αὐτοῦ λέγει ἐν πο-
 ποιῆσαι πᾶν τῶν ὄνομα αὐτοῦ. ὁ καὶ ἡμεῖς κινδυνω-
 μεν πολλὰ καὶ πεποιθῆναι, καὶ μάστιγι εἰς πᾶ-
 στωσίδεν ἑαυτὰς διὰ τῶν διδασκαλίας ποτὶ * καὶ ἡ-
 καὶ τὸν λόγον παραπαρήσθη καὶ παθόντι καὶ ἡμε-
 μιθῆναι. πολλὰ καὶ λέγει. ἀγαθὰ, τὴν καὶ τῶν
 καὶ τῶν διδασκῶν, ἐκ τῶν ἀσφῆτα * τῶν ὄ-
 οὐκ ἀναμνησθε * λέγει. καὶ εἶπα. ἢ μὴ ὀνομάσω ὁ ὄνομα
 κυρίου, καὶ ἢ μὴ λαλήσω ἐπὶ τῶν ὄνομα αὐτοῦ. διὰ τὸ
 ὄνομα αὐτοῦ. διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

καὶ ἀσφῆτα, εἰ ὅτι * τῶν μωσῆς εἰμι, καὶ τῶν διδασκῶν, ἐκ τῶν ἀσφῆτα * τῶν ὄ-
 καὶ, διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἡμεῶν καὶ τῶν ἡμεῶν. τῶν ὄ-
 οὐκ ἀναμνησθε * λέγει. καὶ εἶπα. ἢ μὴ ὀνομάσω ὁ ὄνομα
 κυρίου, καὶ ἢ μὴ λαλήσω ἐπὶ τῶν ὄνομα αὐτοῦ. διὰ τὸ
 ὄνομα αὐτοῦ. διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

nere peccati turpitudinis & impura fornicationis peccaverint, & ex his duobus fornicatoribus, alterum quidem minimè dolentem, neque contristatum, neque compunctum, sed id quod in Proverbijs de muliere meretricis dictum est patientem, quæ opere patrato abluta, nihil ait absurdi se perpetrasse. Vide etiam mihi alterum post haustum peccati non valentem id sustinere, sed à conscientia punitum, corde vexatum, comedere ac bibere non valentem, neque iudicio, sed præ dolore poenitentia jejnantem. Depinge mihi talem totâ die tristem, & afflictum, incedentem, rugientem à gemitu cordis sui, cum videat peccatum suum in conspectu suo, coram se jugiter reprehendens: & vide talem non ad vnum diem, neque ad vnum noctem, sed longo tempore vapulantem. Quem ex his duobus praefers? quem dicis esse spei melioris apud Deum? an illum qui fornicatus fuit, & non curavit, sed doloris expertus mansit, ita ut etiam lasciviam sese dederet? vel illum qui post vnicum peccatum luget, lamentatur? Hunc utique manifestum est spebus niti melioribus: quantum enim amplius igne doloris, vritur, tantò majorem misericordiam adipiscitur, estque illi tempus punitionis sufficiens, hoc quidquid isti fornicario & lugenti conceditur ad supplicium: cumque praesens tempus huic sit proficua punitionis, ideo hunc fornicarium ordinavit hic puniendum, & quando luctu ipsum affixit, & vidit luctum esse abundantem, ne forte, inquit, abundantiori luctu talis absorbeatur, confirmate super illum charitatem. Vnusquisque nostrum conscientiam ipse suam discutiat, & videat quid peccaverit; quia oportet ipsum puniri: optet à Deo hunc ignem, qui in Ieremia fuit, super se venire; deinde illum qui super Simonem & Cleopham venit, ne alteri igni reservetur. Nisi enim hic ignem sumpserit, sed peccaverit, & non curaverit, isti igni reservabitur. Et factus est in corde meo quasi ignis ardens, &rens in ossibus meis: & dissolutus sum undique, & non possum ferre; quia audivi vituperationem multorum congregatorum undique. Inculpatus beatus Ieremias, & si quod aliud leve commiserit, à plurimis vituperabatur; sed multitudinis vituperium laus erat ei apud Deum. Dicebant nimirum vituperatores isti: Insultate, & insultemus in eum omnes viri amici ejus: observate mentem ejus, si decipietur. Alià

Ier. 20. 9. 10

Ier. 20. 10

A καρδία. Ἀφ' ἑσθ' ἕλον μοι δύο ἡμάρτηκόσ τῶν αὐτῶν τὰ ἁγία ἀμάρτησιν τῶν * μισθῶν καὶ τῶν * Col. 1. 1. ἀκαθάρτων πορνείας, καὶ ἐν τέττις τοῖς δύο * πορνείας καὶ ἀκαθάρτων πορνείας, ἢ μὴ ἐπὶ τῶν μὴ ἀποκρίμων, μὴδὲ * ὀδυνῶν ἄδων, μὴδὲ δακρυόμων, ἀλλὰ * Col. 1. 2. ὁ εἰρημῶν ἐν παρομιμας κατὰ τῆς πόρνης ἡμάρτης, ὡς εἴη φησὶ τὰ ἀσχεχόμενα ἀπτοῦ ἰδε μοι * ἐπὶ τῶν μὴ * ὁ πῶμα μὴ δυνάμειον ἐξήρῃ, * ἡ δὲ ἀλλὰ κρῆζόμενον τῶν σπαιείδων, βασιαν- B ζόμενον τῶν καρδίας, θαρρεῖ καὶ πτεῖν ἢ δυνάμειον, ἢ κρείσσινος ἐστίν, ἀλλὰ ἀληθῶς τῆς μετανοίας * Ἀφ' ἑσθ' ἕλον μοι τὸ ἑσθ' ἕλον * ἡμέραν συνθεσπέζοντα, καὶ κἀπαυμῶνον, καὶ πορνώμενον, ἀρῶμενον δὲ ἐπὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ, βλάπτου αὐτῶ τῶν ἀμάρτησιν ἐνώπιον αὐτοῦ, Ἀφ' ἑσθ' ἕλον μοι τὸ ἑσθ' ἕλον * ἡμέραν καὶ ἰδε τὸ ἑσθ' ἕλον ἐπὶ μίαι ἡμέραν, ἐπὶ ἑσθ' ἕλον μίαι νύκτα, ἀλλ' ἐπὶ χρεῖνον πολὺ κρῆζόμενον: τίνα τῶν δύο ἀσχεχεῖται; τίνα C λέγεις ἐλάττω ἔχειν ἑσθ' ἕλον; ἂν ἐκείνου τὸ πορνώμενον, καὶ μὴ φρενιτόσημα, ἀλλ' ἀπαλγῶμενον, ὡς καὶ ἑσθ' ἕλον αὐτῶ τῆ ἀσχεχεῖται; ἢ τῶν τῶν μὴ τῶν μίαι ἀμάρτησιν πορνώμενον, ἡμεῖς δὲ; * ὅσοι δὲ ἑσθ' ἕλον κρείσσινος ἐστίν. ὅσοι γὰρ πλείω κἀσθ' ἕλον τὸ ἀπαλγῶμενον, ὅσοι τῶν μίαι ἡμέραν, ἢ ἐπὶ ἑσθ' ἕλον ὅσοι ἐκείνου ἐλάττω χρεῖνον κρῆζουσι, τὰ πορνώμενον καὶ λαπτήρην, καὶ ἐπὶ χρεῖνον ἐστὶ τῶν D τῆς ἐσθ' ἕλον κρῆζουσι * λυσιπλοῦς, Ἀφ' ἑσθ' ἕλον ἐσθ' ἕλον κρῆζουσι τὸ πορνώμενον, καὶ ἡμεῖς ἀσχεχεῖται αὐτῶ * ἡμεῖς, καὶ εἶδε τῶν * Col. 1. 3. λυσιπλοῦς αὐτῶρον, φησὶ, μὴ ποτε τῆ ἀσχεχεῖται τῶν λυσιπλοῦς καὶ ἀποθῆ ὁ τοῦτος, κρῆζουσι εἰς αὐτῶ ἀσχεχεῖται * ἐκαστος ἑσθ' ἕλον τῶν σπαιείδων ἐαυτοῦ, καὶ ἰδέτω τί ἡμάρτησιν. ὅποι δὲ αὐτῶ κρῆζουσι. διγέστω τὰ θεῶ τῶν ὁ αὐτῶ ἐστὶ τὰ ἱερεμία, ἡμεῖς ἰπ' αὐτῶν. εἴπα ὁ ἐπὶ σίμωνα καὶ κλειώπην ἐλυθησῶ, τίνα μοι περὶ τῶ τὰ ἄλλα πτεῖν. εἰ γὰρ μὴ ἐλαβεν ἐσθ' ἕλον ὁ πτεῖν, ἀλλὰ καὶ ἡμάρτησιν, καὶ περὶ τῶ τῶν ὁ σίμωνα ἐκείνου τὰ πτεῖν. καὶ ἐγγίσει ἐν τῆ καρδία μου ὡς αὐτῶ κρῆζουσι, φλεγγόμενον ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου. καὶ παρείμην πρὸς τῶν καὶ ἢ δυνάμειον φερεῖν. ὅποι ἡμεῖς καὶ φερεῖν πολλὰ σπαιείδων θεοζόμενον κρῆζουσι * ὁ ἡμεῖς ὁ μανθ- εως ἱερεμίας, καὶ ἡσθ' ἕλον λέγω τῶ τῶν * μικρὰ ἀμάρτηματος, καὶ εἰ π' ἄλλο βεβῶ πτε- ποῖκεν, ἐφ' ἕλον ἐσθ' ἕλον πολλὰν. ἀλλ' ὁ * ἐπὶ τῶ πολλὰν ἱερεμίας αὐτῶ ἐγκλωμῶνον ἑσθ' ἕλον ἰπ' ἕλον γὰρ οἱ ἡμεῖς τῶ τῶν, καὶ ἐπὶ τῶ τῶν αὐτῶ πρὸς αὐτῶ φίλοι αὐτῶ. περὶ-

Col. 1. 1. Col. 1. 2. Col. 1. 3. Col. 1. 4. Col. 1. 5. Col. 1. 6. Col. 1. 7. Col. 1. 8. Col. 1. 9. Col. 1. 10. Col. 1. 11. Col. 1. 12. Col. 1. 13. Col. 1. 14. Col. 1. 15. Col. 1. 16. Col. 1. 17. Col. 1. 18. Col. 1. 19. Col. 1. 20. Col. 1. 21. Col. 1. 22. Col. 1. 23. Col. 1. 24. Col. 1. 25. Col. 1. 26. Col. 1. 27. Col. 1. 28. Col. 1. 29. Col. 1. 30. Col. 1. 31. Col. 1. 32. Col. 1. 33. Col. 1. 34. Col. 1. 35. Col. 1. 36. Col. 1. 37. Col. 1. 38. Col. 1. 39. Col. 1. 40. Col. 1. 41. Col. 1. 42. Col. 1. 43. Col. 1. 44. Col. 1. 45. Col. 1. 46. Col. 1. 47. Col. 1. 48. Col. 1. 49. Col. 1. 50. Col. 1. 51. Col. 1. 52. Col. 1. 53. Col. 1. 54. Col. 1. 55. Col. 1. 56. Col. 1. 57. Col. 1. 58. Col. 1. 59. Col. 1. 60. Col. 1. 61. Col. 1. 62. Col. 1. 63. Col. 1. 64. Col. 1. 65. Col. 1. 66. Col. 1. 67. Col. 1. 68. Col. 1. 69. Col. 1. 70. Col. 1. 71. Col. 1. 72. Col. 1. 73. Col. 1. 74. Col. 1. 75. Col. 1. 76. Col. 1. 77. Col. 1. 78. Col. 1. 79. Col. 1. 80. Col. 1. 81. Col. 1. 82. Col. 1. 83. Col. 1. 84. Col. 1. 85. Col. 1. 86. Col. 1. 87. Col. 1. 88. Col. 1. 89. Col. 1. 90. Col. 1. 91. Col. 1. 92. Col. 1. 93. Col. 1. 94. Col. 1. 95. Col. 1. 96. Col. 1. 97. Col. 1. 98. Col. 1. 99. Col. 1. 100.

^{col. 1. a.} ^{col. 1. b.} ^{col. 1. c.} ^{col. 1. d.} ^{col. 1. e.} ^{col. 1. f.} ^{col. 1. g.} ^{col. 1. h.} ^{col. 1. i.} ^{col. 1. k.} ^{col. 1. l.} ^{col. 1. m.} ^{col. 1. n.} ^{col. 1. o.} ^{col. 1. p.} ^{col. 1. q.} ^{col. 1. r.} ^{col. 1. s.} ^{col. 1. t.} ^{col. 1. u.} ^{col. 1. v.} ^{col. 1. w.} ^{col. 1. x.} ^{col. 1. y.} ^{col. 1. z.} ^{col. 1. aa.} ^{col. 1. ab.} ^{col. 1. ac.} ^{col. 1. ad.} ^{col. 1. ae.} ^{col. 1. af.} ^{col. 1. ag.} ^{col. 1. ah.} ^{col. 1. ai.} ^{col. 1. aj.} ^{col. 1. ak.} ^{col. 1. al.} ^{col. 1. am.} ^{col. 1. an.} ^{col. 1. ao.} ^{col. 1. ap.} ^{col. 1. aq.} ^{col. 1. ar.} ^{col. 1. as.} ^{col. 1. at.} ^{col. 1. au.} ^{col. 1. av.} ^{col. 1. aw.} ^{col. 1. ax.} ^{col. 1. ay.} ^{col. 1. az.} ^{col. 1. ba.} ^{col. 1. bb.} ^{col. 1. bc.} ^{col. 1. bd.} ^{col. 1. be.} ^{col. 1. bf.} ^{col. 1. bg.} ^{col. 1. bh.} ^{col. 1. bi.} ^{col. 1. bj.} ^{col. 1. bk.} ^{col. 1. bl.} ^{col. 1. bm.} ^{col. 1. bn.} ^{col. 1. bo.} ^{col. 1. bp.} ^{col. 1. bq.} ^{col. 1. br.} ^{col. 1. bs.} ^{col. 1. bt.} ^{col. 1. bu.} ^{col. 1. bv.} ^{col. 1. bw.} ^{col. 1. bx.} ^{col. 1. by.} ^{col. 1. bz.} ^{col. 1. ca.} ^{col. 1. cb.} ^{col. 1. cc.} ^{col. 1. cd.} ^{col. 1. ce.} ^{col. 1. cf.} ^{col. 1. cg.} ^{col. 1. ch.} ^{col. 1. ci.} ^{col. 1. cj.} ^{col. 1. ck.} ^{col. 1. cl.} ^{col. 1. cm.} ^{col. 1. cn.} ^{col. 1. co.} ^{col. 1. cp.} ^{col. 1. cq.} ^{col. 1. cr.} ^{col. 1. cs.} ^{col. 1. ct.} ^{col. 1. cu.} ^{col. 1. cv.} ^{col. 1. cw.} ^{col. 1. cx.} ^{col. 1. cy.} ^{col. 1. cz.} ^{col. 1. da.} ^{col. 1. db.} ^{col. 1. dc.} ^{col. 1. dd.} ^{col. 1. de.} ^{col. 1. df.} ^{col. 1. dg.} ^{col. 1. dh.} ^{col. 1. di.} ^{col. 1. dj.} ^{col. 1. dk.} ^{col. 1. dl.} ^{col. 1. dm.} ^{col. 1. dn.} ^{col. 1. do.} ^{col. 1. dp.} ^{col. 1. dq.} ^{col. 1. dr.} ^{col. 1. ds.} ^{col. 1. dt.} ^{col. 1. du.} ^{col. 1. dv.} ^{col. 1. dw.} ^{col. 1. dx.} ^{col. 1. dy.} ^{col. 1. dz.} ^{col. 1. ea.} ^{col. 1. eb.} ^{col. 1. ec.} ^{col. 1. ed.} ^{col. 1. ee.} ^{col. 1. ef.} ^{col. 1. eg.} ^{col. 1. eh.} ^{col. 1. ei.} ^{col. 1. ej.} ^{col. 1. ek.} ^{col. 1. el.} ^{col. 1. em.} ^{col. 1. en.} ^{col. 1. eo.} ^{col. 1. ep.} ^{col. 1. eq.} ^{col. 1. er.} ^{col. 1. es.} ^{col. 1. et.} ^{col. 1. eu.} ^{col. 1. ev.} ^{col. 1. ew.} ^{col. 1. ex.} ^{col. 1. ey.} ^{col. 1. ez.} ^{col. 1. fa.} ^{col. 1. fb.} ^{col. 1. fc.} ^{col. 1. fd.} ^{col. 1. fe.} ^{col. 1. ff.} ^{col. 1. fg.} ^{col. 1. fh.} ^{col. 1. fi.} ^{col. 1. fj.} ^{col. 1. fk.} ^{col. 1. fl.} ^{col. 1. fm.} ^{col. 1. fn.} ^{col. 1. fo.} ^{col. 1. fp.} ^{col. 1. fq.} ^{col. 1. fr.} ^{col. 1. fs.} ^{col. 1. ft.} ^{col. 1. fu.} ^{col. 1. fv.} ^{col. 1. fw.} ^{col. 1. fx.} ^{col. 1. fy.} ^{col. 1. fz.} ^{col. 1. ga.} ^{col. 1. gb.} ^{col. 1. gc.} ^{col. 1. gd.} ^{col. 1. ge.} ^{col. 1. gf.} ^{col. 1. gg.} ^{col. 1. gh.} ^{col. 1. gi.} ^{col. 1. gj.} ^{col. 1. gk.} ^{col. 1. gl.} ^{col. 1. gm.} ^{col. 1. gn.} ^{col. 1. go.} ^{col. 1. gp.} ^{col. 1. gq.} ^{col. 1. gr.} ^{col. 1. gs.} ^{col. 1. gt.} ^{col. 1. gu.} ^{col. 1. gv.} ^{col. 1. gw.} ^{col. 1. gx.} ^{col. 1. gy.} ^{col. 1. gz.} ^{col. 1. ha.} ^{col. 1. hb.} ^{col. 1. hc.} ^{col. 1. hd.} ^{col. 1. he.} ^{col. 1. hf.} ^{col. 1. hg.} ^{col. 1. hh.} ^{col. 1. hi.} ^{col. 1. hj.} ^{col. 1. hk.} ^{col. 1. hl.} ^{col. 1. hm.} ^{col. 1. hn.} ^{col. 1. ho.} ^{col. 1. hp.} ^{col. 1. hq.} ^{col. 1. hr.} ^{col. 1. hs.} ^{col. 1. ht.} ^{col. 1. hu.} ^{col. 1. hv.} ^{col. 1. hw.} ^{col. 1. hx.} ^{col. 1. hy.} ^{col. 1. hz.} ^{col. 1. ia.} ^{col. 1. ib.} ^{col. 1. ic.} ^{col. 1. id.} ^{col. 1. ie.} ^{col. 1. if.} ^{col. 1. ig.} ^{col. 1. ih.} ^{col. 1. ii.} ^{col. 1. ij.} ^{col. 1. ik.} ^{col. 1. il.} ^{col. 1. im.} ^{col. 1. in.} ^{col. 1. io.} ^{col. 1. ip.} ^{col. 1. iq.} ^{col. 1. ir.} ^{col. 1. is.} ^{col. 1. it.} ^{col. 1. iu.} ^{col. 1. iv.} ^{col. 1. iw.} ^{col. 1. ix.} ^{col. 1. iy.} ^{col. 1. iz.} ^{col. 1. ja.} ^{col. 1. jb.} ^{col. 1. jc.} ^{col. 1. jd.} ^{col. 1. je.} ^{col. 1. jf.} ^{col. 1. jg.} ^{col. 1. jh.} ^{col. 1. ji.} ^{col. 1. jj.} ^{col. 1. jk.} ^{col. 1. jl.} ^{col. 1. jm.} ^{col. 1. jn.} ^{col. 1. jo.} ^{col. 1. jp.} ^{col. 1. jq.} ^{col. 1. jr.} ^{col. 1. js.} ^{col. 1. jt.} ^{col. 1. ju.} ^{col. 1. jv.} ^{col. 1. jw.} ^{col. 1. jx.} ^{col. 1. jy.} ^{col. 1. jz.} ^{col. 1. ka.} ^{col. 1. kb.} ^{col. 1. kc.} ^{col. 1. kd.} ^{col. 1. ke.} ^{col. 1. kf.} ^{col. 1. kg.} ^{col. 1. kh.} ^{col. 1. ki.} ^{col. 1. kj.} ^{col. 1. kk.} ^{col. 1. kl.} ^{col. 1. km.} ^{col. 1. kn.} ^{col. 1. ko.} ^{col. 1. kp.} ^{col. 1. kq.} ^{col. 1. kr.} ^{col. 1. ks.} ^{col. 1. kt.} ^{col. 1. ku.} ^{col. 1. kv.} ^{col. 1. kw.} ^{col. 1. kx.} ^{col. 1. ky.} ^{col. 1. kz.} ^{col. 1. la.} ^{col. 1. lb.} ^{col. 1. lc.} ^{col. 1. ld.} ^{col. 1. le.} ^{col. 1. lf.} ^{col. 1. lg.} ^{col. 1. lh.} ^{col. 1. li.} ^{col. 1. lj.} ^{col. 1. lk.} ^{col. 1. ll.} ^{col. 1. lm.} ^{col. 1. ln.} ^{col. 1. lo.} ^{col. 1. lp.} ^{col. 1. lq.} ^{col. 1. lr.} ^{col. 1. ls.} ^{col. 1. lt.} ^{col. 1. lu.} ^{col. 1. lv.} ^{col. 1. lw.} ^{col. 1. lx.} ^{col. 1. ly.} ^{col. 1. lz.} ^{col. 1. ma.} ^{col. 1. mb.} ^{col. 1. mc.} ^{col. 1. md.} ^{col. 1. me.} ^{col. 1. mf.} ^{col. 1. mg.} ^{col. 1. mh.} ^{col. 1. mi.} ^{col. 1. mj.} ^{col. 1. mk.} ^{col. 1. ml.} ^{col. 1. mn.} ^{col. 1. mo.} ^{col. 1. mp.} ^{col. 1. mq.} ^{col. 1. mr.} ^{col. 1. ms.} ^{col. 1. mt.} ^{col. 1. mu.} ^{col. 1. mv.} ^{col. 1. mw.} ^{col. 1. mx.} ^{col. 1. my.} ^{col. 1. mz.} ^{col. 1. na.} ^{col. 1. nb.} ^{col. 1. nc.} ^{col. 1. nd.} ^{col. 1. ne.} ^{col. 1. nf.} ^{col. 1. ng.} ^{col. 1. nh.} ^{col. 1. ni.} ^{col. 1. nj.} ^{col. 1. nk.} ^{col. 1. nl.} ^{col. 1. nm.} ^{col. 1. nn.} ^{col. 1. no.} ^{col. 1. np.} ^{col. 1. nq.} ^{col. 1. nr.} ^{col. 1. ns.} ^{col. 1. nt.} ^{col. 1. nu.} ^{col. 1. nv.} ^{col. 1. nw.} ^{col. 1. nx.} ^{col. 1. ny.} ^{col. 1. nz.} ^{col. 1. oa.} ^{col. 1. ob.} ^{col. 1. oc.} ^{col. 1. od.} ^{col. 1. oe.} ^{col. 1. of.} ^{col. 1. og.} ^{col. 1. oh.} ^{col. 1. oi.} ^{col. 1. oj.} ^{col. 1. ok.} ^{col. 1. ol.} ^{col. 1. om.} ^{col. 1. on.} ^{col. 1. oo.} ^{col. 1. op.} ^{col. 1. oq.} ^{col. 1. or.} ^{col. 1. os.} ^{col. 1. ot.} ^{col. 1. ou.} ^{col. 1. ov.} ^{col. 1. ow.} ^{col. 1. ox.} ^{col. 1. oy.} ^{col. 1. oz.} ^{col. 1. pa.} ^{col. 1. pb.} ^{col. 1. pc.} ^{col. 1. pd.} ^{col. 1. pe.} ^{col. 1. pf.} ^{col. 1. pg.} ^{col. 1. ph.} ^{col. 1. pi.} ^{col. 1. pj.} ^{col. 1. pk.} ^{col. 1. pl.} ^{col. 1. pm.} ^{col. 1. pn.} ^{col. 1. po.} ^{col. 1. pp.} ^{col. 1. pq.} ^{col. 1. pr.} ^{col. 1. ps.} ^{col. 1. pt.} ^{col. 1. pu.} ^{col. 1. pv.} ^{col. 1. pw.} ^{col. 1. px.} ^{col. 1. py.} ^{col. 1. pz.} ^{col. 1. qa.} ^{col. 1. qb.} ^{col. 1. qc.} ^{col. 1. qd.} ^{col. 1. qe.} ^{col. 1. qf.} ^{col. 1. qg.} ^{col. 1. qh.} ^{col. 1. qi.} ^{col. 1. qj.} ^{col. 1. qk.} ^{col. 1. ql.} ^{col. 1. qm.} ^{col. 1. qn.} ^{col. 1. qo.} ^{col. 1. qp.} ^{col. 1. qq.} ^{col. 1. qr.} ^{col. 1. qs.} ^{col. 1. qt.} ^{col. 1. qu.} ^{col. 1. qv.} ^{col. 1. qw.} ^{col. 1. qx.} ^{col. 1. qy.} ^{col. 1. qz.} ^{col. 1. ra.} ^{col. 1. rb.} ^{col. 1. rc.} ^{col. 1. rd.} ^{col. 1. re.} ^{col. 1. rf.} ^{col. 1. rg.} ^{col. 1. rh.} ^{col. 1. ri.} ^{col. 1. rj.} ^{col. 1. rk.} ^{col. 1. rl.} ^{col. 1. rm.} ^{col. 1. rn.} ^{col. 1. ro.} ^{col. 1. rp.} ^{col. 1. rq.} ^{col. 1. rr.} ^{col. 1. rs.} ^{col. 1. rt.} ^{col. 1. ru.} ^{col. 1. rv.} ^{col. 1. rw.} ^{col. 1. rx.} ^{col. 1. ry.} ^{col. 1. rz.} ^{col. 1. sa.} ^{col. 1. sb.} ^{col. 1. sc.} ^{col. 1. sd.} ^{col. 1. se.} ^{col. 1. sf.} ^{col. 1. sg.} ^{col. 1. sh.} ^{col. 1. si.} ^{col. 1. sj.} ^{col. 1. sk.} ^{col. 1. sl.} ^{col. 1. sm.} ^{col. 1. sn.} ^{col. 1. so.} ^{col. 1. sp.} ^{col. 1. sq.} ^{col. 1. sr.} ^{col. 1. ss.} ^{col. 1. st.} ^{col. 1. su.} ^{col. 1. sv.} ^{col. 1. sw.} ^{col. 1. sx.} ^{col. 1. sy.} ^{col. 1. sz.} ^{col. 1. ta.} ^{col. 1. tb.} ^{col. 1. tc.} ^{col. 1. td.} ^{col. 1. te.} ^{col. 1. tf.} ^{col. 1. tg.} ^{col. 1. th.} ^{col. 1. ti.} ^{col. 1. tj.} ^{col. 1. tk.} ^{col. 1. tl.} ^{col. 1. tm.} ^{col. 1. tn.} ^{col. 1. to.} ^{col. 1. tp.} ^{col. 1. tq.} ^{col. 1. tr.} ^{col. 1. ts.} ^{col. 1. tt.} ^{col. 1. tu.} ^{col. 1. tv.} ^{col. 1. tw.} ^{col. 1. tx.} ^{col. 1. ty.} ^{col. 1. tz.} ^{col. 1. ua.} ^{col. 1. ub.} ^{col. 1. uc.} ^{col. 1. ud.} ^{col. 1. ue.} ^{col. 1. uf.} ^{col. 1. ug.} ^{col. 1. uh.} ^{col. 1. ui.} ^{col. 1. uj.} ^{col. 1. uk.} ^{col. 1. ul.} ^{col. 1. um.} ^{col. 1. un.} ^{col. 1. uo.} ^{col. 1. up.} ^{col. 1. uq.} ^{col. 1. ur.} ^{col. 1. us.} ^{col. 1. ut.} ^{col. 1. uu.} ^{col. 1. uv.} ^{col. 1. uw.} ^{col. 1. ux.} ^{col. 1. uy.} ^{col. 1. uz.} ^{col. 1. va.} ^{col. 1. vb.} ^{col. 1. vc.} ^{col. 1. vd.} ^{col. 1. ve.} ^{col. 1. vf.} ^{col. 1. vg.} ^{col. 1. vh.} ^{col. 1. vi.} ^{col. 1. vj.} ^{col. 1. vk.} ^{col. 1. vl.} ^{col. 1. vm.} ^{col. 1. vn.} ^{col. 1. vo.} ^{col. 1. vp.} ^{col. 1. vq.} ^{col. 1. vr.} ^{col. 1. vs.} ^{col. 1. vt.} ^{col. 1. vu.} ^{col. 1. vv.} ^{col. 1. vw.} ^{col. 1. vx.} ^{col. 1. vy.} ^{col. 1. vz.} ^{col. 1. wa.} ^{col. 1. wb.} ^{col. 1. wc.} ^{col. 1. wd.} ^{col. 1. we.} ^{col. 1. wf.} ^{col. 1. wg.} ^{col. 1. wh.} ^{col. 1. wi.} ^{col. 1. wj.} ^{col. 1. wk.} ^{col. 1. wl.} ^{col. 1. wm.} ^{col. 1. wn.} ^{col. 1. wo.} ^{col. 1. wp.} ^{col. 1. wq.} ^{col. 1. wr.} ^{col. 1. ws.} ^{col. 1. wt.} ^{col. 1. wu.} ^{col. 1. wv.} ^{col. 1. ww.} ^{col. 1. wx.} ^{col. 1. wy.} ^{col. 1. wz.} ^{col. 1. xa.} ^{col. 1. xb.} ^{col. 1. xc.} ^{col. 1. xd.} ^{col. 1. xe.} ^{col. 1. xf.} ^{col. 1. xg.} ^{col. 1. xh.} ^{col. 1. xi.} ^{col. 1. xj.} ^{col. 1. xk.} ^{col. 1. xl.} ^{col. 1. xm.} ^{col. 1. xn.} ^{col. 1. xo.} ^{col. 1. xp.} ^{col. 1. xq.} ^{col. 1. xr.} ^{col. 1. xs.} ^{col. 1. xt.} ^{col. 1. xu.} ^{col. 1. xv.} ^{col. 1. xw.} ^{col. 1. xx.} ^{col. 1. xy.} ^{col. 1. xz.} ^{col. 1. ya.} ^{col. 1. yb.} ^{col. 1. yc.} ^{col. 1. yd.} ^{col. 1. ye.} ^{col. 1. yf.} ^{col. 1. yg.} ^{col. 1. yh.} ^{col. 1. yi.} ^{col. 1. yj.} ^{col. 1. yk.} ^{col. 1. yl.} ^{col. 1. ym.} ^{col. 1. yn.} ^{col. 1. yo.} ^{col. 1. yp.} ^{col. 1. yq.} ^{col. 1. yr.} ^{col. 1. ys.} ^{col. 1. yt.} ^{col. 1. yu.} ^{col. 1. yv.} ^{col. 1. yw.} ^{col. 1. yx.} ^{col. 1. yy.} ^{col. 1. yz.} ^{col. 1. za.} ^{col. 1. zb.} ^{col. 1. zc.} ^{col. 1. zd.} ^{col. 1. ze.} ^{col. 1. zf.} ^{col. 1. zg.} ^{col. 1. zh.} ^{col. 1. zi.} ^{col. 1. zj.} ^{col. 1. zk.} ^{col. 1. zl.} ^{col. 1. zm.} ^{col. 1. zn.} ^{col. 1. zo.} ^{col. 1. zp.} ^{col. 1. zq.} ^{col. 1. zr.} ^{col. 1. zs.} ^{col. 1. zt.} ^{col. 1. zu.} ^{col. 1. zv.} ^{col. 1. zw.} ^{col. 1. zx.} ^{col. 1. zy.} ^{col. 1. zz.}

A deceptione noxiā volebant eum decipi, quae esset contraria deceptioni, de qua dixerat: *Decepisti me Domine, & deceptus sum.* Hi autem dicunt insultantes ei: *Et praevalerimus ei, & sumemus vindictam nostram ex eo.* Putant se inique egisse qui fuerant reprehensi de peccatis suis; & idcirco quod putarent se deliquisse, aiunt: *Sumamus vindictam nostram ex eo.* Istiusmodi quid fecerant, qui etiam Isaiam dissecuerunt: siquidem tamquam injuriam passi (quoniam prophetae ipsius converterebant, & puniebant eos) accusabant, increpabant, secabant eum, & mortis sententia damnabant. Sed his omnibus insultantibus Ieremias ait: *Dominus autem mecum quasi bellator fortis.* Si fuerimus quales nos esse oportet, & ignem istum acceperimus, peccatis nostris non secus ac Ieremiae ejusque similibus dominantem, Dominus post haec nobiscum est quasi bellator fortis. *Idcirco persecuti sunt, & intelligere non potuerunt: persequentes eum Iudaei: confortati sunt valde, & non intellexerunt ignominias suas: tanto tempore inhonorati non imputant peccatis suis; quia Dominus erat cum illo qui persecutionem sustinebat, nec poterat ab ijs subjugari. Num forte igitur ut plurima Ieremiae referuntur ad Servatorem, hoc etiam possit esse istiusmodi? Insultate enim, & insultemus ei, dictum etiam in Servatorem: & Dominus erat cum eo quasi bellator fortis. Idcirco persecuti sunt, & intelligere non potuerunt persequentes eum Iudaei; praevaluerunt valde, & non intellexerunt ignominias suas: tanto tempore inhonorati non referunt peccata sua, quae per saeculum non tradentur oblivioni. Verumtamen putant in hoc saeculo tradendas oblivioni iniquitates suas; nos autem videmus quia per saeculum non tradentur oblivioni. Et videntes curam habeamus istius: Noli altum sapere, sed time. Si enim Deus naturae vram non pepercit, quanto magis praeter naturam insertis non parceret? Dominus igitur virtutum nobiscum, probans iusta, intelligens renes & corda. Dominus probat quidem iusta, reprobatur autem iniqua; & est, ut ita dicam, traxerit iustorum & iniquorum. Hic porro Dominus est intelligens renes & corda: hic quidem scriptum est ipsum intelligere renes & corda. At fortassis aliud sit intelligere renes & corda, aliud scrutari corda & renes. Non omnium scrutatur corda & renes, sed peccatorum. Insisto enim significato istius scrutari, quod dicitur in hac vita de ijs qui tor-*

^{col. 1. a.}

^{col. 1. a.}

^{col. 1. a.}

^{col. 1. a.}

^{col. 1. a.}

queneur in tribunalibus : vbi alij quidem
 examinant , alij verò examinantur , hi au-
 tem etiam in doloribus gravissimis verfan-
 tur. Tortores itaque scrutantur latera, scruta-
 ntur corpora ; Dominus autem solus no-
 vum habet scrutandi modum : scrutatur
 enim corda ; & in foliis Domini potestate
 est scrutari corda & renes. Larronum hic
 latera ex præsripto præfidis fodiantur ; ibi
 autem non ex præsripto Dei , sed ab ipso
 met Dominò renes & corda cuiusque exa-
 minantur. Nisi fortè hic dixero , eum qui-
 dem cui hoc injungitur esse Filium , eum
 verò qui præcipit esse Patrem , & Verbum
 esse quod scrutatur corda & renes , & omni-
 bus torturis omnibusque doloribus graviora
 esse tormenta Verbi , cum corda renesque
 scrutatur. Quamobrem agamus omnia , ne
 isti inquisitioni tradamur ; quâ inquisitione
 minus quid arbitror pati eos qui traduntur
 dictis in Evangelio exactoribus : multis enim
 traduntur , fortasse pluribus exactoribus sub
 initium , cum necdum digni evaserint vt
 vni verbo corda renesque scrutanti tradan-
 tur. Dives ille necdum dignus erat , qui cor-
 da renesque scrutanti traderetur ; idcirco à
 pluribus torquebatur : postmodum autem
 etiam ille hoc patitur , nisi dolore excrucia-
 tus scrutinium sustinuerit. Verumtamen ea
 quæ nos manent sunt exactores , & scrutans
 corda & renes de peccatis nostris : à quibus
 peccatis nisi statim liberemur , in ijs harebi-
 mus : ideò resurgentes à Deo auxilium pos-
 tulemus , vt in Christo Iesu beatificemur ;
 cui honor in sæcula sæculorum , Amen.

Α πανζορίμων ἐπὶ τοῖς ἀδικησείοις. ὅπου αἱ μὲν
 ἐπιζῶντες , οἱ δὲ ἐπιζῶντες , ὅσοι δὲ εἰσι καὶ ἐν
 πόντοις βαρυπέτοις· οἱ μὲν ἐν καρδίᾳ ἐπιζῶντες
 πληυρῆς , ἐπιζῶσι σώματα. κύριος δὲ μόνος
 καρδίας. καὶ μόνος τῶν κυρίων * ἀεὶ οὕτως
 ἐπιζῶντες καρδίας καὶ νεφρῶν. λέγει ἐπιζῶντες
 ἐπιζῶντες καὶ * ἀεὶ οὕτως ἐπιζῶντες. οὐκ
 ἔστι οὕτως ἐπιζῶντες θεοῦ , ἀλλ' οὕτως αὐτοῦ
 τῶν κυρίων ἐπιζῶντες πρὸς τὴν καρδίαν· οἱ
 μὲν ἄρα ἐπιζῶντες λέγει , τὸ μὲν πρὸς ἀποκρίσιν
 ἐπὶ τὸ φῶς , τὸ δὲ πρὸς ἀποκρίσιν ἐπὶ τὸ πᾶσι
 καὶ τὸ λόγον ἐπὶ τὸ ἐπιζῶντες καρδίας καὶ νεφρῶν,
 καὶ πασῶν γὰρ νομίζω βασιλείων , πᾶσι τῶν
 πόντων βαρυπέτοις ἀπὸ τῶν λόγων , ὅπου * ἐπι-
 ζῶντες καρδίας καὶ νεφρῶν· διὸ πᾶσι πρὸς ἀποκρί-
 σιν , ἵνα μὴ ἀποκρίσιν ἐκείνων ἐπιζῶντες
 σμῆναι. ἡ ἐπιζῶντες οἴοντες ἐπιζῶντες τῶν
 ἀποκρίσιν τοῖς λεγόμενοις ἐν τῷ ἁγια-
 λῷ βασιλείας. πολλοῖς γὰρ ἀποκρίσιν
 τὰς πλείους βασιλείας καὶ τῶν ἀρχῶν
 εὐθέτω ἄξιοι γινόμενοι ἀποκρίσιν ἐπὶ
 λόγων τῶν ἐπιζῶντες καρδίας καὶ νεφρῶν· ὁ
 πλείους ἐκείνος εὐθέτω ἄξιος ἴσθι , ἀποκρί-
 σιν τῶν ἐπιζῶντες καρδίας καὶ νεφρῶν. ἀλλ'
 τῶν * ἐπὶ πλείων ἀποκρίσιν ἐπὶ. ὅπου δὲ
 * καὶ ἐκείνος τῶν πᾶσι , ἡ μὴ ὁδωμένοις· ἡ δὲ
 ἐπιζῶντες πᾶσι τῶν ἀποκρίσιν ἡμᾶς τῶν ἐπιζῶντες
 ἐπὶ βασιλείας , καὶ ἐπιζῶντες τῶν καρδίας καὶ
 νεφρῶν.

νεφρῶς ἐπὶ τοῖς ἀμάρτημασιν ἡμῶν. ὡν ἀμάρτημασιν εἰ μὴ ἔχοι ἀπαλλαγῶν , ἐπὶ τῶν
 τοῖς ἐσθῆσι * διὸ ἀεὶ αἰσάντες τῶν ἀπὸ θεοῦ βοήθῃν ἀποκρίσιν , ἵνα ἐν ζῆτι ἡμῶν μα-
 κροδάμνη. ἧ ἡ δόξα εἰς τὰς * αἰῶνας ἡμῶν αἰώνων . ἀμήν .

καὶ ἐκείνος τῶν πᾶσι , ἡ μὴ ὁδωμένοις· ἡ δὲ ἐπιζῶντες πᾶσι τῶν ἀποκρίσιν ἡμᾶς τῶν ἐπιζῶντες ἐπὶ βασιλείας , καὶ ἐπιζῶντες τῶν καρδίας καὶ νεφρῶν.

E X
 HOMILIA XXXIX.
 EXPLANATIONVM

E K
 ΤΗΣ ΔΕ ΟΜΙΛΙΑΣ

in Jeremiam Prophetam :

τῷ εἰς τὸ ἱερὸν ἱερῶν ἐξηγητικῶν.
 εἰς τὸν .

in illud:
 Non poterat Dominus sustinere à facie
 iniquitatis vestrae.

Οὐκ ἠδυνάσθη κύριος φέρειν ἀπὸ αἰσῶντων
 πονηρίας ὑμῶν .

Interprete IOANNE TARINO.

SI quando legens Scripturam incidas in
 sententiam , in qua sit lapis offensionis ,
 & petra ruinae , accusa te ipsum ; neque non

ΕΑν ποτε αἰσῶντων ἢ γενεῶν αἰσῶντων * καὶ κεί-
 κείνης νοήσῃ * ὅτι καλῶ λίθος αἰσῶντων
 κόμηντες , καὶ πέτρα σκηνῶν , ἀποκρίσιν .

των μη ἀπλητίσθης γὰρ τὸ λίθον ἄτον τὸ περὶ
ἐκείνου καὶ τὴν πέτραν τὴν σκαθάλαν ἢ γὰρ
νοῦμα πα, ὡς τ' αὐτὸν γένεσθαι τὸ εἰρημνῶν καὶ
ὁ πιστεύων ἰσχυροῦς ἦσθε πα, πύξουσι περὶ
τον, καὶ βίρησθε ἱσπὸς τοῦ μισθῶν σκαθάλαν
τον πολλῶν ἀφ' ἑαυτοῦ ἀζίας· εἰ γὰρ ἡμεῖς ἐπα-
λῶν ἡμᾶς μὴ λέγειν ἴσχυρος, ὡς δὴ
σποντὸς παρὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρα κλέπτως, καὶ
ὅση δύναμις οὐλοῦμαι παρὶ ῥήμα π' ἄξιον
ἐν τῷ σώματι ἡμῶν ποιῆν ἐργάζεισθαι καὶ ἐν
ἡμῖν τοῖς λέγοις καὶ ἐν τοῖς ἀκούοις. ἢ γὰρ
καὶ παρὶ τῆς περὶ φωνῆς, ἢ ἅπ' αὐτῶν ῥήμα ῥα-
λατῶν Διῶσθαι σώματος αὐτῶν ἐργατικῶν λῶν, καὶ
ὁ ἡμιμαστὸν εἰ παρὶ ῥήμα ὁ λαλῶν ἱσπὸς
τῆς περὶ φωνῆς εἰρημνῶν ἔργον ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ ῥή-
μα πα. ἀλλὰ γὰρ αἵμα ἅπ' καὶ παρὶ ἡμιμασθῶν
γερμαῖα ὁ γαλαμνῶν ἐν τοῖς λέγοις τῶ
θεοῦ ἐργάζεισθαι καὶ σκεῖσθαι ἰσχυροῦς, ἢ ἡμῶν
κίεσθαι γαλαμνῶν ἐν τῆ γενεῇ, ἵνα τοῖς ὀπα-
ταμῶν γένεσθαι τῆ δυνάμει τῆς γενεμῶνται,
ὡς ἐργάζεισθαι ὁ αὐτοῦ ἔργον ἅπασθαι ὅτι τῶ
βοτῶν ἐκείνῃ μὴ ἐχθρὸς δύναμις, εἴτε εἰς πᾶν
ὄψεσθαι τῆς σωμάτων, εἴτε εἰς ὅ, π' ἄποτε. ἢ
παρὶ τῶν διδόντων ὀπτασθαι εἰς ὅ ἐκείνῃ τῆς βο-
τῶν ἐκείνῃ γερμαῖα. ἀλλ' εἰ πῶς ὀπταμῶν
ἐκείνῃ, ὅτι εἰ παρὶ τῶς βοτῶν Διῶσθαι
ἑαυτοῦ, ἵνα ἰδῶσι καὶ πᾶν ὀπταμῶν ἐκείνῃ,
καὶ παρὶ τῆς σωμάτων ὀπταμῶν, καὶ ἵνα
ὀπτασθαι ἐκείνῃ ὄψονται τῶ γαλαμνῶν. * ὅτι
οἱ σκεῖσθαι βοτῶν ἐκείνῃ ὄψονται καὶ πᾶν ὀπτα-
μῶν, ἀφ' ἑαυτοῦ ὄψονται τῶ ῥήμα, γαλαμνῶν
ἐκείνῃ ὄψονται, ὅτι ἐκείνῃ τῶς ἐκείνῃ
σκῶν τῶ δυνάμει ἢ γενεμῶν, ὅτι εἰς ὅ, π' ὄψεται
γερμαῖα, ὅτι ὄψεται ἀφ' ἑαυτοῦ τῶ γαλαμνῶν
εἰ ὅ βάλει ὄψεται ἀκούσθαι εἰς τῶ πα-
ραμῶν, ἐκείνῃ ὄψεται τῶ σώματος ἡμῶν
ὄψεται πᾶν ἔργον ἱσπὸς τῶ τῶ γαλαμνῶν,
ἀλλ' ἢ πᾶν τῶ ὄψεται εἰς ὅ ἢ ἐκείνῃ τῶ
μυλῶν μέγιστα τῶ τῶ δυνάμει καὶ γερμαῖα,
οἱ γὰρ παρὶ τῶς ἀνατομῆς παραμῶν ἐκείνῃ
μῶν τῶ ἰατρῶν, δυνάμει λέγειν ἐκείνῃ καὶ
ὁ ἡμῶν μέγιστα εἰς τῶ γερμαῖα ἱσπὸς τῶς περ-
νίας γαλαμνῶν· οἱ μοι τῶν καὶ τῶς γενεμῶν
τῶν τῶ ὄψεται πᾶν βοτῶν, ἢ ἔν τῶ ἡμῶν
λόγῳ σώμα· εἰ ὅ σὺ μῆτε βοτῶν εἰς γα-
λαμνῶν, μῆτε ἀφ' ἑαυτοῦ τῶ περὶ φωνῆς λόγον,
μὴ νόμιζε ἀφ' ἑαυτοῦ τῶ γαλαμνῶν.
ἀλλὰ σκεῖσθαι μῶν ἢ τῶ ἡμῶν γαλαμνῶν ἀφ' ἑαυ-
τοῦ, ὅτι μὴ ὄψεται τῶ λέγον τῶ γαλαμνῶν
τῶ μοι ὁ περὶ φωνῆς ἐκείνῃ κατὰ ἑαυτοῦ, γερμαῖα
ὄψεται δυνάμει εἰς ἑαυτοῦ πᾶν γαλαμνῶν,
ἵνα παραμῶν εἰ ἀφ' ἑαυτοῦ περὶ φωνῆς μῶν
ἀφ' ἑαυτοῦ πᾶν ἀφ' ἑαυτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ
ἀφ' ἑαυτοῦ γερμαῖα

A credas lapidem hunc offensionis habere
fensa illa, vt fiat quod dictum est: Et qui cre-
dit non confundetur. Primum crede, & in-
venies sub illo offendiculo plurimum san-
cte vtilitatis. Si enim in mandato habemus,
ne verbum vanum & inutile dicamus, tan-
quam ipsius rationem in iudicij die redditu-
ri; & quantum eniti possumus, id stude-
mus, vt omne verbum, quod ex ore nostro
exit, aliquid efficiat & in nobis dicentibus
& in audientibus: quid igitur existiman-
dum est de Prophetis; nonne omne ver-
bum ab eorum ore profectum efficax fuisse?
Neque mirandum est, si quodcumque ver-
bum emittebant Prophete, opus efficiebat
verbis conueniens: sed & arbitror omnem
mirabilem literam inter divina oracula per-
scriptam efficere, neque vnum iota esse,
aut vnum apicem in Scriptura, qui opus
suum non efficiat in ijs qui virtute literarum
vti sciunt. Quemadmodum autem herba-
rum singula suas habent vires, sive ad sani-
tatem corporum, sive ad aliud quidpiam;
nec tamen sciunt omnes cui quaeque rei her-
ba sit vtilis, sed qui scientia illa praediti sunt,
& in re herbaria versantur, vt sciunt quan-
do sumpta, & cui parti corporum apposita,
& quomodo parata & temperata vteni
opem ferat. Ita herbarius, vt ita dicam, est
vir sanctus & spiritualis, feligens e sacris
Scripturis quodlibet iota, & quodlibet ob-
uium elementum, & literae virtutem inue-
niens & quem ad vsum accommodari pos-
sit, & nihil in scriptis supervacaneum esse.
Si & alterum audire vis huius rei exem-
plum, singula membra nostri corporis ad
opus aliquod ab opifice Deo condita sunt;
sed non est omnium scire quae singulorum
ad minutissimum quodque potestas & vsum
sit. Qui enim in corporibus dissecandis oc-
cupantur Medici, dicere haec sigillatim pos-
sunt, & quem ad vsum minima pars corpo-
ris a providentia effecta sit. Considera ita-
que Scripturas ad hunc modum, tamquam
omnes herbae sint, aut vnum perfectum ora-
tionis corpus: si vero neque herbarius es
Scripturarum, neque dislector propheticor-
um sermonum, ne idcirco existima in Scri-
pturis quidpiam redundare, sed reipsum so-
lum, potius quam literas sacras accusa,
cum rationem eorum quae scripta sunt, non
invenis. Hoc a me in vniuersum proemium
dictum est, quod vniuersa scriptura accom-
modari potest, vt moneantur, qui huius le-
ctioni se dedere cogitant, nullam non dis-
cussam & diligenter peruestigatam literam
pretermittere.

* καὶ ἴσθαι

ΙΑΣ

περὶ φωνῆς

τῶν αἰσθητικῶν